REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W POZNANIU

PLAN URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA SIERAKÓW

na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Opracował:

inż. Paweł Walczewski

Akceptuję

Dyrektor Oddziału

.....

mgr inż. Zbigniew Cykowiak

Poznań, 1.01. 2025

Spis treści

WSTĘP 9

1. Cel i podstawy sporządzenia POP 9

2. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju 10

2.1. Warunki fizyczno-geograficzne 10

2.1.1. Położenie geograficzne 10

2.1.2. Regiony fizyczno-geograficzne 12

2.1.3. Regionalizacja geobotaniczna 13

2.1.4. Regionalizacja przyrodniczo-leśna 14

2.1.5. Klimat 14

3. Historia lasów i gospodarki leśnej 17

4. Struktura użytkowania ziemi – kategorie użytkowania 21

5. Ogólna charakterystyka głównych kompleksów leśnych 23

6. Dominujące funkcje lasów 24

7. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej 27

8. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów 28

9. Nadleśnictwo w krajowej sieci korytarzy ekologicznych 29

WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE 31

10. Geologia i rzeźba terenu 31

11. Audyt krajobrazowy 34

12. Gleby 37

13. Stosunki wodne 40

13.1. Wody powierzchniowe 40

13.2. Wody podziemne 45

14. Roślinność 47

15. Siedliska przyrodnicze 51

16. Drzewostany 57

16.1. Struktura pionowa 58

16.2. Pochodzenie drzewostanów 59

16.3. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi 60

16.4. Formy aktualnego stanu siedliska 64

16.5. Formy degeneracji ekosystemu leśnego 67

WALORY KULTUROWE I TURYSTYCZNE 71

17. Obiekty kultury materialnej 71

17.1. Stanowiska archeologiczne i historia regionu 71

17.2. Aleje drzew oraz parki (wiejskie, podworskie) 72

17.3. Ważniejsze obiekty kultury materialnej 74

18. Szlaki turystyczne 84

STAN PRZYRODY 87

19. Formy ochrony przyrody w nadleśnictwie 87

20. Rezerwaty przyrody 88

20.1. Buki nad Jeziorem Lutomskim 88

20.2. Cegliniec 90

20.3. Czaple Wyspy 91

20.4. Mszar nad Jeziorem Mnich 92

20.5. Bukowy Ostrów 93

20.6. Bobrownia 94

21. Sierakowski Park Krajobrazowy 96

22. Obszary NATURA 2000 98
22.1. Puszcza Notecka PLB300015 98
22.2. Jezioro Kubek PLH300006 100
22.3. Jezioro Mnich PLH300029 102
22.4. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 103
22.5. Sieraków PLH300013 104
23. Pomniki przyrody 105
24. Proponowane formy ochrony przyrody 112
25. Flora, fauna i fungia nadleśnictwa 112
25.1. Flora i fungia 112
25.2. Fauna 124
25.2.1. Bezkręgowce 124
25.2.2. Ryby 125
25.2.3. Płazy i gady 127
25.2.4. Ptaki 130
25.2.5. Ssaki 143
26. Powierzchnie wyłączone z użytkowania 148
27. Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Notecka" 149
ZAGROŻENIA 156
28. Zagrożenia abiotyczne 156
28.1. Zagrożenia powodowane przez czynniki atmosferyczne 156
28.2. Zagrożenia spowodowane zmianami stosunków wodnych 157
28.3. Zagrożenia wynikające z właściwości gleby 158
29. Zagrożenia biotyczne 158

29.1. Zagrożenia wynikające ze struktury i składu gatunkowego drzewostanów 159
29.2. Zagrożenia powodowane przez owady 159
29.3. Zagrożenia powodowane przez patogeny grzybowe i jemiołę 163
29.4. Zagrożenia powodowane przez zwierzynę 164
30. Zagrożenia antropogeniczne 168
30.1. Zanieczyszczenie powietrza 168
30.2. Zanieczyszczenie wód i gleb 168
30.3. Zagrożenie pożarowe 171
30.4. Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka – szkodnictwo leśne 172
31. Obszary potencjalnych konfliktów społecznych 176
PLAN DZIAŁAŃ OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY 177
32. Kształtowanie strefy ekotonowej i zadrzewieniowej 177
33. Kształtowanie stosunków wodnych 179
34. Formy ochrony – zalecenia ochronne 183
34.1. Obszary Natura 2000 183
34.2. Parki Krajobrazowe 183
34.3. Rezerwaty Przyrody 183
34.4. Pomniki przyrody 183
34.5. Ochrona gatunkowa 184
35. Ochrona różnorodności biologicznej 186
36. Ochrona siedlisk przyrodniczych 187
37. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody 191
PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA 206
UWAGI KOŃCOWE 208
LITERATURA I MATERIAŁY POMOCNICZE 209
ZAŁĄCZNIKI 211

Załącznik nr 1 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 (Tabela XXII wg Instrukcji Urządzania Lasu) **211**

Nadleśnictwo: Sieraków Obręb Leśny: Bucharzewo Sierakowskie **211**

Nadleśnictwo: Sieraków Obręb Leśny: Sieraków **231**

Nadleśnictwo Sieraków łącznie **251**

Załącznik nr 2 Spis tabel **266**

Załącznik nr 3 Wykaz pododdziałów wyłączonych z użytkowania **269**

OPINIE **277**

KRONIKA **293**

1. Cel i podstawy sporządzenia POP

Podstawą prawną sporządzenia programu ochrony przyrody są zapisy art. 18. Ust. 4 pkt 2a ustawy o lasach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 567), artykuł 18.1., punkt 2a. Zawartość dokumentu regulują zapisy Instrukcji Urządzenia Lasu a szczegółowy zakres prac zatwierdzany jest protokolarnie podczas obrad Komisji Założeń Planu. Program ochrony przyrody sporządzany jest w formie osobnego tomu planu urządzenia lasu. Prezentuje on całość zagadnień dotyczących szeroko pojętej tematyki ochrony przyrody na danym terenie. Zasady opracowania Programu zawarte są w instrukcji jego sporządzania.

Podstawowym zadaniem Programu ochrony przyrody w urządzanym nadleśnictwie jest przekazanie bieżących informacji o stanie ochrony przyrody (oraz wynikających stąd zadań) – w tym omówienie takich zagadnień, jak:

- przedstawienie (po inwentaryzacji przeprowadzonej w ramach prac urządzeniowych) i zobrazowanie walorów przyrodniczych nadleśnictwa na tle regionu i kraju;
- implementacja do planu urządzenia lasu zadań ochronnych zaprojektowanych w planach ochrony i planach zadań ochronnych;
- zaprojektowanie wskazówek ochronnych mających na celu minimalizację potencjalnie niekorzystnych działań gospodarczych oraz ochronę czynną ekosystemów i gatunków występujących na terenie nadleśnictwa;
- doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszanie metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody;
- wskazanie, a następnie preferowanie w praktyce gospodarczej technologii prac leśnych przyjaznych dla środowiska przyrodniczego;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów i środowiska przyrodniczego;
- umożliwienie w przyszłości wykonania szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasów i środowiska przyrodniczego;
- ochrona zabytków kultury materialnej w lasach.

Jest to czwarte tego typu opracowanie sporządzone dla gruntów Nadleśnictwa Sieraków.

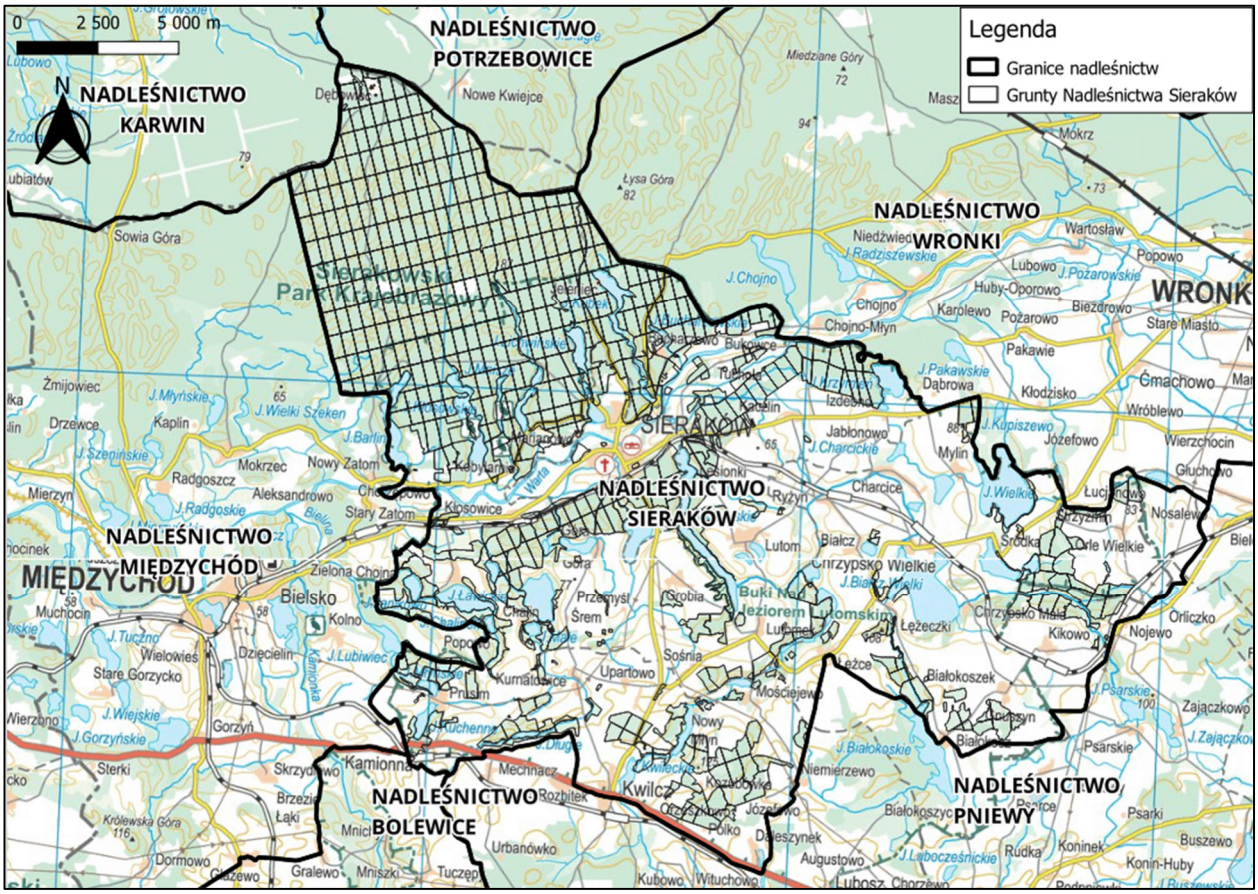
2. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju

2.1. Warunki fizyczno-geograficzne

2.1.1. Położenie geograficzne

Grunty Nadleśnictwa Sieraków położone są między 15º05’33” a 16º01’56” długości geograficznej wschodniej oraz 52º03’16” a 52º04’31” szerokości geograficznej północnej.

Odległość między najbardziej wysuniętymi na północ i na południe zewnętrznymi skrajami kompleksów wynosi 29 km, zaś tak samo mierzona odległość wschód - zachód 28 km.

Rysunek 1 Położenie Nadleśnictwa Sieraków na tle innych jednostek PGL LP

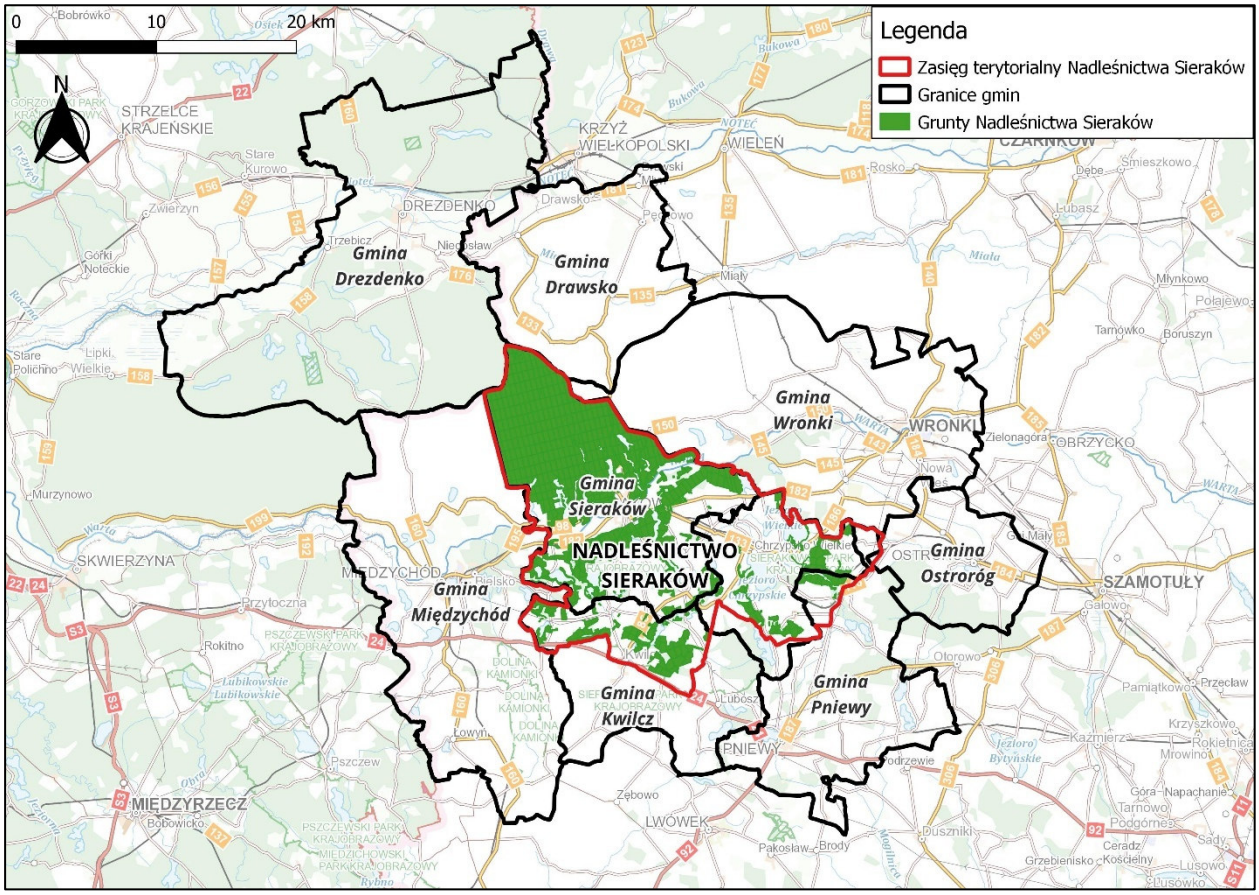
Skrajne położenie gruntów nadleśnictwa przedstawia się następująco:

- na północy oddział 3 obr. Bucharzewo Sierakowskie;
- na południu oddział 183 obr. Sieraków;
- na zachodzie oddział 43 obr. Bucharzewo Sierakowskie;
- na wschodzie oddział 107 obr. Sieraków.

Nadleśnictwo Sieraków wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu i graniczy z jej jednym nadleśnictwem: Pniewy (od południa). Od zachodu Nadleśnictwo Sieraków graniczy z trzema nadleśnictwami RDLP w Szczecinie: Bolewice, Międzychód i Karwin. Od północy i wschodu nadleśnictwo graniczy z dwoma nadleśnictwami RDLP w Pile: Wronki i Potrzebowice.

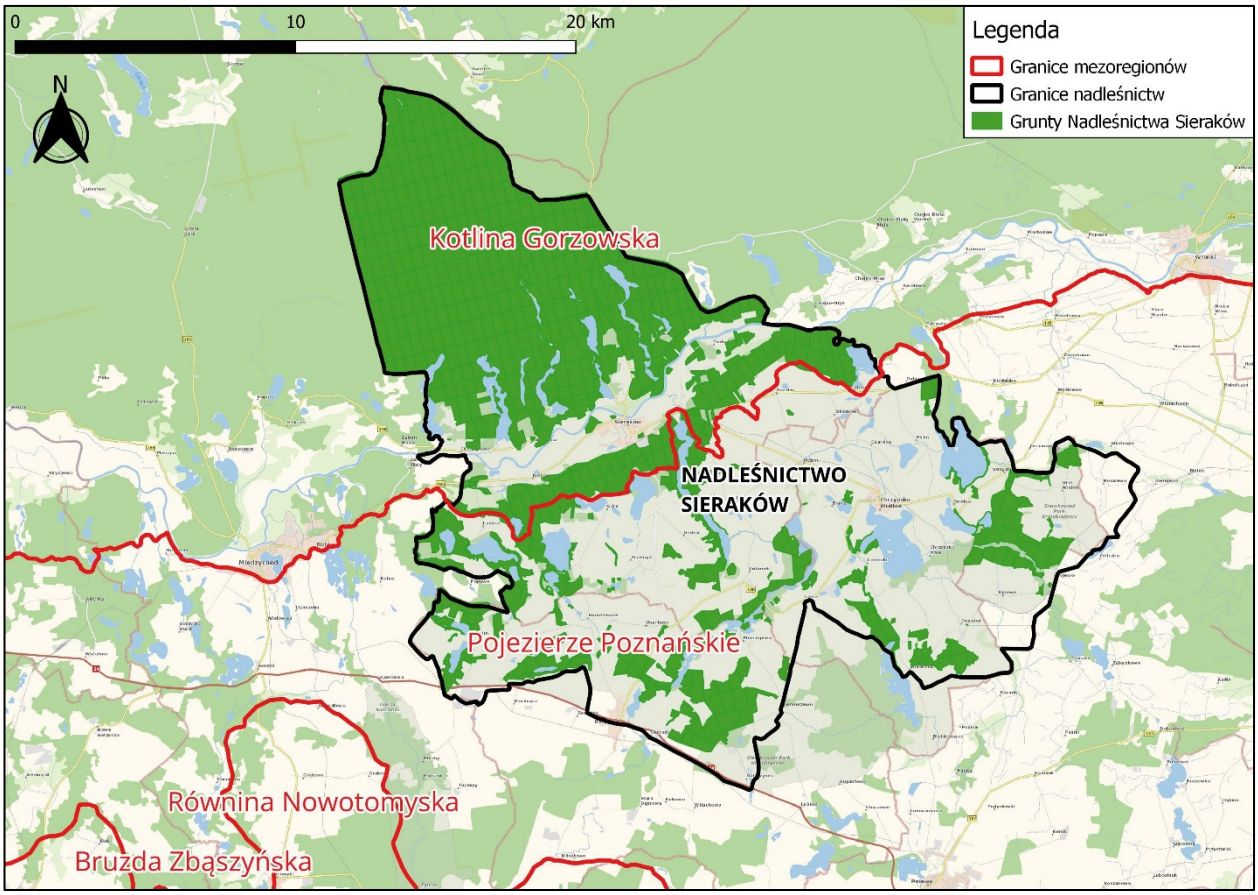
Nadleśnictwo zasięgiem administracyjnym obejmuje obszar 33 934 ha. Grunty podzielone są na dwa obręby i 8 leśnictw: Gospódka, Lichwin, Kukułka, Czapliniec (obręb leśny Bucharzewo Sierakowskie) oraz Tuchola, Ławica, Stary Młyn, Prusim (obręb leśny Sieraków).

Zasięg administracyjny nadleśnictwa obejmuje teren województwa wielkopolskiego, powiat międzychodzki, gminy: Sieraków, Kwilcz, Chrzypsko Wielkie oraz na teren powiatu szamotulskiego, gmina: Pniewy.

Rysunek 2 Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju (źródło: Państwowy Rejestr Granic)

2.1.2. Regiony fizyczno-geograficzne

Rysunek 3. Położenie nadleśnictwa w jednostkach regionalizacji fizyczno-geograficznej (źródło: Richling 2021)

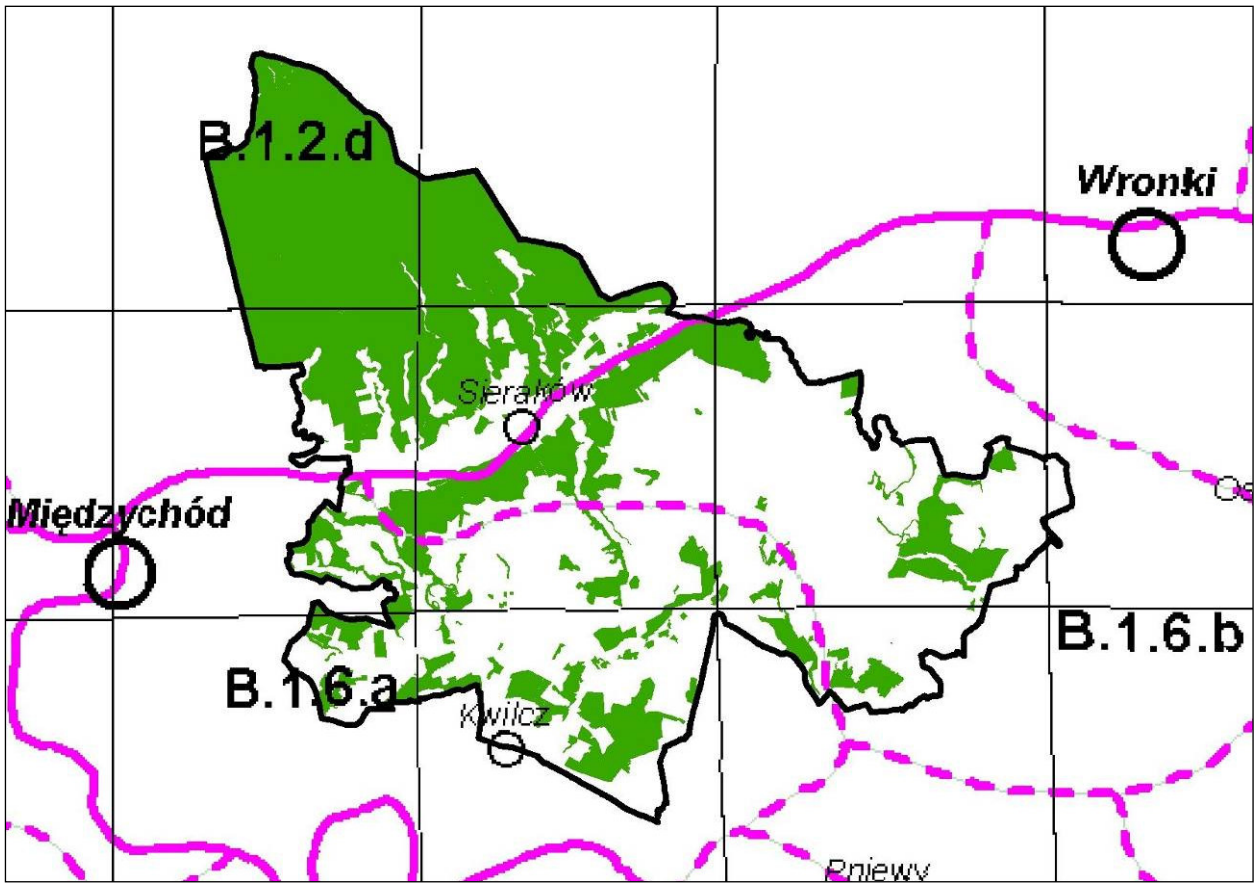
Położenie Nadleśnictwa Sieraków według podziału Polski na regiony fizyczno-geograficzne w układzie dziesiętnym (Richling 2021) przedstawia się następująco:

- Prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31)
- Podprowincja – Pojezierza Południowobałtyckie (314-316)
    - Makroregion – Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3)
        - Mezoregion – Kotlina Gorzowska (315.33)
    - Makroregion – Pojezierze Wielkopolskie (315.5)
        - Mezoregion – Pojezierze Poznańskie (315.51)

2.1.3. Regionalizacja geobotaniczna

Obszar działania Nadleśnictwa Sieraków według geobotanicznej regionalizacji Polski opracowanej przez J. M. Matuszkiewicza (2008), znajduje się na terenie następujących jednostek:

- Obszar – Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych
- Prowincja – Środkowoeuropejska
- Podprowincja – Środkowoeuropejska Właściwa
- Dział – Brandenbursko-Wielkopolski (B)
- Kraina – Notecko-Lubuska (B.1)
    - Okręg Borów Noteckich (B.1.2)
        - Podokręg Puszczy Noteckiej (B.1.2.d)
    - Okręg Poznański (B.1.6)
        - Podokręg Kwilicki (B.1.6.a)
        - Podokręg Nojewski (B.1.6.b)

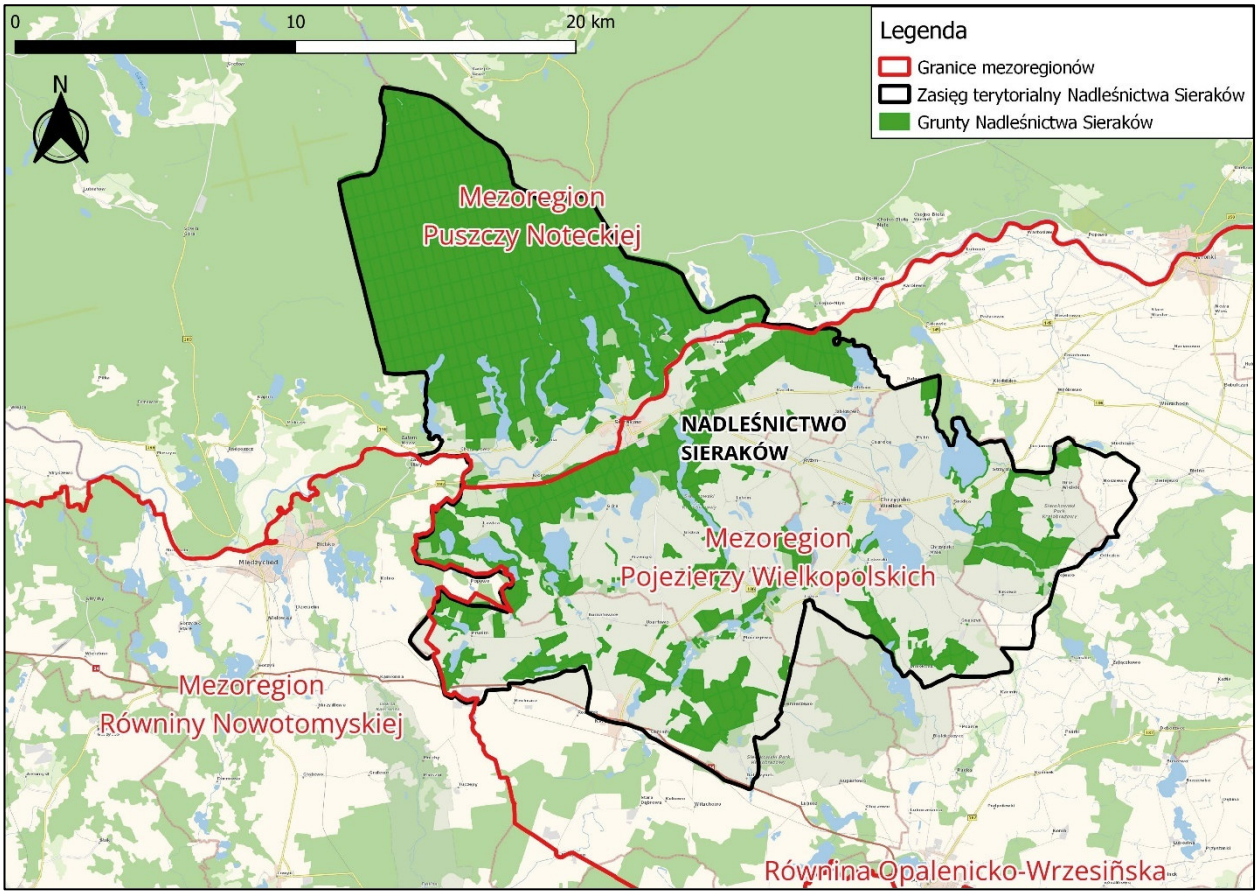

Rysunek 4 Położenie nadleśnictwa w jednostkach regionalizacji geobotanicznej (źródło: opracowanie własne na podstawie J. M. Matuszkiewicz 2008)

2.1.4. Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski (Zielony, Kliczkowska 2012), lasy i grunty nieleśne Nadleśnictwa Sieraków znajdują się na terenie następujących jednostek:

- Kraina Wielkopolsko-Pomorska (III)
    - Mezoregion Puszczy Noteckiej (III – 17)
    - Mezoregion Pojezierzy Wielkopolskich (III – 20).

Rysunek 5. Położenie nadleśnictwa w jednostkach regionalizacji przyrodniczo-leśnej (źródło Zielony, Kliczkowska 2012)

2.1.5. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski A. Wosia (1999) obszary zajmowane przez Nadleśnictwo Sieraków położone są w Regionie Dolnej Warty (R-XIII). Stosunki makroklimatyczne tego regionu wykazują znaczne powiązania z regionami sąsiadującymi od południa, północy i wschodu. Specyfiką tego regionu jest stosunkowo częste występowanie dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, zazwyczaj z opadem. Liczniejsze niż w wielu innych

regionach są tu dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem, a także dni z pogodą bardzo ciepłą z dużym zachmurzeniem.

Podstawowe informacje o klimacie nadleśnictwa z danych Stacji Meteorologicznej w Gorzyniu z lat 2013-2022 r. są następujące:

- opady atmosferyczne ok. 571 mm rocznie;
- temperatura średnia roczna 10,1°C;
- czas zalegania pokrywy śnieżnej ok. 18 dni.

Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, wiosna i lato wczesne i ciepłe oraz długie, zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną.

Tabela 1 Średnie miesięczne temperatury i wysokości opadów w stacji meteorologicznej Gorzyń w latach 2013-2022 (IMGW)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
TEMPERATURA (^{O}C)													
2013	-1,7	0,1	-2,5	8,3	14,3	17,7	20,1	18,9	12,7	10,6	5,4	3,4	8,9
2014	-0,7	3,7	6,5	10,7	13,8	16,9	21,8	17,7	15,3	10,9	6,1	2,2	10,4
2015	2,5	1,3	5,1	8,6	13,2	16,1	19,5	22,3	14,3	7,8	6,3	6,2	10,3
2016	-1,3	3,4	3,9	8,7	15,6	18,8	19,5	18,0	16,0	8,1	3,2	2,2	9,7
2017	-2,2	0,9	6,2	7,5	13,6	17,6	18,3	18,6	13,3	10,8	5,8	3,6	9,5
2018	3,1	-2,3	0,9	12,8	16,7	19,4	20,7	21,3	15,9	10,6	4,9	3,6	10,6
2019	0,3	3,3	6,3	9,7	12,4	22,3	19,3	20,3	14,3	10,6	6,2	4,0	10,8
2020	3,7	5,1	4,6	9,1	12,0	18,8	19,1	20,5	15,3	10,9	6,8	2,7	10,7
2021	0,2	-0,2	4,2	6,5	12,5	19,8	20,6	17,4	14,9	10,1	6,1	0,9	9,4
2022	2,3	4,6	3,5	7,5	14,6	19,4	19,7	21,4	13,1	12,0	5,0	1,2	10,4
2013 - 2022	0,6	2,0	3,9	8,9	13,9	18,7	19,9	19,6	14,5	10,2	5,6	3,0	10,1
Min.	-2,2	-2,3	-2,5	6,5	12,0	16,1	18,3	17,4	12,7	7,8	3,2	0,9	8,9
Max.	3,7	5,1	6,5	12,8	16,7	22,3	21,8	22,3	16,0	12,0	6,8	6,2	10,8
OPADY (mm)													
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
2013	67	43	30	13	72	111	54	28	38	15	42	25	537
2014	45	16	37	61	107	49	73	95	60	50	8	47	645
2015	45	12	53	33	18	50	73	11	35	26	59	34	449
2016	42	50	36	25	54	96	94	61	7	97	40	50	650
2017	31	38	53	33	78	139	165	110	46	93	61	46	892
2018	61	11	35	56	22	24	83	10	49	21	8	63	442
2019	70	20	53	7	86	7	72	38	62	34	48	33	529
2020	47	79	31	8	50	34	72	72	48	70	13	21	544
2021	70	30	25	37	97	61	39	106	22	25	52	45	609
2022	46	68	1	26	20	50	30	31	38	35	30	38	410
2013 - 2022	52	37	35	30	60	62	75	56	40	47	36	40	571
Min.	31	11	1	7	18	7	30	10	7	15	8	21	410
Max.	70	79	53	61	107	139	165	110	62	97	61	63	892

Ze względu na ukształtowanie powierzchni, rodzaj pokrycia terenu oraz warunki wodne na terenie nadleśnictwa występują znaczne różnice mikroklimatyczne. Są to obszary:

- kompleksów leśnych, gdzie występują mniejsze prędkości wiatrów, zmniejszona insolacja powierzchni gruntu, szczególnie w okresie letnim, mniejsze amplitudy temperatur, wydłużony czas zalegania pokrywy śnieżnej i zwiększona wilgotność powietrza;
- dolin cieków wodnych, a także obniżeń o płytko zalegającej wodzie gruntowej (stawy rybne), powodującej zwiększoną wilgotność powietrza;
- terenów otwartych obejmujących użytki rolne, gdzie warunki klimatyczne są przeciętne;
- wzniesień morenowych o zmiennej insolacji termicznej w zależności od ekspozycji zbocza i większej dynamice ruchu powietrza;
- terenów zabudowanych i zurbanizowanych, gdzie modyfikowane są elementy obiegu wody i nasłonecznienia, a także odczuwalne są lokalnie wpływy emisji niskiej.

3. Historia lasów i gospodarki leśnej

Północna część Nadleśnictwa Sieraków (obręb leśny Bucharzewo Sierakowskie) znajduje się na terenie położonym w widłach rzek Warta i Noteć, który pierwotnie w całości pokryty był Puszczą Notecką. Natomiast południowa część Nadleśnictwa Sieraków (obręb leśny Sieraków) zajmuje tereny położone na południe od Warty.

W średniowieczu, gdy kształtowało się państwo Polan, teren międzyrzecza warciańsko-noteckiego (Łysiak 1992) stanowił naturalną granicę między Pomorzanami, a obszarem wpływów ośrodka gnieźnieńskiego. W drugiej połowie trzynastego stulecia północno-zachodni skrawek Puszczy Noteckiej z Santokiem i Drezdenkiem odłączono od Polski. W 1284 roku powstały wsie: Chojno, Rosko i Biała lokowane prawdopodobnie na prawie niemieckim.

W okresie panowania Jagiellonów na obrzeżach Puszczy Noteckiej nastąpił umiarkowany proces osiedleńczy (możni, duchowieństwo, szlachta wioskowa). Z początkiem XI wieku, kiedy pojawili się w Puszczy Noteckiej nieliczni pierwsi osadnicy niemieccy z pobliskiej Nowej Marchii powstały w Puszczy osady m.in. Stare Kwiejce położone poza północno-wschodnią granicą nadleśnictwa, Marylin, Mokrz, Mężyk i Kamiennik co związane było ze zwiększonym zapotrzebowaniem na drewno. Szczyt rozwoju przemysłu drzewnego przypadł tu na koniec XVI wieku.

Wiek XVIII charakteryzował się zastojem osadniczym na tym terenie, co związane było z burzliwymi wydarzeniami wojen szwedzkich. Z końcem XVIII stulecia na obrzeżach lasu zaczęły pojawiać się osady „olęderskie" wśród których dominowała ludność przybyła z Dolnych Niemiec, a wśród nich także potomkowie protestantów uchodzących przed prześladowaniami religijnymi z Holandii i Śląska. Powstały wtedy m.in. Kwiejce Nowe położone przy północnej granicy nadleśnictwa jak: Sowia Góra, Dębowiec, Drzewce, Kruteczek, Jasionna, Kobus, Bielawy, Zwierzyniec, Bronice, Miłkówko, Nowina, Gogolice, Obelzanki, Pierzyska, Piłka koło Sierakowa, Kozy i Szostaki. Po pierwszym rozbiorze Polski administracja pruska swoje akcje osiedleńcze rozwinęła także w kierunku ziem oderwanych od macierzy.

Dopiero w latach 1860-1870 nastąpił pierwszy odpływ w głąb Niemiec zamieszkałych tu Niemców. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku po ostatecznym ustanowieniu granicy nastąpiła kolejna akcja wyjazdów Niemców z polskiej części Puszczy Noteckiej (Kwiejce Stare i Nowe, Zieleniec i Chełst). W latach 1922-1924 w związku z gradacją sówki-choinówki w tutejszych lasach nastąpił zauważalny wzrost liczby ludności przybyłej z różnych części Polski do prac leśnych.

Obecne Nadleśnictwo Sieraków zajmuje powierzchnię następujących dawnych własności (dane z programu ochrony przyrody na okres 2001-2005):

- Lasy prywatne majątkowe o powierzchni około 15 tys. Ha (w okresie przedrozbiorowym należały do rodziny Bnińskich, w 1828 r. przekazane skarbowi pruskiemu);
- Lasy państwowe o powierzchni około 7540 ha (w 1919 r. pruskie nadleśnictwo przeszło na własność państwa polskiego);
- Lasy prywatne dużej własności ziemskiej o powierzchni 1290 ha (majątki: Lutom, Lutomek, Ławica, Chalin, Borowy Młyn, Lesionki);
- Lasy prywatne średniej własności ziemskiej i poniemieckie o powierzchni 7351 ha.

W roku 1828 rodzina Bnińskich przekazała skarbowi pruskiemu lasy sierakowskie o powierzchni około 15 tys. ha. Z lasów tych utworzono dwa nadleśnictwa państwowe: Międzychód i Sieraków. Pruska administracja zaniechała tradycyjnej gospodarki plądrowniczej i po roku 1840 rozpoczęto użytkowanie w postaci zrębów zupełnych z pozostawianiem nasienników i sztucznym odnowieniem przez wysiew nasion. Pierwsze i definitywne urządzanie lasów sierakowskich przeprowadzono w 1859 r. Wówczas wiek rębności 120 lat obniżono na 100 lat.

W okresie obowiązywania serwitutów, trzebieży nie wykonywano. Lasy przerąbywano w ramach uprawnień serwitutowych. Po likwidacji serwitutów z powodu klęsk owadzich i pożarów do normalnych trzebieży przystąpiono dopiero w latach osiemdziesiątych XIX wieku.

W latach 1828 i 1850 lasy sierakowskie narażone były na żer strzygoni choinówki, który przybrał rozmiary klęskowe. W latach 1855-1856 lasy atakowała także barczatka sosnówka.

W roku 1919 pruskie nadleśnictwo państwowe Sieraków przeszło na własność państwa polskiego i pod zarząd Lasów Państwowych. W latach 1922-1924 miała miejsce gradacja strzygoni choinówki. Po załamaniu się gradacji rozpoczęto masowy wyrąb zniszczonych drzewostanów. Wskutek nagłego i masowego wycinania drzewostanów stan wody gruntowej w tym okresie znacznie się podniósł i część użytków rolnych została zalana wodą. Po uprzątnięciu powierzchni pogradacyjnych przystąpiono do intensywnego ich odnawiania (głównie sosną z niewielką domieszką brzozy). Nasiona sosny sprowadzano z wyłuszczarni w Klosnowie, która zaopatrywała się w tym okresie w szyszki pozyskiwane w lasach państwowych i chłopskich na Podlasiu i za Bugiem.

Brak jest jakichkolwiek danych na temat zakresu gospodarki leśnej na tym terenie w latach okupacji niemieckiej 1939 − 1945.

W 1945 r. reaktywowano Nadleśnictwo Sieraków. Oprócz dawnych lasów państwowych w skład nadleśnictwa weszły lasy prywatne dużej i średniej własności ziemskiej (powyżej 25 ha), oraz lasy poniemieckie o łącznej powierzchni ponad 7351 ha. Dawne lasy majątkowe położone są na terenie obrębu Sieraków. Obecnie są to uroczyska: część Tucholi, część Sierakowa, Lutom, Grobia, Chalin, Ławica. Odnowienia lasu w tym czasie przeprowadzono

sztucznie sosną: w 90% z sadzenia i w 10% z siewu z małą domieszką gatunków liściastych. Przygotowanie gleby odbywało się w 80% mechanicznie.

W roku 1951 i 1956 w puszczańskiej części nadleśnictwa dwukrotnie wystąpiła gradacja brudnicy mniszki. W roku 1957 pojawiła się także strzygonia choinówka, jednak do gradacji nie doszło.

W 1979 r. wystąpiła trwająca kilka lat gradacja brudnicy mniszki. Szkody czynione przez brudnice i szkodniki wtórne, zmusiły nadleśnictwo do znacznych odstępstw od planów w zakresie użytkowania rębnego i przedrębnego. Gradacja objęła 90% drzewostanów sosnowych. Użytkowanie rębne ograniczono tylko do cięć sanitarnych. Znacznie zwiększono pozyskanie poprzez trzebieże sanitarne i cięcia przygodne.

Według danych urządzania lasu i opracowanych w przeszłości planów urządzenia lasu powierzchnia Nadleśnictwa Sieraków kształtowała się następująco (dane z planu urządzania lasu na okres 1996-2005):

- 7538,60 ha (wg urządzania w 1886 r.),
- 7353,48 ha (główny kompleks znajdujący się na prawym brzegu Warty - uroczysko Puszcza, oraz uroczyska Tuchola i Sieraków położone na lewym brzegu Warty) (wg stanu na 1.01.1931 r.),
- 9123 ha (obecny obr. Bucharzewo; z obecnego obr. Sieraków leśnictwo Ławica i Tuchola) (wg stanu na 1.10.1969 r.),
- w 1975 r. w ramach tworzenia dużych nadleśnictw Nadleśnictwo Sieraków włączono do Nadleśnictwa Międzychód (wg stanu na 15.05.1975 r.),
- 2540 ha (wyodrębniona część z obrębu Sieraków o nazwie Bucharzewo włączona do Nadleśnictwa Pniewy) (wg stanu na 1.01.1979 r.),
- 9120 ha (pozostała część obr. Sieraków i część obr. Niemierzewo o nazwie Sieraków włączone do Nadleśnictwa Pniewy) (wg stanu na 1.01.1979 r.),
- w 1987 r. utworzono obręby Bucharzewo i Sieraków w obecnych granicach (wg stanu na 1.01.1987 r.): z obr. Sieraków o pow. 9123 ha część położoną po północnej stronie Warty o pow. około 6330 ha połączono z częścią dawnego obr. Bucharzewo (puszczańską) o pow. około 2540 ha i utworzono obręb Bucharzewo; do pozostałej części dawnego obr. Sieraków o pow. około 2790 ha włączono około 2450 ha z dawnego obr. Niemierzewo i utworzono obręb Sieraków.

Po kolejnych przetasowaniach powierzchniowych w roku 1993 reaktywowano Nadleśnictwo Sieraków w jego obecnych granicach na podstawie Zarządzenia nr 64 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31.12.1992 r. W skład obecnego Nadleśnictwa Sieraków weszły obręby: Bucharzewo i Sieraków należące poprzednio do

Nadleśnictwa Pniewy. Powierzchnia nadleśnictwa w wyniku przeprowadzonej przez urządzanie w roku 1996 inwentaryzacji wynosiła 14135,49 ha.

W okresie po 1945 r. funkcję na stanowisku Nadleśniczego w Nadleśnictwie Sieraków w poszczególnych latach pełnili (Kołomecki 2001):

- mgr inż. Lucjan Stryczyński w latach 1945-1950,
- mgr inż. Bolesław Kubis w latach 1950-1960,
- mgr inż. Zbigniew Fonrobert w latach 1960-1962,
- Sylwester Piasecki w latach 1962-1965,
- mgr inż. Edmund Dąbrowski w latach 1965-1975 (od momentu ponownego utworzenia Nadleśnictwa Sieraków),
- inż. Jarosław Nowakowski od 1993 r. do 2022 r.,
- inż. Aleksandra Naparty od 2022 r.

W roku 1987 (II rewizja) powierzchnia obrębów Sieraków i Bucharzewo wynosiła 13187,35 ha i wzrosła w 1996 r. (III rewizja) do 14135,49 ha. Systematycznie też wzrastała powierzchnia lasów ochronnych w nadleśnictwie od 1860,20 ha wg II rewizji do 8401,72 ha wg III rewizji, natomiast malała powierzchnia gruntów nieleśnych z 901,48 ha wg II rewizji w roku 1987 do 440,84 ha wg III rewizji w roku 1996.

W 2006 r. na podstawie Decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 sierpnia dokonano zmiany nazwy obrębu Bucharzewo na Bucharzewo Sierakowskie.

Według Planu Urządzenia Lasu na lata 2006-2015 nastąpił dalszy niewielki wzrost powierzchni, która w 2006 r. wynosiła 14172,37 ha, a powierzchnia gruntów nieleśnych spadła do 427,57 ha.

Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu na lata 2016-2025 powierzchnia nadleśnictwa wynosiła 14147,34 ha, w tym powierzchnia gruntów nieleśnych wynosiła 360,98 ha.

4. Struktura użytkowania ziemi – kategorie użytkowania

Lasy w naszej strefie klimatyczno-geograficznej są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą. Są one dobrem ogólnospołecznym kształtującym jakość życia człowieka. Lasy stanowiąc niezbędny czynnik równowagi ekologicznej, są jednocześnie formą użytkowania gruntów, która zapewnia produkcję biologiczną przedstawiającą znaczną wartość rynkową.

W Polsce w strukturze własnościowej lasów, która w ostatnim 10 leciu nie uległa istotnym zmianom, dominują lasy publiczne (80,89%), a wśród nich – lasy pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (77,00%). Na parki narodowe przypada 2,02%, na lasy gminne – 0,91% oraz na pozostałe lasy publiczne – 1,15%. Lasy prywatne zajmują w Polsce 19,11% ogólnej powierzchni lasów, z czego na lasy osób fizycznych przypada 94,16%, a na wspólnoty gruntowe i spółdzielnie i inne przypada 5,84% omawianej powierzchni (GUS 2025, dane za rok 2024).

Strukturę użytkowania gruntów będących w stanie posiadania nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Struktura użytkowania gruntów

Grupa i rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]
I. Lasy – razem:	13 827,9512
1. Grunty leśne zalesione	12 963,4582
2. Grunty leśne niezalesione	424,5987
3. Grunty związane z gospodarką leśną	439,8943
II. Grunty niezaliczone do lasów	339,2258
1. Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,4038
2. Użytki rolne (bez nieużytków)	208,9647
3. Grunty pod wodami	55,0124
4. Użytki ekologiczne	-
5. Tereny różne	-
6. Grunty zabudowane i zurbanizowane	10,0784
7. Nieużytki	64,7665
Ogółem nadleśnictwo	14 167,1770

Procentowy udział struktury użytkowanych gruntów w porównaniu z wybranymi jednostkami terytorialnymi (GUS 2025) przedstawia kolejna tabela.

Tabela 3 Użytki rolne i lasy w nadleśnictwie i innych jednostkach

Jednostka	Użytki rolne [%]	Lasy [%]	Pozostałe grunty i nieużytki [%]
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	1,62	98,32	0,06
Obręb Sieraków	2,45	96,40	1,15
Nadleśnictwo Sieraków	1,47	97,61	0,92
Województwo Wielkopolskie	60,30	25,80	13,90
Lasy Państwowe	1,80	97,02	1,18

5. Ogólna charakterystyka głównych kompleksów leśnych

Grunty nadleśnictwa położone są w 77 kompleksach leśnych i parcelach. Znaczna część powierzchni koncentruje się w jednym dużym (powyżej 2000 ha) kompleksie leśnym o powierzchni 8 889,66 ha będącym częścią „Puszczy Noteckiej" i 3 mniejszych (pow. 500,01-2000,00 ha) o łącznej powierzchni 2 744,62 ha. Największa liczba kompleksów zawiera się w przedziale od 1,01 ha do 5,00 ha (28 na łącznej powierzchni 73,92 ha) oraz w przedziale 5,01 do 20,00 ha (17 na łącznej powierzchni 217,46 ha). Mała liczba małych kompleksów świadczy o niedużym rozproszeniu gruntów w nadleśnictwie. Kompleksy lasów prywatnych często przylegają do lasów nadleśnictwa, ale rzadko stanowią wśród nich enklawy. Odległość między najdalej położonymi kompleksami nadleśnictwa na kierunku wschód – zachód wynosi 28 km, a na kierunku północ – południe 29 km.

Tabela 4 Liczba i wielkość kompleksów leśnych i parcel (wzór 2)

Obręb	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów [szt.]	Łączna powierzchnia [ha]
Bucharzewo Sierakowskie	<1.00	2	0,79
	1.01-5.00	1	1,49
	5.01-20.00	1	6,67
	20.01-100.00	-	-
	100.01-200.00	-	-
	200.01-500.00	-	-
	500.01-2000.00	-	-
	>2000.00	1	8 889,66
Razem		**5**	**8 898,61**
Sieraków	<1.00	6	2,96
	1.01-5.00	27	72,43
	5.01-20.00	16	210,79
	20.01-100.00	11	431,38
	100.01-200.00	6	905,49
	200.01-500.00	3	903,34
	500.01-2000.00	3	2 744,62
	>2000.00	-	-
Razem		**72**	**5 271,01**
Nadleśnictwo Sieraków	<1.00	8	3,75
	1.01-5.00	28	73,92
	5.01-20.00	17	217,46
	20.01-100.00	11	431,38
	100.01-200.00	6	905,49
	200.01-500.00	3	903,34
	500.01-2000.00	3	2 744,62
	>2000.00	1	8 889,66
Razem		**77**	**14 169,62**

6. Dominujące funkcje lasów

Lasy spełniają, w sposób naturalny lub w wyniku działań człowieka, różnorodne funkcje. Podstawowe z nich to:

- Funkcje ekologiczne (ochronne): korzystny wpływ lasów na kształtowanie klimatu, skład chemiczny powietrza, regulację obiegu wody w przyrodzie, przeciwdziałanie powodziom, ochronę gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowieniem, zachowanie potencjału biologicznego wielkiej liczby gatunków i ekosystemów, a także różnorodność krajobrazu i lepsze warunki produkcji rolniczej;
- Funkcje produkcyjne (gospodarcze): zdolność do ciągle powtarzającego się procesu produkcji biomasy, co umożliwia trwałe użytkowanie drewna i surowców niedrzewnych pozyskiwanych z lasu, w tym użytków gospodarki łowieckiej, a w konsekwencji uzyskiwanie dochodów ze sprzedaży towarów i usług oraz zasilanie podatkiem budżetu państwa i budżetów samorządów lokalnych;
- Funkcje społeczne: kształtują korzystne warunki zdrowotne i rekreacyjne dla społeczeństwa, wzbogacają rynek pracy, wzmacniają obronność kraju, zapewniają rozwój kultury, nauki oraz edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Podstawową zasadą współczesnej gospodarki leśnej jest trwałe zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasów. Obowiązująca od 1991 roku ustawa o lasach zmieniła dotychczasową hierarchię ważności funkcji lasów i jako jedna z pierwszych w Europie zrównała wartości środowiskotwórcze i ogólnospołeczne lasów z funkcją produkcyjną i surowcową.

Rozwój cywilizacyjny generuje rosnące zapotrzebowanie na świadczenie przez lasy na rzecz społeczeństwa rozlicznych pozaprodukcyjnych (społecznych) funkcji lasu, w tym: ekologicznych, rekreacyjnych i zdrowotnych. Funkcje te, mające charakter świadczeń publicznych gospodarstwa leśnego, zyskują coraz bardziej na znaczeniu, a ich wartość jest kilkukrotnie większa od wartości funkcji produkcyjnej.

W planowaniu określa się podział lasów na trzy grupy:

- Lasy rezerwatowe – chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, których główną funkcją jest zabezpieczenie lub odtwarzanie różnorakich walorów przyrodniczych określonego obszaru.
- Lasy ochronne – w których za dominującą uznano jedną z funkcji ochronnych.
- Lasy gospodarcze – których podstawową funkcją jest zaspokojenie zapotrzebowania społecznego na ekologiczny i odnawialny surowiec jakim jest drewno.

Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu zasięg lasów ochronnych w nadleśnictwie przyjęto wg nowego wniosku do ministra ds. środowiska o uznanie lasów ochronnych.

Szczegółowe zestawienie powierzchni lasów ochronnych wg wiodących kategorii ochronności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Powierzchnia leśna według poszczególnych kategorii ochronności

Wyszczególnienie	Obręby		Nadleśnictwo	
	Bucharzewo Sierakowskie	Sieraków		
	powierzchnia leśna - ha			%
Rezerwaty	131,19	106,80	237,99	1,78
wodochronne	924,13	1 202,96	2 127,09	15,89
cenne fragm. przyrody	12,33	185,02	197,35	1,47
glebochronne	4 098,87	15,75	4 114,62	30,73
ostoje zwierząt	66,34	145,15	211,49	1,58
w miastach i wokół miast	58,52	179,87	238,39	1,78
nasienne		12,42	12,42	0,09
glebochronne, ostoje zwierząt	46,92		46,92	0,35
glebochronne, wodochronne	58,89	74,74	133,63	1,00
glebochronne, cenne fragm. przyrody	1,2	22,7	23,9	0,18
wodochronne, ostoje zwierząt	88,63	138,92	227,55	1,70
wodochronne, cenne fragm. przyrody	18,82	408,75	427,57	3,19
wodochronne, w miastach i wokół miast	5,55	66,6	72,15	0,54
cenne fragm. Przyrody, ostoje zwierząt	0,72	0,39	1,11	0,01
wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	7,17	65,51	72,68	0,54
glebochronne, wodochronne, cenne fragm. przyrody	2,93	104,37	107,3	0,80
glebochronne, wodochronne, ostoje zwierząt	3,87	2,99	6,86	0,05
wodochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast		6,94	6,94	0,05
glebochronne, wodochronne, w miastach i wokół miast		8,71	8,71	0,07
glebochronne, wodochronne, cenne fragm. przyrody, w miastach i wokół miast		1,6	1,6	0,01
glebochronne, wodochronne, cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt		11,13	11,13	0,08
Razem lasy ochronne	5 394,89	2 654,52	8 049,41	60,12
Lasy gospodarcze	2 901,61	2 199,57	5 101,18	38,10
Ogółem	8 427,69	4 960,89	13 388,58	100,00

Ogólna powierzchnia lasów ochronnych nadleśnictwa wynosi 8 049,41 ha, co stanowi 60,12% powierzchni leśnej. Dominujące powierzchniowo kategorie ochronności stanowią lasy glebochronne (4 454,67 ha) i lasy wodochronne (2 933,98 ha). Powierzchnia lasów ochronnych w stosunku do poprzedniego planu zmniejszyła się o ha 412,99 ha. Spadek jest głównie wynikiem rezygnacji w aktualnym projekcie lasów ochronnych z dotychczas wykazywanej kategorii lasów trwale uszkodzonych na skutek działalności przemysłu, a także zmian w powierzchni stref ochrony ptaków.

7. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej

W sytuacji wzrastającej presji turystycznej na lasy, PGL Lasy Państwowe podejmują kroki w celu zaspokojenia oczekiwań strony społecznej w zakresie: zmniejszenia pozyskania drewna, rozwoju infrastruktury rekreacyjnej, czy organizacji imprez masowych. Zarządzeniem Dyrektora Generalnego (nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022 r.) wydano „Wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych". Docelowo nadleśnictwa będą wyznaczały lasy o zwiększonej funkcji społecznej na swoich gruntach, a wykaz tych drzewostanów będzie umieszczony w planie urządzenia lasu. Nowe regulacje wchodzą stopniowo wraz z nowymi planami urządzenia lasu. Każdego roku plany powstają dla ok. 40 nadleśnictw (10% w kraju).

Zasady gospodarowania w takich lasach stawiają jako priorytet ich trwałość, bezpieczeństwo odwiedzających i utrzymanie walorów krajobrazowych. W lasach tych nadal będą realizowane prace leśne, ale w sposób zindywidualizowany, z minimalnym udziałem zrębów zupełnych.

Do lasów o zwiększonej funkcji społecznej zalicza się lasy:

- intensywnie użytkowane rekreacyjnie;
- w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych;
- uzdrowiskowe w strefach A i B.

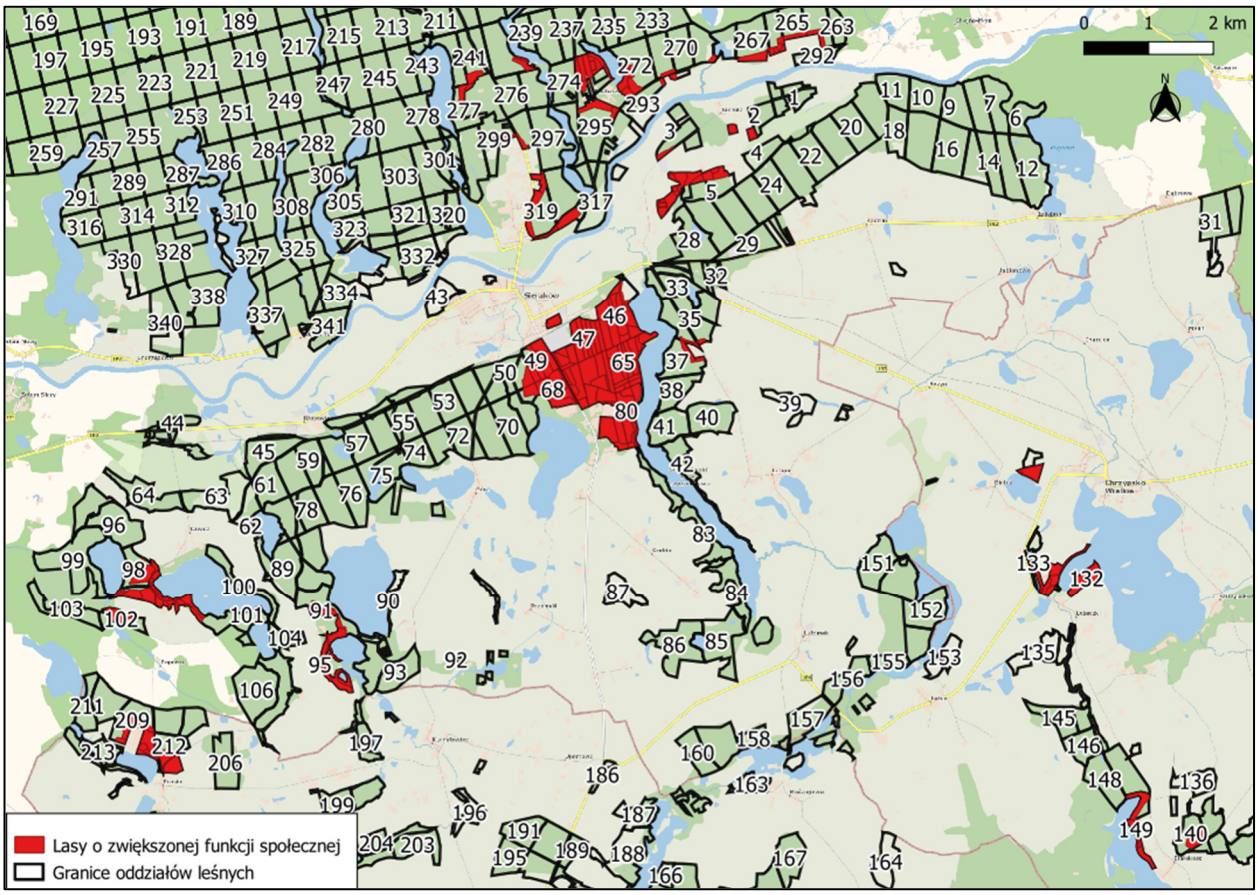
Lasy te są wyznaczane przez nadleśnictwa, jednak umożliwiono szerszą partycypację strony społecznej. Na etapie tworzenia planu urządzenia lasu umożliwiono tworzenie tzw. zespołów lokalnej współpracy, które mają konsultować zasięg wyznaczonych obszarów.

Do lasów społecznych Nadleśnictwa Sieraków zaliczono 206 pododdziałów leśnych o łącznej powierzchni 457,98 ha.

Strefa intensywnego oddziaływania społecznego to tereny leśne z największym nasileniem ruchu turystycznego położone w okolicy jezior: Młyńskiego, Małego, Ławickiego, Janukowo, Śremskiego, Lutomskiego, Chrzypskiego, a także tereny w południowej części Puszczy Noteckiej, przy mieście Sieraków. Działania gospodarcze w tych lasach mają zapewnić bezpieczeństwo osób tam przebywających i zachować estetykę krajobrazu leśnego przy spowolnionej wymianie pokoleniowej i zachowaniu trwałości lasu oraz pełnionych przez niego funkcji.

Strefa zrównoważonego oddziaływania społecznego dotyczy pozostałych terenów leśnych, w ramach kompleksu o zdiagnozowanej w planie urządzenia lasu zwiększonej funkcji społecznej.

Pozostałe lasy w zarządzie nadleśnictwa uznaje się za obszar rozproszonego ruchu rekreacyjnego i turystycznego.

Rysunek 6. Położenie lasów o zwiększonej funkcji społecznej (podkład BDOO)

8. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów

Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów nadleśnictwa w porównaniu z analogicznymi, przeciętnymi cechami drzewostanów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu oraz w Lasach Państwowych zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6 Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów (wzór nr 1a)

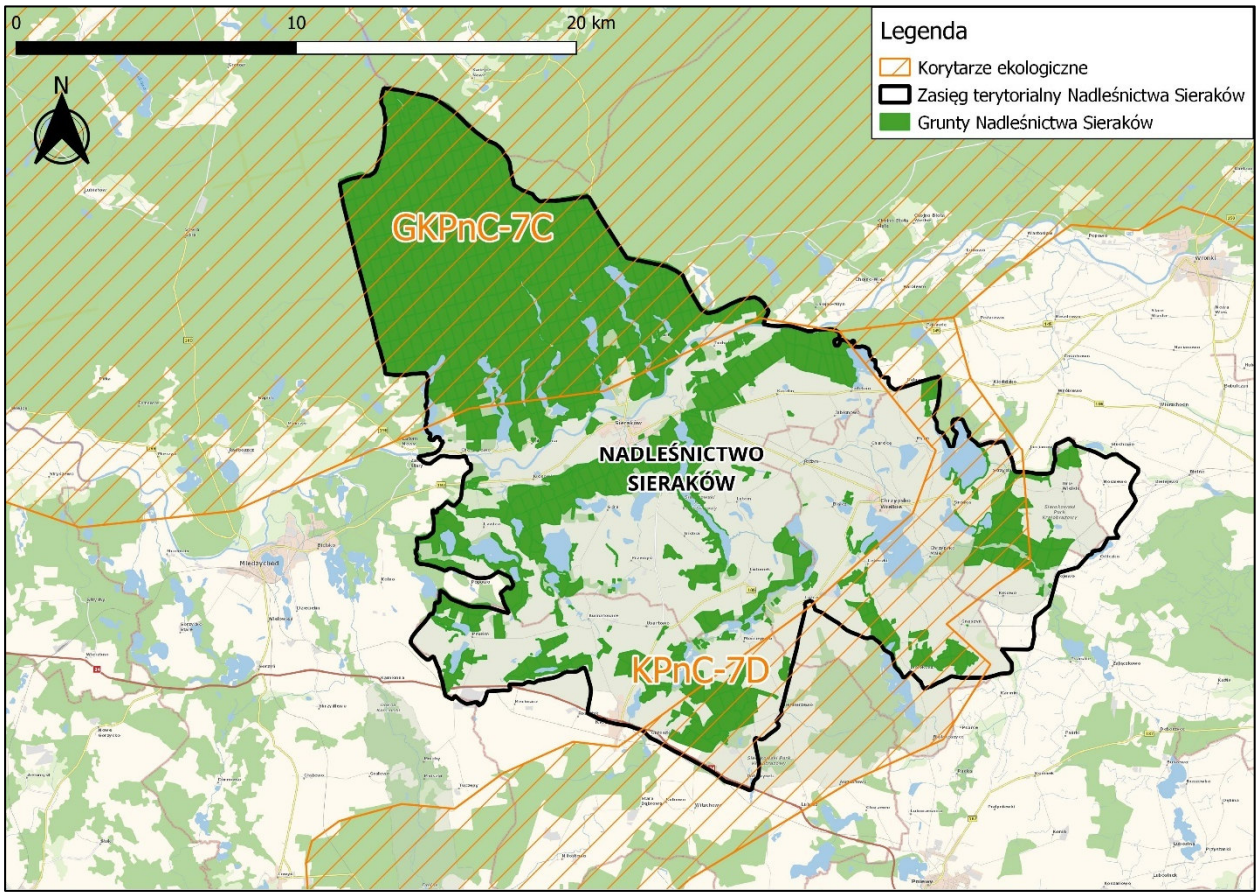
Jednostka	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność	Udział siedlisk borowych	Powierzchniowy udział gatunków iglastych (wg gat. panujących)
	[lat]	[m^3 brutto/ha]	[%]	[%]
Obr. Bucharzewo Sierakowskie	61	253	93,7	91,1
Obr. Sieraków	71	328	30,8	59,0
Nadleśnictwo	65	281	70,00	79,0
RDLP w Poznaniu*	62	260	49,95**	76,96
Lasy Państwowe*	64	275	48,18	75,2

* źródło: Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1.01.2024 r., PGL Lasy Państwowe, BULiGL 2025, **strona internetowa RDLP w Poznaniu, dostęp 01.09.2025 r.

9. Nadleśnictwo w krajowej sieci korytarzy ekologicznych

W 2005 roku, na zlecenie Ministerstwa Środowiska, został opracowany projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 w Polsce (Jędrzejewski i in. 2005). Podstawą ich wyznaczania była analiza środowiskowa oraz rozmieszczenia aktualnego i historycznego, a także migracji wybranych gatunków wskaźnikowych: żubra, łosia, jelenia, niedźwiedzia, wilka i rysia.

W zaprojektowanej sieci wyróżniono siedem korytarzy głównych, których rolą jest zapewnienie łączności w skali całego kraju i w skali międzynarodowej. Każdy z korytarzy głównych posiada szereg odnóg (korytarzy uzupełniających), dzięki którym łączy on wszystkie leżące w danym regionie kraju cenne obszary siedliskowe.

Rysunek 7. Położenie nadleśnictwa na tle sieci korytarzy ekologicznych

Większość gruntów Nadleśnictwa Sieraków znajduje się w granicach jednego z korytarzy głównych – Korytarza Północno-Centralnego (KPnC) łączącego Puszczę Białowieską, Puszczę Kurpiowską, Lasy Włocławskie, Puszczę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszczę Notecką, Lasy Lubuskie, Puszczę Drawską, Lasy Gorzowskie i Park Narodowy Ujście Warty. Na KPnC składa się 31 mniejszych korytarzy ekologicznych, z których przez teren Nadleśnictwa Sieraków

przebiegają dwa – **GKPnC-7C Zachodnia Puszcza Notecka oraz KPnC-7D Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry.**

Gospodarka leśna prowadzona w Nadleśnictwie Sieraków nie powoduje przerwania ciągłości korytarzy ekologicznych.

10. Geologia i rzeźba terenu

Charakterystykę geologiczną i geomorfologiczną terenu Nadleśnictwa Sieraków opisano na podstawie Operatu glebowo-siedliskowego Nadleśnictwa Sieraków (BULiGL Oddział w Poznaniu 2005).

Teren omawianego nadleśnictwa należy do obszarów nizinnych, średnio (obręb Bucharzewo Sierakowskie) i bardzo urozmaiconych (obręb Sieraków) pod względem typów rzeźby. Największy obszar zajmują tereny równe, o małych deniwelacjach (większa część obrębu Bucharzewo Sierakowskie i północna część obrębu Sieraków). Pozostała część obszaru nadleśnictwa to tereny faliste i pagórkowate (środkowa część obrębu Bucharzewo Sierakowskie i większa część obrębu Sieraków).

Obecne ukształtowanie terenu Nadleśnictwo Sieraków zawdzięcza zlodowaceniu północnopolskiemu, w stadiale głównym, z osadami faz pomorskiej, poznańsko-dobrzyńskiej i leszczyńskiej.

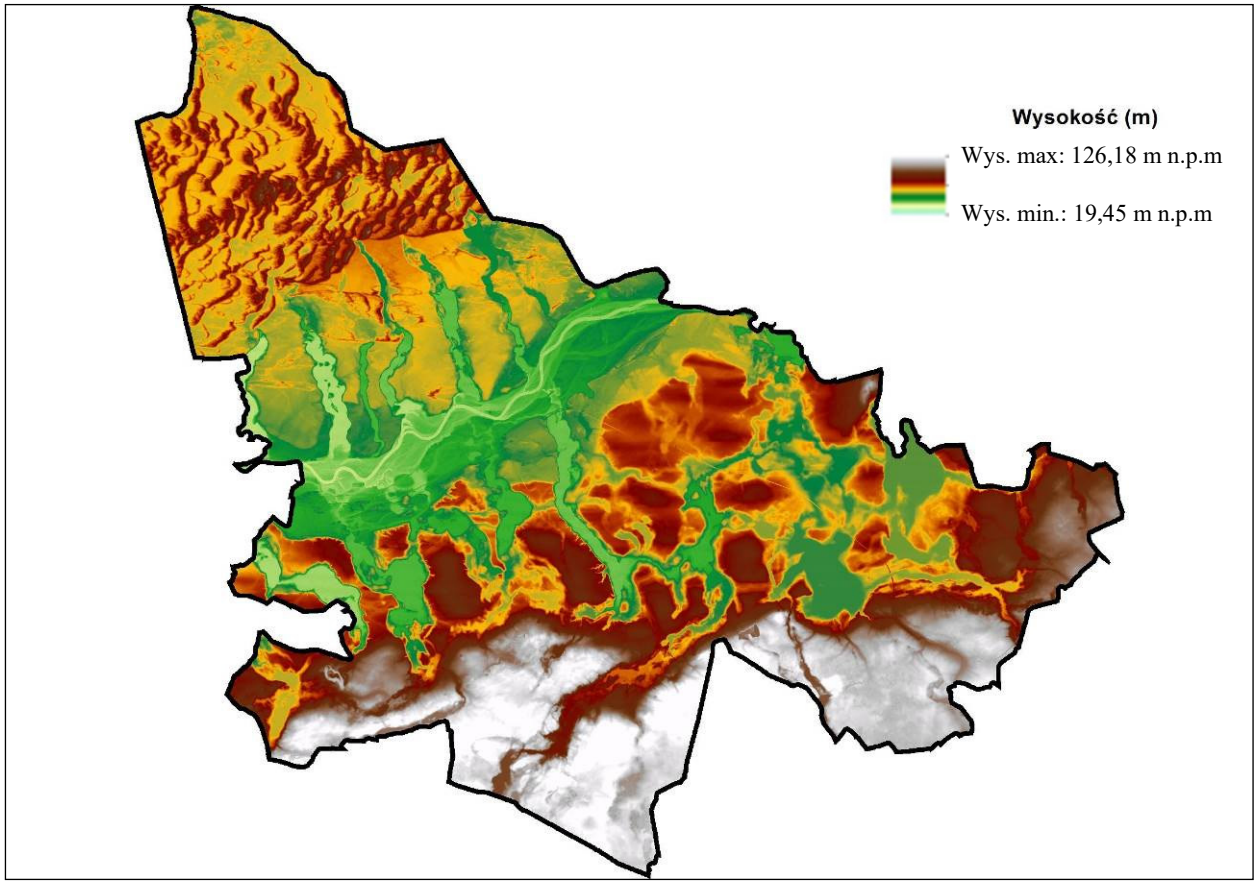
Pod względem ukształtowania terenu nadleśnictwo charakteryzują następujące typy reliefu:

- nizinny równy, gdzie deniwelacje o kilkustopniowych spadkach nie przekraczają 5 m (najniższy punkt wysokościowy obrębu Bucharzewo Sierakowskie, a zarazem najniższy punkt w zasięgu nadleśnictwa położony jest na brzegu Warty w Chorzępowie i wynosi 33,1 m n.p.m., na lustrach jezior Kłosowskiego 34,3 m n.p.m. oraz Barlin 34,1 m n.p.m.). Wydzielenie leśne najniżej położone zlokalizowane jest w obrębie Bucharzewo Sierakowskie w oddziale 334h (bagno) – 34,03 m.n.p.m.,
- nizinny falisty, o wysokościach względnych nie przekraczających 15 m, tworzących nachylenia do 5° (północne i wschodnie kompleksy lasów obrębu Sieraków położone są na średniej wysokości 60 m n.p.m. pasma moren czołowych 90 – 100 m, część zachodnia w okolicach Ławicy i Popowa 70 m, a lasy w części wschodniej obrębu Sieraków na średniej wysokości 74 – 80 m n.p.m.; najwyższe punkty w obrębie Bucharzewo Sierakowskie to kulminacje wydm śródlądowych w oddziałach 163-164 o wysokości 78,8 m n.p.m. oraz w oddz. 60 - 78,0 m n.p.m.),
- teren pagórkowaty, którego wyniosłości tworzą pagórki, wały i garby o wysokości względnej do 20 - 25 m i znacznym nachyleniu stoków od 6° do 30° oraz niewielkich odstępach między kulminacjami. Najwyższy punkt w nadleśnictwie wynosi 127,66 m n.p.m. w oddziale 180f w obrębie Sieraków.

Na obszarze Nadleśnictwa Sieraków skałami macierzystymi są wyłącznie skały osadowe. Wśród nich wyróżnia się skały osadowe okruchowe luźne jak: piaski, pyły i gliny; skały osadowe

organogeniczne jak: torfy, pochodne z nich mursze i skały, które nie stanowią utworu wyjściowego dla tworzących się gleb jak: gytie, żwiry i iły. Na terenie nadleśnictwa wyszczególniono następujące utwory geologiczne:

- piaski wodnolodowcowe;
- piaski wodnolodowcowe sandrowe;
- piaski wodnolodowcowe ozów, kemów, terasów kemowych;
- piaski wodnolodowcowe moren spiętrzonych;
- piaski wodnolodowcowe z wodnomorenowymi pokrywami utworów spływowych;
- piaski wodnolodowcowe na glinach zwałowych;
- piaski wodnolodowcowe z pokrywami glin morenowych;
- gliny zwałowe z piaszczysto-pyłowymi pokrywami zwietrzelinowo-eolicznymi;
- iły zastoiskowe (warwowe);
- piaszczysto-pyłowe utwory zastoiskowe i limnoglacjalne;
- piaski i gliny zwałowe;
- torfy i mursze;
- namuły torfiaste;
- muły i gytie organiczne;
- rudy darniowe;
- piaski rzeczne terasów plejstoceńskich;
- piaski stożków napływowych;
- piaski jeziorne;
- piaski rzeczne holoceńskie;
- mady rzeczne(qmd);
- gytie ilaste;
- gytie wapienne;
- piaski eoliczne i piaski eoliczne w wydmach;
- utwory antropogeniczne.

Rysunek 8. Rzeźba terenu w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (źródło: NMT ISOK)

11. Audyt krajobrazowy

Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego to nowe narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie (tekst z uzasadnienia uchwały).

Audyt krajobrazowy jest narzędziem polityki przestrzennej w zakresie krajobrazu ukierunkowanym na jego ochronę i kształtowanie. Służy identyfikacji, charakterystyce i ocenie wszystkich krajobrazów występujących w Polsce i jest nowym narzędziem diagnostycznym pozwalającym uzyskać wiedzę o walorach krajobrazowych poszczególnych województw w ich granicach administracyjnych.

Audyt krajobrazowy, jako dokument uchwalany przez sejmik województwa, stanowi podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, poprzez uwzględnienie wniosków i rekomendacji w dokumentach planistycznych szczebla regionalnego i lokalnego. Ustalenia audytu krajobrazowego wzmocnią także ochronę krajobrazu na obszarach objętych ochroną prawną, w tym w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, a także będą stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie(…) Podstawą sporządzenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego jest:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w której zgodnie z art. 38 to organy samorządu województwa sporządzają audyt krajobrazowy;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych, które *określa szczegółowy zakres i sposób sporządzania audytu krajobrazowego.*

W dniu 19 października 2022 r. zostało przyjęte Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. Zgodnie z §2 tego rozporządzenia – „Do projektów audytów krajobrazowych, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wystąpiono o opinie, o których mowa w art. 38b ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stosuje się przepisy dotychczasowe”. W Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego zastosowano przepisy rozporządzenia z dnia 11 stycznia 2019 r., ponieważ Zarząd Województwa Wielkopolskiego wystąpił o opinie do projektu audytu krajobrazowego w dniu 6 czerwca 2022 r., czyli przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego.

ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres opracowania audytu krajobrazowego wynika z art. 38a ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu, zgodnie z którym określa się w nim w szczególności:

- krajobrazy występujące na obszarze województwa;
- lokalizację krajobrazów priorytetowych;
- lokalizację i granice obszarów prawnie chronionych:
    - parków kulturowych,
    - parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
    - obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach,
- zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych oraz wartości krajobrazów w obrębie;
- obszarów lub obiektów objętych formami ochrony;
- rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów objętych formami ochrony;
- lokalne formy architektoniczne zabudowy w obrębie krajobrazów priorytetowych.

Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego został przygotowany zgodnie z wytycznymi rozporządzenia, w którym zostały określone kolejne etapy jego sporządzania dotyczące:

- identyfikacji i klasyfikacji krajobrazów,
- charakterystyki zidentyfikowanych krajobrazów,
- oceny zidentyfikowanych krajobrazów,
- wskazania krajobrazów priorytetowych;
- wskazania zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów objętych formami ochrony;
- sformułowania rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych, oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów objętych formami ochrony;
- określenia lokalnych form architektonicznych zabudowy dla krajobrazów priorytetowych.

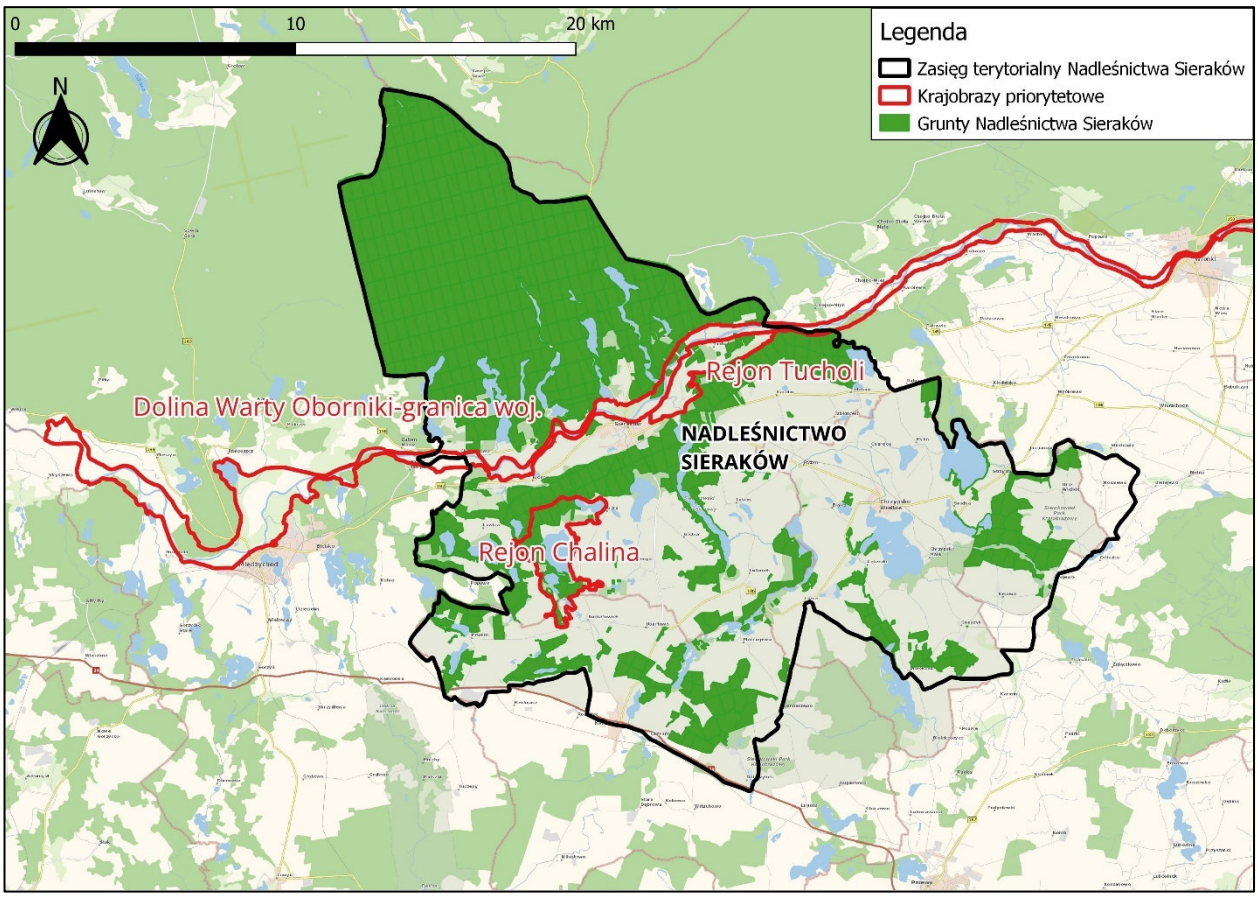
(tekst zamieszczony na stronie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego z Publikacji Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego Identyfikacja, charakterystyka,

ochrona, przygotowanej na podstawie „Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego" Uchwała NR LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego)

Audyt krajobrazowy to opracowanie strategiczne dla każdego województwa, które identyfikuje, charakteryzuje i ocenia wartości krajobrazów, a także wskazuje sposoby ich kształtowania i ochrony. Jest sporządzany na poziomie województwa, nie rzadziej niż raz na 20 lat, przez zarząd województwa i uchwalany przez sejmik województwa. Audyt określa krajobrazy, w tym te priorytetowe, lokalizuje obszary chronione (np. parki narodowe, rezerwaty, obszary chronionego krajobrazu) i podpowiada, jakie działania podjąć, aby chronić krajobraz, np. poprzez wsparcie dla lokalnych form architektonicznych.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku uchwalił „Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego". W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa wyznaczono trzy krajobrazy priorytetowe: „Rejon Chalina" (kod 30-315.51-050), „Rejon Tucholi" (kod 30-315.33-068), „Dolina Warty Oborniki-granica woj." (kod 30-315.33-097).

„Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego" nie nałożył żadnych ograniczeń dla gospodarki leśnej prowadzonej w Nadleśnictwie Sieraków.

Rysunek 9. Krajobrazy priorytetowe w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (źródło: Samorząd Województwa Wielkopolskiego Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego, podkład: BDOO)

12. Gleby

Podczas prac siedliskowych prowadzonych w Nadleśnictwie Sieraków wyróżniono 49 podtypów gleb. Zestawienie powierzchniowe gleb wg wydzieleń drzewostanowych prezentuje Tabela 7.

Tabela 7. Zestawienie powierzchni oraz udziału procentowego podtypów gleb Nadleśnictwa Sieraków

Podtyp Gleby	Obręb Bucharzewo Sierakowskie		Obręb Sieraków		Nadleśnictwo Sieraków	
	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %
Arenosole inicjalne	0,62	100,0			0,62	0,1
Arenosole właściwe	5,79	6,8	79,58	93,2	85,37	0,7
Arenosole bielicowane	267,57	77,3	78,70	22,7	346,27	2,6
Razem Arenosole	**273,98**	**63,4**	**158,28**	**36,6**	**432,26**	**3,5**
Czarne ziemie właściwe			5,24	100,0	5,24	0,1
Razem Czarne ziemie			**5,24**	**100,0**	**5,24**	**0,3**
Gleby brunatne właściwe			100,81	100,0	100,81	0,8
Gleby szarobrunatne			3,25	100,0	3,25	0,1
Gleby brunatne wyługowane	0,58	0,3	184,83	99,7	185,41	1,5
Gleby brunatne kwaśne	1,48	2,3	63,45	97,7	64,93	0,6
Razem Gleby brunatne	**2,06**	**0,6**	**352,34**	**99,4**	**354,40**	**2,9**
Gleby płowe właściwe	1,47	0,5	302,81	99,5	304,28	2,3
Gleby płowe brunatne			184,86	100,0	184,86	1,5
Razem Gleby płowe	**1,47**	**0,3**	**487,67**	**99,7**	**489,14**	**3,9**
Gleby rdzawe właściwe	575,16	32,6	1 189,95	67,4	1 765,11	12,7
Gleby rdzawe brunatne	71,94	6,7	996,55	93,3	1 068,49	7,7
Gleby rdzawe bielicowe	1 481,10	71,8	582,65	28,2	2 063,75	14,8
Razem Gleby rdzawe	**2 128,20**	**43,5**	**2 769,15**	**56,5**	**4 897,35**	**35,0**
Gleby bielicowe właściwe	5 606,90	97,6	140,25	2,4	5 747,15	40,8
Gleby glejo-bielicowe właściwe	28,10	68,3	13,03	31,7	41,13	0,4
Gleby glejo-bielicowe murszaste	17,69	92,9	1,35	7,1	19,04	0,2
Razem Gleby bielicowe	**5 652,69**	**97,3**	**154,63**	**2,7**	**5 807,32**	**41,4**
Gleby gruntowoglejowe właściwe	25,77	34,7	48,47	65,3	74,24	0,6
Gleby gruntowoglejowe próchniczne	5,51	28,7	13,70	71,3	19,21	0,2
Gleby gruntowoglejowe murszowe	1,85	23,4	6,05	76,6	7,90	0,2
Gleby gruntowoglejowe murszaste	18,82	29,5	44,93	70,5	63,75	0,5
Gleby gruntowoglejowe mułowe			0,90	100,0	0,90	0,1
Razem Gleby gruntowoglejowe	**51,95**	**31,3**	**114,05**	**68,7**	**166,00**	**1,5**
Gleby opadowoglejowe właściwe			28,22	100,0	28,22	0,3
Razem Gleby opadowoglejowe			**28,22**	**100,0**	**28,22**	**0,5**

Podtyp Gleby	Obręb Bucharzewo Sierakowskie		Obręb Sieraków		Nadleśnictwo Sieraków	
	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %
Gleby mułowe właściwe	13,29	43,8	17,07	56,2	30,36	0,3
Gleby torfowo-mułowe	1,47	3,8	36,72	96,2	38,19	0,4
Gleby gytiowe			3,06	100,0	3,06	0,1
Razem Gleby mułowe	**14,76**	**20,6**	**56,85**	**79,4**	**71,61**	**0,8**
Gleby torfowe torfowisk niskich	3,86	2,9	127,18	97,1	131,04	1,0
Gleby torfowe torfowisk przejściowych			1,10	100,0	1,10	0,1
Gleby torfowe torfowisk wysokich	4,89	90,4	0,52	9,6	5,41	0,1
Razem Gleby torfowe	**8,75**	**6,4**	**128,80**	**93,6**	**137,55**	**1,3**
Gleby murszowe			2,18	100,0	2,18	0,1
Gleby torfowo-murszowe	30,62	18,0	139,34	82,0	169,96	1,4
Gleby mułowo-murszowe			5,84	100,0	5,84	0,1
Gleby gytiowo-murszowe			8,16	100,0	8,16	0,2
Gleby namurszowe	4,64	24,5	14,27	75,5	18,91	0,2
Razem Gleby murszowe	**35,26**	**17,2**	**169,79**	**82,8**	**205,05**	**1,7**
Gleby mineralno-murszowe	0,96	1,9	49,20	98,1	50,16	0,5
Gleby murszaste	10,14	36,5	17,62	63,5	27,76	0,3
Gleby murszowate właściwe	5,42	25,7	15,67	74,3	21,09	0,2
Razem Gleby murszowate	**16,52**	**16,7**	**82,49**	**83,3**	**99,01**	**1,0**
Mady rzeczne właściwe	3,10	100,0			3,10	0,1
Mady rzeczne próchniczne	0,98	100,0			0,98	0,1
Mady rzeczne brunatne	7,46	63,8	4,23	36,2	11,69	0,2
Razem Mady rzeczne	**11,54**	**73,2**	**4,23**	**26,8**	**15,77**	**0,4**
Gleby deluwialne właściwe	2,27	2,9	76,89	97,1	79,16	0,7
Gleby deluwialne próchniczne			12,66	100,0	12,66	0,2
Gleby deluwialne brunatne			231,05	100,0	231,05	1,8
Razem Gleby deluwialne	**2,27**	**0,7**	**320,60**	**99,3**	**322,87**	**2,6**
Rigosole	185,97	63,0	109,35	37,0	295,32	2,3
Hortisole	0,79	100,0			0,79	0,1
Kulturoziemy leśne	32,62	68,7	14,87	31,3	47,49	0,4
Kulturoziemy pobagienne	0,89	100,0			0,89	0,1
Razem Gleby kulturoziemne	**220,27**	**63,9**	**124,22**	**36,1**	**344,49**	**2,8**
Gl. industro i urbanoziemne o niewykszt. prof.	7,97	64,8	4,33	35,2	12,30	0,2
Razem Gleby industro- i urbanoziemne	**7,97**	**64,8**	**4,33**	**35,2**	**12,30**	**0,4**
Razem grunty leśne	8 427,69	62,9	4 960,89	37,1	13 388,58	94,5

Podtyp Gleby	Obręb Bucharzewo Sierakowskie		Obręb Sieraków		Nadleśnictwo Sieraków	
	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %	Pow. [ha]	Udział %
Grunty nieleśne i leśne związane z gospodarką leśną	470,92	60,3	310,12	39,7	781,04	5,5
Łącznie	**8 898,61**	**62,8**	**5 271,01**	**37,2**	**14 169,62**	**100,0**

Na omawianym terenie najczęściej spotykane są gleby bielicowe (zajmują 41,4% powierzchni), które związane są zarówno z oligotroficznymi siedliskami borów i borów mieszanych. Gleby tego typu dominują w piaskach wydmowych i eolicznych obrębu Bucharzewo Sierakowskie. Tutaj spotyka się też arenosole (3,5% udziału powierzchniowego), tworzące najuboższe siedliska nadleśnictwa.

Większe znaczenie mają jeszcze gleby rdzawe (35,0%), związane z borami mieszanymi i lasami mieszanymi. Najżyźniejsze płaty siedlisk świeżych tworzone są przez gleby brunatne (2,9%) i płowe (3,9% areału), związane z cięższym substratem glebowym obrębu Sieraków. Murszowe i murszowate gleby pobagienne (łącznie 2,9%) występują na brzegach jezior oraz w dolinach cieków i tworzą siedliska lasu wilgotnego, lasu mieszanego wilgotnego, olsu jesionowego i olsu. Gleby torfowe spotykane są rzadko i zajmują tylko 1,3% powierzchni nadleśnictwa.

Dość duży udział rigosoli (2,3% powierzchni) wynika z obecności gruntów porolnych. Gleby tego podtypu charakteryzują się profilem przekształconym wskutek głębokiej uprawy ziemi.

13. Stosunki wodne

13.1. Wody powierzchniowe

Lasy Nadleśnictwa Sieraków położone są w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzeki Warty – prawostronny dopływ Odry i w zlewni Noteci – prawostronny dopływ Warty (IMiGW 1980).

W północnej części obrębu Bucharzewo Sierakowskie (zlewnia Noteci) cieki powierzchniowe są nieliczne, a wody opadowe wsiąkają w przepuszczalne utwory powierzchniowe. Zlewnię budują przepuszczalne piaski rzeczne, które zostały powierzchniowo przekształcone eolicznie i zwydmione. Występujące tu siedliska korzystają wyłącznie z wody opadowej, a siedliska wilgotne występują w obniżeniach terenu, gdzie odpływ wód jest utrudniony.

W południowej części obrębu Bucharzewo Sierakowskie i w obrębie Sieraków (zlewnia Warty) wody odprowadzane są pośrednio i bezpośrednio do rzeki Warty.

Zdj. 1 Jedno ze źródlisk u podnóża wydm w obrębie rezerwatu przyrody „Bobrownia” (fot. P. Walczewski)

Południowa część obrębu Bucharzewo Sierakowskie zbudowana jest z piasków eolicznych i wydmowych. U południowych stoków wydm, na pograniczu z polami piasków rzecznych plejstoceńskich, występują źródliska i wysięki wód podziemnych (oddz. 149). Wody te zasilają

polodowcowe jeziora rynnowe występujące w części południowej obrębu. Spływ powierzchniowy odbywa się w kierunku południowym do jezior. Jeziora te zasilają swymi wodami Wartę przez cieki biorące swe nazwy od jezior z których wypływają. Są to np. Struga Lichwińska, Struga Niedzółka, Struga Kłosowska i inne. W obniżeniach międzywydmowych, stanowiących niecki bezodpływowe, wykształciły się torfowiska. Warunki wilgotnościowe tej części obrębu zdecydowanie są lepsze niż północnej.

Z obrębu Sieraków wody odprowadzane są bezpośrednio do Warty. Głównym ciekiem tej części zlewni jest rzeczka Osiecznica (Oszczynica). Jej zlewnia zbudowana jest z glin zwałowych i piasków gliniastych. Bieg rzeki jest kręty, a spadki miejscami duże, nadające niektórym odcinkom charakter górskiego potoku. Prawobrzeżnym dopływem Osiecznicy jest Szczanica, która wpada do niej w okolicach Charcic. Osiecznica wpływa do Warty w okolicach Sierakowa. Rzeka ta odwadnia wschodnią część obrębu Sieraków. Zachodnią część obrębu Sieraków odwadnia dopływ spod Kamionnej zwany do Jeziora Ławickiego Strugą Prusimską, a od jeziora to Strumień Bielina. Środkowa część obrębu jest odwadniana ciekami niższego rzędu bezpośrednio do Warty. Są to następujące cieki: Dopływ z Jez. Młyńskiego, Bielina, Dopływ spod Chalina, Śremska Struga, Dopływ z Kwilcza, Jaroszewska Struga. Wschodnią część obrębu odwadnia m.in. rzeka Mianka wpadająca do Jez. Chrzypskiego w Łężeczkach. Oprócz opisanych rzek w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się ponad 200 km cieków nieoznaczonych.

Wszystkie rzeki przepływające przez teren nadleśnictwa są rzekami nizinnymi o śnieżno-deszczowym reżimie zasilania, który charakteryzuje się wyraźnym wysokim stanem wody po roztopach wiosennych i mniej regularnym wysokim stanem wody po opadach letnich oraz długim okresem niżówkowym (sierpień-wrzesień), przedłużającym się nieraz na miesiące jesienne i wczesno – zimowe. Pojawiają się wskutek długotrwałego braku opadów atmosferycznych. Rzeki zasilane są wówczas poprzez wody podziemne.

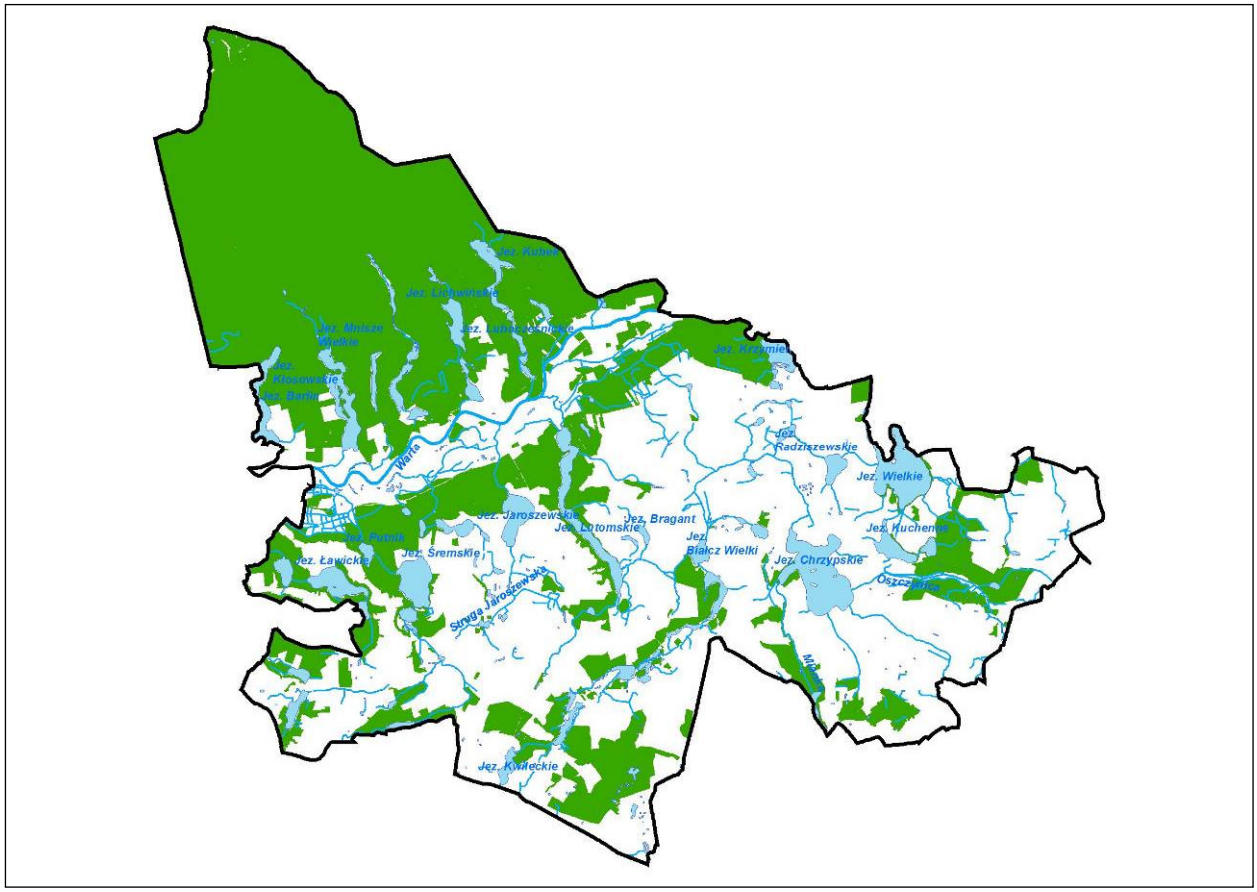
Na terenie nadleśnictwa licznie występują naturalne zbiorniki powierzchniowe (południe obrębu Bucharzewo Sierakowskie i obręb Sieraków), część stanowią zbiorniki sztuczne powstałe w wyniku spiętrzeń na ciekach, oraz mniej liczne lokalne zabagnienia, które są istotnym elementem krajobrazu i środowiskiem życia. Większość jezior występuje na terenie obrębu Sieraków. Część z nich to typowe jeziora rynnowe, wypełniające dna rynien polodowcowych.

Poza zbiornikami tego typu występują mniejsze powierzchniowo jeziora wytopiskowe, powstałe po bryłach martwego lodu (np. jezioro Małe przy wsi Chalin). W obrębie Bucharzewo Sierakowskie w rynnach jezior, między innymi Kubek i Borowy Staw zlokalizowane są stawy hodowlane. Część zbiorników to zarośnięte stare małe jeziorka, obecnie bagna, miejscami z otwartym lustrem wody (BULiGL O/Poznań 2005).

Łącznie w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się 61 jezior i 279 zbiorników nieoznaczonych.

Tabela 8. Charakterystyka wybranych jezior zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sieraków

Lp.	Jezioro	Powierzchnia (ha)	Głębokość max. (m)
1.	Lutomskie	172,7	15,0
2.	Kłosowskie	137,8	14,3
3.	Śremskie	117,6	45,0
4.	Barlin	103,2	3,2
5.	Jaroszewskie	92,2	35,7
6.	Ławickie	90,1	4,0
7.	Kubek	69,0	3,5
8.	Krzymień	63,3	33,1
9.	Lichwińskie	50,3	5,1
10.	Mnich	25,0	4,9
11.	Małe (Chalińskie)	19,06	23,3
12.	Wielkie (koło m. Śródka)	261,0	30,1
13.	Białokoskie	146,0	31,4
14.	Kuchenne (koło m. Śródka)	63,0	17,0
15.	Radziszewskie	40,0	10,5
16.	Chrzypskie	304,0	15,0
17.	Chalinek	15,1	6,0
18.	Wielkie (koło m. Góra)	5,0	8,6
19.	Janukowo	33,0	21,2
20.	Bucharzewskie	13,0	4,8
21.	Widzno (koło m. Góra)	6,0	9,6
22.	Okienko (koło m. Góra)	-	-
23.	Krwawe (koło m. Góra)	2,8	8,8
24.	Bukowieczko (koło m. Góra)	5,8	-
25.	Golęczewskie (koło m. Lutom)	7,5	5,2
26.	Bardęga (Bragant) (koło m. Lutom)	13,9	15,8
27.	Białcz Wielki (Białeckie)	34,1	5,2
28.	Lisznia (Liśnia)	19,0	-
29.	Charcickie	14,0	-
30.	Koszynek	7,0	-
31.	Młyńskie	20,0	-
32.	Kuchenne (koło m. Prusim)	32,0	17,9
33.	Małe (koło m. Zawada)	5,3	5,0
34.	Kwileckie	21,5	6,2
35.	Długie	14,3	8,0
36.	Niedziółka	18,5	-
37.	Borowy Staw	10,0	-

Rysunek 10. Wody powierzchniowe w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (źródło: MPHP10k)

Na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo znajdują się następujące zbiorniki i jeziora:

- 3k obr. Bucharzewo Sierakowskie – zbiornik retencyjny;
- 142j obr. Bucharzewo Sierakowskie – zbiornik retencyjny;
- 159f obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw rybny;
- 186f obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw rybny
- 194f obr. Bucharzewo Sierakowskie – niewielki zbiornik wodny na torfowisku;
- 226p obr. Bucharzewo Sierakowskie – zbiornik retencyjny;
- 254a obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw rybny;
- 268f obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw;
- 268g obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw;
- 268h obr. Bucharzewo Sierakowskie – staw;
- 294j obr. Bucharzewo Sierakowskie – zbiornik wodny na terasie zalewowej Warty;
- 300k obr. Bucharzewo Sierakowskie – śródleśny zbiornik wodny;
- 300m obr. Bucharzewo Sierakowskie – śródleśny zbiornik wodny;
- 28f obr. Sieraków – Jezioro Grzebite;
- 33d obr. Sieraków – Jezioro Godziszewskie;
- 58d obr. Sieraków – Jezioro Moczydło;
- 75n obr. Sieraków – Jezioro Głęboczek;

- 85j obr. Sieraków – Jezioro Głęboczek;
- 124f obr. Sieraków – Jezioro Kikowskie;
- 130b obr. Sieraków –zbiornik sztuczny;
- 174s obr. Sieraków – Jezioro Mościejewskie;
- 182a obr. Sieraków – Jezioro Wspólne;
- 215b obr. Sieraków – staw;
- 215c obr. Sieraków – staw.

Z wysokimi stanami wód na terenie obrębu Sieraków związane jest występowanie obszarów okresowo podmokłych. Dotyczy to głównie lokalnych obniżeń terenowych ze słabo przepuszczalnym podłożem.

Ważnym rezerwuarem wody na terenie nadleśnictwa są także nieliczne torfowiska zajmujące ok. 2,8 % powierzchni nadleśnictwa.

Na terenie nadleśnictwa wyróżnić można następujące grupy obszarów (grupy stref wodnych) o podobnych warunkach małego obiegu wody w przyrodzie:

- obszary dolinne stanowiące strefę koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych, zasilane wodami opadowymi i spływem z terenów sąsiednich. Wodonoścem są tu na ogół utwory piaszczysto-żwirowe. (głębokość występowania wody 0-1 m p.p.t.);
- obszary pozadolinne o swobodnym zwierciadle wody zajęte przez piaski sandrowe i terasowe z grubą pokrywą eoliczną (głębokość występowania wody 2-10 m p.p.t.);
- obszary pozadolinne o nieciągłym zwierciadle wody charakterystyczne dla większości powierzchni wysoczyznowych. Zwierciadło wody ma tu charakter napięty lub obserwuje się jedynie ślady wody w postaci sączeń (głębokość występowania wody 2-5 m p.p.t.).

Stosunki wodne na terenie nadleśnictwa charakteryzuje przeważająca ilość siedlisk bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, gdzie dominującą rolę odgrywa woda opadowa. Są to bory suche oraz bory i lasy umiarkowanie świeże (87 %).

W zależności od ogólnych warunków hydrologicznych, reliefu, budowy geologicznej oraz składu mechanicznego gleb na terenie nadleśnictwa panują niżej wymienione stosunki wodne (BULiGL O/Poznań 2005):

- ewaporacyjno-przemywny typ stosunków wodnych występuje w glebach przepuszczalnych i średnio charakteryzuje się długimi okresami wystarczającej wilgotności, przedzielonymi krótkimi fazami silnej posuchy. Gleby przepuszczalne wytworzone są tutaj z piasków rzecznych plejstoceńskich i piasków eolicznych, a na mniejszej powierzchni piasków sandrowych oraz słabszych piasków morenowych. Typ ten jest dominujący na terenie obrębu Bucharzewo. Głównym źródłem wody użytkowej

w glebie są tu opady atmosferyczne. Mimo dość znacznych opadów stopień uwilgotnienia gleby na terenach wydmowych jest bardzo niski i to nawet bezpośrednio po deszczu;

- podsiąkowo-przemywny typ gospodarki wodnej wyróżnia się stosunkowo małą wilgotnością środkowej części profilu w ciągu całego roku. Nie dociera bowiem do niej bezpośrednio ani woda opadowa, ani woda z podsiąku kapilarnego. Zjawisko to można tłumaczyć parowaniem wody w górnych partiach gleby w postaci, tzw. rosy podziemnej. W glebach semihydromorficznych znaczenie rosy podziemnej jest znaczne. Gleby o tej gospodarce wodnej wytworzone są z przepuszczalnych piasków, a związane głównie z siedliskami silnie świeżymi;
- zastojowo-przemywny typ gospodarki wodnej z dwoma podtypami tej gospodarki tj. bez wysięków wód gruntowych zaskórnych oraz z wysiękiem. W typie zastojowo-przemywnym wody opadowe zatrzymują się na pewien okres (do kilku miesięcy) na nieprzepuszczalnych utworach glin i iłów występujących w glebie. Typ ten występuje głównie na terenie obrębu Sieraków (w jego południowej części) oraz w rozproszeniu na pozostałym obszarze;
- przemywno-podsiąkowy typ gospodarki wodnej charakteryzuje stosunki wodne w glebach periperkolatywnych, tzn. takich, gdzie możliwe jest przemieszczanie się roztworów glebowych we wszystkich kierunkach i występuje głównie w omawianym obiekcie w terenach siedlisk wilgotnych w obydwu obrębach;
- wodnozastoiskowy typ gospodarki wodnej podtypu bagiennego występuje na terenach siedlisk bagiennych Bb, BMb, LMb, Ol oraz OlJ rozrzuconych płatami różnej wielkości w różnych częściach nadleśnictwa.

Potencjalne zdolności retencyjne badanego obszaru charakteryzują się dość znaczną zmiennością przestrzenną. Zdolność retencyjna poszczególnych obszarów zależy m.in. od: rzędnej terenu, spadku terenu, miąższości gruntu (różnica pomiędzy rzędną terenu a odpowiednią rzędną spągu warstwy przepuszczalnej), współczynnika filtracji gleb, odległości od sieci cieków, odległości od wód stojących, dominującego siedliska leśnego, dominującego gatunku drzewostanów, dominującej klasy wieku drzewostanów.

13.2. Wody podziemne

Na terenie nadleśnictwa występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): zbiornik wód trzeciorzędowych (niższych) Subzbiornik Jez. Bytyńskie-Wronki-Trzciel (nr 146) oraz czwartorzędowych (wyższych) Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód nr 147). Zasięg zbiornika trzeciorzędowego jest znacznie szerszy aniżeli zbiornika czwartorzędowego. Zbiornik

ten, położony w subniecce poznańskiej, obejmuje całą pradolinę Warty i wschodnią część obrębu Sieraków. Na obrębie Bucharzewo Sierakowskie sięga od brzegu rzeki do podnóży wydm parabolicznych. Na terenie obrębu Sieraków granica zbiornika biegnie południowym równoleżnikiem J. Lutomskiego do J. Chrzypskiego, gdzie skręca na południowy wschód. Zbiornik czwartorzędowy jest zlokalizowany między Sierakowem a Międzychodem po południowej stronie Warty. Jest to zbiornik dolinny, o znacznej miąższości utworów wodonośnych, w rejestrze oznaczony jako Dolina rzeki Warta Sieraków-Międzychód (147). Zbiornik ten, typu porowego, o powierzchni około 50 km^2, chroniony jest w sposób nieciągły w pradolinie Warty, a warstwami nieprzepuszczalnymi na wysoczyźnie morenowej. Ruch przepływu wód w zbiorniku wynosi ponad 300 m^3/d, co oznacza ruch bardzo szybki. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 10 000 m^3/d. Wody te charakteryzują się klasą czystości Ic. Ujęcie wody zlokalizowane na zachód od Międzychodu zlokalizowane jest na głębokości 40 m. Wokół ujęcia wody wyznaczone zostały strefy ochrony. Bezpośrednio nad zbiornikiem występuje obszar najwyższej ochrony, a wokół niego obszar wysokiej ochrony.

14. Roślinność

W latach 2014 i 2015 dla wszystkich gruntów nadleśnictwa wykonano opracowanie fitosocjologiczne. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji wyróżniono 81 jednostek roślinności rzeczywistej i 16 jednostek roślinności potencjalnej. Przeważają leśne zbiorowiska zastępcze, głównie z sosną zwyczajną zajmujące siedliska kwaśnych dąbrów, grądów i buczyn. Duże znaczenie w krajobrazach roślinnych tego terenu ma zespół boru świeżego *Leucobryo-Pinetum*, zdecydowanie dominujący w obrębie Bucharzewo Sierakowskie. Na terenie obrębu Sieraków występuje mozaika żyznych lasów liściastych, głównie grądów *Galio sylvatici-Carpinetum*, żyznych buczyn *Galio odorati-Fagetum* oraz łęgów jesionowo olszowych *Fraxino-Alnetum*. Zdecydowanie rzadsze są zespoły związane siedliskami mezotroficznymi – kwaśne buczyny *Luzulo pilosae-Fagetum* i kwaśne dąbrowy *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum*, w większości zajęte przez zbiorowiska zastępcze.

Tabela 9. Jednostki roślinności rzeczywistej Nadleśnictwa Sieraków (powierzchnię podano wg operatu z 2015 r.)

Lp.	Roślinność rzeczywista	Powierzchnia (ha)
1.	*Agropyro-Rumicion crispi*	1,88
2.	*Alopecuretum pratensis*	4,58
3.	*Arrhenatheretum elatioris*	8,32
4.	*Artemisietea vulgaris*	0,47
5.	*Bidention*	0,86
6.	*Calamagrostietum epigeji*	0,5
7.	*Calamagrostietum neglectae*	0,18
8.	*Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*	7,49
9.	*Calletum palustris*	0,54
10.	*Calystegio-Eupatorietum*	0,98
11.	*Carduetum crispi*	0,74
12.	*Caricetum acutiformis*	15,11
13.	*Caricetum gracilis*	4,68
14.	*Caricetum lasiocarpae*	0,06
15.	*Caricetum lasiocarpae sphagnetosum fallacis*	0,62
16.	*Caricetum paniculatae sphagnetosum*	0,47
17.	*Caricetum rostratae*	0,67
18.	*Charetum intermediae*	1,92
19.	*Cladietum marisci*	0,33
20.	*Cladonio-Pinetum*	11,2
21.	*Convolvuletalia sepium*	11,45
22.	*Convolvulo-Agropyrion*	0,2
23.	*Cratoneurion commutati*	0,23
24.	*Dauco-Picridetum*	1,75

Lp.	Roślinność rzeczywista	Powierzchnia (ha)
25.	*Eleocharitetum pauciflorae*	0
26.	*Epilobio-Juncetum effusi*	2,55
27.	*Epilobion angustifolii*	1 222,03
28.	*Ficario-Ulmetum minoris*	47,9
29.	*Fraxino-Alnetum*	269,19
30.	*Galio odorati-Fagetum*	270,24
31.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli corydaletosum*	5,11
32.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli lathyretosum*	5,11
33.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli polytrichetosum*	47,38
34.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli typicum*	340,93
35.	*Glycerietum maximae*	2,17
36.	*Hottonietum palustris*	0,28
37.	*Iridetum pseudacorii*	0,68
38.	*Ledo-Sphagnetum magellanici*	0,59
39.	*Leucobryo-Pinetum*	5 343,99
40.	leśne zbiorowiska zastępcze	5 450,80
41.	*Lolio-Cynosuretum*	1,01
42.	*Luzulo pilosae-Fagetum*	11,57
43.	*Magnocaricion*	9,58
44.	*Menyantho-Sphagnetum teretis*	0,06
45.	*Molinietalia*	17,22
46.	*Molinio-Arrhenatheretea*	0,8
47.	*Nupharo-Nymphaeetum albae*	20,45
48.	*Oenantho-Rorippetum*	0,55
49.	*Onopordion*	2,26
50.	*Phalaridetum arundinaceae*	2,93
51.	*Phragmitetum australis*	19,05
52.	*Phragmition*	0,86
53.	*Pruno-Rubion*	2,59
54.	*Ranunculion fluitantis*	0,27
55.	*Ribeso nigri-Alnetum*	161,26
56.	*Ribeso nigri-Alnetum comaretosum*	9,22
57.	*Riccio-Lemnion*	1,26
58.	*Salicetum auritae*	1,08
59.	*Salicetum pentandro-cinereae*	13,67
60.	*Sambucetum nigrae*	0,33
61.	*Sambuco-Salicion*	92,28
62.	*Scorpidio-Caricetum diandrae*	0,14
63.	*Sparganio-Glycerion fluitantis*	1,21

Lp.	Roślinność rzeczywista	Powierzchnia (ha)
64.	*Spergulo morisonii-Coryneforetum*	0,26
65.	*Sphagno apiculati-Caricetum rostratae*	0,21
66.	*Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii*	2,06
67.	*Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati*	4,21
68.	*Sphagno squarrosi-Alnetum*	2,53
69.	*Sphagno-Caricetum rostratae*	1,17
70.	*Spirodeletum polyrhizae*	0,54
71.	*Thelypteridi-Phragmitetum*	2,87
72.	*Typhetum angustifoliae*	2,06
73.	*Typhetum latifoliae*	3,29
74.	*Urtico-Calystegietum sepium*	0,38
75.	*Vaccinio uliginosi-Pinetum*	0,1
76.	Zbiorowisko *Agropyron repens-Urtica dioica*	0,65
77.	Zbiorowisko *Deschampsia caespitosa*	5,27
78.	Zbiorowisko *Holcus lanatus*	5,44
79.	Zbiorowisko *Holcus mollis-Agrostis capillaris*	1,92
80.	Zbiorowisko *Phragmites australis-Sphagnum teres*	0,67
81.	Zbiorowisko *Poa pratensis-Festuca rubra*	24,25
82.	inne (grunty związane z infrastrukturą, drogi, zabudowania, role, zbiorniki)	636,66
Razem		**14 148,37**

Zdj. 2 Ols porzeczkowy w oddz. 89j obr. Sieraków (fot. P. Walczewski)

Tabela 8 Jednostki roślinności potencjalnej Nadleśnictwa Sieraków (powierzchnię podano wg operatu z 2015 r.)

Lp.	Roślinność potencjalna	Powierzchnia (ha)
1.	*Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*	3 270,5
2.	*Cladonio-Pinetum*	11,2
3.	*Ficario-Ulmetum minoris*	230,03
4.	*Fraxino-Alnetum*	307,80
5.	*Galio odorati-Fagetum*	696,45
6.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli corydaletosum*	23,33
7.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli lathyretosum*	5,11
8.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli polytrichetosum*	393,68
9.	*Galio sylvatici-Carpinetum betuli typicum*	1 676,89
10.	*Leucobryo-Pinetum*	6 153,84
11.	*Luzulo pilosae-Fagetum*	463,02
12.	*Ribeso nigri-Alnetum*	210,47
13.	*Ribeso nigri-Alnetum comaretosum*	9,22
14.	*Sphagno squarrosi-Alnetum*	10,24
15.	*Stellario-Alnetum*	0,23
16.	*Vaccinio uliginosi-Pinetum*	0,1
17.	bez określenia	686,26
Razem		**14 148,37**

15. Siedliska przyrodnicze

W latach 2006 i 2007, na terenach Lasów Państwowych przeprowadzono inwentaryzację wybranych siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt. Podstawy prawne tej inwentaryzacji stanowiły:

- Zarządzenie nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 roku w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych (znak sprawy: ZO – 732 – 2 – 18/2006),
- Decyzja nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie przeprowadzenia w latach 2006 i 2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – o których mowa w Dyrektywach Rady: Nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i 92/62/WE z dnia 27 października 1997 r. w sprawie dostosowania do postępu naukowo-technicznego dyrektywy 93/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także w sprawie uzupełnienia inwentaryzacji bociana czarnego, bielika, orlika krzykliwego, puchacza, żurawia i cietrzewia (znak sprawy: ZO-732-2-18/2006).

W latach 2014-2015 r. równolegle z pracami urządzeniowymi Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu wykonało opracowanie fitosocjologiczne dla wszystkich gruntów nadleśnictwa, w ramach którego wykonano też inwentaryzację siedlisk przyrodniczych. Wyróżniono osiem typów siedlisk leśnych na łącznej powierzchni 1016,22 ha. Wśród nich najczęstsze były grądy 9170, stanowiące ponad 39% powierzchni siedlisk, spotykane głównie w obrębie Sieraków. Trochę mniejszy udział miały żyzne buczyny 9130 (ponad 26% siedlisk przyrodniczych) występujące w mozaice z grądami, często obserwowane są różne formy pośrednie między tymi dwoma ekosystemami. Znaczący udział powierzchniowy (ponad 26%) mają też łęgi 91E0 reprezentowane w nadleśnictwie przez zespół łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*, które często spotykane są na brzegach jezior oraz w dolinach cieków.

W 2024 r. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu wykonało weryfikację wszystkich płatów siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa. Dla płatów położonych w granicach siedliskowych obszarów Natura 2000: Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 oraz Jezioro Mnich PLH300029 wykonano ocenę stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z metodyką GDOŚ.

Podczas prac nad aktualnym planem urządzenia lasu wykonano dostosowanie warstwy siedlisk do aktualnych wydzieleń oraz ortofotomapy. Rozliczono także powierzchnię. Aktualna powierzchnia siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Sieraków wynosi 1062,75 ha.

Tabela 9 Leśne siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa Sieraków wg stanu na 1.01.2026 r.

Lp.	Nazwa siedliska	Kod siedliska	Pow.[ha] w obszarze OZW Jezioro Kubek PLH300006	Pow.[ha] w obszarze OZW Jezioro Mnich PLH300029	Pow.[ha] w obszarze OZW Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032	Pow. [ha] poza obszarami OZW	Pow. razem [ha]
1.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)	9110	-	-	4,64	9,70	14,34
2.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	9130	-	-	230,94	44,61	275,55
3.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)	9170	-	-	236,65	148,08	384,73
4.	Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	9190	-	-	1,60	8,35	9,95
5.	Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)*	91D0	-	-	1,11	3,38	4,49
6.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)*	91E0	14,44	-	126,50	86,35	227,29
7.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	91F0	-	-	16,92	20,81	37,73
8.	Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)	91T0	-	-		9,22	9,22
Ogółem leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 w Nadleśnictwie Sieraków			14,44	-	618,36	330,50	963,30

*siedlisko priorytetowe

Tabela 10 Nieleśne siedliska przyrodnicze N-ctwa Sieraków wg stanu na 1.01.2026 r.

Lp.	Nazwa siedliska	Kod siedliska	Pow.[ha] w obszarze OZW Jezioro Kubek PLH300006	Pow.[ha] w obszarze OZW Jezioro Mnich PLH300029	Pow.[ha] w obszarze OZW Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032	Pow. [ha] poza obszarami OZW	Pow. razem [ha]
1.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330				0,20	0,20
2.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *(Charcteria spp.)*	3140				11,08	11,08
3.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*	3150		0,50	20,36	27,14	48,00
4.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)	3260	0,16				0,16
5.	Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)	6430			0,47	0,52	0,99
6.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	6510			1,97	27,58	29,55
7.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)*	7110				2,82	2,82
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	7140		0,60	0,15	2,56	3,31
9.	Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*)*	7210		2,34			2,34
10.	Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati**	7220			0,10		0,10
11.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230		0,90			0,90
Ogółem siedliska nieleśne Natura 2000			0,16	4,34	23,05	71,90	99,45

Tabela 11 Zmiany w bazie siedlisk przyrodniczych Nadleśnictwa

Kod siedliska	Powierzchnia wg. inwentaryzacji z 2007 (2010) r.	Powierzchnia wg stanu na 1. 01. 2016 r.	Powierzchnia wg stanu na 01.01.2026 r.
2330	-	0,26	0,20
3140	13,48	11,26	11,08
3150	49,47	47,20	48,00
3260	-	0,27	0,16
6120	0,44	-	-
6430	-	1,36	0,99
6510	31,79	32,57	29,55
7110	4,71	4,80	2,82
7140	11,28	5,31	3,31
7210	2,89	2,32	2,34
7220	-	0,23	0,10
7230	-	0,87	0,90
9110	13,72	11,57	14,34
9130	229,65	270,24	275,55
9160	9,02	-	-
9170	88,29	398,53	384,73
9190	214,80	7,49	9,95
91D0	5,66	0,10	4,49
91E0	372,16	269,19	227,29
91F0	61,71	47,90	37,73
91T0	124,13	11,20	9,22
Razem	1 233,20	1 122,67	1 062,75

Zmiany w poszczególnych typach siedlisk omówiono poniżej.

Siedlisko przyrodnicze 2330 – niewielka zmiana powierzchni siedliska wynika z dostosowania granic płatu do rzeczywistego zasięgu siedliska przyrodniczego.

Siedlisko przyrodnicze 3140 – zmniejszenie powierzchni siedliska wynika z przekwalifikowania jeziora Mały Mnich z 3140 na 3150 na podstawie ekspertyzy wykonanej na zlecenie RDOŚ (GRADIENT Tomasz Joniak 2024).

Siedlisko przyrodnicze 3150 – brak znaczących zmian w powierzchni siedliska.

Siedlisko przyrodnicze 3260 – niewielkie zmiany powierzchni wynikają z dostosowania granic płatu do rzeczywistego zasięgu.

Siedlisko przyrodnicze 6430 – zlikwidowano płaty siedliska w oddz.: 43p obr. Sieraków - skartowano w tym miejscu drzewostan olszy czarnej oraz trzcinowisko, 55i, 55k obr. Sieraków skartowano w tych miejscach zbiorowisko *Scirpetum sylvatici*, 55l obr. Sieraków skartowano łąkę wilgotną ze związku *Calthion.*

Siedlisko przyrodnicze 6510 – zmniejszenie powierzchni wynika z likwidacji niektórych płatów na podstawie roślinności rzeczywistej: obr. Sieraków 43j – grunt orny, 43r – stwierdzono ziołorośla ze związku *Filipendulion* oraz trzcinowisko, 126b – stwierdzono zbiorowisko *Calamagrostietum epigei* oraz ziołorośla ze związku *Filipendulion*, Obr. Bucharzewo Sierakowskie 11f – poletko łowieckie obsiane topinamburem; 330m – na gruncie skartowano zadrzewienie olszy czarnej, turzycowisko oraz ziołorośla ze związku *Filipendulion*.

Siedlisko przyrodnicze 7110 – zmniejszenie powierzchni siedliska wynika z postępującej sukcesji sosny zwyczajnej na torfowisku znajdującym się w oddz. 189 i 219 obr. Bucharzewo Sierakowskie, aktualnie część torfowiska sklasyfikowano jako juwenilną formę siedliska 91D0, z płatu w oddz. 69i obr. Sieraków wydzielono fragment olsu torfowcowego.

Siedlisko przyrodnicze 7140 – zmniejszenie powierzchni siedliska wynika z przekwalifikowania płatu w oddz. 194d, 195d obr. Bucharzewo Sierakowskie na siedlisko 91D0, płat w oddz. 184b obr. Bucharzewo Sierakowskie zlikwidowano w związku z brakiem roślinności torfowiskowej, zbiorowisko występujące w tym miejscu opisano jako lzz *Pinus-Molinia*.

Siedlisko przyrodnicze 7210 – bez istotnych zmian powierzchni.

Siedlisko przyrodnicze 7220 – zmiana powierzchni siedliska wynika z doprecyzowania zasięgu płatu siedliska.

Siedlisko przyrodnicze 7230 – brak istotnych zmian powierzchni.

Siedlisko przyrodnicze 9110 – zwiększenie powierzchni siedliska wynika z przekwalifikowania płatów siedliska 9130 w pododdz. 115l, 179g obr. Sieraków na 9110.

Siedlisko przyrodnicze 9130 – niewielki wzrost powierzchni siedliska wynika z przekwalifikowania grądów w pododdz. 89c, 188a, 197a obr. Sieraków na siedlisko 9130, ponadto zlikwidowano część płatu siedliska 9130 w oddz. 191a obr. Sieraków, opisana w tym miejscu roślinność rzeczywista to *Calamagrostietum epigei.* Płaty w pododdz. 115l, 179g obr. Sieraków przekwalifikowano na 9110.

Siedlisko przyrodnicze 9170 – Nieznacznie zmniejszyła się powierzchnia grądów. Przekwalifikowano płaty w oddz. 89c, 188c, 197a obr. Sieraków na żyzne buczyny 9130. Zmniejszono powierzchnię płatu w pododdz. 45g obr. Sieraków – wydzielono fragment lzz *Pinus-Robinia*. Płat w odddz. 303k obr. Bucharzewo Sierakowskie – częściowo zlikwidowano, częściowo przekwalifikowano na 9190. Zlikwidowano płat w 163c obr. Sieraków – skartowano w tym miejscu lzz *Pinus*. Zmniejszono płat w oddz. 109z obr. Sieraków, wydzielono fragment lzz *Pinus*. Zlikwidowano płat w 26h obr. Sieraków – skartowano w tym miejscu lzz *Pinus-Molinia*. Zlikwidowano fragment w oddz. 272i – skartowano w tym miejscu lzz *Pinus-Padus serotina*. Płaty w oddz. 29x, 209m obr. Sieraków przekwalifikowano na 91F0. Płat w oddz. 119c obr.

Sieraków przekwalifikowano na 91E0. Płaty w oddz.: 300h, 303k, 320j przekwalifikowano na 9190.

Siedlisko przyrodnicze 9190 – powierzchnia siedliska nieznacznie wzrosła na skutek przekwalifikowania części grądów na kwaśne dąbrowy.

Siedlisko przyrodnicze 91D0 – wzrost powierzchni siedliska wynika z przekwalifikowania części płatów siedlisk 7110 i 7140 na bory bagienne, dodano także nowy płat olsu torfowcowego w oddz. 70h obr. Bucharzewo Sierakowskie.

Siedlisko przyrodnicze 91E0 – powierzchnia siedliska nieznacznie zmniejszyła się. W części płatów dotychczas opisywanych jako łęgi olszowe skartowano olsy typowe: 195a obr. Bucharzewo Sierakowskie, 37n, 38h, 40l, 41j, 45m, 56a, b, c, 61c, g, 62p, 74f, 85k, 89j, l, 129c, 163m, 212d, 254b obr. Sieraków. W kilku przypadkach drzewostany zostały zalane na skutek działalności bobrów, w takich miejscach opisano olsy typowe, zbiorowiska szuwarowe lub lustro wody np. 127f, 128h obr. Sieraków. Część dotychczasowych płatów siedliska 91E0 opisano jako zbiorowiska zastępcze na siedliskach grądów lub łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych: 19a, 32c, 36d, h, i, 38n, 41g, 63a, 64m, 75r, 86n, 107b, 123h, obr. Sieraków, 226o, 283f, 293h, 317h obr. Bucharzewo Sierakowskie. W kilku miejscach w dotychczasowych płatach siedliska 91E0 skartowano zbiorowiska nieleśne: *Caricetum acutiformis* (102f obr. Sieraków)*, Caricetum ripariae* (114b obr. Sieraków), szuwary wielkoturzycowe ze związku *Magnocaricion* (55g, 56f obr. Sieraków), zarośla pokrzywy (193b obr. Sieraków), czy zbiorowiska ruderalne towarzyszące przepompowni gazu.

Siedlisko przyrodnicze 91F0 – powierzchnia siedliska nieznacznie zmniejszyła się. Część dotychczasowych płatów przekwalifikowano na siedliska: 91E0 (oddz. 133d, 142n obr. Sieraków), 9170 (334k obr. Bucharzewo Sierakowskie, 59k, 84h, 96i, 98b, 142h 212m, obr. Sieraków), jeden płat zmniejszono wydzielając fragment lzz *Robinia-Corylus* (oddz. 98f obr. Sieraków).

Siedlisko przyrodnicze 91T0 – powierzchnia siedliska zmniejszyła się na skutek likwidacji płatów w oddz. 16d, 16i (część) obr. Bucharzewo Sierakowskie. Skartowano w tych miejscach bory świeże z dominacją *Pleurozium schreberi* w warstwie runa.

Tabela 12 Struktura wiekowa drzewostanów na leśnych siedliskach przyrodniczych

Kod	Klasa wieku										
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII >140	KO	KDO	Razem
9110	6,87			2,73	0,48	2,90	1,36				14,34
9130	3,69	27,42	20,64	12,17	13,37	65,17	30,20	39,84	60,03	3,02	275,55
9170	7,65	9,79	35,22	40,04	33,11	56,05	91,53	54,19	57,15		384,73
9190					2,48		2,25	5,22			9,95
91D0	3,75				0,74						4,49

Kod	Klasa wieku										
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII >140	KO	KDO	Razem
91E0	7,41	65,98	25,02	57,71	22,15	35,27	11,76	1,62	0,37		227,29
91F0		2,32	9,53	1,80	7,17	9,14	1,51	2,97	3,29		37,73
91T0			8,54	0,68							9,22
Suma końcowa	25,62	105,51	98,95	115,13	79,50	168,53	138,61	103,84	120,84	3,02	963,30

16. Drzewostany

Bogactwo gatunkowe

Charakterystykę bogactwa gatunkowego rozpatrywanego pod względem ilości gatunków drzew tworzących drzewostany przedstawia Tabela 13.

Tabela 13 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wzór nr 13)

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	jednogatunkowe	486,30	785,37	3 613,03	4 884,70	60,5
		61 330	226 540	1 406 010	1 693 880	75,4
	dwugatunkowe	1 842,58	270,49	233,81	2 346,88	29,1
		164 840	94 229	100 922	359 992	16,0
	trzygatunkowe	349,40	79,58	159,28	588,26	7,3
		35 817	28 103	61 075	124 995	5,6
	czter- i więcej gatunkowe	119,29	12,90	126,05	258,24	3,2
		13 563	4 927	48 622	67 111	3,0
Obręb Sieraków	jednogatunkowe	119,25	439,63	628,08	1 186,96	24,3
		32 966	175 768	282 321	491 055	29,4
	dwugatunkowe	326,02	340,35	554,59	1 220,96	25,0
		54 760	131 934	240 744	427 438	25,6
	trzygatunkowe	437,70	324,11	591,55	1 353,36	27,7
		52 153	120 041	231 515	403 709	24,2
	czter- i więcej gatunkowe	295,88	287,16	541,49	1 124,53	23,0
		35 699	107 222	203 704	346 625	20,8
Nadleśnictwo Sieraków	jednogatunkowe	605,55	1 225,00	4 241,11	6 071,66	46,8
		94 296	402 308	1 688 331	2 184 935	55,8
	dwugatunkowe	2 168,60	610,84	788,40	3 567,84	27,5
		219 601	226 163	341 666	787 430	20,1
	trzygatunkowe	787,10	403,69	750,83	1 941,62	15,0

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		87 970	148 144	292 590	528 704	13,5
	czter- i więcej gatunkowe	415,17	300,06	667,54	1 382,77	10,7
		49 261	112 148	252 326	413 736	10,6

W Nadleśnictwie Sieraków dominują drzewostany jednogatunkowe, w których podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna. Największy udział drzewostanów wielogatunkowych (cztery i więcej gatunków) widoczny jest w starszych klasach wieku (powyżej 80 lat). Konsekwencją odmiennej struktury siedlisk części „puszczańskiej" i „pojeziernej" nadleśnictwa jest zdecydowanie większy udział drzewostanów wielogatunkowych w żyźniejszym obrębie Sieraków. Urozmaicenie struktury gatunkowej jest ważne w aspekcie zwiększania odporności drzewostanów na zmieniające się warunki klimatyczne.

16.1. Struktura pionowa

Zróżnicowanie budowy pionowej drzewostanów Nadleśnictwa Sieraków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] drzewostanów według grup wiekowych i struktury (wzór nr 14)

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	jednopiętrowe	2 797,57	1 148,34	3 935,70	7 881,61	97,6
		275 550	353 799	1 549 872	2 179 221	97,0
	dwupiętrowe	0,00	0,00	1,38	1,38	0,0
		0	0	646	646	0,0
	w KO i KDO	0,00	0,00	195,09	195,09	2,4
		0	0	66 111	66 111	2,9
Obręb Sieraków	jednopiętrowe	1 178,85	1 387,09	1 410,94	3 976,88	81,4
		175 578	533 568	652 175	1 361 321	81,6
	dwupiętrowe	0,00	0,93	84,15	85,08	1,7
		0	608	49 779	50 387	3,0
	w KO i KDO	0,00	3,23	820,62	823,85	16,9
		0	788	256 330	257 118	15,4
Nadleśnictwo Sieraków	jednopiętrowe	3 976,42	2 535,43	5 346,64	11 858,49	91,5
		451 128	887 367	2 202 047	3 540 542	90,4
	dwupiętrowe	0,00	0,93	85,53	86,46	0,7

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem
		0	608	50 425	51 033	1,3
	w KO i KDO	0,00	3,23	1 015,71	1 018,94	7,9
		0	788	322 442	323 230	8,3

Wśród drzewostanów Nadleśnictwa Sieraków zdecydowanie dominują drzewostany jednopiętrowe zajmujące 91,5% udziału powierzchniowego. Dość duży udział wykazują drzewostany w KO i KDO – 7,9% udziału powierzchniowego. Drzewostany wielopiętrowe oraz o budowie przerębowej nie występują. Zwraca uwagę odmienna budowa drzewostanów obrębu Sieraków z udziałem drzewostanów dwupiętrowych oraz obrębu Bucharzewo Sierakowskie, gdzie drzewostany te nie występują prawie wcale. Jednopiętrowe drzewostany sosnowe obrębu puszczańskiego mają typową budowę dla dominujących tu borów świeżych.

16.2. Pochodzenie drzewostanów

Rodzaj i pochodzenie drzewostanów nadleśnictwa prezentuje Tabela 15, w której zestawiono ich powierzchnię w trzech grupach wiekowych.

Tabela 15 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wzór nr 15)

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m^3]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	z panującym gat. obcym	11,38	2,46	5,90	19,74	0,2
		1 339	834	3 510	5 683	0,3
	odroślowe	0,00	1,92	0,00	1,92	0,0
		0	908	0	908	0,0
	z samosiewu	225,72	4,22	89,13	319,07	3,9
		17 762	1 953	41 941	61 657	2,7
	z sadzenia	2 577,54	1 143,43	4 045,99	7 766,96	96,0
		258 457	351 354	1 576 443	2 186 255	97,2
Obręb Sieraków	z panującym gat. obcym	38,10	59,44	14,18	111,72	2,3
		4 927	19 744	5 013	29 684	1,8
	odroślowe	6,07	28,28	0,26	34,61	0,7
		1 135	11 374	120	12 630	0,8
	z samosiewu	45,45	94,16	343,74	483,35	9,8
		6 394	39 021	156 004	201 420	12,0
	z sadzenia	1 146,38	1 298,53	1 978,80	4 423,71	89,5

		170 512	494 441	804 666	1 469 619	87,3
Nadleśnictwo Sieraków	z panującym gat. obcym	49,48	61,90	20,08	131,46	1,0
		6 267	20 578	8 523	35 367	0,9
	odroślowe	6,07	30,20	0,26	36,53	0,3
		1 135	12 283	120	13 538	0,3
	z samosiewu	271,17	98,38	432,87	802,42	6,2
		24 157	40 974	197 946	263 077	6,7
	z sadzenia	3 723,92	2 441,96	6 024,79	12 190,67	93,6
		428 969	845 795	2 381 109	3 655 873	93,0

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że zdecydowana większość drzewostanów Nadleśnictwa Sieraków pochodzi z odnowień sztucznych – stanowią one 93,6% powierzchni leśnej. Odnowienia naturalne – z samosiewu wykazano na 6,2% ogólnej powierzchni leśnej.

16.3. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi

Analizę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi wykonano zgodnie z wytycznymi Instrukcji urządzania lasu. Uprawy i młodniki do lat 10 oceniono według § 40, ust. 2. Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów starszych przeprowadzono według § 40, ust. 3.

Zestawienie powierzchni według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem przedstawia Tabela 16. W zestawieniu tym za podstawę zgodności składu gatunkowego przyjęto aktualne siedliskowe typy lasu określone w planie urządzenia lasu oraz typy drzewostanów.

Tabela 16 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (wzór nr 20)

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	BS	SO	0,62	100,0				
	BŚW	SO	5956,69	99,8	11,52	0,2	2,90	0,0
	BW	SO	5,77	100,0				
	BMŚW	BK SO	385,07	42,4	518,20	57,0	5,28	0,6
		DB SO	23,03	44,5	28,68	55,5		
		SO	560,76	96,8	12,44	2,1	6,00	1,0
	BMW	DB SO	22,67	49,3	22,25	48,3	1,11	2,4
		ŚW SO	0,64	29,1	1,56	70,9		

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
	BMB	SO BRZ			2,62	67,5	1,26	32,5
	LMŚW	BK SO	129,79	54,2	105,97	44,3	3,67	1,5
		DB	2,25	100,0				
		DB SO	49,21	68,3	22,02	30,6	0,84	1,2
		GB DB	1,13	12,7	7,80	87,3		
		SO DB	7,38	49,2	6,17	41,1	1,46	9,7
	LMW	DB	4,29	100,0				
		GB DB	2,16	58,9	1,51	41,1		
		SO DB	4,58	30,6	8,84	59,0	1,57	10,5
		ŚW DB	9,92	12,9	41,38	53,8	25,58	33,3
	LŚW	BK DB	2,32	53,1	0,58	13,3	1,47	33,6
		GB DB	1,69	100,0				
	LW	GB DB			3,66	100,0		
		JS DB			3,56	81,3	0,82	18,7
	OL	OL	25,76	75,6	1,75	5,1	6,58	19,3
	OLJ	JS OL	8,10	66,4	4,10	33,6		
		OL JS	2,10	55,1	1,71	44,9		
	LŁ	DB WZ JS			1,25	100,0		
		JS DB			6,04	100,0		
	BŚW	SO	272,72	100,0				
Obręb Sieraków	BMŚW	DB SO	644,56	55,0	525,76	44,8	2,18	0,2
		SO	51,55	100,0				
	BMW	DB SO			6,09	100,0		
	LMŚW	BK	14,28	100,0				
		BK SO	0,93	100,0				
		DB	0,67	100,0				
		DB SO	970,55	74,4	296,41	22,7	37,45	2,9
		GB DB	2,39	9,5	21,76	86,2	1,10	4,4
		SO BK	2,81	11,2	15,97	63,4	6,42	25,5
		SO DB	25,42	26,3	56,23	58,1	15,09	15,6
	LMW	BK	0,48	100,0				
		DB	0,93	100,0				
		GB DB	2,07	24,8	6,26	75,2		
		SO DB			1,54	25,4	4,53	74,6
		ŚW DB	1,22	2,2	24,20	43,0	30,80	54,8
	LMB	OL	1,10	100,0				

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
	LŚW	BK	319,82	52,5	187,54	30,8	101,75	16,7
		BK DB	54,71	15,6	191,94	54,8	103,71	29,6
		DB	2,96	6,1	27,06	55,8	18,49	38,1
		GB DB	102,31	32,9	204,74	65,9	3,50	1,1
		WZ DB			5,34	100,0		
	LW	BK	0,63	100,0				
		GB DB	12,12	43,1	11,74	41,7	4,26	15,1
		JS DB	9,74	16,1	15,55	25,7	35,28	58,2
		JS WZ DB			3,34	12,5	23,36	87,5
		OL JS	9,16	27,5	24,19	72,5		
	OL	OL	200,47	97,6	3,63	1,8	1,24	0,6
	OLJ	DB OL JS			6,96	100,0		
		JS OL	61,46	62,3	37,21	37,7		
		OL JS	7,44	13,8	46,46	86,2		
	LŁ	JS DB			1,44	34,0	2,79	66,0
Nadleśnictwo Sieraków	BS	SO	0,62	100,0				
	BŚW	SO	6 229,41	99,8	11,52	0,2	2,90	0,0
	BW	SO	5,77	100,0				
	BMŚW	BK SO	385,07	42,4	518,20	57,0	5,28	0,6
		DB SO	667,59	54,5	554,44	45,3	2,18	0,2
		SO	612,31	97,1	12,44	2,0	6,00	1,0
	BMW	DB SO	22,67	43,5	28,34	54,4	1,11	2,1
		ŚW SO	0,64	29,1	1,56	70,9		
	BMB	SO BRZ			2,62	67,5	1,26	32,5
	LMŚW	BK	14,28	100,0				
		BK SO	130,72	54,4	105,97	44,1	3,67	1,5
		DB	2,92	100,0				
		DB SO	1 019,76	74,1	318,43	23,1	38,29	2,8
		GB DB	3,52	10,3	29,56	86,5	1,10	3,2
		SO BK	2,81	11,2	15,97	63,4	6,42	25,5
		SO DB	32,80	29,4	62,40	55,8	16,55	14,8
	LMW	BK	0,48	100,0				
		DB	5,22	100,0				
		GB DB	4,23	35,3	7,77	64,8		
		SO DB	4,58	21,7	10,38	49,3	6,10	29,0

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
		ŚW DB	11,14	8,4	65,58	49,3	56,38	42,4
	LMB	OL	1,10	100,0				
	LŚW	BK	319,82	52,5	187,54	30,8	101,75	16,7
		BK DB	57,03	16,1	192,52	54,3	105,18	29,7
		DB	2,96	6,1	27,06	55,8	18,49	38,1
		GB DB	104,00	33,3	204,74	65,6	3,50	1,1
		WZ DB			5,34	100,0		
	LW	BK	0,63	100,0				
		GB DB	12,12	38,1	15,40	48,5	4,26	13,4
		JS DB	9,74	15,0	19,11	29,4	36,10	55,6
		JS WZ DB			3,34	12,5	23,36	87,5
		OL JS	9,16	27,5	24,19	72,5		
	OL	OL	226,23	94,5	5,38	2,2	7,82	3,3
	OLJ	DB OL JS			6,96	100,0		
		JS OL	69,56	62,7	41,31	37,3		
		OL JS	9,54	16,5	48,17	83,5		
	LŁ	DB WZ JS			1,25	100,0		
		JS DB			7,48	72,8	2,79	27,2

Z wyżej zamieszczonych zestawień wynika znaczne zróżnicowanie zgodności składów gatunkowych w poszczególnych siedliskach i grupach siedlisk. Drzewostany niezgodne z typem drzewostanu występują głównie w typach siedliskowych: LMśw, LMw i Lśw. Są to przede wszystkim drzewostany sosnowe, brzozowe i olszowe.

Ekologiczna ocena stanu lasu

16.4. Formy aktualnego stanu siedliska

Na ekologiczną ocenę stanu lasu składa się określenie aktualnego stanu siedliska i formy degeneracji lasu (ekosystemu leśnego).

Formy aktualnego stanu siedlisk leśnych ustala się wyróżniając grupy siedlisk w stanie naturalnym, zniekształconym i zdegradowanym z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów oraz grup żyznościowych siedlisk (bory, bory mieszane, lasy mieszane oraz lasy), wyróżniając w ramach nich następujące formy stanu siedliska: naturalne, zniekształcone, zdegradowane, silnie zdegradowane.

Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych prezentuje Tabela 17.

Tabela 17 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wzór nr 21)

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	bory	naturalne	2 200,48	571,03	2 965,49	5 737,00	71,0
			212 540	143 591	1 119 386	1 475 516	65,7
		zniekształcone	41,04	136,18	63,28	240,50	3,0
			3 485	42 353	22 754	68 593	3,1
	bory mieszane	naturalne	296,71	51,26	580,55	928,52	11,5
			31 723	18 194	254 206	304 123	13,5
		zniekształcone	148,67	192,21	322,17	663,05	8,2
			13 539	73 412	135 575	222 527	9,9
	lasy mieszane	naturalne	61,50	32,93	119,51	213,94	2,6
			8 254	12 548	53 707	74 508	3,3
		zniekształcone	41,12	122,53	59,93	223,58	2,8
			4 555	47 498	21 684	73 736	3,3
	lasy	naturalne	1,60	0,58	6,66	8,84	0,1
			45	204	3 139	3 388	0,2
		zniekształcone	1,80	9,81	0,94	12,55	0,2
			265	3 870	555	4 690	0,2
	ogółem	naturalne	2 564,94	686,60	3 685,85	6 937,39	85,9
			253 705	186 322	1 436 062	1 876 088	83,5
		zniekształcone	232,63	461,74	446,32	1 140,69	14,1
			21 845	167 477	180 568	369 890	16,5
Obręb Sieraków	bory	naturalne	78,53	110,24	79,67	268,44	5,5

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
			7892	39753	29618	77263	4,6
		zniekształcone	0,00	4,28	0,00	4,28	0,1
			0	1573	0	1 573	0,1
	bory mieszane	naturalne	266,99	145,32	446,54	858,85	17,6
			36 146	58 749	165 677	260 572	15,6
		zniekształcone	59,11	183,07	129,11	371,29	7,6
			8 381	73 793	52 501	134 675	8,1
	lasy mieszane	naturalne	305,22	171,76	568,65	1 045,63	21,4
			37 624	67 519	220 073	325 216	19,5
		zniekształcone	69,88	263,61	161,49	494,98	10,1
			9 364	103 865	68 141	181 371	10,9
	lasy	naturalne	204,65	222,88	677,92	1105,45	22,6
			33 918	79 278	314 234	427 429	25,6
		zniekształcone	79,84	140,48	151,70	372,02	7,6
			7 421	54 156	61 091	122 667	7,4
	ogółem	naturalne	962,44	797,47	1 872,50	3 632,41	74,3
			148 922	300 966	776 175	1 226 063	73,5
		zniekształcone	216,41	593,78	443,21	1 253,40	25,7
			26 656	233 999	182 110	442 764	26,5
Nadleśnictwo Sieraków	bory	naturalne	2 279,01	681,27	3 045,16	6 005,44	46,3
			220 432	183 344	1 149 004	1 552 780	39,7
		zniekształcone	41,04	140,46	63,28	244,78	1,9
			3 485	43 926	22 754	70 166	1,8
	bory mieszane	naturalne	563,70	196,58	1 027,09	1 787,37	13,8
			67 868	76 943	419 883	564 695	14,4
		zniekształcone	207,78	375,28	451,28	1 034,34	8,0
			21 920	147 205	188 076	357 202	9,1
	lasy mieszane	naturalne	366,72	204,69	688,16	1 259,57	9,7
			45 878	80 067	273 779	399 724	10,2
		zniekształcone	111,00	386,14	221,42	718,56	5,5
			13 919	151 363	89 825	255 107	6,5
	lasy	naturalne	206,25	223,46	684,58	1 114,29	8,6
			33 963	79 482	317 373	430 818	11,0
		zniekształcone	81,64	150,29	152,64	384,57	3,0
			7 686	58 026	61 645	127 357	3,3
	ogółem	naturalne	3 527,38	1 484,07	5 558,35	10 569,80	81,5
			402 627	487 288	2 212 236	3 102 151	79,2

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		zniekształcone	449,04	1 055,52	889,53	2 394,09	18,5
			48 501	401 475	362 678	812 653	20,8

Dane zawarte w tabeli 17 pozwalają na sformułowanie następujących wniosków. Większość siedlisk nie wykazuje cech zniekształcenia – drzewostany naturalne zajmują 81,5% powierzchni. Największe powierzchnie siedlisk zniekształconych stwierdzono w grupie lasów mieszanych i lasów. Pozytywnym zjawiskiem jest brak siedlisk zdegradowanych i silnie zdegradowanych oraz przekształconych i zdewastowanych.

16.5. Formy degeneracji ekosystemu leśnego

Jedną z form degeneracji lasu jest borowacenie (pinetyzacja). Określa się ją dla drzewostanów na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny lub świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- Borowacenie słabe – przy udziale sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynoszącym ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50 – 80% na siedliskach lasów mieszanych, 10 – 30% na siedliskach lasowych;
- Borowacenie średnie, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30 – 60% na siedliskach lasowych;
- Borowacenie mocne, jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Występowanie omawianego procesu prezentuje Tabela 18.

Tabela 18 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie (wzór nr 22)

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	brak	25 90,24	813,99	3 112,65	6 516,88	80,7
	słabe	183,64	240,59	934,06	1 358,29	16,8
	średnie	22,87	90,08	85,46	198,41	2,5
	mocne	0,82	3,68	0,00	4,50	0,1
Obręb Sieraków	brak	685,22	530,73	669,08	1 885,03	38,6
	słabe	400,55	618,84	877,37	1 896,76	38,8
	średnie	82,00	196,59	557,64	836,23	17,1
	mocne	11,08	45,09	211,62	267,79	5,5
Nadleśnictwo Sieraków	brak	3 275,46	1 344,72	3 781,73	8 401,91	64,8
	słabe	584,19	859,43	1 811,43	3 255,05	25,1
	średnie	104,87	286,67	643,10	1 034,64	8,0
	mocne	11,90	48,77	211,62	272,29	2,1

Borowacenie mocne występuje na 2,1% powierzchni leśnej zalesionej – zaliczone do niej zostały drzewostany sosnowe oraz drzewostany z nadmiernym udziałem sosny rosnące na siedlisku Lśw i Lw. W porównaniu do poprzedniego okresu gospodarczego łączna powierzchnia borowacenia spadła o 57,41 ha.

Drugą z form degeneracji lasu jest jego monotypizacja. Dotyczy ona ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów określonego dla kompleksów o powierzchni

powyżej 200 ha oraz w przypadkach, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują na zwartych powierzchniach (około 100 ha). Tę formę degeneracji wyróżnia się dla sosny i świerka.

Rozróżnia się tu:

- Monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%;
- Monotypizację częściową, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50 – 80% lub gdy udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków i jednej klasie wieku przekracza 80%.

W poprzednim okresie gospodarczym stwierdzono występowanie monotypizacji w obrębie Bucharzewo Sierakowskie na powierzchni 3427,29 ha. Monotypizacja dotyczyła głównego kompleksu obrębu, w którym występowało 10 ponad 100 hektarowych, zwartych obszarów jednogatunkowych drzewostanów sosnowych V klasy wieku (największy o powierzchni ponad 1177 ha). Omawiana forma degeneracji dotyczyła 38% areału obrębu, zaliczała się więc do monotypizacji częściowej. Monotypizacji pełnej, wykazywanej, gdy udział jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80% nie stwierdzono. Aktualnie, na skutek prowadzonej przez nadleśnictwo gospodarki leśnej struktura wiekowa drzewostanów uległa zmianie, monotypizacji nie stwierdza się. W obrębie Bucharzewo Sierakowskie znajdują się dwa płaty drzewostanów jednej klasy wieku o powierzchni zbliżonej do 100 ha (fragmenty oddziałów: 254, 287, 288, 289, 290, 291, 315, 330 – 92,49 ha oraz fragmenty oddziałów: 70, 71, 93, 94, 95, 117, 118, 119 – 96,68 ha).

Kolejną formą degeneracji ekosystemu leśnego jest neofityzacja – wynika ona ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania do drzewostanów gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia (w formie, co najmniej 10% udziału w drzewostanie). Występowanie omawianego procesu prezentuje tabela 19.

Tabela 19 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – neofityzacja (wzór nr 24)*

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie	Robinia akacjowa	74,45	91,79	179,93	346,17	4,3
	Czeremcha późna	423,62	415,55	894,25	1733,42	21,5
	Dąb czerwony	8,40	29,74	63,89	102,03	1,3
	Daglezja zielona	4,91	3,07	26,64	34,62	0,4
	Klon jesionolistny			6,44	6,44	0,1
	Sosna czarna	3,04			3,04	0,0
	Sosna wejmutka		8,63	198,77	207,40	2,6

Obręb, nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	Śnieguliczka biała			1,46	1,46	0,0
	Żywotnik zachodni	0,82			0,82	0,0
Obręb Sieraków	Robinia akacjowa	193,69	334,17	408,62	936,48	19,2
	Czeremcha późna	501,12	686,82	1 126,23	2 314,17	47,4
	Dąb czerwony	1,62	15,30	49,72	66,64	1,4
	Daglezja zielona	5,86	2,19	37,54	45,59	0,9
	Klon jesionolistny	3,97		1,10	5,07	0,1
	Kasztanowiec biały		0,94		0,94	0,0
	Sosna wejmutka			1,65	1,65	0,0
	Śnieguliczka biała	7,46	1,31	13,09	21,86	0,4
	Żywotnik zachodni		1,19		1,19	0,0
Nadl. Sieraków	Robinia akacjowa	268,14	425,96	588,55	1 282,65	9,9
	Czeremcha późna	924,74	1 102,37	2 020,48	4 047,59	31,2
	Dąb czerwony	10,02	45,04	113,61	168,67	1,3
	Daglezja zielona	10,77	5,26	64,18	80,21	0,6
	Klon jesionolistny	3,97		7,54	11,51	0,1
	Kasztanowiec biały		0,94		0,94	0,0
	Sosna czarna	3,04			3,04	0,0
	Sosna wejmutka		8,63	200,42	209,05	1,6
	Śnieguliczka biała	7,46	1,31	14,55	23,32	0,2
	Żywotnik zachodni	0,82	1,19		2,01	0,0

* Program Taksator do tabeli zalicza gatunki obce nawet, gdy występują w domieszce i podszycie w poszczególnych wydzieleniach leśnych generując całkowitą powierzchnię manipulacyjną. Dane z tabeli należy, zatem odczytywać jako powierzchnię drzewostanów z udziałem gatunków obcych, a nie powierzchnię drzewostanów gatunków obcych.

Neofityzacja w drzewostanach Nadleśnictwa Sieraków związana jest z obecnością ośmiu gatunków obcego pochodzenia w warstwie drzewostanu. Największy udział powierzchniowy wykazuje czeremcha amerykańska występująca na powierzchni 4047,59 ha (udział 31,2%), która tworzy warstwę podszytu oraz rzadziej drugie piętro drzewostanów. Drugim, pod względem udziału powierzchniowego gatunkiem jest robinia akacjowa występująca na powierzchni 1282,65 ha (udział 9,9%). Mniejszą powierzchnię zajmuje dąb czerwony – 168,67 ha (udział 1,3%). Pozostałe gatunki zajmują poniżej 1% udziału powierzchniowego, są to m.in. sosna Banksa (występująca w 14 pododdziałach) i sosna czarna w obr. Sieraków (występująca w 6 pododdziałach).

Ponadto na terenie nadleśnictwa stwierdzono występowanie następujących neofitów: bzu lilaka *Syringa vulgaris* – występuje przy zabudowaniach, terenach zdewastowanych po

dawnych osadach, przy cmentarzach i w parkach; niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* – spotykanego masowo na żyznych siedliskach lasowych, nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* i nawłoci późnej *Solidago gigantea* – występujące na siedliskach ruderalnych, przydrożach, aluwiach, skrajach wilgotnych lasów i brzegach rowów. Inne gatunki obce spotykane w lasach nadleśnictwa to rdestowce *Reynourtia sp.*, erechtites jastrzębcowaty *Erechtites hieracifolia*, uczep amerykański *Bidens frondosa*, czy mech *Campylopus introflexus.*

17. Obiekty kultury materialnej

17.1. Stanowiska archeologiczne i historia regionu

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie nadleśnictwa pochodzą ze starszej epoki kamienia – paleolitu (około 10 000 lat p.n.e.). Są to pojedyncze znaleziska narzędzi kamiennych. Na kilku stanowiskach wystąpiły też narzędzia z następnej epoki – mezolitu (8000-4500 lat p.n.e.). W kolejnej epoce – neolicie (4500-1800 lat p.n.e.) osadnictwo na tym terenie staje się w miarę ustabilizowane, znamy z tego czasu ok. 20 śladów osadnictwa na różnych stanowiskach. Bujny rozwój osadnictwa następuje w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, w czasach tzw. kultury łużyckiej (1300-400 lat p.n.e.). W tym czasie pod osadnictwo zajęte zostają wszystkie atrakcyjne ekumeny, przede wszystkim doliny Warty, okolice jezior i doliny pomniejszych cieków. Najciekawsze z tego okresu to cmentarzyska popielnicowe (Kłosowice, Izdebno-Jabłonowo, Sieraków, Lutomek, Grobia), o których dowiadujemy się z przekazów archiwalnych, przypadkowych odkryć i dawnych badań amatorskich. W następnym okresie, w czasach kultury pomorskiej rejon ten nadal był intensywnie zasiedlany (Grobia, Kłosowice, Sieraków). Bogato reprezentowane jest osadnictwo w okresie wpływów rzymskich (Lutom). Najliczniej reprezentowane jest osadnictwo z okresu średniowiecza. W tym czasie kształtuje się obecny układ miejscowości, stąd koncentracja osadnictwa średniowiecznego w rejonie większości miejscowości.

Rodzaje stref ochrony konserwatorskiej występujących na terenie Nadleśnictwa Sieraków:

- strefa „W” - ochrony reliktów archeologicznych obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości, mające własną formę krajobrazową;
- strefa „OW” - obserwacji archeologicznej obejmuje obszar o domniemanej zawartości ważnych reliktów archeologicznych. Dotyczy to głównie miejscowości o metryce średniowiecznej, które często w swoim współczesnym układzie zachowały układ średniowieczny.

Teren gminy Sieraków

Na terenie gminy znajduje się 380 stanowisk archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej, na których zarejestrowano:

- 21 cmentarzysk,
- 93 osady,
- ponad 200 punktów osadniczych,
- ponad 500 śladów osadniczych z różnych pradziejów,
- 1 skarb.

Wśród ponad 380 stanowisk, znanych głownie z badań powierzchniowych – czyli rozpoznanych tylko wstępnie 43 uznano za stanowiska o dużej wartości poznawczej, 60 za stanowiska o średniej wartości poznawczej. Pełne rozpoznanie stanowiska, poprzez prace wykopaliskowe pozwala dokładnie sprecyzować jego wartość poznawczą.

Teren gminy Kwilcz

Na terenie gminy znajduje się 175 znanych stanowisk archeologicznych, z czego 8 uznano za stanowiska o dużej wartości poznawczej. Strefy intensywnego występowania stanowisk to doliny cieków wodnych i okolice jezior w Mościejewie, Kwilczu, Józefowie, Kurnatowicach, Prusimiu, Upartowie, Orzeszkowie i Niemierzewie.

Teren gminy Chrzypsko Wielkie

Na terenie gminy znajdują się 704 stanowiska archeologiczne. Są to ślady osadnicze, punkty osadnicze, osady, obozowiska, cmentarzyska oraz 2 skarby w Chrzypsku Wielkim i Śródce. Pozostałe stanowiska znajdują się w Białczu, Białokoszu, Charcicach, Chrzypsku Małym, Chrzypsku Wielkim, Gnuszynie, Łężcach, Łężeczkach, Mylinie, Orlim Wielkim, Ryżynie i Śródce.

Teren gminy Pniewy

Na terenie gminy znajduje się 298 zabytków archeologicznych. W granicach obszaru terytorialnego działania nadleśnictwa znajduje się 55 takich zabytków archeologicznych w Nosalewie i Nojewie. Są to przede wszystkim stanowiska płaskie, grodzisko wczesnośredniowieczne, cmentarzysko kultury pomorskiej w Nojewie. Poza tym na granicy nadleśnictwa w Orliczku znajduje się jeszcze 19 zabytków archeologicznych.

Większość stanowisk archeologicznych objętych jest ochroną konserwatorską zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. Wytyczne konserwatorskie w zdecydowanej większości nie zakazują prowadzenia inwestycji w strefie występowania stanowisk archeologicznych, jednakże przy inwestycjach związanych z pracami ziemnymi na tych obszarach wymagana jest również konsultacja z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu objęcia ich ewentualnym nadzorem.

17.2. Aleje drzew oraz parki (wiejskie, podworskie)

Aleje drzew są osobliwością całego terenu, tworząc mozaikę krajobrazową, łączącą tereny leśne z nieleśnymi. Zdobią korony dróg, niejednokrotnie są zasiedlane przez chronione gatunki zwierząt. Umożliwiają schronienie, zapewniają pożywienie i miejsca bytowania tym pożytecznym zwierzętom oraz wpływają na lokalny klimat. Często objęte są formą ochrony przyrody będąc pomnikiem przyrody.

W zasięgu terytorialnego działania nadleśnictwa znajdują się następujące aleje:

- aleja kasztanowa 100-letnich drzew łącząca szosę Kwilcz-Sieraków;
- aleja klonowa wzdłuż drogi z Grobi do Sierakowa;
- alejki wzdłuż ulic miasta Sierakowa.

Spotyka się też krótkie alejki w parkach podworskich i pałacowych w Chalinie, Łężcach, Mościejewie, Sierakowie, Kwilczu, Ławicy, Lutomiu, Białczu, Białokoszu, Gnuszynie, Niemierzewie, Prusimiu, Lutomku, Kikowie, Charcicach, Kurnatowicach i Śródce.

Parki założone przeważnie w środowisku zurbanizowanym pełnią bardzo ważne funkcje: wzbogacają lokalny krajobraz, są miejscem występowania wielu roślin, szczególnie drzew pomnikowych, pełnią funkcję edukacyjne, są żywym dokumentem historycznym, stanowią ostoję wielu gatunków zwierząt. Zespoły dworsko-parkowe leżą poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo Sieraków. Przedstawione są one w poniższej tabeli.

Tabela 20 Wykaz parków wiejskich i zespołów dworsko – parkowych (wzór nr 16)

Lp.	Nazwa parku	Leśnictwo Oddz. Pododdz.	Rok założenia,	Ogólny opis, główne gatunki, wiek, charakter, podstawowe walory, gatunki rzadkie, cenne; sposób występowania, stan zdrowotny	Zagrożenia
1.	Sieraków		Pierwsza połowa XIX w	6-cio hektarowy park w stylu angielskim przy zabudowaniach Stada Ogierów. Na terenie parku cztery stare dęby.	
2.	Ławica		XIX w	Park dworski założony o pow. 6,3 ha. W parku rośnie kilka dębów, lip, buków, modrzewi i cis - stanowiących pomniki przyrody. Swą nazwę zawdzięcza Wincentemu Jakubowi Ławickiemu.	
3.	Chalin		XIX w	Park podworski. Rośnie w nim wiele ciekawych drzew, m. in. kasztan jadalny (o obw. 540 cm), platan (470 cm), choina kanadyjska (240 cm). Od 1997 roku w dworze Chalińskim mieści się Centrum Edukacji Przyrodniczej kierowane przez Dyrekcję Sierakowskiego Parku Krajobrazowego.	
4.	Lutom		Początek XX w	Przydworski park krajobrazowy o pow. 2 ha z bogatym gatunkowo drzewostanem.	
5.	Lutomek		Koniec XIX w	Park podworski, dawna własność rodziny Kwileckich.	
6.	Kwilcz		XVIII w	Park o pow. 6,5 ha, położony w części na skarpie głębokiej rynny Jeziora Kwileckiego, wyróżnia się bogatą konfiguracją terenu. W połowie XIX w. przekształcony został w park romantyczno-krajobrazowy; rośnie w nim około 700 drzew (33 gatunki liściaste i 10 iglastych).	
7.	Prusim		XIX w	Park dworski pochylony w kierunku jeziora Kuchennego. Stanowił on dawną posiadłość rodziny von Reiche. Park zatracił swój kolisty układ alejek z gazonem pośrodku, od strony elewacji ogrodowej dworu.	
8.	Kurnatowice		Koniec XIX w	Park pałacowy.	

Lp.	Nazwa parku	Leśnictwo Oddz. Pododdz.	Rok założenia,	Ogólny opis, główne gatunki, wiek, charakter, podstawowe walory, gatunki rzadkie, cenne; sposób występowania, stan zdrowotny	Zagrożenia
9.	Mościejewo		XIX w	Park krajobrazowy o pow. 9,1 ha. Rosną w nim w większości drzewa liściaste, m. in. lipy drobnolistne, topole czarne. Posiadłość należała do znanych rodzin: Szczanieckich, Łąckich, Stablewskich, a ostatnim właścicielem był Konstanty Chłapowski.	
10	Charcice		Połowa XIX w	Park pałacowy z drzewami iglastymi.	
11	Białcz		Druga poł. XIX w.	Park krajobrazowy o pow. 3,9 ha. Utworzony został na planie wieloboku nieforemnego, wydłużonego z południowego-zachodu na północny-wschód. Występują tu m. in. lipy, jesiony, świerki, topole. Wiek zadrzewienia waha się od 50-120 lat.	
12	Łężce		XIX w	Park podworski o pow. 5,7 ha. Rośnie tu przeszło 100-letni drzewostan, składający się m. in. z buków i dębów. Ich przeciętny wiek wynosi 120 lat.	
13	Białokosz		Początek XIX w	Park krajobrazowy o pow. 4,95 ha. Drzewostan parkowy w wieku 150-200 lat (jesion, klony, wiązy, buki).	
14	Gnuszyn		Początek XIX w	Park krajobrazowy o pow. 3,05 ha założony na planie prostokąta. Wzdłuż północnej granicy parku przebiega szeroki pas starodrzewia. Najliczniej występują: kasztanowce, topola biała, klony i jesiony.	
15	Śródka		Druga poł. XIX w.	Park krajobrazowy o pow. 2,68 ha. Wykazuje duże zróżnicowanie terenu - od 53 m n.p.m. po stronie południowo-zachodniej, do 42 m po stronie wschodniej. Występuje tu 28 gatunków drzew, mi.in. - klony, jesiony, kasztanowce i dęby.	
16	Kikowo		Druga poł. XIX w.	Park krajobrazowy z 30-letnimi żywotnikami. Obecnie bardzo zaniedbany.	

17.3. Ważniejsze obiekty kultury materialnej

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajdują się liczne obiekty, które na mocy decyzji konserwatora zostały wpisane na listę zabytków. Są to zarówno budynki, jak i parki, aleje drzew, cmentarze i wiele innych. Wiele takich obiektów do naszych czasów nie dotrwało. Te które ocalały, stanowią dziś świadectwo minionych epok; mówią o ludziach, którzy kiedyś żyli na tych terenach. Szczególną troską należy otoczyć zespoły dworsko – parkowe (pałacowo – parkowe), gdzie ochronie podlegają zarówno pałace czy dwory (w otoczeniu parkowym), jak i obiekty gospodarcze, mieszkalne, czyli całokształt historycznej struktury przestrzeni mający istotny wpływ na kształtowanie lokalnego krajobrazu. Poniżej zamieszczony został wykaz

obiektów o walorach kulturowych, krajobrazowych lub historycznych w poszczególnych gminach i wsiach:

Tabela 21 Zabytkowe obiekty z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa

Lp.	Obiekt	Nr rejestru
1.	Bucharzewo - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX	117/Wlkp/A z 3.02.2003
2.	Bucharzewo - dom, ob. schronisko turystyczne, nr 16, 1860	105/Wlkp/A z 28.08.2002
3.	Chalin - zespół dworski, poł. XIX	Dwór 1578/A z 27.07.1974 Park 2554/A z 11.08.1995
4.	Chalin - folwark	280/Wlkp/A z 27.02.2006
5.	Lutom - kościół p.w. św. Andrzeja, 1753-62	2383/A z 12.12.1932
6.	Lutom - zespół dworski	2114/A z 15.01.1987
7.	Lutomek - zespół dworski, poł. XIX	2613/A z 30.09.1996
8.	Ławica - zespół dworski i folwarczny, poł. XIX/XX	Dwór: 337/A z 29.10.1968 Park: 2143/A z 18.12.1987
9.	Sieraków - historyczne założenie urbanistyczne, 1416 - XX	2268/A z 14.01.1992
10.	Sieraków - kościół p.w. MB Niepokalanie Poczętej, 1624-39, 1740, 1865 (zespół klasztorny bernardynów)	2498/A z 11.09.1953
11.	Sieraków - skrzydło klasztoru, ob. plebania, 1819 (zespół klasztorny bernardynów)	493/A z 4.02.1969
12.	Sieraków - kościół ewangelicki, ob. magazyn, szach., 1782-85	489/A z 4.02.1969
13.	Sieraków - synagoga, ob. kino, ul. Sokoła 4, k. XIX	2229/A z 4.04.1992
14.	Sieraków - pozostałości zamku Opalińskich, 2 poł. XVII, 1990-93	302/A z 17.10.1968
15.	Sieraków - zespół zabudowań stadniny koni, 1 poł. XIX – XX	2179/A z 16.10.1989
16.	Sieraków - d. szpital Świętego Ducha, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 14, 1838, 1940	22/Wlkp/A z 26.06.2000
17.	Sieraków – dom, ul. Poznańska 54, 4 ćw. XIX w.	1010/Wlkp/A z 12.10.2016
18.	Sieraków - dom, ul. 8 Stycznia 7, 1 poł. XIX	495/A z 4.02.1969
19.	Białcz - zespół dworski, 1 poł. XIX	34/Wlkp/A z 30.06.2000
20.	Białokosz - cmentarz ewangelicki, nieczynny, 1 poł. XIX-XX	514/Wlkp/A z 15.05.2007
21.	Białokosz - pałac, pocz. XX	2299/A z 22.03.1994
22.	Białokosz - park, XIX –XX	2031/A z 15.10.1985
23.	Białokosz - zespół folwarczny, 2 poł. XIX – XX	2609/A z 27.09.1996
24.	Charcice - zespół pałacowy, XIX/XX	1680/A z 4.04.1975
25.	Chrzypsko Wielkie - kościół par. p.w. św. Wojciecha, 1600	1032/Wlkp/A z 12.12.1932
26.	Chrzypsko Wielkie - pałac, pocz. XX	2542/A z 12.06.1995
27.	Gnuszyn - zespół dworski XIX/XX	2608/A z 25.09.1996
28.	Łężce - pałac, 1 poł. XIX	2020/A z 3.09.1985
29.	Łężce - park, 2 poł. XIX – XX	2003/A z 19.06.1985 i 13.06.2000
30.	Ryżyn - dworzec kolejowy, 1907	A-31/Wlkp z 31.05.2000
31.	Śródka - zespół pałacowy	1682/A z 4.04.1975
32.	Kwilcz - zespół kościoła par. p.w. św. Michała	800/Wlkp/A z 15.12.1933, z

Lp.	Obiekt	Nr rejestru
		26.05.1965 i z 7.06.2010
33.	Kwilcz - zespół pałacowy	75/A z 26.05.1965
34.	Kwilcz - zespół folwarczny	2560/A z 22.09.1995
35.	Mościejewo - pałac, 1906	2253/A z 28.10.1992
36.	Mościejewo - oficyna, 1 poł. XIX	2353/A z 12.12.1994
37.	Mościejewo - park, XIX, pocz. XX	2000/A z 8.06.1985
38.	Orzeszkowo - kościół ewangelicki, 1861	2295/A z 14.01.1994
39.	Orzeszkowo - cmentarz kalwiński, pocz. XIX	2067/A z 27.02.1986
40.	Orzeszkowo - dwór, 1 poł. XIX	1162/A z 27.07.1974
41.	Prusim - zespół dworski i folwarczny	816/Wlkp/A A z 17.04.1970, z 9.08.1994 i z 15.10.2010
42.	Wiatrak paltrak, 1880, przeniesiony w 2017 r. z m. Sowa gm. Wierzbinek, pow. Konin	1120/Wlkp/A z 18.11.1986

Tabela 22 Wykaz zabytków i innych obiektów kultury materialnej znajdujących się na gruntach nadleśnictwa zgodnie z bazą danych NID

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
Obiekty punktowe						
Obręb Bucharzewo Sierakowskie						
10j	Karta cmentarza bez określenia daty	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.82597	mogiła	cmentarz II wojna światowa	1944 r.	Głaz upamiętniający miejsce rozstrzelania leśniczego Antoniego Jarochowskiego; Gospódka 10g
7m	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.3088931	Nadleśnictwo Sieraków st. 2	cmentarzysko	epoka żelaza (wczesna)	
108c	Karta cmentarza z 1993-01-01	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.82601	Mogiła Powstańców Wielkopolskich	mogiła	1919	Mogiła trzech Powstańców Wielkopolskich: Józefa Szopki, Antoniego Greczki i Franciszka Gałki; Kukułka 108c
247g	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2660737	Borowy Młyn st. 10	obozowisko	epoka kamienia	
280b	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2529216	Nadleśnictwo Sieraków st. 1	obozowisko	epoka kamienia	
337p	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2650513	Chorzepowo st. 21	nieznana	nieznana	
Obręb Sieraków						
3d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2595278	Tuchola st. 4	ślad osadniczy	epoka kamienia	
3i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2595942	Tuchola st. 3	punkt osadniczy	epoka kamienia	
33a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2773214	Lutom st. 4	obozowisko	epoka kamienia (neolit)	
33b	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2773202	Lutom st. 3	obozowisko	epoka kamienia (mezolit)	
37d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2773234	Lutom st. 1	punkt osadniczy	epoka kamienia	
79a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2607509	Góra st. 4	obozowisko	epoka kamienia	
83d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2629134	Grobia st. 55	nieznana	nieznana	

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
88i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2605181	Góra st. 5	obozowisko	epoka kamienia	
88i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2605272	Chalin st. 2	obozowisko	epoka kamienia (neolit)	
126p	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2661678	Nojewo st. 2	osada	średniowiecze (wczesne)	
126p	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2661631	Nojewo st. 1	grodzisko stożkowate	nieznana	
141b	Karta cmentarza z 1993-06-08	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.86449	cmentarz rodowy Wilczyńskich	cmentarz rodowy	pocz. XX w.	
153h	Karta cmentarza z 1993-06-08	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.84926	cmentarz ewangelicki	cmentarz protestancki	2. poł. XIX w.	
Obiekty liniowe						
Obręb Sieraków						
149a, 148g	Brak danych	Brak danych	Droga brukowa	droga	brak danych	
Obiekty poligonowe						
Obręb Bucharzewo Sierakowskie						
300a, b, c, f, g,	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2529913	Sieraków st. 13	punkt osadniczy	nowożytność	dzierżawa osobie fizycznej(rola)
7b, 7i, 7j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.45722	Dębowiec st. 1	ślad osadniczy	pradzieje	
273h	Karta cmentarza z 1993-01-01	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CN.82563	cmentarz ewangelicki	cmentarz protestancki	1801	Cmentarz ewangelicki w Bucharzewie
273k	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2592442	Bucharzewo st. 9	ślad osadniczy	średniowiecze (późne)	
273s, w	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2592027	Bucharzewo st. 6	ślad osadniczy	epoka kamienia (mezolit/neolit)	
273w, x, y	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2592176	Bucharzewo st. 7	punkt osadniczy	nowożytność	

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
274l	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 591887	Bucharzewo st. 5	punkt osadniczy	nowożytność	
292a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 594212	Bucharzewo st. 14	osada	średniowiecze (późne)	
292a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 656035	Chojno st. 21	osada	epoka brązu	
295i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 593248	Bucharzewo st. 2	osada	epoka żelaza	
295i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 593158	Bucharzewo st. 1	punkt osadniczy	epoka brązu	
295g, h, i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 593522	Bucharzewo st. 3	ślad osadniczy	epoka brązu	
295i, j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 592762	Bucharzewo st. 4	punkt osadniczy	epoka brązu	
331c, d, f, 332a, b	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 651190	Nadleśnictwo Sieraków st. 8	punkt osadniczy	nowożytność	
332b, a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 651135	Nadleśnictwo Sieraków st. 7	punkt osadniczy	nowożytność	
332i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 651280	Nadleśnictwo Sieraków st. 9	ślad osadniczy	epoka brązu	
332r	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650995	Sieraków st. 44	punkt osadniczy	nowożytność	
333f, h, i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650845	Nadleśnictwo Sieraków st. 6	osada	epoka brązu	
333h, g, i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650761	Nadleśnictwo Sieraków st. 5	osada	epoka brązu	
337f, g, k, l	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650298	Chorzepowo st. 18	ślad osadniczy	epoka żelaza	
337n	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650371	Chorzepowo st. 19	punkt osadniczy	średniowiecze (wczesne)	
339j, m, 340i,	Karta ewidencji	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2	Chorzepowo st.	ślad osadniczy	epoka kamienia	

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
j, m	konserwatorskiej	650073	4			
340m	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 650041	Nadleśnictwo Sieraków st. 3	ślad osadniczy	średniowiecze (późne)	
Obręb Sieraków						
1d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 598394	Tuchola st. 5	punkt osadniczy	epoka kamienia (paleolit)	
2d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 599412	Tuchola st. 25	ślad osadniczy	epoka brązu	
3d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 595178	Tuchola st. 11	ślad osadniczy	epoka brązu	
3j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 596166	Tuchola st. 17	ślad osadniczy	średniowiecze (późne)	
3j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 596079	Tuchola st. 16	ślad osadniczy	epoka brązu	
29d	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 730226	Kaczlin st. 8	ślad osadniczy	epoka brązu	
40g	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 793969	Lutom st. 7	Brak danych	Brak danych	
43a, b, c, d	Decyzja o wpisie do rejestru nr 2268/A z 1993-01-14	PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_30_UU. 19881	założenie urbanistyczne	miasto	XV w.	
43g, h	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 658587	Sieraków st. 10	osada	średniowiecze (późne)	
65a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 709475	Sieraków st. 34	Brak danych	Brak danych	
68h	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 709516	Sieraków st. 35	punkt osadniczy	epoka kamienia (mezolit/neolit)	najprawdopodobniej poza gruntami LP
81c	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 709623	Sieraków st. 37	punkt osadniczy	nowożytność	najprawdopodobniej poza gruntami LP
83g	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 626312	Grobia st. 44	ślad osadniczy	epoka żelaza	najprawdopodobniej poza gruntami LP

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
84b	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2626344	Grobia st. 46	osada	średniowiecze (późne)	najprawdopodobniej poza gruntami LP
91h, 91p	Ewidencja parkowa z 1987-08-26	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_ZZ.6769	park dworski, ob. podworski	ogród	poł. XIX w.	
109w	Karta cmentarza z 1993-06-08	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.79095	cmentarz ewangelicki	cmentarz protestancki	XIX w.	
109y	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2816416	Śródka st. 12	osada	epoka brązu	najprawdopodobniej poza gruntami LP
110a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2715445	Orle Wielkie st. 23	ślad osadniczy	średniowiecze (wczesne)	najprawdopodobniej poza gruntami LP
114j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2821618	Śródka st. 1	punkt osadniczy	epoka brązu	
120g, h	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2649792	Śródka st. 36	obozowisko	epoka kamienia (neolit)	
126l	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2661611	Nojewo st. 8	punkt osadniczy	średniowiecze (późne)	
140f	Karta cmentarza z 1993-03-08, decyzja o wpisie do rejestru nr 514/Wlkp/A z 2007-05-15	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_CM.82603, PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_30_CM.15896	cmentarz ewangelicki	cmentarz protestancki	1. poł. XIX w.	Cmentarz rodziny von Massenbach
150j	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2641700	Lutomek st. 4	osada	epoka brązu	najprawdopodobniej poza gruntami LP
150n	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2813307	Chrzypsko Wielkie st. 10	osada	epoka brązu	
151g, h	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2648246	Lutomek st. 10	ślad osadniczy	epoka kamienia	
152a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2646837	Lutomek st. 7	inna	nieznana	
152a	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2641813	Lutomek st. 2	cmentarzysko kurhanowe	epoka żelaza	
152b, j	Karta ewidencji	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2	Lutomek st. 6	inna	nieznana	

Adres leśny	Dokument	Numer w bazie Inspire	Obiekt	Funkcja	Datowanie	Uwagi
	konserwatorskiej	646826				
152i	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 646823	Lutomek st. 3	cmentarzysko kurhanowe	epoka żelaza	
172f	Karta ewidencji konserwatorskiej	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_AR.2 526817	Orzeszkowo st. 3	ślad osadniczy	epoka kamienia	
212k	Brak danych	BRAK DANYCH	cmentarz ewangelicki	cmentarz protestancki	Brak danych	
215f	Karta biała z 1987-08-20	PL.1.9.ZIPOZ.NID_E_30_BK.1 05813	rządcówka, ob. leśniczówka	rządcówka	1906 r.	

Tabela 23 Obiekty dziedzictwa kulturowego nieujęte w bazie NID znajdujące się na gruntach nadleśnictwa

Lp.	Leśnictwo	Oddział	Charakterystyka
Obręb Bucharzewo Sierakowskie			
1.	Lichwin	272s	Kapliczka NMP ufundowana przez pp. Klafkowskich
2.	Lichwin	297h	Krzyż upamiętniający śmierć jeźdźca Axela Grottfelda
3.	Lichwin	203b	Mogiła
4.	Lichwin	300i	Krzyż pamiątkowy
5.	Lichwin	318j	Mogiła z XIX w.
6.	Czapliniec	338f	Kapliczka NMP na sośnie
Obręb Sieraków			
7.	Tuchola	15d	Kapliczka NMP na lipie
8.	Tuchola	40d	Miejsce śmierci L. Stróżczyńskiego
9.	Ławica	45k	mogiła
10.	Ławica	88h	krzyż pamiątkowy
11.	Ławica	98l	Figura Św. Antoniego, uszkodzona przez wiatr w 2022 r., w renowacji staraniem sołectwa Ławica

Lp.	Leśnictwo	Oddział	Charakterystyka
12.	Stary Młyn	113f	Krzyż pamiątkowy, odnowiony staraniem Parafii Rzymskokatolickiej w Chrzypsku Wielkim w 2019 r.
13.	Prusim	104f	Ruiny młyna wodnego
14.	Prusim	105l	Głaz upamiętniający Konfederację Barską 1769
15.	Prusim	153f	Mogiła Ottona Rodatz

18. Szlaki turystyczne

Lasy nadleśnictwa stanowią atrakcyjny obszar turystyczny ze względu na duży, zwarty kompleks leśny oraz licznie występujące zbiorniki wodne. Nadleśnictwo Sieraków wyznaczyło na zarządzanych przez siebie gruntach szereg ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych:

a) ścieżki dydaktyczne:

- Marianówka – ścieżka edukacyjna Nadleśnictwa Sieraków, długości ok. 2,5 km, rozpoczynająca się przy pomniku przyrody – Dębie Józefie (oddz. 331j obr. Bucharzewo Sierakowskie), na trasie ścieżki znajduje się 12 tablic informacyjnych;
- Ścieżka dydaktyczna Jary koło Chalina – ścieżka zorganizowana przez Sierakowski Park Krajobrazowy, składa się z dwunastu przystanków z punktem wyjścia w „Dworze w Chalinie;
- Ścieżka dydaktyczna Nad Jeziorem Małym w Chalinie, zorganizowana przez Sierakowski Park Krajobrazowy, długości ok. 2,5 km, na ścieżce zlokalizowano 7 przystanków wokół jeziora Małego.

b) szlak konny:

- szlak konny na terenie leśnictwa Lichwin ok. 17 km.

c) szlaki nordic walking:

- Szlak Nordic Walking "Mała pętla" - jest to tak zwana mała pętla (szlak zielony), położona na terenie Puszczy Noteckiej przy jeziorze Lichwińskim. Szlak prezentuje widoki pięknych jezior oraz głębokich ostępów leśnych. Trasa typowo gruntowa, często bardzo piaszczysta. Długość ok 4 km.
- Szlak Nordic Walking "Duża pętla" jest to tak zwana duża pętla (szlak czerwony), położony na terenie Puszczy Noteckiej. Trasa przebiega w pobliżu dostrzegalni ppoż. na której znajduje się udostępniony taras widokowy umieszczony na wysokości 27 m. Trasa gruntowa, bardzo często piaszczysta. Długość około 8,2 km.

Ponadto przez tereny nadleśnictwa przebiega szereg szlaków turystycznych:

a) szlaki rowerowe:

- Wojewódzka Trasa Rowerowa "Szlak Stu Jezior" SSJ, Międzychód - Szamotuły - oznakowany szlak rowerowy czarny R-8, długość 110,8 km (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa odcinek Prusim - Chalin - Góra jez. Wielkie - Sieraków - Lesionki - Ryżyn - Chrzypsko Wielkie - Łężeczki punkt widokowy - Białokosz – Głuszyn);
- Wojewódzka Trasa Nadwarciański Szlak Rowerowy NSR, Międzychód – Poznań, oznakowany wojewódzki szlak rowerowy niebieski, długość 250 km (w zasięgu

terytorialnym Nadleśnictwa odcinek Zatom Nowy - Piaski - wzdłuż Warty do Bucharzewa);

- Sieć szlaków rowerowych wokół Sierakowa:
    - szlak czerwony „Akademicki” (44 km) - przez Puszczę Notecką i do Jaroszewa;
    - szlak żółty (21,7 km) - z Tucholi przez Lutom do Góry;
    - szlak czarny (7,1 km) - z Chorzępowa przez prom w Zatomiu do Ławicy;
    - czarny szlak R8 „Europejski” (16,2 km);
- Sieć szlaków rowerowych Wokół Chrzypska:
    - szlak czerwony „Wokół jeziora Chrzypskiego"(długość 8,5 km) - prowadzi przez Chrzypsko Małe (ciekawostka - widok na nieczynny zabytkowy wiadukt kolejowy wys. ok. 16 m.) i przy punkcie widokowym w Łężeczkach (odnowiony, dawniej oznaczony znakami czarnymi pieszymi)
    - szlak zielony - nowy szlak z Chrzypska Wielkiego przez Śródkę, Strzyżmin, Orle do Chrzypska Małego (11,6 km)
    - szlak żółty - szlak z Łężeczek przez Łężce do Białokosza (7,4 km)
    - szlak niebieski - szlak z Chrzypska Wielkiego przy polach tulipanów przez Charcice, Jabłonowo, Mylin do Chrzypska (9 km);
- szlaki rowerowe wokół Kwilcza ("Kwilecka Ósemka"):
    - szlak niebieski - szlak z Kwilcza przez Daleszynek, Lubosz, Augustowo, Chorzewo, Niemierzewo, Mościejewo, Upartowo, Kurnatowice do Chalina
    - szlak czerwony - szlak z Rozbitka przez Urbanówko, Chudobczyce, Wituchowo, Kubowo, Orzeszkowo, Kurnatowice, Prusim do Chalina.

b) szlaki piesze:

- Szlaki piesze PTTK „międzychodzkie”:
    - żółty: (Ze Starego Osieczna) - Sowia Góra (0 km) – Międzychód (15,8) –Zatom Stary – Ławica – Chalin – Prusim - Kamionna (37,2) – rezerwat „Dolina Kamionki” Mnichy – Łowyń (51,1) – i dalej przez Nowe Gorzycko do Wierzbna (68,6);
    - niebieski: (ze Zbąszynia przez Trzciel, Pszczew i Lubikowo) Gorzycko (0 km) – Międzychód rynek (7,2) – Bielsko jez. Koleńskie (11,2) – Ławica (10,6) – Góra – Sieraków (31,3) – przez Wartę – Bucharzewo (38,5km) – dalej do Kobusza i Miałów (59,6);

- czarny: Rezerwat „Dęby Koleńskie” (0 km) – Zielona Chojna, Aleksandrowo – Międzychód (12,2) – przez Wartę, Przedlesie – Radgoszcz (16,8) – Kaplin – Radusz – „Matecznik” Błota (29,3) – Kukułka (33,8) – rez.” Czaple Wyspy” – rez. „Mszar nad jez. Mnich” Kobylarnia (39 km);

- Szlaki piesze PTTK „sierakowsko - kwileckie”:
  - czerwony: Sieraków (0 km) – rez. „Buki nad jez. Lutomskim” (3,1) – Sośnia punkt widokowy – Kurnatowice (12,1) – Prusim (19,9) – Zatom Stary (27,5) – prom na Warcie – Zatom Nowy – Kukułka (35,3) – jez. Lichwińskie – jez. Bucharzewskie (46) - i dalej do Chojna i Mokrza (65,1);
  - czerwony – szlak przecinający obręb Bucharzewo Sierakowskie na linii Międzychód-Wronki;
  - zielony – szlak Sieraków-Mokrz;
  - zielony: Chrzypsko Wielkie (0 km) – punkt widok. Łężeczki (14,3) – jez. Białokoskie – Lubosz (17,7);
  - żółty: Nojewo (0 km) – jez. Wielkie, Mylin – jez. Krzemień – Tuchola (24,8) – Sieraków (28,8) – Marianowo dąb „Józef” – rez. „Mszar nad jez. Mnich” (34,3) – rez. „Cegliniec” – i dalej przez Puszczę Notecką: Borowy Młyn, Kobusz i Piłka (56,1);
  - czarny: Góra (0 km) – Grobia (3,9) – jez. Jaroszewskie (4,9) – Sieraków (8,4) – Jesionki – Lutom (15) – Lutomek (18,2) – do Sierakowa (19,3);
  - czarny 2: Łężeczki (0 km) - Chrzypsko Małe – jez. Liśnia – do szlaku żółtego (7,7);
  - czarny 3: Kwilcz (0 km) – Rozbitek (2,1) – do szlaku czerwonego (3,5) – Chalin (10,8 km) i dalej do Kłosowic (16);

c) szlaki kajakowe:

- z jeziora Chrzypskiego przez jez. Białeckie i jez. Lutomskie do Warty;
- z Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Chalinie przez jez. Ławickie i jez. Janukowo do jez. Koleńskiego i jez. Bielskiego;
- fragment tzw. „Wielkiej Pętli" tj. trasy od jezior Goplańskich Wartą i Notecią, stanica wodna w Sierakowie.

Szczegółowy przebieg wymienionych szlaków zamieszczony został na Mapie sytuacyjno-przeglądowej walorów przyrodniczo-kulturowych Nadleśnictwa Sieraków.

19. Formy ochrony przyrody w nadleśnictwie

Na terenie Nadleśnictwa Sieraków zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwaty przyrody (6);
- park krajobrazowy (1);
- obszary NATURA 2000 (4);
- pomniki przyrody ożywionej (40);
- gatunki chronione: grzyby i porosty (9 taksonów), glony makroskopowe (2 taksony), mchy i wątrobowce (36 taksonów), rośliny naczyniowe (25 taksonów), bezkręgowce (14 taksonów), ryby (5 taksonów), płazy (13 taksonów), gady (6 taksonów), ptaki (209 taksonów) i ssaki (29 taksonów).

Tabela 24 Powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo i położonych w granicach powierzchniowych form ochrony przyrody

Forma ochrony	Nazwa	Grunty leśne				Gr. nieleśne	Razem
		Gr. leśne niezalesione	Gr. leśne zalesione	Gr. związ. z gosp. leśną	Gr. leśne R-m		
Obręb Bucharzewo Sierakowskie							
Rezerwaty przyrody	Czaple Wyspy		7,14		7,14		7,14
	Cegliniec		4,91		4,91		4,91
	Mszar nad Jeziorem Mnich		0,89		0,89	5,54	6,43
	Bobrownia		118,25	3,53	121,78		121,78
Obszary Natura 2000 SOO	Jezioro Mnich PLH300029	1,42	5,80		7,22	5,54	12,76
	Jezioro Kubek PLH300006	17,46	720,35	26,17	763,98	2,26	766,24
Obszary Natura 2000 OSO	Puszcza Notecka PLB300015	349,61	8 078,08	321,44	8 749,13	149,48	8 898,61
Park krajobrazowy	Sierakowski Park Krajobrazowy	144,98	3 516,04	137,08	3798,1	111,72	3 909,82
Obręb Sieraków							
Rezerwaty przyrody	Buki nad Jeziorem Lutomskim		53,56	1,19	54,75		54,75
	Bukowy Ostrów	3,54	49,70	0,82	54,06	25,27	79,33
Obszary Natura 2000 SOO	Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032	30,31	2 325,57	51,05	2406,93	50,46	2457,39
Obszary Natura 2000 OSO	Puszcza Notecka PLB300015	75,08	4 882,17	120,33	5 077,58	189,79	5 267,37
Park krajobrazowy	Sierakowski Park Krajobrazowy	75,08	4 882,23	120,33	5 077,64	189,79	5 267,43
Nadleśnictwo							
Rezerwaty przyrody	Czaple Wyspy		7,14		7,14		7,14
	Cegliniec		4,91		4,91		4,91
	Mszar nad Jeziorem Mnich		0,89		0,89	5,54	6,43

Forma ochrony	Nazwa	Grunty leśne				Gr. nieleśne	Razem
		Gr. leśne niezalesione	Gr. leśne zalesione	Gr. związ. z gosp. leśną	Gr. leśne R-m		
	Bobrownia		118,25	3,53	121,78		121,78
	Buki nad Jeziorem Lutomskim		53,56	1,19	54,75		54,75
	Bukowy Ostrów	3,54	49,70	0,82	54,06	25,27	79,33
Obszary Natura 2000 SOO	Jezioro Mnich PLH300029	1,42	5,80		7,22	5,54	12,76
	Jezioro Kubek PLH300006	17,46	720,35	26,17	763,98	2,26	766,24
	Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032	30,31	2325,57	51,05	2406,93	50,46	2457,39
Obszary Natura 2000 OSO	Puszcza Notecka PLB300015	424,69	12 960,25	441,77	13 826,71	339,27	14 165,98
Park krajobrazowy	Sierakowski Park Krajobrazowy	220,06	8 398,27	257,41	8 875,74	301,51	9 177,25

20. Rezerwaty przyrody

20.1. Buki nad Jeziorem Lutomskim

Rezerwat utworzono w 1958 r. na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 października 1958 r. (M.P. z 1958 r. Nr 92, poz. 508). Zarządzenie zostało utrzymane w mocy obwieszczeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. z 2001 r. Nr 123, poz. 2401). Kolejnym aktem prawa dotyczącym rezerwatu jest zarządzenie nr 23/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 214, poz. 3331), zarządzenie nr 7/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 września 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r., poz. 5117) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody "Buki nad Jeziorem Lutomskim"(Dz. Urz. z 2017 r. poz. 6061). Zarządzenia z 2011 i 2013 roku wyznaczają otulinę rezerwatu.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest utrzymanie ekosystemów lasów liściastych z ich bogactwem siedlisk i różnorodnością biotyczną. Jego powierzchnia wynosi 54,75 ha. W skład rezerwatu wchodzą następujące oddziały Nadleśnictwa Sieraków: 82a, b, ~a, 83a, b, c, d, f, g, ~a, 84a, b, c, d, f, fx, g, h, ~a, ~b obr. Sieraków. Otulina rezerwatu ustanowiona została w pododdziałach 85b, d, k (6,33 ha).

Zarządzenie z 9 czerwca 2011 r. kwalifikuje rezerwat w sposób następujący:

- rodzaj: leśny (L);

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów nizinnych (lni).

W rezerwacie występują cztery leśne zespoły roślinne: żyzna buczyna *Galio odorati-Fagetum,* grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum*, łęg dębowo-wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum* oraz łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*.

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony (Rozporządzenie Woj. Wlkp. Nr 225/06 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim" − Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 215, poz. 5428). Główne zagrożenia celów ochrony rezerwatu to wg planu: zanieczyszczenia powietrza i wód, wiatrołomy i wiatrowały, antropopresja, obecność obcych gatunków roślin (Kostańczuk 2005). W planie określono jedno zadanie ochrony czynnej dla rezerwatu:

- przygotowanie w roku nasiennym buka miejsc pod odnowienie samosiewem na powierzchni zredukowanej 0,60 ha, polegające na przygotowaniu gleby (mineralizacja powierzchni gleby lub wykonanie bruzd) w oddziale 83d. Przy braku odnowień naturalnych projektuje się wprowadzenie podsadzeń.

Zdj. 3 Żyzna buczyna *Galio odorati-Fagetum* w rezerwacie „Buki nad Jeziorem Lutomskim" (fot. P. Walczewski)

Zdj. 4 Ols jesionowy *Fraxino-Alnetum* w południowej części rezerwatu „Buki nad Jeziorem Lutomskim" (fot. P. Walczewski)

W 2016 r. nadleśnictwo odtworzyło w rezerwacie północną część czerwonego szlaku turystycznego zniszczonego przez wiatrołomy w 2014 r o długości 1,7 km. Prace objęły m.in.:

- odtworzenie schodów prowadzących do rezerwatu;
- przecięcie i usunięcie fragmentów wiatrołomów zalegających na szlaku;
- usunięcie krzewów bzu czarnego i leszczyny blokujących szlak;
- ułożenie mostków nad zabagnieniami;

- wykonanie nowego wyjścia z rezerwatu w oddz. 83b;
- zamontowanie tablicy informacyjnej.

W 2021 r. przeprowadzono prace utrzymaniowe na szlaku turystycznym.

W następstwie realizacji wytycznych zawartych w piśmie RDLP w Poznaniu z 05.10.2020 r., Zn. spr.: ZO.7212.31.2020, w dniu 20 sierpnia 2021 r. odbyła się wizja terenowa z udziałem przedstawicieli RDOŚ w Poznaniu w rezerwacie przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim" (leśnictwo Ławica, oddz. 83-d) w celu weryfikacji zasadności działania ochronnego zapisanego w planie ochrony dla rezerwatu, polegającego na przygotowaniu gleby pod obsiew naturalny buka, względnie podsadzeniu. Podczas wizji w oddziale 83-d stwierdzono występowanie zwartego drzewostanu bukowego, który w znacznym stopniu ogranicza dostęp światła do niższych partii lasu. Mając powyższe na uwadze zalecono rezygnację z podejmowania dalszych prac nad wprowadzeniem podsadzeń oraz obserwowanie dalszego rozwoju drzewostanu w oddziale 83-d. (pismo z 30.08.2021 r., znak: WPN-III.6202.11.2020.MS.2).

W 2022 r. w rezerwacie usunięto 17 drzew niebezpiecznych (15 So i 2 Bk) w pododdziale 84fx (sąsiedztwo z drogą 1738P). Ścięte drzewa zostały pozostawione w rezerwacie. Przeprowadzono także bieżącą konserwację czerwonego szlaku turystycznego. W latach: 2023, 2024. i 2025 ponownie przeprowadzano konserwację szlaku turystycznego w rezerwacie.

20.2. Cegliniec

Podstawą prawną funkcjonowania rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cegliniec" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 4796) poprzedzone Rozporządzeniem Nr 31/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cegliniec" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2007 r. Nr 180, poz.3997) i Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 8 marca 1960 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1960 r. Nr 32, poz. 160).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fitocenozy leśnej typu acydofilnej dąbrowy, regenerującej się w obrębie starodrzewu sosnowego, ocalałego po gradacji sówki choinówki w latach 1922-1924. Rezerwat zlokalizowany jest w oddz. 308c i 308cx obrębu Bucharzewo Sierakowskie, a jego powierzchnia wynosi 4,91 ha. Pododdziały położone są na wschodnim brzegu Jeziora Mnich. Wyróżniono tu dwa zbiorowiska leśne: acydofilną dąbrowę trzcinnikowa *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum* (wyniki aktualnego opracowania fitosocjologicznego wskazują w tym miejscu na zbiorowiska zastępcze na siedlisku grądu) i ols porzeczkowy *Carici elongateae-Alnetum*. Na niewielkich powierzchniach występują zbiorowiska zaroślowe. Otulina rezerwatu zajmuje pododdział 308a (9,87 ha).

Zarządzenie z 2018 r. podaje następującą klasyfikację rezerwatu:

- rodzaj: leśny (L);
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – borów mieszanych nizinnych (bmn).

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony (Rozporządzenie Nr 10/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Cegliniec" - Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 40, poz. 817, z dnia 26 marca 2008 r.). W planie określono działanie ochrony czynnej dla rezerwatu:

- usunięcie wszystkich osobników następujących ekspansywnych gatunków obcych: czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*, robinii akacjowej *Robinia pseudacacia*, a w razie jego pojawu także dębu czerwonego *Quercus rubra*. Po wykonaniu zabiegu – coroczne kontrole, a w razie potrzeby jego powtórzenie;
- Czytelne i wyraźne oznakowanie granic, ustawienie tablic urzędowych, kontrole Straży Leśnej, zamontowanie rogatek;
- Ścięcie dużych okazów olszy, w celu zatarasowania nielegalnej ścieżki wędkarskiej przez korony powalonych drzew.

W latach 2018 i 2022 r. nadleśnictwo wykonało konserwację sztucznego gniazda dla rybołowa w rezerwacie.

20.3. Czaple Wyspy

Rezerwat utworzono w 1957 r. na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 czerwca 1957 r. (M. P. z 1957 r. Nr 60, poz. 370). Drugim aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2001 r. Nr 123, poz. 2401). Aktualnie obowiązuje Zarządzenie Nr 3/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Czaple Wyspy" (Dz. Urz. Woj. Wlkp z 2010 r. Nr 64, poz. 1361).

Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych rzadkich gatunków ptaków (gatunek, dla którego utworzono rezerwat – czapla siwa już tu nie gniazduje). Rezerwat utworzono na dwóch wyspach, a jego powierzchnia wynosi 7,14 ha. W skład rezerwatu wchodzą wydzielenia 311a i 311b obr. Sieraków.

Klasyfikacja rezerwatu przedstawia się następująco:

- rodzaj: faunistyczny (Fn);
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – faunistyczny (PFn), podtyp – ptaków (pt);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – borów nizinnych (bni).

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony. Ostatni plan (BULiGL o/Poznań 1998) stracił ważność z przyczyn formalnych. W dokumencie tym podaje się informacje o gniazdowaniu na terenie rezerwatu kani czarnej *Milvus migrans*, kani rudej *Milvus milvus* i rybołowa *Pandion haliaetus*.

Wg inwentaryzacji wykonanej na zlecenie RDOŚ, nie stwierdzono w latach 2022 i 2023 gniazdowania kani czarnej, kani rudej, rybołowa i bielika na terenie rezerwatu (COEKO 2023). Wyniki monitoringu prowadzonego przez Nadleśnictwo Sieraków są zupełnie inne. Wg pracowników nadleśnictwa bielik gniazduje w rezerwacie corocznie, w 2022 r. była obserwowana kania czarna, kania ruda gniazdowała w latach 2022 i 2023.

20.4. Mszar nad Jeziorem Mnich

Rezerwat położony jest w leśnictwie Kukułka w pododdziałach: 335b oraz 336a, b, gdzie zajmuje powierzchnię 6,43 ha. Rezerwat utworzono w 1967 r. na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 r. (M.P. z 1967 r., Nr 67, poz. 331). Kolejnym dokumentem dotyczącym rezerwatu było Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2001 r. Nr 123, poz. 2401). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 8/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Mszar nad Jeziorem Mnich" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2011 r. Nr 105, poz. 1761) zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 139).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie siedlisk oraz roślinności torfowiska przejściowego, kłociowisk i mechowisk wykształconych na obrzeżach jeziora o charakterze humusowego zbiornika ramienicowego wraz z reliktową florą roślin zarodnikowych. W rezerwacie stwierdzono występowanie następujących zespołów roślinnych: *Nupharo-Nymphaetum albae*, *Cladietum marisci*, *Thelypteridi-Phragmitetum*, *Caricetum rostratae*, *Lemnetum minoris*, *Caricetum buekii*, *Eriophoro-Sphagnetum recurvi*, *Sphagno squarrosi-Alnetum*, *Ribeso nigri-Alnetum* (Kosakowski 1992).

Według zarządzenia z 2011 klasyfikacja rezerwatu przedstawia się następująco:

- rodzaj: torfowiskowy (T);
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk nieleśnych (zn);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – torfowiskowy (bagienny) (ET), podtyp – torfowisk przejściowych (tp).

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony (Zarządzenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 kwietnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich”(Dz. Urz. z 2019 r. poz. 5121)). Główne zagrożenia celów ochrony rezerwatu to wg planu: wypieranie kłoci wiechowatej przez zespoły eutroficznych szuwarów trzcinowych i trzcinowo-zachylnikowych, ekspansja trzciny pospolitej, sosny pospolitej i brzozy na torfowiskach, eutrofizacja jeziora Mały Mnich. W planie określono jedno działanie ochrony czynnej:

- Usuwanie drzew i krzewów z torfowisk; usunięcie biomasy poza teren rezerwatu. Działanie realizowane w okresie obowiązywania planu ochrony.

W 2019 i 2022 r. nadleśnictwo wykonało w rezerwacie zabieg ochronny polegający na usunięciu nalotu sosny i brzozy na powierzchni 1,21 ha.

Zdj. 5 Siedlisko przyrodnicze 7140 w rezerwacie przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich” (fot. P. Walczewski)

Zdj. 6 Jezioro Mały Mnich (fot. P. Walczewski)

20.5. Bukowy Ostrów

Rezerwat utworzony został Rozporządzeniem Nr 167/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 132, poz. 3217). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym w sprawie rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bukowy Ostrów” (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 138).

Położony jest w leśnictwie Stary Młyn w oddziałach: 174h, i, j, k, o, p, r, s, ~g, ~l, 175k, l, 176i, ~k, 178d, 179a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, n, ~a, ~b, ~c, ~f, ~g, 182a, b. Powierzchnia rezerwatu

wynosi 79,33 ha. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę obejmującą następujące pododdziały: 173 l, 174g, l, m, n, ~h, ~j, ~k, 178c, f, g, h, i, j ~b, ~c, ~d, ~f, 179l, m, ~d, ~h, 180a, b, f, h, ~a, ~d, 182c, d, ~a, ~f (łącznie 63,28 ha).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikatowego kompleksu roślinności wodnej, bagiennej i leśnej w krajobrazie pagórków kemowych i zbiorników wodnych, ochrona rzadkich gatunków flory i fauny, a także zachodzących na tym obszarze procesów dynamiki, szczególnie fluktuacji i sukcesji.

Klasyfikacja rezerwatu wg zapisów rozporządzenia przedstawia się następująco:

- rodzaj: krajobrazowy (K);
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocenotyczny i fitocenotyczny (PBf), podtyp – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – różnych ekosystemów (EE), podtyp – lasów i wód (lw).

W rezerwacie stwierdzono występowanie 46 zbiorowisk roślinnych – leśnych, zaroślowych, wodnych oraz szuwarowych i torfowiskowych.

Za najważniejsze zagrożenia dla rezerwatu można uznać zmiany stosunków wodnych, eutrofizację jezior, zarastanie torfowisk mszarnych, kłusownictwo rybackie i wędkarskie, niekorzystne oddziaływanie ryb – amura i karpia na stan ekosystemu w Jeziorze Mościejewskim, wkraczanie obcych gatunków roślin, penetracja przez ludzi (Gawroński 2009).

W latach 2018 i 2022 r. nadleśnictwo wykonało konserwację sztucznego gniazda dla puchacza w rezerwacie.

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony wprowadzony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bukowy Ostrów") Dz. Urz. z 2018 r. poz. 3231). Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

20.6. Bobrownia

Rezerwat utworzony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Bobrownia"(Dz. Urz. z 2024 r., poz. 328). Powierzchnia rezerwatu wg aktu powołującego wynosi 121,78 ha, obejmuje następujące oddziały obrębu Bucharzewo Sierakowskie: 148b, g, h, i, j, ~b, ~d, 149d, f, g, h, i, j, ~b, ~f, ~g, 150i, j, k, ~d, ~h, 177l, 178a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j, 205c, d, 206b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, ~a, ~b, ~c, ~d, 207a, b, ~a, ~b, 237c, ~f.

Klasyfikacja rezerwatu wg zapisów rozporządzenia przedstawia się następująco:

- rodzaj: leśny (L);
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – biocenotyczny i fitocenotyczny (PBf), podtyp – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp);
- ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Leśny i borowy (EL), podtyp – lasów nizinnych (lni).

Rezerwat nie posiada planu ochrony.

Rezerwat obejmuje obszar cyrku lodowcowego z licznymi źródliskami, trzema strumieniami spływającymi do jeziora Kubek, kompleksem olsów typowych, źródliskowych i jesionowych.

Zdj. 7 Siedlisko przyrodnicze 91E0 w obrębie cyrku polodowcowego w północnej cz. rezerwatu (fot. P. Walczewski)

Zdj. 8 Strumień w północnej części rezerwatu (fot. P. Walczewski)

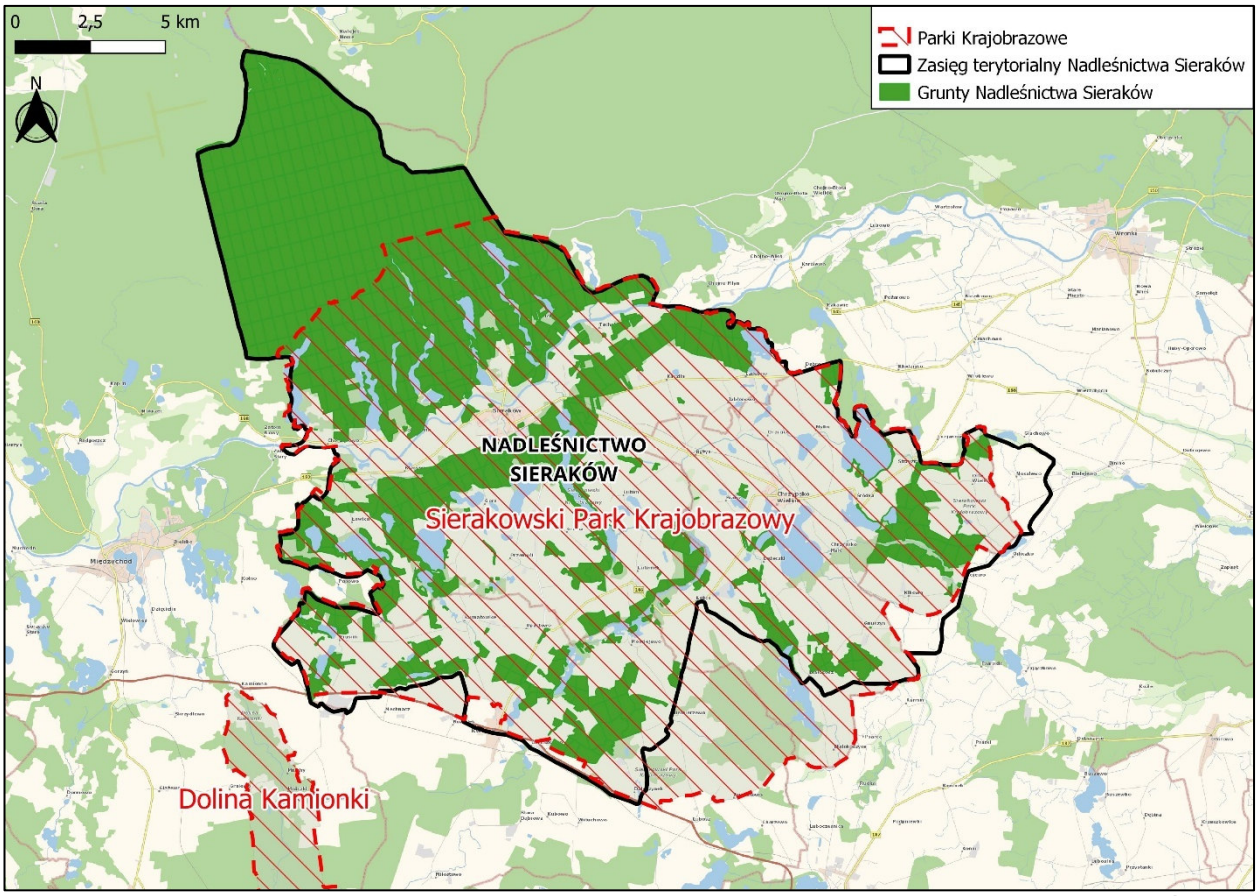

Zdj. 9 Siedlisko przyrodnicze 91E0 w oddz. 178h (fot. P. Walczewski)

Zdj. 10 Ols typowy w oddz. 206j w południowej części rezerwatu (fot. P. Walczewski)

21. Sierakowski Park Krajobrazowy

Rysunek 11 Sierakowski Park Krajobrazowy w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (źródło: Geoserwis GDOŚ)

Park został utworzony na mocy rozporządzenia Wojewody Poznańskiego Nr 6/91 z dnia 12 sierpnia 1991 r. w sprawie utworzenia Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urzęd. Woj. Poznańskiego Nr 11, poz. 132), zmienionym rozporządzeniem Nr 1/93 Wojewody Poznańskiego z 15 lutego 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 3, poz. 19) i Rozporządzeniem Nr 5/97 Wojewody Poznańskiego z 16 września 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego Nr 19, poz. 164). Aktualnym aktem prawnym powołującym park jest Uchwała nr XIII/258/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2019 r. pz. 10166), zmieniona Uchwałą nr XXXII/582/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 czerwca 2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 5098).

Celem Parku jest ochrona niezwykle interesującego krajobrazu o bogatej rzeźbie z licznymi wzgórzami morenowymi, rynnami jeziornymi, dolinami rzek i wydmami.

Park obejmuje obszar o powierzchni 30 918,34 ha, z czego grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Sieraków zajmują 9 177,25 ha. W granicach parku znajduje się prawie cały obręb Sieraków (z wyjątkiem pododdziałów 107g, 217w) oraz południowa część obrębu Bucharzewo Sierakowskie.

Na terenie parku występuje urozmaicony krajobraz młodoglacjalny, z licznymi pagórkami morenowymi, rynnami jeziornymi, dolinami rzek, wydmami oraz rozległymi i atrakcyjnymi kompleksami leśnymi. Wielką atrakcją parku są 52 jeziora polodowcowe. Najwyższym wzniesieniem na terenie parku jest morenowe wzgórze o wysokości 126 m n.p.m. w okolicach Kwilcza.

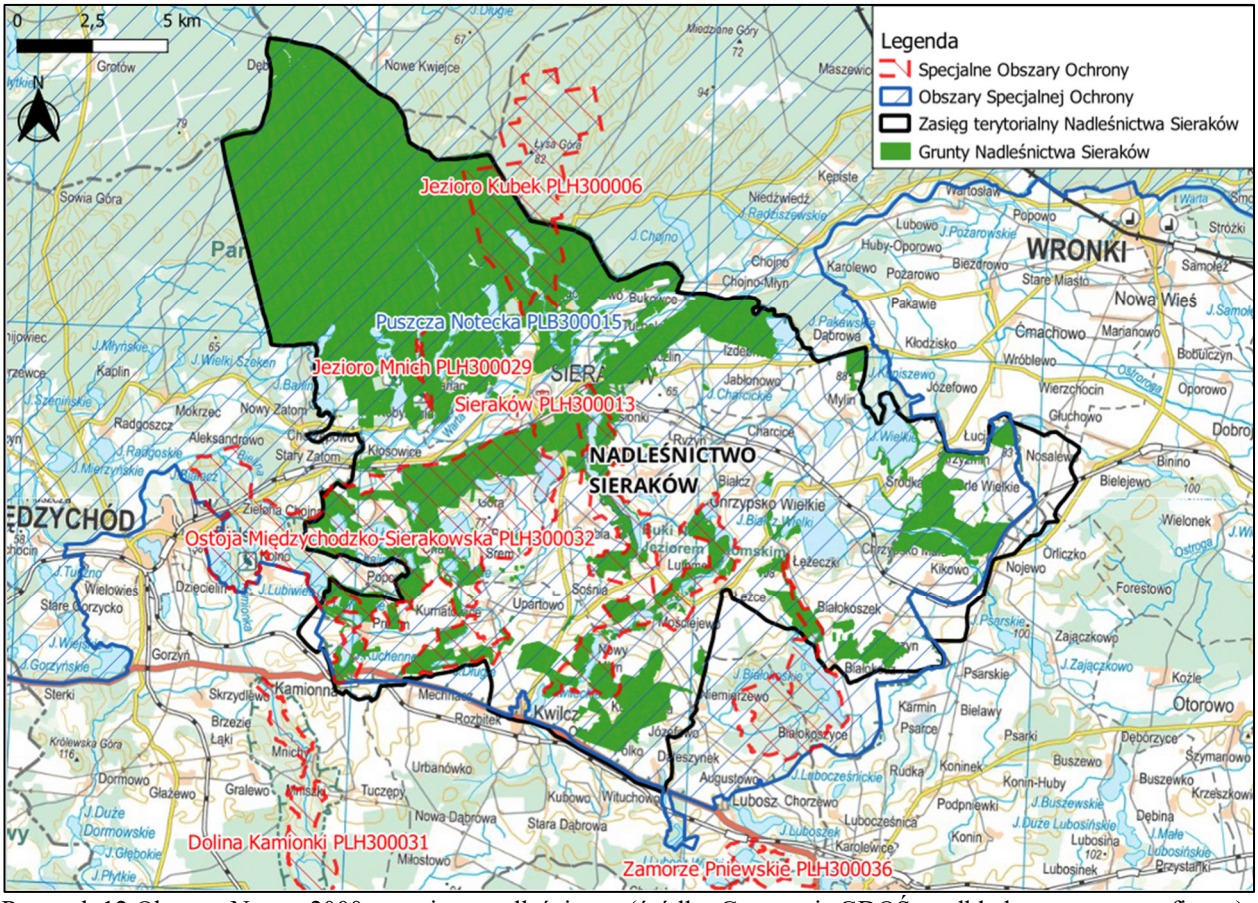
W parku stwierdzono występowanie 153 gatunków ptaków, w tym 131 lęgowych oraz 22 gatunków nielęgowych i zalatujących sporadycznie (Pracownia Analiz Środowiskowych i Przyrodniczych Tomasz Radniecki, niepublikowane)

Na terenie parku znajdują się także cenne zabytki architektury, m.in. w Chrzypsku Wielkim, Kwilczu i Sierakowie.

W parku znajduje się 6 rezerwatów przyrody, wszystkie w Nadleśnictwie Sieraków: „Cegliniec", „Buki nad Jeziorem Lutomskim", „Czaple Wyspy", „Mszar nad Jeziorem Mnich" „Bukowy Ostrów" oraz „Bobrownia". 4 ścieżki dydaktyczne, szlaki turystyczne oraz punkty widokowe.

Park nie posiada planu ochrony. W 2018 r. sporządzono projekt planu ochrony (Pracownia Analiz Środowiskowych i Przyrodniczych Tomasz Radniecki, niepublikowane), który ostatecznie nie został przyjęty.

22. Obszary NATURA 2000

Rysunek 12 Obszary Natura 2000 w zasięgu nadleśnictwa (źródło: Geoserwis GDOŚ, podkład: mapa topograficzna)

22.1. Puszcza Notecka PLB300015

Ten Obszar Specjalnej Ochrony stanowi w większości zwarty, jednolity kompleks leśny głównie w międzyrzeczu Noteci i Warty, będącym częścią pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych, głównie o wysokości 20-30 m, maksymalnie do 98 m n.p.m. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym, posadzonym tu po wielkiej klęsce spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzich w okresie międzywojennym (gradacja strzygonii choinówki w latach 1922-1924). Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwatach (np. Cegliniec). Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior pochodzenia wytopiskowego. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się torfowiska, na ogół w pewnym stopniu przekształcone.

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 178 255,80 ha. W granicach ostoi znalazła się zdecydowana większość gruntów Nadleśnictwa Sieraków – 14 165,98 ha. Poza OSO położone są tylko trzy wydzielenia obrębu Sieraków: 107g, 217t oraz 217w.

Główne zagrożenia ostoi podane w SDF-ie to: wypalanie roślinności, zaniechanie dotychczasowego użytkowania rolnego, wylewanie ścieków, czyszczenie stawów i usuwanie

mułu dennego, składowanie odpadów organicznych, gradacje szkodników i pożary, wyrąb drzew, usuwanie martwego drewna z lasu, lokalizacja i eksploatacja składowisk odpadów niekomunalnych, płoszenie ptaków, niszczenie gniazd, penetrowanie siedlisk, polowanie w terminach niedozwolonych.

Przedmiotem ochrony obszaru „Puszcza Notecka" jest 25 gatunków ptaków, z czego na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sieraków i położonych w granicach ostoi stwierdzono występowanie 16 gatunków.

W 2010 r. na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono szczegółową inwentaryzację ornitologiczną ostoi, która wykazała 2093 stanowisk ptaków (BULiGL 2010).

Dla ostoi sporządzono Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. Plan zawiera 11 działań związanych z ochroną czynną jedno działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy jednego z gatunków (podgorzałki) oraz dwa działania dotyczące monitoringu.

W 2018 r. nadleśnictwo wykonało konserwację platform lęgowych dla rybołowa (3 szt.) i puchacza (3 szt.).

W latach 2022 i 2023 w ostoi wykonano monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony. Na podstawie porównania danych z SDF z wynikami monitoringu, można stwierdzić, że od poprzedniej inwentaryzacji znacząco wzrosła liczebność gatunków związanych ze środowiskiem leśnym takich jak: bocian czarny, muchołówka mała, włochatka, lelek, dzięcioł średni, lerka, żuraw. W przypadku dzięcioła czarnego, dane nie wskazują jednoznacznie na wzrost lub spadek liczebności, a jedynie precyzują przedział liczebności gatunku.

Zmiany zaszły także w liczebności ptaków szponiastych i puchacza, wzrosła liczebność kani rudej, rybołowa i bielika. Spadła natomiast liczebność kani czarnej, puchacza i trzmielojada.

Z gatunków związanych ze środowiskiem wodnym wzrosła liczebność bąka, łabędzia krzykliwego, nurogęsi. Zmniejszyła się natomiast liczebność łabędzia niemego, gągoła i gęsi.

Tabela 25 Zestawienie zmian liczebności gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze (zestawienie sporządził p. P. Mizera, Nadleśnictwo Sieraków)*

Kod gatunku	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Jedn.	Liczebność wg SDF		Liczebność wg monitoringu		Różnica [%]	
				min	max	min	max	Różnica min.	Różnica max
A021	*Botaurus stellaris*	Bąk	samiec	15	20	45	48	200,00%	140,00%
A030	*Ciconia nigra*	Bocian czarny	para	6	10	9	11	50,00%	10,00%
A036	*Cygnus olor*	Łabędź niemy	para	85	100	75	90	-11,76%	-10,00%
A038	*Cygnus cygnus*	Łabędź	para	2	2	4	7	100,00%	250,00%

Kod gatunku	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Jedn.	Liczebność wg SDF		Liczebność wg monitoringu		Różnica [%]	
				min	max	min	max	Różnica min.	Różnica max
		krzykliwy							
A039	*Anser fabalis*	Gęś zbożowa	osobnik	9000	9000	5000	6000	-44,44%	-33,33%
A041	*Anser albifrons*	Gęś białoczelna	osobnik	12000	12000	3000	3500	-75,00%	-70,83%
A060	*Aytha nyroca*	Podgorzałka	para	1	1	0	0	-100,00%	-100,00%
A067	*Bucephala clangula*	Gągoł	para	220	260	210	240	-4,55%	-7,69%
A070	*Mergus merganser*	Nurogęś	para	8	10	18	22	125,00%	120,00%
A072	*Pernis apivorus*	Trzmielojad	para	25	35	16	20	-36,00%	-42,86%
A073	*Milvus migrans*	Kania czarna	para	25	28	15	20	-40,00%	-28,57%
A074	*Milvus milvus*	Kania ruda	para	20	25	25	30	25,00%	20,00%
A075	*Haliaeetus albicilla*	Bielik	para	21	23	38	42	80,95%	82,61%
A094	*Pandion haliaetus*	Rybołów	para	1	2	1	3	0,00%	50,00%
A127	*Grus grus*	Żuraw	para	130	140	204	245	56,92%	75,00%
A127	*Ficedula parva*	Muchołówka mała	para	20	40	70	80	250,00%	100,00%
A215	*Bubo bubo*	Puchacz	para	6	8	0	3	-100,00%	-62,50%
A223	*Aegolius funerus*	Włochatka	terytorium	10	20	12	35	20,00%	75,00%
A224	*Caprimulgus europaeus*	Lelek	samiec	240	820	1196	1783	398,33%	117,44%
A229	*Alcedo atthis*	Zimorodek	para	25	35	29	36	16,00%	2,86%
A236	*Dryocopus martius*	Dzięcioł czarny	para	170	400	250	300	47,06%	-25,00%
A238	*Dendrocopos medius*	Dzięcioł średni	para	150	200	234	511	56,00%	155,50%
A246	*Lullula arborea*	Lerka	para	2180	3230	3800	4900	74,31%	51,70%
A307	*Sylvia nisoria*	Jarzębatka	para	50	300	245	673	390,00%	124,33%
A338	*Lanius collurio*	Gąsiorek	para	490	1470	1101	1985	124,69%	35,03%

*dane na podstawie SDF oraz Monitoringu stanu ochrony ptaków w obszarze Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 w granicach województwa wielkopolskiego, COEKO Maciej Duda 2023

22.2. Jezioro Kubek PLH300006

Obszar SOO o powierzchni całkowitej 1 796,30 ha ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Kubek (PLH300006)(Dz. U. z 2022 r. poz. 2047). Znaczna część ostoi położona jest na

gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Sieraków. W granicach obszaru znalazły się grunty leśnictwa Lichwin o powierzchni 766,24 ha.

Obszar położony jest na pograniczu wysokiej i środkowej terasy Obornickiej Doliny Warty oraz pól wydmowych Międzyrzecza Warty i Noteci, na północ od Sierakowa. W skład ostoi wchodzi jezioro Kubek otoczone niemal ze wszystkich stron lasami. W bezpośrednim otoczeniu jeziora z wąskim pasem szuwarów dominują kompleksy lasów bagienno-łęgowych (olsy i łęgi olszowe). Bardzo interesującym elementem przyrody obszaru jest kompleks roślinności związanej z cyrkiem źródliskowym niewielkiego strumienia zasilającego Jezioro Kubek, a wypływającego spod wału wydm przy jego północnych brzegach – w 2024 obszar ten objęto ochroną w formie rezerwatu przyrody „Bobrownia".

Najważniejszym walorem obszaru jest duża różnorodność siedliskowa i bogactwo zbiorowisk higrofilnych oraz rozległy kompleks olsów.

Za najważniejsze zagrożenia obszaru autorzy SDF-u uznają: ewentualne naruszenie aktualnych warunków wodnych, intensywną gospodarkę rybacką w jeziorze wpływającą, poprzez wprowadzenie zbyt dużej populacji ryb roślinożernych na zanik makrofitów wodnych.

SDF ostoi wymienia 7 typów siedlisk przyrodniczych, które stanowią przedmioty ochrony w obszarze oraz jeden gatunek ssaka wilk: *Canis lupus* kod 1352.

Dla obszaru opracowano plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem nr 9/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 grudnia 2013 r. W planie zaprojektowano 6 działań ochrony czynnej:

- pozostawianie martwego drewna w płatach siedliska 91E0;
- wykonanie ekspertyzy przemodelowania składu ichtiofauny Jeziora Kubek;
- przemodelowanie składu i struktury ichtiofauny zgodnie z ekspertyzą;
- usunięcie nielegalnych pomostów;
- wycinanie nalotów i podrostów w płatach siedlisk 2330 i 4030;
- stwarzanie miejsc do rozwoju siedliska 2330 i 4030 przez pozostawianie bezdrzewnych pasów podczas wykonywania rębni I lub II oraz w wydzieleniach opisanych w pul jako linie energetyczne.

PZO wymienia też dwa działania związane z uzupełnieniem stanu wiedzy o przedmiotach ochrony (wykreślenie z SDF siedliska 91T0, inwentaryzacja terenowa siedlisk 2330, 4030 i 9190) oraz 4 działania polegające na monitoringu.

Na terenach nadleśnictwa położonych w ostoi znajdują się 2 typy siedlisk przyrodniczych: 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe*) i 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*).

Według dokumentacji planu zadań ochronnych na omawianym terenie występują też niewielkie fragmenty siedlisk 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*) i 4030 suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*) – dwa płaty o powierzchni poniżej 1 ara każdy.

Monitoring prowadzony na zlecenie RDOŚ w Poznaniu wykluczył występowanie siedlisk przyrodniczych 2330, 4030 i 9190 w obszarze (Przemyski 2016). W dniu 24.09.2025 r. odbyła się wizja terenowa z udziałem pracowników nadleśnictwa oraz RDOŚ w Poznaniu. Podczas wizji terenowej stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 2330 i 4030 pod liniami energetycznymi w oddz. 179, 180, 210, 211, 240, 276. Stwierdzono konieczność kontynuowania działań ochrony czynnej polegających na wycinaniu pojawiających się nalotów i podrostów roślin drzewiastych w płatach siedliska.

W związku z rozbieżnościami między stanem faktycznym przedmiotów ochrony obszaru, a jego SDF-em i PZO zachodzi konieczność aktualizacji wymienionych dokumentów (weryfikacja siedlisk przyrodniczych, określenie aktualnych zadań ochronnych zgodnym ze stanem faktycznym).

W 2018 r. nadleśnictwo przeprowadziło zabieg usunięcia nalotów i podrostów pod liniami energetycznymi na powierzchni 0,97 ha.

W 2022 r. nadleśnictwo przeprowadziło zabieg usuwania nalotów i podrostów drzew pod liniami energetycznymi w potencjalnych płatach siedlisk 2330- i 4030 na łącznej powierzchni 0,97 ha.

22.3. Jezioro Mnich PLH300029

Niewielki obszar SOO o powierzchni 46 ha, powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Mnich (PLH300029)(Dz. U. z 2022 r. poz. 595). Tereny Nadleśnictwa Sieraków zajmują w ostoi powierzchnię 12,76 ha. Są to następujące pododdziały: 308c, 308cx, 335b, 335f, 336a 336b leśnictwo Kukułka, obręb Bucharzewo Sierakowskie.

Obszar obejmuje niewielką, głęboko wciętą rynnę jeziorną wypełnioną torfami na przedpolu terenów wydmowych Puszczy Noteckiej. W skład ostoi wchodzą dwa, polodowcowe jeziora połączone niewielkim ciekiem (Jezioro Wielkie Mnisze, Mały Mnich), kompleks rozległych torfowisk niskich i przejściowych oraz graniczące z nimi łąki, a także drzewostan z udziałem ok. 180 letniej sosny. Na południowym krańcu Jeziora Mnich wykształcił się kompleks zbiorowisk roślinnych o charakterze mszarnych torfowisk niskich i przejściowych oraz szuwarowych, z udziałem rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków. W jeziorku Mnich Mały występowały w przeszłości łąki ramienicowe zaliczane do zbiorowiska *Charetum*

intermediae. W części południowo-zachodniej i południowej obszaru znajduje się podmokła łąka eutroficzna ze związku *Calthion*. W granicach ostoi znajdują się rezerwaty przyrody „Cegliniec" oraz „Mszar nad Jeziorem Mnich".

Głównymi zagrożeniami dla obszaru są obniżanie poziomu wód gruntowych i zarastanie torfowisk, wysoki poziom trofii Jeziora Mnich i jego intensywne wykorzystywanie rybackie i wędkarskie. Południowa część misy torfowiskowej (grunt prywatny) została zalesiona na początku lat dwutysięcznych.

Przedmiotem ochrony obszaru „Jezioro Mnich" jest 7 typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I DS oraz 2 gatunki roślin. Na gruntach nadleśnictwa w ostoi stwierdzono w przeszłości występowanie następujących siedlisk: 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charetea fragilis*), 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*), 7210 torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumi, Schoenetum nigricantis*), 7230 (Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk). Występuje tu też stanowiący przedmiot ochrony haczykowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*.

W 2024 r. stwierdzono zanik siedliska przyrodniczego 3140 w obszarze (GRADIENT Tomasz Joniak 2024).

W latach 2019 i 2022 r. nadleśnictwo przeprowadziło zabiegi ochrony czynnej w obszarze, usunięto osobniki sosny i brzozy z torfowiska na powierzchni 1,21 ha.

Dla gruntów w zarządzie PGL LP plan zadań ochronnych dla obszaru jest w trakcie wykonywania – Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sieraków na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r. będzie zawierał zakres PZO. Dla obszaru poza gruntami PGL LP obowiązuje PZO z 2017 r. (Dz. Urz. Woj. 2017.3145).

22.4. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032

Powierzchnia całkowita tego SOO wynosi 7 591,08 ha, obszar został powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Międzychodzko-Sierakowska (PLH300032)(Dz. U. z 2022 r. poz. 610). W skład ostoi weszły grunty nadleśnictwa położone w obrębie Sieraków – większość wydzieleń leśnictw Ławica i Prusim oraz fragmenty leśnictw Stary Młyn i Tuchola. Powierzchnia terenów administrowanych przez Nadleśnictwo Sieraków i położonych w ostoi wynosi 2 457,39 ha (32,37% powierzchni obszaru).

W obszarze Ostoi Międzychodzko-Sierakowskiej reprezentowane są niemal wszystkie typy form terenu charakterystyczne dla obszarów młodoglacjalnych Wielkopolski. Na większości

powierzchni pojezierza dominują różnego typu utwory polodowcowe. Są to obszary piasków i glin zwałowych moren dennych i czołowych poprzecinane rynnami polodowcowymi, których dno wypełnione jest utworami akumulacji holoceńskiej, poza tym sandry oraz współczesne utwory akumulacji rzecznej w dolinie Warty. W wielu rynnach lub bezodpływowych zagłębieniach dochodzi do akumulacji skał organogenicznych – torfów niskich i przejściowych. Najbardziej istotnym elementem sieci hydrograficznej jest kilkadziesiąt różnej wielkości jezior. Występują tu także zbiorniki antropogeniczne – stawy rybne lokalizowane na dnie rynien. U stóp stromych krawędzi występują obszary źródliskowe z towarzyszącą im roślinnością klasy *Montio-Cardaminetea*. Grądy i buczyny stanowią dominującą grupę zespołów lasów liściastych. Płaty grądów na terenie Pojezierza zaliczone zostały do zespołu *Galio sylvatici-Carpinetum* w odmianie śląsko-wielkopolskiej z typowym dla niej udziałem buka. Przez obszar pojezierza przebiega wschodnia granica zasięgu lasów bukowych, stąd ich płaty mają niekiedy charakter przejściowy. Większość lasów bukowych reprezentuje żyzne buczyny niżowe, mniej rozpowszechnione są ubogie buczyny na zakwaszonych glebach (*Luzulo-Fagetum*). Często spotyka się tu higrofilne zbiorowiska zaroślowe i ziołoroślowe w kompleksie z ekstensywnie użytkowanymi zbiorowiskami łąkowymi i łęgami olszowymi.

Przedmiotem ochrony ostoi jest pięć typów siedlisk przyrodniczych (3150, 9110, 9130, 9190 oraz 91F0) i cztery gatunki zwierząt (kumak nizinny 1188, bóbr 1337, nocek duży 1324 oraz traszka grzebieniasta 1166). Wszystkie z wymienionych siedlisk występują na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo. W przypadku gatunków zwierząt potwierdzono obecność bobra, nocka (tylko osobniki żerujące) i kumaka nizinnego.

Najważniejsze zagrożenia dla obszaru „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska” to wg SDF-u: intensyfikacja zagospodarowania rolniczego na terenach wysoczyznowych graniczących z rynnami jeziornymi i eutrofizacja położonych na krawędzi siedlisk; ewentualne zmiany sposobu zagospodarowania użytków zielonych; rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie jezior oraz nieodpowiednie, z przyrodniczego punktu widzenia, prace melioracyjne i hydrotechniczne np. dalsze zwiększanie powierzchni stawów rybnych kosztem użytków zielonych i torfowisk; gospodarka leśna – wprowadzanie gatunków obcych na siedliska dyrektywowe.

Dla gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Sieraków plan zadań ochronnych dla obszaru jest w trakcie wykonywania – Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sieraków na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r. będzie zawierał zakres PZO.

22.5. Sieraków PLH300013

Ostoja obejmuje budynek Ośrodka Zdrowia w Sierakowie, na strychu którego znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* – jedynego przedmiotu ochrony ostoi. Obszar

został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Sieraków (PLH300013).

Obszar zajmuje niewielką powierzchnię 1,05 ha. W granicach ostoi nie ma gruntów podlegających administracji Nadleśnictwa Sieraków.

Za główne zagrożenia ostoi uznano ewentualne zmiany mikroklimatu, płoszenie zwierząt, prowadzenie remontów w niewłaściwy sposób (np. w okresie przebywania nietoperzy w schronieniu tj. IV-XI, stosowanie toksycznych środków do konserwacji drewna, uszczelnienie wlotów).

23. Pomniki przyrody

Zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 . o ochronie przyrody, drzewa stanowiące pomniki przyrody na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40, pkt. 2).

Ustanowienie i zniesienie pomnika przyrody dokonywane jest przez radę gminy w formie uchwały, po uzgodnieniu jej projektu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Na terenie Nadleśnictwa Sieraków znajduje się 40 pomników przyrody:

- pojedyncze drzewa – 28 szt. (22 dęby szypułkowe, 2 świerki pospolite, 2 cisy pospolity, 1 buk zwyczajny, 1 sosna zwyczajna);
- grupy drzew – 8 grup sosen zwyczajnych, 1 grupa sosen wejmutek, 1 grupa lip drobno- i szerokolistnych, 1 grupa żywotników olbrzymich;
- 1 głaz narzutowy.

Tabela 26 Wykaz pomników przyrody (wzór nr 5A)

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Obręb Bucharzewo Sierakowskie													
1.	Uchwała nr XXVII/196/2021 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	148f	obr. Bucharzewo dz. ewid. 267	Gm. Sieraków, l. Lichwin	Św	170	340	40	b. dobry				Świerk Władysław,
2.	Decyzja Nr RLSlś 7146-28/78 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Poznaniu z up. Wojewody Poznańskiego z dnia 30 grudnia 1978 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	179b	Obr. Bucharzewo dz. ewid. 281/5	Gm. Sieraków, l. Lichwin	Dbs	230	578	28	b. dobry				w 2016 r. wykonano pielęgnację korony, stan pomnika pogorszył się po odłamaniu konaru w 2024 r.
3.	Orzeczenie Nr 72 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 12 listopada 1954 r. o uznaniu za pomnik przyrody	331j	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 557/5	Gm. Sieraków, l. Lichwin	Dbs	250	865	26	średni				Dąb Józef, w 2016 r. wykonano pielęgnację korony,
4.	Zarządzenie nr 52/88 Województwa Poznańskiego z dn. 30.12.1988	331i	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 557/5	Gm. Sieraków, l. Lichwin	Dbs	180	433	30	dobry				
5.	Decyzja Nr RLop-4101-927/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	2c, f	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 2/7, 2/12	Gm. Sieraków, l. Gospódka	So 11 szt.	120-150	157-257	22-30	dobry				
6.	Decyzja Nr RLop-4101-925/72	85c	Obr. Sieraków	Gm. Sieraków,	So 2 szt.	180	212-	26,	średni				

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody		Nadleśnictwo dz. ewid. 77/2	l. Gospódka			250	27					
7.	Decyzja Nr RLop-4101-926/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	61h	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 60/2	Gm. Sieraków, l. Gospódka	So 18 szt.	180	121-179	21	średni				,
8.	Zarządzenie Nr 52/88 Wojewody Poznańskiego z dnia 30 grudnia 1988 r. w sprawie pomników przyrody	247f	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 173/1	Gm. Sieraków, l. Kukułka	Św	200	332	39	dobry				,
9.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody	248b	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 174/4	Gm. Sieraków, l. Kukułka	So 25 szt.	180	114-173	22	dobry				Sosny przy drodze telefonicznej,
10.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody	250d	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 176/1	Gm. Sieraków, l. Kukułka	So 17 szt.	180	125-190	25	średni				Sosny przy Wilczych Dołach,
11.	Decyzja Nr RŻLlś 7146-29/80 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Poznaniu z up. Wojewody Poznańskiego z dnia 18 listopada 1980 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	254b	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 513/2	Kukułka	Dbs	200	491	34	średni				w 2016 r. wykonano pielęgnację korony,
12.	Decyzja Nr RLop-4101-922/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady	189c, 190a	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 144/1, 145/1	Gm. Sieraków, l. Kukułka	So 4 szt.	180	138-168	24	średni				

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody												
13.	Decyzja Nr RLop-4101-923/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	159h	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 126/5	Gm. Sieraków, l. Kukułka	So.we 9 szt.	110	128-227	26	średni				
14.	Decyzja Nr RLop-4101-928/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	195a	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 459	Gm. Sieraków, l. Czapliniec	So 37 szt.	160	125-279	22	dobry				
15.	Decyzja Nr RLop-4101-924/72 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 1972 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	90b	Obr. Sieraków Nadleśnictwo dz. ewid. 82	Gm. Sieraków, l. Czapliniec	So 2 szt.	180	169, 132	24	Dobry, zły				1 wywrot
Obręb Sieraków													
16.	Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego nr 1/97 z 6 lutego 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	39a	Obr. Lutom dz. ewid. 359	Gm. Sieraków, l. Tuchola	Głaz narzutowy	-	1035	-	-				Diabelski Kamień,
17.	Decyzja Nr RLop-4101-780/67 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca1967 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody	88c	Obr. Góra dz. ewid. 88/1	Gm. Sieraków, l. Ławica	cis	130	95	10	dobry				
18.	Decyzja Nr RLop-4101-781/67	60g	Obr. Góra dz. ewid.	Gm. Sieraków,	cis	130	107,	7	dobry				2 pnie,

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca1967 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody		232	l. Ławica			98						
19.	Decyzja 212 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109x	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/3	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	464	26	dobry				,
20.	Decyzja 213 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109x	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/3	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	666	26	dobry				,
21.	Decyzja 214 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109x	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/3	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	614	36	średni				,
22.	Decyzja 215 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109x	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/3	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	655	26	średni				,
23.	Decyzja 216 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109x	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/3	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	409	26	zły				drzewo martwe-złom,
24.	Decyzja 217 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	500	26	zły				,
25.	Decyzja 218 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	430	26	zły				martwy,

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	pomnik przyrody												
26.	Decyzja 219 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	647	28	średni				,
27.	Decyzja 220 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	615	31	średni				,
28.	Decyzja 221 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	339	-	zły				Drzewo martwe- złom,
29.	Decyzja 222 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	411	31	średni				
30.	Decyzja 223 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	478	22	średni				,
31.	Decyzja 224 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	448	-	zły				Drzewo martwe - złom,
32.	Decyzja 226 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 lipca 1967 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	109w	Obr. Śródka – Strzyźmin dz. ewid. 109/2	Gm. Chrzypsko Wielkie, l. Stary Młyn	Dbs	300	386, 400	20	zły				2 pnie,
33.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki	181b	Obr. Orzeszkowo dz. ewid. 181/2	Gm. Kwilcz, l. Stary Młyn	Dbs	190	634	24	b. dobry				,

Lp	Numer zarządzenia data	Położenie			Opis obiektu						Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserw. przyrody		Uwagi
		Oddz./ poddz	Działka ewidencyjna	gmina l-ctwo	rodzaj	wiek	obwód [cm]	wys. [cm]	stan zdr.	zagrożenia	projekto-wane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody												
34.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody	181b	Obr. Orzeszkowo dz. ewid. 181/2	Gm. Kwilcz, l. Stary Młyn	Dbs	190	429	28	b. dobry				,
35.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody	181b	Obr. Orzeszkowo dz. ewid. 181/2	Gm. Kwilcz, l. Stary Młyn	Dbs	190	494	27	b. dobry				,
36.	Rozporządzenie Nr 8/00 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 września 2000 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody	181b	Obr. Orzeszkowo dz. ewid. 181/2	Gm. Kwilcz, l. Stary Młyn	So	150	324	25	b. dobry				,
37.	Zarz. Nr 61/87 Wojewody Poznańskiego z 31.12.1987 r	212k	Obr. Prusim dz. ewid. 310	Gm. Kwilcz, l. Prusim	Lps 3 szt., Lp dr 1 szt.	145	238-299	30	dobry				,
38.	Zarz. Nr 61/87 Wojewody Poznańskiego z 31.12.1987 r	212k	Obr. Prusim dz. ewid. 310	Gm. Kwilcz, l. Prusim	Żyw o 2 szt.	130	194, 204	24	zły				,
39.	Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu nr RŻLlś 7146 -17/82 z dn. 30.12.1982	105l	Obr. Ławica dz. ewid. 105/2	Gm. Sieraków, l. Prusim	Bk	160	546	3	zły				Martwy - złom,
40.	Uchwała Nr XXVII/197/2021 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	91f	Obr. Chalin dz. ewid. 91/6	Gm. Sieraków, l. Prusim	Dbs	157	650	32	Średni				Dąb Janusz,

24. Proponowane formy ochrony przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Sieraków znajduje się kilka obszarów wskazywanych jako proponowane Rezerwaty Przyrody (źródło: www.kp.org.pl):

- Bagno k. Dębowca – oddz. 3j, k obr. Bucharzewo Sierakowskie. Obszar obejmuje zdegradowane torfowisko przejściowe, aktualnie dla tego obszaru nie planuje się żadnych zabiegów gospodarczych;
- Orle Bagno – oddz. 189g, h, i, j, k, 219 b, c obr. Bucharzewo Sierakowskie. Obszar obejmuje torfowisko kotłowe, aktualnie dla tego obszaru nie planuje się żadnych zabiegów gospodarczych;
- Jary Chalińskie – oddz. 105 i 106 (fragment) obr. Sieraków. Obszar obejmuje kompleks żyznych buczyn i łęgów olszowych i olsów źródliskowych. Dla obszaru proponowanego rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych;
- Źródliskowa Dolina koło Kwilcza – obszar proponowanego rezerwatu obejmuje fragmenty oddziałów: 166, 172, 187, 188, 192 obr. Sieraków. Rezerwat miałby objąć kompleks żyznych buczyn oraz łęgów olszowych i źródliskowych. Dla obszaru proponowanego rezerwatu nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych;
- Dolina Górskiego Potoku – obszar obejmuje fragmenty oddz. 134 obr. Sieraków położone wzdłuż rzeki Mianka. Dla obszaru proponowanego rezerwatu nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.
- Bluszczowa Dąbrowa – obszar obejmuje oddz. 109w, x obr. Sieraków. Oba pododdziały zaliczone są do ekosystemów reprezentatywnych, nie zaplanowano dla nich żadnych zabiegów gospodarczych. Drzwostan prawdopodobnie poparkowy, wokół cmentarza ewangelickiego.
- Byczywiec – cenny przyrodniczo obszar pomiędzy jeziorami Ławickim i Chalinek; łęgi, grądy, buczyny; gniazdowanie łabędzia, bielika, potencjalnie rybołowa (fragment oddz. 101 obręb leśny Sieraków).

25. Flora, fauna i fungia nadleśnictwa

25.1. Flora i fungia

Listę stanowisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin i porostów stwierdzonych w nadleśnictwie opracowano w oparciu o następujące źródła:

- Zaktualizowane dane nadleśnictwa;
- Obserwacje terenowe wykonane podczas taksacji i weryfikacji siedlisk przyrodniczych;

- Obserwacje terenowe wykonane podczas prac inwentaryzacyjnych wykonanych w ramach projektu LIFE+ „Wetlands Green Life”;
- Dane pochodzące z inwentaryzacji wykonanych przez pracowników Zarządu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w latach 2015-2023;
- Dane pochodzące z inwentaryzacji wykonywanych na obszarach Natura 2000 na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Pełen wykaz stanowisk chronionych i zagrożonych roślin i grzybów zawiera załącznik nr 1 do POP.

Nadleśnictwo Sieraków realizuje projekt restytucji jarzęba brekinii *Sorbus torminalis*. W latach 2016-2025 wprowadzono do lasów nadleśnictwa 5,45 tys. osobników brekinii na łącznej powierzchni 2,58 ha.

Tabela 27 Lista chronionych i zagrożonych gatunków roślin i porostów występujących w nadleśnictwie.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in.2007)	Rośliny objęte prawną ochroną ścisłą i częściową	Czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych
Porosty i grzyby					
1.	*Boleus satanas*	Borowik szatański		OS	
2.	*Cetraria islandica*	Płucnica islandzka		OC	
3.	*Cladonia arbuscula*	Chrobotek leśny		OC	
4.	*Cladonia rangiferina*	Chrobotek reniferowy		OC	
5.	*Geastrum fornicatum*	Gwiazdosz wzniesiony	E**	OS(1)	
6.	*Geastrum rufescens*	Gwiazdosz rudawy	E**		
7.	*Geastrum triplex*	Gwiazdosz potrójny	E**		
8.	*Hericium coralloides*	Soplówka bukowa	V	OC	
9.	*Morchella esculenta*	Smardz jadalny		OC	
10.	*Mutinus caninus*	Mądziak psi	V**		
11.	*Usnea sp.*	Rodzaj Brodaczka		OS	
12.	*Xerocomus (Boletus) parasiticus*	Podgrzybek tęgoskórowy (pasożytniczy)		OC	
Glony makroskopowe					
13.	*Chara aculeoata (intermedia)*	Ramienica kolczasta		OC	E
14.	*Chara globularis (fragilis)*	Ramienica krucha			V
15.	*Chara virgata (delicatula)*	Ramienica delikatna			V
16.	*Chara tomentosa*	Ramienica omszona		OC	R
Mchy i wątrobowce					

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in.2007)	Rośliny objęte prawną ochroną ścisłą i częściową	Czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych
17.	*Aulacomnium palustre*	Próchniczek błotny		OC	
18.	*Calliergonella cuspidata*	Mokradłoszka zaostrzona		OC	
19.	*Campylopus pyriformis*	Krzywoszczeć torfowa		OC	
20.	*Cinclidium stygium*	Drabinowiec mroczny		OS	
21.	*Climacium dendroides*	Drabik drzewkowaty		OC	
22.	*Dicranum polysetum*	Widłoząb kędzierzawy		OC	
23.	*Dicranum scoparium*	Widłoząb miotlasty		OC	
24.	*Hamatocaulis vernicosus**	Haczykowiec błyszczący		OS(2)(3)	
25.	*Helodium blandowii*	Błotniszek wełnisty		OS(3)	
26.	*Homalia trichomanoides*	Gładysz paprociowaty		OC	
27.	*Hylocomium splendens*	Gajnik lśniący		OC	
28.	*Leucobryum glaucum*	Bielistka siwa		OC	
29.	*Paludella squarrosa*	Mszar krokiewkowaty		OS(3)	
30.	*Palustriella commutata*	Źródliskowiec zmienny		OC	
31.	*Pleurozium Schreberi*	Rokietnik pospolity		OC	
32.	*Polytrichum commune*	Płonnik pospolity		OC	
33.	*Polytrichum strictum*	Płonnik cienki		OC	
34.	*Pseudoscleropodium purum*	Brodawkowiec czysty		OC	
35.	*Ptilidium ciliare*	Rzęsiak pospolity		OC	
36.	*Sphagnum angustifolium*	Torfowiec wąskolistny		OC	
37.	*Sphagnum capillifolium*	Torfowiec ostrolistny		OC	
38.	*Sphagnum centrale*	Torfowiec środkowy		OC	
39.	*Sphagnum cuspidatum*	Torfowiec spiczastolistny		OC	
40.	*Sphagnum fallax*	Torfowiec kończysty		OC	
41.	*Sphagnum fimbriatum*	Torfowiec frędzlowaty		OC	
42.	*Sphagnum flexuosum*	Torfowiec pogięty		OC	
43.	*Sphagnum fuscum*	Torfowiec brunatny		OC	
44.	*Sphagnum magellanicum*	Torfowiec magellański		OC	
45.	*Sphagnum obtusum*	Torfowiec tępolistny		OC	
46.	*Sphagnum palustre*	Torfowiec błotny		OC	
47.	*Sphagnum riparium*	Torfowiec okazały		OC	
48.	*Sphagnum squarrosum*	Torfowiec nastroszony		OC	
49.	*Sphagnum teres*	Torfowiec obły		OC	

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in.2007)	Rośliny objęte prawną ochroną ścisłą i częściową	Czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych
50.	*Thuidium delicatulum*	Tujowiec delikatny		OC	
51.	*Trichocolea tomentella*	Piórkowiec kutnerowaty		OC	
52.	*Ulota crispa*	Nastroszek kędzierzawy		OC	
Rośliny naczyniowe					
53.	*Actaea spicata*	Czerniec gronkowy	LC		
54.	*Andromeda polifolia*	Modrzewnica zwyczajna	VU	OC	
55.	*Anthericum liliago*	Pajęcznica liliowata	EN	OS(1)	VU
56.	*Arctostaphylos uva-ursi*	Mącznica lekarska	LC	OS	NT
57.	*Calamagrostis stricta*	Trzcinnik prosty	VU		NT
58.	*Carex arenaria*	Turzyca piaskowa		OC	
59.	*Carex limosa*	Turzyca bagienna	VU		NT
60.	*Centaurium erythraea*	Centuria pospolita		OC	
61.	*Chimaphila umbellata*	Pomocnik baldaszkowy	LC	OC	NT
62.	*Circaea intermedia*	Czartawa pośrednia	VU		
63.	*Cladium mariscus*	Kłoć wiechowata	LC	OS(3)	NT
64.	*Dentaria bulbifera*	Żywiec cebulkowy	EN		
65.	*Diphasiastrum complanatum*	Widlicz spłaszczony	VU	OC	VU
66.	*Drosera rotundifolia*	Rosiczka okrągłolistna	LC	OS	NT
67.	*Dryopteris cristata*	Nerecznica grzebieniasta	VU		
68.	*Epipactis helleborine*	Kruszczyk szerokolistny		OC	
69.	*Equisetum telmateia*	Skrzyp olbrzymi	LC		
70.	*Eriophorum vaginatum*	Wełnianka pochwowata	VU		
71.	*Festuca psammophila*	Kostrzewa piaskowa	VU		NT
72.	*Galium sylvaticum*	Przytulia leśna	LC		
73.	*Helichrysum arenarium*	Kocanki piaskowe		OC	
74.	*Ledum palustre*	Bagno zwyczajne	VU	OC	
75.	*Lilium martagon*	Lilia złotogłów	LC	OS	
76.	*Liparis loeseli**	Lipiennik Loesela	EN	OS(1)(2)(3)	VU
77.	*Listera ovata*	Listera jajowata	LC	OC	
78.	*Luzula luzuloides*	Kosmatka gajowa	VU		
79.	*Lycopodium annotinum*	Widłak jałowcowaty	VU	OC	NT
80.	*Lycopodium clavatum*	Widłak goździsty	LC	OC	NT
81.	*Menyanthes trifoliata*	Bobrek trójlistkowy		OC	

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in.2007)	Rośliny objęte prawną ochroną ścisłą i częściową	Czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych
82.	*Nymphaea alba*	Grzybienie białe		OC	
83.	*Oxycoccus palustris*	Żurawina błotna	VU		
84.	*Populus nigra*	Topola czarna	LC		
85.	*Potamogeton gramineus*	Rdestnica trawiasta	VU		VU
86.	*Potamogeton obtusifolius*	Rdestnica stępiona	VU		NT
87.	*Potamogeton praelongus*	Rdestnica wydłużona	CR		EN
88.	*Rumex sanguineus*	Szczaw gajowy	VU		
89.	*Sorbus intermedia*	Jarząb szwedzki		OS(3)	EN
90.	*Sorbus torminalis*	Jarząb brekinia	LC	OS(3)	NT
91.	*Sparganium minimum*	Jeżogłówka najmniejsza	VU		NT
92.	*Stachys officinalis*	Bukwica zwyczajna	VU		
93.	*Stellaria uliginosa*	Gwiazdnica bagienna	VU		
94.	*Taxus baccata*	Cis pospolity	LC	OC	
95.	*Teucrium scordium*	Ożanka czosnkowa	LC		NT
96.	*Utricularia australis*	Pływacz zachodni	VU	OS	NT
97.	*Utricularia minor*	Pływacz drobny	VU	OS(3)	NT
98.	*Utricularia ochroleuca*	Pływacz żółtobiały	CR	OS	EN
99.	*Valeriana dioica*	Kozłek dwupienny	LC		
100	*Valeriana simplicifolia*	Kozłek całolistny	EN		
101	*Veronica montana*	Przetacznik górski	VU		
102	*Viola mirabilis*	Fiołek przedziwny	LC		

Kategorie zagrożenia:
Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in. 2007): EN – gatunek zagrożony, VU – gatunek narażony, LC – gatunek najmniejszej troski, DD – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in 2016): EN – gatunek zagrożony, VU – gatunek narażony, NT – gatunek bliski zagrożenia, DD – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Kategoria ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa
** - gatunek z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, ** - gatunek z czerwonej listy roślin i grzybów Polski*

Tabela 28 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków glonów, grzybów, porostów i mszaków (wzór nr 10)

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
1.	Bielistka siwa *Leucobryum glaucum*	Częsta w całym nadleśnictwie		Występuje w borach sosnowych.	brak
2.	Błotniszek wełnisty *Helodium blandowii*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Młaki turzycowe w rez. Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
3.	Borowik szatański *Boleus satanas*	Sieraków	200k	Lasy liściaste i mieszane	brak
4.	Brodaczka rodzaj *Usnea sp.*	Bucharzewo Sierakowskie	11i	Występuje w lasach iglastych i liściastych	CP, TW – podczas trzebieży nie usuwać drzew zasiedlonych przez

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
					brodaczki
5.	Brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*	Częsty w całym nadleśnictwie		Występuje w borach sosnowych i borach mieszanych.	brak
6.	Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*	Częsty w całym nadleśnictwie	Udokumentowane stanowiska: 6i, 9b, 15g, 16d, 22d, 24i, 36a, 63i, 168a, 169a obr. Bucharzewo Sierakowskie	Gatunek występuje w ubogich borach sosnowych.	brak
7.	Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*	Częsty w całym nadleśnictwie	Udokumentowane stanowiska: 6i, 9b, 15g, 16d, 22d, 24i, 36a, 63i, 168a, 169a obr. Bucharzewo Sierakowskie	Gatunek występuje w ubogich borach sosnowych.	brak
8.	Drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*	Bucharzewo Sierakowskie	149g, 206j, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Drzewostan Ol, rezerwat Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
		Sieraków	8o, 50h, 179b	Ols w rez. Bukowy Ostrów	brak
9.	Drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Młaki turzycowe w rezerwacie Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
10.	Gajnik lśniący *Hylocomium splendens*	Częsty w całym nadleśnictwie		Występuje w borach sosnowych.	brak
11.	Gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*	Sieraków	217k	Źródliska nawapienne	brak
12.	Gwiazdosz potrójny *Geastrum triplex*	Bucharzewo Sierakowskie	245c	Lasy na wydmach	brak
13.	Gwiazdosz rudawy *Geastrum rufescens*	Sieraków	26a	Lasy liściaste, iglaste, mieszane	CP, PIEL – omijać stanowiska gatunku podczas zabiegów
14.	Gwiazdosz wzniesiony *Geastrum fornicatum*	Sieraków	37g	Bogate w związki azotowe zarośla lilaka, głogów, bzu czarnego i robinii	brak
15.	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Rezerwat Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
16.	Krzywoszczeć torfowa *Campylopus pyriformis*	Bucharzewo Sierakowskie	219c	Torfowisko wysokie	brak
17.	Mądziak psi *Mutinus caninus*	Sieraków	88c	Drzewostan liściasty	brak
18.	Mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata*	Częsta w całym nadleśnictwie		Gatunek występuje w olsach, olsach torfowcowych, torfowiskach.	brak
19.	Mszar krokiewkowaty *Paludella squarrosa*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich, młaki turzycowe	brak
20.	Nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa*	Sieraków	174p, 179a	Lasy liściaste i mieszane	brak
21.	Piórkowiec kutnerowaty *Trichocolea tomentella*	Bucharzewo Sierakowskie	149g, 178h, 206j (rez. Bobrownia)	Drzewostan Ol	brak
22.	Płonnik cienki *Polytrichum strictum*	Bucharzewo Sierakowskie	189h, k, 335b, 336a	Torfowiska wysokie i przejściowe	brak
23.	Płonnik pospolity	Sieraków	69i, 175l	Łozowiska, torfowiska	brak

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
	Polytrichum commune			przejściowe	
24.	Płucnica islandzka *Cetraria islandica*	Bucharzewo Sierakowskie	34m	Drzewostan So	IA, ODN-ZRB – należy wyznaczyć biogrupę obejmującą stanowisko gatunku
25.	Próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 183f, 184b, 189h, 189k, 219c, 335b	Torfowiska niskie i przejściowe	brak
		Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
26.	Ramienica delikatna *Chara virgata* (*delicatula*)	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
27.	Ramienica kolczasta *Chara aculeolata*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
28.	Ramienica krucha *Chara globularis* (*fragilis*)	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
29.	Ramienica omszona *Chara tomentosa*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
30.	Rokietnik pospolity *Pleurozium Schreberi*	Częsty w całym nadleśnictwie		Występuje w większości borów sosnowych.	brak
31.	Rzęsiak pospolity *Ptilidium ciliare*	Częsty w całym nadleśnictwie		Występuje w borach sosnowych.	brak
32.	Smardz jadalny *Morchella esculenta*	Sieraków	215r	Lasy liściaste z udziałem jesiona	brak
33.	Soplówka bukowa *Hericium coralloides*	Sieraków	83b	Lasy bukowe z dużym udziałem martwego drewna	brak
34.	Torfowiec błotny *Sphagnum palustre*	Bucharzewo Sierakowskie	183f, 184c, 194d, 227d, 335b	Torfowiska przejściowe	brak
		Sieraków	69i, 175l	Rez. Bukowy Ostrów	brak
35.	Torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich torfowisko przejściowe	brak
36.	Torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 194d, 227d, 335b, 336a	Torfowisko przejściowe	brak
		Sieraków	8o, 175l	Drzewostan Brz	brak
37.	Torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 183f, 184b, 184c, 189h, 194d, 195d, 219c, 335b, 336a	Torfowiska przejściowe	brak
		Sieraków	8o, 69i, 175l	Torfowiska	brak
38.	Torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*	Bucharzewo Sierakowskie	189h, 219c, 335b	Torfowiska wysokie i przejściowe	brak
39.	Torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 183f, 142m, 335b	Torfowisko przejściowe	brak
		Sieraków	69i, 175l, 179b, k	Rez. Bukowy Ostrów ols torfowcowy	brak
40.	Torfowiec obły *Sphagnum teres*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 183f, 184c, 335b, 336a	Torfowisko przejściowe	brak
		Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
41.	Torfowiec okazały *Sphagnum riparium*	Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
42.	Torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*	Bucharzewo Sierakowskie	110g, 189h, 189k	Drzewostan sosnowy, bagno	brak
43.	Torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*	Bucharzewo Sierakowskie	194d	Torfowisko przejściowe	brak

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
44.	Torfowiec spiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*	Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
45.	Torfowiec środkowy *Sphagnum centrale*	Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
46.	Torfowiec tepolistny *Sphagnum obtusum*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 183f, 184c	Torfowisko przejściowe	brak
		Sieraków	175l	Rez. Bukowy Ostrów łozowisko	brak
47.	Torfowiec wąskolistny *Sphagnum angustifolium*	Bucharzewo Sierakowskie	184c	Torfowisko przejściowe	brak
48.	Tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum*	Bucharzewo Sierakowskie	178h, 206j	Drzewostan Ol w rezerwacie przyrody Bobrownia	brak
49.	Widłozął kędzierzawy *Dicranum polysetum*	Pospolity w całym nadleśnictwie		Występuje w większości borów sosnowych.	brak
50.	Widłozął miotlasty *Dicranum scoparium*	Pospolity w całym nadleśnictwie		Występuje w większości borów sosnowych.	brak
51.	Źródliskowiec zmienny *Palustriella commutata*	Sieraków	217k	Źródliska nawapienne i strumienie płynące przez podłoże zasobne w wapń	brak

Tabela 29 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych (wzór nr 10)

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
1.	Bagno zwyczajne *Ledum palustre*	Bucharzewo Sierakowskie	189h, 189k, 219c	Torfowiska wysokie, przejściowe, bory bagienne	brak
		Sieraków	69i	Torfowisko przejsciowe	brak
2.	Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Torfowiska przejściowe, torfowiska niskie, olsy, rezerwat Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
		Sieraków	64a, 69i, 70h, 179b, 203c	Olsy, torfowiska przejściowe	brak
3.	Bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*	Bucharzewo Sierakowskie	159c, 311b	Prześwietlone lasy liściaste, rezerwat Czapliniec	brak
4.	Centuria pospolita *Centaurium erythraea*	Sieraków	34i	Łozowisko	brak
5.	Cis pospolity *Taxus baccata*	Sieraków	91h, 180i	Drzewostany na żyznych siedliskach	AGROT, ODN-ZŁOŻ (180i) – omijać stanowiska gatunku podczas przygotowania gleby
6.	Fiołek przedziwny *Viola mirabilis*	Sieraków	83b, 83d, 84b	Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim, Drzewostany liściaste na eutroficznych siedliskach	brak
7.	Grzybienie białe *Nymphaea alba*	Bucharzewo Sierakowskie	300k, 335b	Zbiorniki wodne	brak
		Sieraków	28f, 33d, 75n, 85j, 124f, 179d, 182a		brak
8.	Gwiazdnica bagienna *Stellaria uliginosa*	Bucharzewo Sierakowskie	142m, 149g, 184b, 223h, 227d, 249j	Bagna, olsy, torfowiska	TP (249j) – wskazane wykonanie zabiegu zimą
		Sieraków	179b	Szuwary w rez. Bukowy Ostrów	brak
9.	Jarząb brekinia *Sorbus torminalis*	Sieraków	100f, 148c	Żyzne lasy liściaste	brak
10.	Jarząb szwedzki *Sorbus intermedia*	Sieraków	33c, 34a, 54i, 71c	Żyzne lasy liściaste	TP (34a) - omijać stanowiska gatunku podczas zabiegów

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
11.	Jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
12.	Kłoć wiechowata *Cladium mariscus*	Bucharzewo Sierakowskie	335b 336a	Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich torfowisko nakredowe	brak
		Sieraków	179d, 182a	Szuwary w rez. Bukowy Ostrów	brak
13.	Kocanki piaskowe *Helichrysum arenaria*	Bucharzewo Sierakowskie	332r	Murawy napiaskowe, nasłonecznione przydroża	CP – zabieg wykonywany w młodnikach nie stanowi zagrożenia dla stanowisk gatunku.
14.	Kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*	Sieraków	205a	Drzewostan Dbs	brak
15.	Kostrzewa piaskowa *Festuca psammophilla*	Bucharzewo Sierakowskie	63i	Drzewostan So	brak
16.	Kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia*	Sieraków	84h	Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim drzewostan Ol	brak
17.	Kozłek dwupienny *Valeriana dioica*	Sieraków	49c	Drzewostan Ol	brak
18.	Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*	Bucharzewo Sierakowskie	303gx, 303hx, 303ix, 303k	Drzewostany liściaste i mieszane	CP (303gx) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą TP (303k) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą IB, ODN-ZRB (303hx) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą IVD, ODN-ZŁOŻ (303ix) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą
19.	Kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*	Bucharzewo Sierakowskie	335b	Torfowiska, wilgotne łąki, rez. Mszar nad Jerzioem Mnich	brak
20.	Lilia złotogłów *Lilium martagon*	Bucharzewo Sierakowskie	311b	Drzewostan Dbs, rez. Czaple Wyspy	brak
		Sieraków	64n	Drzewostan Bk	CP – omijać stanowiska roślin podczas zabiegów
21.	Lipiennik Loesela *Liparis loeseli*	Bucharzewo Sierakowskie	335b	Torfowisko, rez. Mszar nad Jeziorem Mnich	brak
22.	Listera jajowata *Listera ovata*	Bucharzewo Sierakowskie	303k	Drzewostan Dbs	TP (303k) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą
		Sieraków	105g	Drzewostan Brz	brak
23.	Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*	Bucharzewo Sierakowskie	62g, 63a	Drzewostan So	TW (62g, 63a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki CW (63a) - omijać stanowiska roślin

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
					podczas cięć i zrywki
24.	Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*	Bucharzewo Sierakowskie	189k, 219c	Torfowisko wysokie	brak
		Sieraków	69i	Torfowisko przejściowe	brak
25.	Nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 189h, 189k, 194d	Torfowiska wysokie i przejściowe	brak
		Sieraków	179b	Szuwary w rez. Bukowy Ostrów	brak
26.	Ożanka czosnkowa *Teucrium scordium*	Bucharzewo Sierakowskie	283a	Szuwary turzycowe	brak
27.	Pajęcznica liliowata *Anthericum liliago*	Bucharzewo Sierakowskie	63i, 85b, 87c, 159c	Murawy szczotlichowe, prześwietlone drzewostany	CP (85b) omijać stanowiska roślin podczas cięć lub zabieg wykonać zimą
28.	Pływacz drobny *Utricularia minor*	Bucharzewo Sierakowskie	183f, 184c, 335b	Szuwary turzycowe i kłociowe	brak
		Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów	brak
29.	Pływacz zachodni *Utricularia australis*	Bucharzewo Sierakowskie	335b	Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich Jez. Mały Mnich	brak
		Sieraków	182a	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Wspólne	brak
30.	Pływacz żółtobiały *Utricularia ochroleuca*	Sieraków	182a	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Wspólne	brak
31.	Pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*	Bucharzewo Sierakowskie	14d, 26b, 58d, 59g, 85a, 155f, 190d, 255f, 256j, 256k, 260k	Drzewostany So	IA, IB, ODN-ZRB (14d, 26b, 85a, 190d) - pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska. IIIAU, ODN-ZŁOŻ (260k) – wyznaczyć biogrupę w miejscu występowania gatunku CP, CW (58d, 59g, 155f, 255f, 256j) – omijać stanowiska gatunku podczas cięć ODN-ZRB (256k) – omijać stanowiska gatunku podczas przygotowania gleby pod sadzenie
32.	Przetacznik górski *Veronica montana*	Sieraków	88i	Drzewostan Bk	brak
33.	Przytulia leśna *Galium sylvaticum*	Sieraków	97g	Drzewostan Gb	IIA, CP - nie prowadzić cięć i odnowień na stanowisku roślin.
34.	Rdestnica stępiona *Potamogeton obtusifolius*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
35.	Rdestnica trawiasta *Potamogeton gramineus*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
36.	Rdestnica wydłużona *Potamogeton praelongus*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów Jez. Mulne	brak
37.	Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 166k, 183f, 184c, 189h ,k, 194d, 195d, 219c, 335b,	Torfowiska przejściowe i wysokie	brak

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
			336a, b		
		Sieraków	69i, 70h	Torfowisko przejściowe	brak
38.	Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*	Sieraków	105d	Ols źródliskowy	brak
39.	Szczaw gajowy *Rumex sanguineus*	Sieraków	10b, 16j, k, 19a, 86i, 100g, 105f, 124b, 126r	Żyzne lasy liściaste, zwłaszcza lasy łęgowe	brak
40.	Topola czarna *Populus nigra*	Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów	brak
41.	Trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta*	Bucharzewo Sierakowskie	3j, 194d	Torfowisko przejściowe	brak
		Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów	brak
42.	Turzyca bagienna *Carex limosa*	Bucharzewo Sierakowskie	336a	Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich torfowisko przejściowe	brak
43.	Turzyca piaskowa *Carex arenaria*	Bucharzewo Sierakowskie	155f	Drzewostan So	CP – omijać stanowiska gatunku podczas cięć
44.	Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*	Bucharzewo Sierakowskie	189k, 336a	Torfowiska wysokie, przejściowe i niskie	brak
		Sieraków	69i, 175l	Torfowisko przejściowe (69i), Rez. Bukowy Ostrów łozowisko (175l)	brak
45.	Widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*	Bucharzewo Sierakowskie	54c, 101b, 104b, 106d, 137c, 210h, 217c, 218d, 239a, 240j, 241j, 242h, 259c, 259c, 267a, 272o, 274c, 275b, 276c, 293d, 297a, 297g, 298f, 325f, 326d, 328d, 334a, 334d	Drzewostany So	CP (274c, 293d, 297g, 328d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć CW (326d, 334a, 334d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć TP (54c, 104b, 137c, 210h, 217c, 242h, 297a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki IB, ODN-ZRB (54c, 104b, 137c, 217c, 241j, 259c, 272o, 297a) – pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska IIIA (293d, 325f, 326d) – pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska ODN-ZRB (101b, 106d, 218d, 267a) – omijać stanowiska roślin podczas przygotowania gleby
46.	Widłak goździsty *Lycopodium clavatum*	Bucharzewo Sierakowskie	85g, 300c, 303r, 303r, 335d, 336c, 328a, 328d	Drzewostany So	CW (85g) - omijać stanowiska roślin podczas cięć CP (303r, 328d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć TP (328a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki IB (300c), ODN – pozostawić kępę

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
					drzewostanu wokół stanowisk gatunku
		Sieraków	61o	Drzewostan So	IIIB, AGROT, ODN-ZŁOŻ (61o) - omijać stanowiska roślin podczas cięć, zrywki i przygotowania gleby
47.	Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*	Bucharzewo Sierakowskie	303cx	Drzewostan Dbs	brak
		Sieraków	59d	Drzewostan Dbs	brak
48.	Żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera*	Sieraków	83b	Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim drzewostan Bk	brak

25.2. Fauna

25.2.1. Bezkręgowce

Informacje na temat bezkręgowców występujących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa pochodzą z Dokumentacji planów ochrony rezerwatów przyrody, wyników inwentaryzacji motyli zamieszczonych w Biuletynie Parków Krajobrazowych (Śliwa, Lewandowski 2014), obserwacji poczynionych podczas taksacji terenowej, wyników inwentaryzacji gatunków Natura 2000 przeprowadzonej przez nadleśnictwo w latach 2006-2007, oraz zweryfikowanych danych POP z poprzedniego okresu gospodarczego.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa stwierdzono występowanie 511 gatunków motyli (Śliwa, Lewandowski 2014), liczne chrząszcze i ważki. Gatunki chronione i zagrożone prezentuje poniższa tabela.

W 2024 na terenie leśnictwa Gospódka w oddz. 36k pracownicy nadleśnictwa stwierdzili występowanie modliszki zwyczajnej, jest to gatunek podlegający ochronie ścisłej, ze statusem zagrożenia EN wg czerwonej listy zwierząt.

Lokalizację znanych stanowisk gatunków zagrożonych i chronionych przedstawia załącznik nr 1.

Tabela 30 Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków bezkręgowców występujących na terenie N-ctwa Sieraków

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Kategoria		Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej
			Ochronności	Zagrożenia	
Mięczaki					
1.	*Anodonta cygnea*	Szczeżuja wielka	OC	EN	
2.	*Helix pomatia*	Ślimak winniczek	OC		
3.	*Pseudoanodonta complanata*	Szczeżuja spłaszczona	OC	EN	
Motyle					
4.	*Carcharodus floccifera*	Warcabnik szantawiec		VU	
5.	*Coenonympha tullia*	Strzępotek soplaczek		VU	
6.	*Drymonia velitaris*	Dąbrówka harcownica		NT	
7.	*Lycaena dispar*	Czerwończyk nieparek	OS(1)	LC	
8.	*Papilio machaon*	Paź królowej		LC	
9.	*Spatalia argentina*	Naramiennica srebrnica		VU	
Chrząszcze					
10.	*Calosoma inquisitor*	Tęcznik mniejszy	OC		

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Kategoria		Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej
			Ochronności	Zagrożenia	
11.	*Calosoma sycophanta*	Tęcznik liszkarz	OC	NT	
12.	*Carabus coriaceus*	Biegacz skórzasty	OC		
13.	*Carabus scheidleri*	Biegacz Scheidlera	OC	LC	
14.	*Carabus glabratus*	Biegacz gładki	OC		
Modliszki					
15.	*Mantis religiosa*	Modliszka zwyczajna	OS	EN	
Ważki					
16.	*Aeshna viridis*	Żagnica zielona	OS	LC	
17.	*Leucorrhinia pectoralis*	Zalotka większa	OS		●
18.	*Ophiogomphus cecilia*	Trzepla zielona	OS		●
Błonkówki					
19.	*Bombus hortorum*	Trzmiel ogrodowy	OC		
20.	*Scolia hirta*	Smukwa kosmata			

W 2003 r w stawach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego stwierdzono obecność obcego gatunku małży szczeżui chińskiej *Sinanodonta woodiana* (Mizera i Urbańska 2003). W związku z preferencją szczeżui chińskiej do wyższych temperatur prawdopodobnie nie będzie stanowić ona większego zagrożenia dla rodzimych gatunków.

Tabela 31 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków bezkręgowców (wzór nr 10)

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Lokalizacja		Opis ogólny sposobu występowania	Uwagi - zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział		
1.	Modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*	Bucharzewo Sierakowskie	36l	Zrąb	brak
2.	Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*	Bucharzewo Sierakowskie	294f	Łąki nad Wartą	brak
3.	Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*	Bucharzewo Sierakowskie	194f, 336a	Torfowiska	brak
		Sieraków	179d	Rez. Bukowy Ostrów	brak

25.2.2. Ryby

W jeziorach położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sieraków występują pospolite gatunki ryb. Ichtiofauna w większości zbiorników kształtowana jest przez działalność gospodarczą człowieka, a jeziora są z reguły atrakcyjnymi łowiskami. Niektóre z nich (np. Jeziora Bucharzewskie, Bragant), oprócz funkcji rekreacyjnej, są również miejscami hodowli ryb. W chłodnych i czystych wodach Jeziora Śremskiego i Jaroszewskiego występują wysoko

cenione gatunki ryb łososiowatych: sieja i sielawa. W innych spotykane są dorodne okazy węgorza, sandacza, lina, leszcza, karpia, szczupaka, okonia, płocia, karasia i in. W Warcie, duży wpływ na ilość i jakość ryb ma zły stan czystości jej wód. Fauna ryb ogranicza się zatem do gatunków pospolitych (kleń, ukleja, kiełb, brzana, jelec, płoć i okoń), coraz rzadziej spotykane są: kiełb białopłetwy, śliz, piskorz, czy pocierniec (wszystkie podlegające ochronie częściowej).

Tabela 32 Zestawienie stanowisk cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Kategoria		Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej	Lokalizacja
			Ochronności	Zagrożenia		
1.	*Aspius aspius**	Boleń		NT	●	Rzeka Warta
2.	*Barbatula barbatula*	Śliz	OC			Rzeki oraz wody stojące.
3.	*Barbus barbus**	Brzana		VU		Rzeka Warta
4.	*Chondrostoma nasus*	Świnka		EN		Potencjalne występowanie gatunku jest możliwe w rzece Warcie
5.	*Cobitis taenia*	Koza	OC	LC		Była obserwowana w Jez. Jaroszewskim w 2005 r.
6.	*Coregonus albula*	Sielawa		VU		Jeziora Śremskie i Jaroszewskie, Chrzypsko Wielkie
7.	*Coregonus lavaretus*	Sieja		VU		Jeziora Śremskie, Jaroszewskie, Chrzypsko Wielkie, Lichwin
8.	*Gobio gobio**	Kiełb		NT		Rzeka Warta, Osiecznica
9.	*Lota lota*	Miętus		VU		Rzeka Warta
10.	*Misgurnus fossiliss*	Piskorz	OC	VU	●	Rowy, kanały, odnogi rzek, starorzecza.
11.	*Rhodeus sericeus amarus**	Różanka	OC	VU	●	Rzeki, starorzecza, zarośnięte jeziora.
12.	*Romanogobio albipinnatus*	Kiełb białopłetwy	OC	VU	●	Środkowy i dolny bieg rzek o dnie piaszczystym.
13.	*Vimba vimba**	Certa		CR		Rzeka Warta

Legenda:
**gatunki podane za projektem Planu ochrony Sierakowskiego Parku Krajobrazowego z 2018 r. (niepublikowane)*
Zagrożenie wg Czerwonej Listy Kręgowców Polski – wersja uaktualniona (Głowaciński, 2022): NT – gatunki bliskie zagrożenia, VU – gatunki narażone, DD – gatunki o nieokreślonym stopniu zagrożenia.
Kategoria ochronności: OC – ochrona gatunkowa częściowa.

25.2.3. Płazy i gady

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, wszystkie rodzime gatunki płazów i gadów podlegają ochronie.

Spośród 18 aktualnie żyjących w Polsce gatunków z gromady płazów *Amphibia*, na obszarze działania nadleśnictwa stwierdzono występowanie trzynastu gatunków.

Tabela 33. Zestawienie gatunków płazów występujących na terenie nadleśnictwa

Lp.	Nazwa gatunkowa		Kategoria	
	polska	łacińska	ochronności	zagrożenia
1.	Kumak nizinny	*Bombina bombina*	OS	VU
2.	Ropucha szara	*Bufo bufo*	OC	
3.	Ropucha zielona	*Bufo viridis*	OS	
4.	Ropucha paskówka	*Epidalea calamita*	OS	
5.	Rzekotka drzewna	*Hyla arborea*	OS	NT
6.	Grzebiuszka ziemna	*Pelobates fuscus*	OS	NT
7.	Żaba wodna	*Pelophylax esculentus*	OC	
8.	Żaba jeziorkowa	*Pelophylax lessonae*	OC	NT
9.	Żaba śmieszka	*Pelophylax ridibundus*	OC	
10.	Żaba moczarowa	*Rana arvalis*	OS	
11.	Żaba trawna	*Rana temporaria*	OC	
12.	Traszka grzebieniasta	*Triturus cristatus*	OS	NT
13.	Traszka zwyczajna	*Triturus vulgaris*	OC	

Kategoria zagrożenia wg Czerwonej Listy Kręgowców Polski (Głowaciński, 2022): VU – gatunek zagrożony, NT – gatunek bliski zagrożenia, VU – gatunek narażony.
Kategoria ochronności: OS – ochrona ścisła, OC – ochrona częściowa

Podczas inwentaryzacji wybranych gatunków naturowych Nadleśnictwa (2007) stwierdzono 27 stanowisk kumaka nizinnego i 3 stanowiska traszki grzebieniastej. W 2014 i 2015 r., w ramach prac nad będącym częścią planu urządzenia lasu projektem zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Międzychodzko-Sierakowska, Biuro Urządzenia Lasu zweryfikowało stanowiska kumaka położone na gruntach nadleśnictwa w ostoi (inwentaryzację wykonał herpetolog dr inż. Rafał Kurczewski). Z dziesięciu skontrolowanych stanowisk tylko na jednym stwierdzono potencjalne siedlisko występowania płazów, a na pozostałych wykluczono możliwość bytowania kumaka.

W 2023 r. na zlecenie RDOŚ wykonano kontrolę występowania kumaka nizinnego na 9 stanowiskach w obrębie obszaru Natura 2000 Ostoja Międzychodzko-Sierakowska,

potwierdzono obecność kumaków w dwóch pododdziałach Nadleśnictwa Sieraków – kontrolę wykonał p. Tomasz Majtyka.

W 2024 r. na zlecenie BULiGL O. Poznań wykonano weryfikację stanowisk kumaka nizinnego na gruntach nadleśnictwa i w ich bezpośrednim sąsiedztwie położonych w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 – weryfikację wykonał dr R. Kurczewski. Skontrolowano 24 potencjalne stanowiska kumaka nizinnego, z czego obecność tego gatunku potwierdzono na 3 stanowiskach (wszystkie znajdowały się poza gruntami nadleśnictwa lub poza granicami obszaru Natura 2000).

Ostatecznie w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się 21 stanowisk kumaka, jednak większość z nich to miejsca poza terenami zarządzanymi przez nadleśnictwo, położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Tabela 34 Zestawienie stanowisk traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków (pogrubioną czcionką zaznaczono stanowiska na gruntach PGL LP)

Lp.	Gatunek	Obręb	Oddz.	Opis miejsca występowania	Zagrożenia, zalecenia ochronne
1.	Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* Kod 1166	Bucharzewo Sierakowskie	182c	Stawy sąsiadujące z oddziałem, poza gruntami nadleśnictwa	brak
2.		Bucharzewo Sierakowskie	212i	Stawy rybne Lichwin, poza gruntami nadleśnictwa	brak
3.		Bucharzewo Sierakowskie	280b	Stawy Borowy Młyn, poza gruntami nadleśnictwa	brak
4.		**Sieraków**	**179d**	**Larwy, rez. Bukowy Ostrów, Jez. Mulne**	**brak**
5.	Kumak nizinny *Bombina bombina* Kod 1188	Bucharzewo Sierakowskie	159i	Głosy, jezioro Borowy Młyn poza gruntami nadleśnictwa	brak
6.		Bucharzewo Sierakowskie	182c	Głosy, stawki, na płd. od oddziału poza gruntami nadleśnictwa	brak
7.		**Bucharzewo Sierakowskie**	**194b**	**Bagno w południowej części pododdziału**	**brak**
8.		Bucharzewo Sierakowskie	213a	Głosy, stawy rybne poza gruntami nadleśnictwa	brak
9.		Bucharzewo Sierakowskie	253g	Głosy, jezioro Kłosowskie poza gruntami nadleśnictwa	brak
10.		Bucharzewo Sierakowskie	274f	Głosy, stawy, stawy rybne poza gruntami nadleśnictwa	brak
11.		Bucharzewo Sierakowskie	280b	Głosy, staw Borowy Młyn poza gruntami nadleśnictwa	brak
12.		**Bucharzewo Sierakowskie**	**283a**	**Uroczysko Wilcze Doły (zarastające bagno)**	**brak**
13.		Bucharzewo Sierakowskie	291c	Głosy, jezioro Barlin poza gruntami nadleśnictwa	brak
14.		Bucharzewo Sierakowskie	310b	Głosy, Jezioro Kłosowskie poza gruntami nadleśnictwa	brak
15.		Bucharzewo Sierakowskie	318j	Głosy, Jezioro Niedziółka poza gruntami nadleśnictwa	brak
16.		Bucharzewo Sierakowskie	330	Głosy, Chorzępowo, staw na pryw. posesji i	brak

Lp.	Gatunek	Obręb	Oddz.	Opis miejsca występowania	Zagrożenia, zalecenia ochronne
				rozlewisko Warty poza gruntami nadleśnictwa	
17.		Bucharzewo Sierakowskie	333i	Głosy, mokradło na łące, wieś Marianowo poza gruntami nadleśnictwa	brak
18.		Bucharzewo Sierakowskie	337c	Głosy, Jezioro Kłosowskie poza gruntami nadleśnictwa	brak
19.		**Sieraków**	**5g**	**Łąka z niewielkim stawkiem**	**brak**
20.		**Sieraków**	**156j**	**Śródleśny zbiornik wodny (potwierdzono obecność kumaków w 2023 r.)**	**brak**
21.		**Sieraków**	**179d**	**Rez. Bukowy Ostrów, Jez. Mulne**	**brak**
22.		**Sieraków**	**193i**	**Zarastające bagno, w 2024 r. potwierdzono obecność kumaka nizinnego na stanowisku (12 os.)**	**brak**
23.		**Sieraków**	**200a**	**Śródleśny zbiornik wodny w oddz. 199k (w 2023 r. kumaki obserwowano w sąsiadującym podddz. 200a)**	**brak**
24.		Sieraków	213h	Staw rybny, poza gruntami ALP, w 2024 potwierdzono obecność kumaka na stanowisku (20 os.)	brak
25.		Sieraków	197b	Zbiornik wodny poza gruntami ALP, w 2024 potwierdzono obecność kumaka na stanowisku (8 os.)	brak

Reptiliofauna reprezentowana jest przez sześć taksonów:

Tabela 35. Zestawienie gatunków gadów występujących na terenie nadleśnictwa

Lp.	Nazwa gatunkowa		Kategoria ochronności
	polska	łacińska	
1.	Padalec zwyczajny	*Anguis fragilis*	OC(1)
2.	Gniewosz plamisty	*Coronella austriaca*	OS(1)
3.	Jaszczurka zwinka	*Lacerta agilis*	OC(1)
4.	Zaskroniec zwyczajny	*Natrix natrix*	OC(1)
5.	Żmija zygzakowata	*Vipera berus*	OC(1)
6.	Jaszczurka żyworodna	*Zootoca vivipara*	OC(1)

Kategoria ochronności: OC – ochrona częściowa

Wymienione powyżej gatunki reprezentujące reptiliofaunę występują na terenie całego nadleśnictwa.

Gniewosz plamisty stwierdzony został w 2004 r na terenie obrębu Bucharzewo Sierakowskie. Oznaczenia dokonano na podstawie zdjęcia oraz znalezionego martwego osobnika (Zieliński, Stanisławski 2006).

25.2.4. Ptaki

Występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa ptaki przedstawiono w tabeli 36. Listę gatunków stworzono w oparciu o następujące opracowania:

- opracowanie Awifauna Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (Maciorowski, Mizera, Ilkow, Statuch 2000).
- wyniki powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków z lat 2006-2007;
- dokumentacje planów ochrony rezerwatów przyrody;
- wyniki inwentaryzacji ornitologicznej Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (BULiGL 2010);
- obserwacje wykonane przez pracowników ZPKWW;
- materiały programu ochrony przyrody z poprzedniego okresu gospodarczego;
- wyniki monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (COEKO 2023);
- projekt planu ochrony Sierakowskiego Parku Krajobrazowego z 2018 r. (niepublikowany) oparty o inwentaryzację awifauny wykonaną w 2018 r.

Tabela 36. Zestawienie gatunków ptaków występujących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
1.	Łabędź niemy	*Cygnus olor*	ś. liczny L	OS		
2.	Łabędź czarnodzioby	*Cygnus columbianus*	P	OS		●
3.	Łabędź krzykliwy	*Cygnus cygnus*	b. rzadki L	OS	NT	●
4.	Bernikla obrożna	*Branta bernicla*	Z	OS		
5.	Bernikla kanadyjska	*Branta canadensis*	Z	OC		
6.	Bernikla białolica	*Branta leucopsis*	Z	OS		●
7.	Gęgawa	*Anser anser*	nieliczny L	Ł		
8.	Gęś białoczelna	*Anser albifrons*	P	Ł		
9.	Gęś zbożowa	*Anser fabalis*	P	Ł		
10.	Ohar	*Tadorna tadorna*	b. nieliczny L	OS	VU	
11.	Edredon	*Somateria mollissima*	nieliczny P	OS		
12.	Markaczka	*Melanitta nigra*	liczny P	OS		
13.	Uhla	*Melanitta fusca*	Zim	OS		
14.	Gągoł	*Bucephala clangula*	nieliczny L	OS	LC	
15.	Bielaczek	*Mergus albellus*	P, Zim	OS		
16.	Szlachar	*Mergus serrator*	dane historyczne	OS	EXP	

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
17.	Nurogęś	*Mergus merganser*	nieliczny L	OS		
18.	Podgorzałka	*Aythya nyroca*	b. nieliczny L	OS	VU	●
19.	Głowienka	*Aythya ferina*	nieliczny L	Ł	VU	
20.	Czernica	*Aythya fuligula*	nieliczny L	Ł	NT	
21.	Ogorzałka	*Aythya marila*	nieliczny L	OS		
22.	Cyranka	*Spatula querquedula*	nieliczny L	OS	VU	
23.	Płaskonos	*Spatula clypeata*	b. nieliczny L	OS	VU	
24.	Krakwa	*Mareca strepera*	nieliczny L	OS		
25.	Świstun	*Mareca penelope*	b. nieliczny L	OS	CR	
26.	Krzyżówka	*Anas platyrhynchos*	ś. liczny L	Ł		
27.	Rożeniec	*Anas acuta*	b. nieliczny L	OS	CR	
28.	Cyraneczka	*Anas crecca*	b. nieliczny L	Ł		
29.	Jarząbek	*Tetrastes bonasia*	nieliczny L	Ł	LC	●
30.	Kuropatwa	*Perdix perdix*	nieliczny L	Ł		
31.	Bażant	*Phasianus colchicus*	ś. liczny L	Ł		
32.	Przepiórka	*Coturnix coturnix*	nieliczny L	OS	VU	
33.	Perkozek	*Tachybaptus ruficollis*	ś. liczny L	OS		
34.	Perkoz rogaty	*Podiceps auritus*	b. nieliczny P	OS		●
35.	Perkoz rdzawoszyi	*Podiceps grisegena*	nieliczny L	OS	VU	
36.	Perkoz dwuczuby	*Podiceps cristatus*	liczny L	OS		
37.	Zausznik	*Podiceps nigricollis*	P	OS	VU	
38.	Kukułka	*Cuculus canorus*	ś. liczny L	OS		
39.	Turkawka	*Streptopelia turtur*	ś. liczny L	OS	VU	
40.	Sierpówka	*Streptopelia decaocto*	liczny L	OS		
41.	Grzywacz	*Columba palumbus*	liczny L	Ł		
42.	Gołąb miejski	*Columba livia f. urbana*	L	OC		
43.	Siniak	*Columba oenas*	nieliczny L	OS		
44.	Żuraw	*Grus grus*	ś. liczny L	OS		●
45.	Wodnik	*Rallus aquaticus*	ś. liczny L	OS		
46.	Derkacz	*Crex crex*	b. nieliczny L	OS	VU	●
47.	Kropiatka	*Porzana porzana*	Rzadki (1 stan) L	OS	DD	●
48.	Kokoszka	*Gallinula chloropus*	ś. liczny L	OS		
49.	Łyska	*Fulica atra*	ś. liczny L	Ł		
50.	Ostrygojad	*Haematopus ostralegus*	b. nieliczny L	OS	VU	
51.	Siewka złota	*Pluvialis apricaria*	dane historyczne	OS	EXP	●
52.	Sieweczka obrożna	*Charadrius hiaticula*	b. nieliczny L	OS	EN	

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
53.	Sieweczka rzeczna	*Charadrius dubius*	nieliczny L	OS		
54.	Czajka	*Vanellus vanellus*	ś. liczny L	OS		●
55.	Kulik wielki	*Numenius arquata*	b. nieliczny L	OS	EN	
56.	Rycyk	*Limosa limosa*	nieliczny L	OS	CR	
57.	Bekasik	*Lymnocryptes minimus*	dane historyczne	OS	EXP	
58.	Słonka	*Scolopax rusticola*	nieliczny L	Ł	LC	
59.	Kszyk	*Gallinago gallinago*	ś. liczny L	OS	VU	
60.	Brodziec piskliwy (Kuliczek)	*Actitis hypoleucos*	nieliczny L	OS		
61.	Samotnik	*Tringa ochropus*	ś. liczny L	OS		
62.	Łęczak	*Tringa glareola*	P	OS	CR	●
63.	Krwawodziób	*Tringa totanus*	b. nieliczny L	OS	NT	
64.	Brodziec śniady	*Tringa erythropus*	P	OS		
65.	Kwokacz	*Tringa nebularia*	P	OS		
66.	Batalion	*Calidris pugnax*	Z	OS	CR	●
67.	Biegus zmienny	*Calidris alpina*	dane historyczne	OS	EXP	
68.	Rybitwa rzeczna	*Sterna hirundo*	nieliczny L	OS		
69.	Rybitwa białoskrzydła	*Chlidonias leucopterus*	b. nieliczny L	OS	VU	
70.	Rybitwa czarna	*Chlidonias niger*	nieliczny L	OS	VU	●
71.	Mewa mała	*Hydrocoloeus minutus*	dane historyczne	OS	EXP	
72.	Śmieszka	*Chroicocephalus ridibundus*	liczny L	OS		
73.	Mewa siwa	*Larus canus*	b. nieliczny L	OC	VU	
74.	Mewa srebrzysta	*Larus argentatus*	ś. liczny L	OC		
75.	Mewa żółtonoga	*Larus fuscus*	P	OS		
76.	Nur rdzawoszyi	*Gavia stellata*	nieliczny P	OS		●
77.	Nur czarnoszyi	*Gavia arctica*	dane historyczne	OS	EXP	●
78.	**Bocian czarny**	***Ciconia nigra***	**nieliczny L**	**OS**		●
79.	Bocian biały	*Ciconia ciconia*	ś. liczny L	OS		●
80.	Kormoran	*Phalacrocorax carbo*	nieliczny L	OC		
81.	Bąk	*Botaurus stellaris*	nieliczny L	OS	NT	●
82.	Bączek	*Ixobrychus minutus*	b. nieliczny L	OS	DD	●
83.	Czapla nadobna	*Egretta garzetta*	nieliczny L	OS		●
84.	Ślepowron	*Nycticorax nycticorax*	b. nieliczny L	OS	LC	
85.	Czapla biała	*Ardea alba*	nieliczny L	OS		●
86.	Czapla siwa	*Ardea cinerea*	ś. liczny L	OC		
87.	Lelek	*Caprimulgus europaeus*	nieliczny L	OS		●
88.	Jerzyk	*Apus apus*	ś. liczny L	OS		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
89.	Płomykówka	*Tyto alba*	nieliczny L	OS		
90.	Włochatka	*Aegolius funereus*	ś. liczny L	OS	NT	●
91.	Pójdźka	*Athene noctua*	b. nieliczny L	OS		
92.	Sóweczka	*Glaucidium passerinum*	b. nieliczny L	OS	DD	
93.	Uszatka	*Asio otus*	nieliczny L	OS		
94.	**Puchacz**	***Bubo bubo***	**b. nieliczny L**	**OS**	**NT**	●
95.	Puszczyk	*Strix aluco*	ś. liczny L	OS		
96.	Rybołów	*Pandion haliaetus*	Z	OS	VU	●
97.	Trzmielojad	*Pernis apivorus*	nieliczny L	OS		●
98.	Gadożer	*Circaetus gallicus*	Z	OS	CR	●
99.	Orlik krzykliwy	*Clanga pomarina*	P	OS	LC	●
100.	Orzeł stepowy	*Aquila nipalensis*	Rzadki P	OS		
101.	Krogulec	*Accipiter nisus*	nieliczny L	OS		
102.	Jastrząb	*Astur gentilis*	nieliczny L	OS		
103.	Błotniak zbożowy	*Circus cyaneus*	P	OS	CR	●
104.	Błotniak łąkowy	*Circus pygargus*	nieliczny L	OS	VU	●
105.	Błotniak stawowy	*Circus aeruginosus*	ś. liczny L	OS		●
106.	**Kania ruda**	***Milvus milvus***	**nieliczny L**	**OS**	**LC**	●
107.	**Kania czarna**	***Milvus migrans***	**b. nieliczny L**	**OS**	**NT**	●
108.	**Bielik**	***Haliaeetus albicilla***	**ś. liczny L**	**OS**	**LC**	●
109.	Myszołów włochaty	*Buteo lagopus*	P	OS		
110.	Myszołów	*Buteo buteo*	ś. liczny L	OS		
111.	Dudek	*Upupa epops*	ś. liczny L	OS	LC	
112.	Kraska	*Coracias garrulus*	b. rzadki L	OS	CR	●
113.	Zimorodek	*Alcedo atthis*	nieliczny L	OS		●
114.	Krętogłów	*Jynx torquilla*	ś. liczny L	OS		
115.	Dzięcioł zielonosiwy	*Picus canus*	nieliczny L	OS		
116.	Dzięcioł zielony	*Picus viridis*	nieliczny L	OS		
117.	Dzięcioł czarny	*Dryocopus martius*	nieliczny L	OS		●
118.	Dzięcioł średni	*Dendrocoptes medius*	nieliczny L	OS		●
119.	Dzięcioł duży	*Dendrocopos major*	liczny L	OS		
120.	Dzięciołek	*Dryobates minor*	ś. liczny L	OS		
121.	Pustułka	*Falco tinnunculus*	nieliczny L	OS		
122.	Drzemlik	*Falco columbarius*	b. nieliczny P	OS		
123.	Kobuz	*Falco subbuteo*	nieliczny L	OS		
124.	Sokół wędrowny	*Falco peregrinus*	Z	OS	VU	
125.	Wilga	*Oriolus oriolus*	liczny L	OS		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
126.	Srokosz	*Lanius excubitor*	nieliczny L	OS		
127.	Gąsiorek	*Lanius collurio*	liczny L	OS		●
128.	Sójka	*Garrulus glandarius*	ś. liczny L	OS		
129.	Sroka	*Pica pica*	liczny L	OC		
130.	Orzechówka	*Nucifraga caryocatactes*	nieliczny L	OS		
131.	Kawka	*Corvus monedula*	liczny L	OS		
132.	Gawron	*Corvus frugilegus*	nieliczny L	OC	VU	
133.	Kruk	*Corvus corax*	ś. liczny L	OC		
134.	Wrona siwa	*Corvus cornix*	liczny L	OC		
135.	Remiz	*Remiz pendulinus*	ś. liczny L	OS		
136.	Modraszka	*Cyanistes caeruleus*	b. liczny L	OS		
137.	Bogatka	*Parus major*	b. liczny L	OS		
138.	Sosnówka	*Periparus ater*	ś. liczny L	OS		
139.	Czubatka	*Lophophanes cristatus*	ś. liczny L	OS		
140.	Sikora uboga	*Poecile palustris*	ś. liczny L	OS		
141.	Czarnogłówka	*Poecile montanus*	nieliczny L	OS		
142.	Wąsatka	*Panurus biarmicus*	PL	OS	LC	
143.	Lerka	*Lullula arborea*	ś. liczny L	OS		●
144.	Skowronek	*Alauda arvensis*	b. liczny L	OS		
145.	Dzierlatka	*Galerida cristata*	nieliczny L	OS	LC	
146.	Górniczek	*Eremophila alpestris*	nieliczny P	OS		
147.	Zaganiacz	*Hippolais icterina*	ś. liczny L	OS		
148.	Rokitniczka	*Acrocephalus schoenobaenus*	liczny L	OS		
149.	Łozówka	*Acrocephalus palustris*	liczny L	OS		
150.	Trzcinniczek	*Acrocephalus scirpaceus*	liczny L	OS		
151.	Trzciniak	*Acrocephalus arundinaceus*	liczny L	OS		
152.	Świerszczak	*Locustella naevia*	ś. liczny L	OS		
153.	Strumieniówka	*Locustella fluviatilis*	ś. liczny L	OS		
154.	Brzęczka	*Locustella luscinioides*	ś. liczny L	OS		
155.	Brzegówka	*Riparia riparia*	liczny L	OS		
156.	Dymówka	*Hirundo rustica*	b. liczny L	OS		
157.	Oknówka	*Delichon urbicum*	liczny L	OS		
158.	Raniuszek	*Aegithalos caudatus*	ś. liczny L	OS		
159.	Świstunka leśna	*Phylloscopus sibilatrix*	liczny L	OS		
160.	Piecuszek	*Phylloscopus trochilus*	b. liczny L	OS		
161.	Pierwiosnek	*Phylloscopus collybita*	b. liczny L	OS		
162.	Gajówka	*Sylvia borin*	ś. liczny L	OS		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
163.	Kapturka	*Sylvia atricapilla*	liczny L	OS		
164.	Jarzębatka	*Curruca nisoria*	ś. liczny L	OS		●
165.	Piegża	*Curruca curruca*	liczny L	OS		
166.	Cierniówka	*Curruca communis*	liczny L	OS		
167.	Jemiołuszka	*Bombycilla garrulus*	ś. liczny P	OS		
168.	Mysikrólik	*Regulus regulus*	ś. liczny L	OS		
169.	Kowalik	*Sitta europaea*	ś. liczny L	OS		
170.	Pełzacz leśny	*Certhia familiaris*	ś. liczny L	OS		
171.	Pełzacz ogrodowy	*Certhia brachydactyla*	liczny L	OS		
172.	Strzyżyk	*Troglodytes troglodytes*	ś. liczny L	OS		
173.	Szpak	*Sturnus vulgaris*	b. liczny L	OS		
174.	Pasterz	*Pastor roseus*	P	OS		
175.	Pluszcz	*Cinclus cinclus*	nieliczny L	OS		
176.	Paszkot	*Turdus viscivorus*	ś. liczny L	OS		
177.	Śpiewak	*Turdus philomelos*	liczny L	OS		
178.	Droździk	*Turdus iliacus*	P	OS	EN	
179.	Kos	*Turdus merula*	liczny L	OS		
180.	Kwiczoł	*Turdus pilaris*	ś. liczny L	OS		
181.	Drozd obrożny	*Turdus torquatus*	Z	OS		
182.	Drozd rdzawogardły	*Turdus ruficollis*	Z	OS		
183.	Muchołówka szara	*Muscicapa striata*	ś. liczny L	OS		
184.	Rudzik	*Erithacus rubecula*	liczny L	OS		
185.	Słowik rdzawy	*Luscinia megarynchos*	ś. liczny L	OS		
186.	Słowik szary	*Luscinia luscinia*	ś. liczny L	OS	NT	
187.	Podróżniczek	*Luscinia svecica*	Z	OS	LC	●
188.	Muchołówka mała	*Ficedula parva*	ś. liczny L	OS		●
189.	Muchołówka żałobna	*Ficedula hypoleuca*	ś. liczny L	OS	NT	
190.	Kopciuszek	*Phoenicurus ochruros*	liczny L	OC		
191.	Pleszka	*Phoenicurus phoenicurus*	liczny L	OS		
192.	Pokląskwa	*Saxicola rubetra*	ś. liczny L	OS	NT	
193.	Kląskawka	*Saxicola rubicola*	ś. liczny L	OS		
194.	Białorzytka	*Oenanthe oenanthe*	Z	OS		
195.	Pokrzywnica	*Prunella modularis*	nieliczny L	OS		
196.	Mazurek	*Passer montanus*	liczny L	OS		
197.	Wróbel	*Passer domesticus*	b. liczny L	OS		
198.	Pliszka górska	*Motacilla cinerea*	ś. liczny L	OS		
199.	Pliszka żółta	*Motacilla flava*	ś. liczny L	OS		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Ochrona gatunkowa	Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce	Zał I Dyrektywa Ptasia
200.	Pliszka siwa	*Motacilla alba*	ś. liczny L	OS		
201.	Świergotek polny	*Athus campestris*	nieliczny L	OS	VU	●
202.	Świergotek drzewny	*Anthus trivialis*	ś. liczny L	OS		
203.	Świergotek łąkowy	*Anthus pratensis*	ś. liczny L	OS		
204.	Jer	*Fringilla montifringilla*	b. liczny P	OS		
205.	Zięba	*Fringilla coelebs*	b. liczny L	OS		
206.	Grubodziób	*Coccothraustes coccothraustes*	ś. liczny L	OS		
207.	Dziwonia	*Carpodacus erythrinus*	nieliczny L	OS		
208.	Gil	*Pyrrhula pyrrhula*	ś. liczny L	OS		
209.	Dzwoniec	*Chloris chloris*	b. liczny L	OS		
210.	Rzepołuch	*Linaria flavirostris*	nieliczny P	OS		
211.	Makolągwa	*Linaria cannabina*	liczny L	OS		
212.	Czeczotka	*Acanthis flammea*	PL,	OS	LC	
213.	Czeczotka tundrowa	*Carduelis flammae hornemanni*	Z	OS		
214.	Krzyżodziób świerkowy	*Loxia curvirostra*	b. rzadki L	OS		●
215.	Szczygieł	*Carduelis carduelis*	b. liczny L	OS		
216.	Kulczyk	*Serinus serinus*	ś. liczny L	OS		
217.	Czyż	*Spinus spinus*	ś. liczny L	OS		
218.	Śnieguła	*Plectrophenax nivalis*	nieliczny P	OS		
219.	Potrzos	*Emberiza schoeniclus*	liczny L	OS		
220.	Potrzeszcz	*Emberiza calandra*	liczny L	OS		
221.	Ortolan	*Emberiza hortulana*	liczny L	OS	VU	●
222.	Trznadel	*Emberiza citrinella*	liczny L	OS		

Kategorie zagrożenia wg Polskiej czerwonej listy ptaków (Wilk i in. 2020): EN – gatunki zagrożone; VU – gatunki narażone; NT – gatunki bliskie zagrożenia, CR – krytycznie zagrożony, EXP – gatunek wymarły w dzisiejszych granicach Polski.
Kategoria ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa, Ł – gatunek łowny
Kropką ● oznaczono występowanie gatunku w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Czcionką pogrubioną zaznaczono gatunki z wyznaczonymi strefami ochronnymi.

W 2024 r. w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Ochrony Sów SOS, zamontowano budki lęgowe dla włochatki w 14 lokalizacjach na terenie Nadleśnictwa Sieraków.

W drzewostanach nadleśnictwa wyznaczono 41 stref ochrony wokół gniazd: bielika, bociana czarnego, kani rudej, kani czarnej i puchacza. Granice stref ochrony zostały zatwierdzone na mocy następujących dokumentów:

Tabela 37. Strefy ochrony wokół gniazd chronionych gatunków ptaków

Lp.	Leśnictwo	Gatunek	Dokument	Powierzchnia strefy [ha]		
				Strefa okresowa	Strefa całoroczna	Suma
obr. Bucharzewo Sierakowskie						
1.	Lichwin	Kania czarna	WPN-II.6442.77.2013.AG (25.09.2013 r.)	7,06	8,57	15,63
2.	Lichwin	Kania czarna	WPN-I.6442.63.2024.MM (02.07.2025 r.)	23,10	0,81	23,91
3.	Lichwin	Kania ruda	WPN-II.6442.45.2016.AG.1 (16.01.2017 r.)	16,74	2,05	18,79
4.	Lichwin	Kania ruda	WPN-II.6442.26.2021.JM (25.06.2021 r.)	15,20	1,11	16,31
5.	Lichwin	Bielik	WPN-II.6442.79.2013.AG (25.09.2013 r.)	10,58	14,79	25,37
6.	Lichwin	Puchacz	WPN-II.6442.75.2013.AG (20.09.2013 r.)	14,54	5,74	20,28
7.	Lichwin	Puchacz	RDOŚ-30-PN.II-6631-584/10/ag (16.12.2010 r.)	7,13	22,52	29,65
8.	Lichwin	Puchacz	WPN-II.6442.92.2013.AG (21.11.2013 r.)	4,41	2,89	7,30
9.	Lichwin	Bielik	WPN-I.6442.49.2024.MM (03.07.2025 r.)	21,12	5,25	26,37
10.	Kukułka	Kania czarna	RDOŚ-30-PN.II-6631-687/10/ag (14.12.2010 r.)	-	5,07	5,07
11.	Kukułka	Kania czarna	RDOŚ-30-PN.II-6631-576/10/ag (03.11.2010 r.)	-	9,71	9,71
12.	Kukułka	Kania czarna	WPN-II.6442.35.2015.AG.2 (23.09.2015 r.)	-	7,14	7,14
13.	Kukułka	Kania ruda	WPN-II.6442.42.2015.AG.2 (23.09.2015 r.)	-	6,67	6,67
14.	Kukułka	Kania ruda	RDOŚ-30-PN.II-6631-577/10/ag (09.11.2010 r.)	-	9,71	9,71
15.	Kukułka	Bielik	WPN-II.6442.13.2016.AG.1 (26.08.2016 r.)	38,37	8,55	46,92
16.	Kukułka	Bielik	WPN-II.6442.43.2015.AS.2 (23.09.2015 r.)	19,15	5,25	24,40
17.	Kukułka	Bielik	RDOŚ-30-PN.II-6631-586/10/ag (09.11.2010 r.)	-	7,14	7,14
18.	Kukułka	Bielik	WPN-II.6442.34.2015.AG.2 (01.10.2015 r.)	9,94	2,79	12,73
19.	Kukułka	Puchacz	RDOŚ-30-PN.II-6631-688/10/ag (14.12.2010 r.)	17,83	16,35	34,18
obr. Sieraków						
20.	Tuchola	Kania ruda	RDOŚ-30-PN.II-6631-428/10/ag (06.09.2010 r.)	3,53	5,77	9,30
21.	Tuchola	Kania ruda	WPN-II.6442.57.2018.AG (22.11.2018 r.)	33,93	2,27	36,20
22.	Tuchola	Bocian czarny	RDOŚ-30-PN.II-6631-425/10/ag (31.08.2010 r.)	12,26	9,15	21,41
23.	Ławica	Kania ruda	WPN-II.6442.32.2015.BŚ.2 (28.08.2015 r.)	3,35	0,86	4,21
24.	Ławica	Kania ruda	WPN-II.6442.25.2021.JM (25.06.2021 r., zmieniona 28.07.2021 r.)	22,45	1,51	23,96

Lp.	Leśnictwo	Gatunek	Dokument	Powierzchnia strefy [ha]		
				Strefa okresowa	Strefa całoroczna	Suma
25.	Ławica	Bielik	WPN-II.6442.26.2015.AG.2 (28.08.2015 r.)	21,48	3,68	25,16
26.	Ławica	Bielik	WPN-II.6442.14.2015.AG.2 (27.05.2015 r.)	22,79	4,42	27,21
27.	Ławica	Bielik	WPN-II.6442.7.2017.AC (23.03.2017 r.)	8,57	2,71	11,28
28.	Ławica	Bielik	WPN-I.6442.2.2023.MM (08.05.2023 r.)	20,13	6,86	26,99
29.	Ławica	Bielik	WPN-I.6442.53.2023.MM (09.02.2024 r.)	29,96	8,07	38,03
30.	Ławica	Bocian czarny	WPN-II.6442.72.2011.AG (05.07.2011 r.)	15,01	5,43	20,44
31.	Stary Młyn	Kania czarna	WPN-II.6442.36.2014.AG (01.07.2014)	-	5,48	5,48
32.	Stary Młyn	Kania ruda	WPN-II.6442.27.2016.ŁM.2 (12.09.2016 r.)	0,96	1,07	2,03
33.	Stary Młyn	Bielik	WPN-II.6442.59.2017.AG.1 (03.10.2017 r.)	29,17	5,68	34,85
34.	Stary Młyn	Bielik	WPN-II.6442.9.2020.MK (01.09.2020 r.)	10,69	2,59	13,28
35.	Prusim	Kania czarna	RDOŚ-30-PN.II-6631-578/10/ag (04.11.2010 r.)	-	4,76	4,76
36.	Prusim	Kania czarna	WPN-II.6442.26.2016.ŁM.2 (13.09.2016 r.)	8,79	0,75	9,54
37.	Prusim	Kania ruda	RDOŚ-30-PN.II-6631-579/10/ag (10.11.2010 r.)	-	4,76	4,76
38.	Prusim	Kania ruda	WPN-II.6442.27.2015.AG.2 (29.08.2015 r.)	-	1,95	1,95
39.	Prusim	Kania ruda	WPN-II.6442.31.2015.BŚ.2 (27.08.2015 r.)	10,26	2,17	12,43
40.	Prusim	Bielik	WPN-II.6442.14.2016.AG (25.08.2016 r.)	14,97	8,18	23,15
41.	Prusim	Bielik	WPN-II.6442.8.2017.EH (29.05.2017 r.)	20,33	5,11	25,44

Drzewostany w granicach stref całorocznych zostały zaliczone do gospodarstwa specjalnego.

W drzewostanach znajdujących się w strefie ochrony całorocznej nie planowano żadnych zabiegów gospodarczych, natomiast w strefach ochrony okresowej zaplanowano w drzewostanach wskazania gospodarcze, których realizacja odbywać się może corocznie wyłącznie poza okresem ochrony.

Strefa ochrony całorocznej ma na celu ochronę istniejących stanowisk lęgowych wybranych gatunków ptaków. Miejsce lęgu obejmuje nie tylko drzewo gniazdowe, lecz również cały drzewostan w jego otoczeniu. Różne drzewa wykorzystywane są tam przez ptaki do odpoczynku, pilnowania lęgu, obserwacji czy noclegu. Objęcie całoroczną ochroną całego

drzewostanu stwarza ponadto ptakom możliwość zbudowania nowego gniazda w przypadku utraty dotychczasowego.

Faktycznie strefa ta funkcjonuje na zasadzie rezerwatu – obowiązują tu zakazy: przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarem objętym strefą ochrony, wycinania drzew lub krzewów bez zezwolenia, dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków oraz wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji. Odstępstwo od tych zakazów możliwe jest tylko w celu wykonania niezbędnych prac sanitarnych w sytuacjach katastrofalnych. Planowane prace muszą być zgłoszone Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, który rozpatruje każdy przypadek indywidualnie.

Strefa ochrony okresowej powinna zapewniać ptakom spokój i bezpieczeństwo podczas wyprowadzania lęgów. W strefach tych, będących obszarami wyłączonymi okresowo z działalności gospodarczej, niezbędne prace związane z pozyskaniem drewna, hodowlą i ochroną lasu, jeśli nie będą oddziaływać negatywnie na gniazdujące ptaki, mogą być wykonywane w terminach określonych w cytowanym na początku rozdziału rozporządzeniu.

Tabela 38. Charakterystyka stref ochrony wyznaczonych na terenie nadleśnictwa

Gatunek chronionego ptaka	Promień strefy ochrony [m]		Termin ochrony strefy okresowej
	całorocznej	okresowej	
Bielik	do 200	do 500	1 I – 31 VII
Bocian czarny	do 200	do 500	15 III – 31 VIII
Kania ruda	do 100	do 500	1 III – 31 VIII
Kania czarna	do 100	do 500	1 III – 31 VIII
Puchacz	do 200	do 500	1 I – 31 VII

Dokładna informacja o miejscach gniazdowania chronionych gatunków ptaków powinna być dostępna pracownikom Lasów Państwowych, dyrektorom Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnym Konserwatorom Przyrody oraz niewielkiemu gronu profesjonalistów rozumiejących złożoną problematykę ochrony strefowej. Unikać należy publikowania szczegółowych informacji w ogólnodostępnych folderach, mapach, przewodnikach turystycznych i czasopismach. Bardziej celowym rozwiązaniem wydaje się zamieszczenie jedynie syntetycznej, ogólnej informacji o występowaniu gniazdujących, chronionych gatunków ptaków na terenie nadleśnictwa.

Dokładnej lokalizacji miejsc gniazdowania nie podano ze względu na potencjalne możliwości odnalezienia i zniszczenia gniazd, wypłoszenia ptaków oraz wybrania jaj lub lęgów.

W bieżącej działalności gospodarczej należy przestrzegać zakazów związanych z wprowadzoną ochroną strefową oraz okresowo ograniczać ruch turystyczny w bliskim sąsiedztwie stref ochrony w czasie inkubacji jaj i karmienia piskląt. Należy także (zgodnie z art. 60 pkt 4 Ustawy o ochronie przyrody) oznaczyć granicę ochrony okresowej, co najmniej dwiema tablicami z napisem: Ostoja zwierząt i informacją: Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony.

Szczegółowe zasady postępowania w strefach ochrony ptaków:

- Ogrodzenie uprawy, dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji (np. budowa drogi, przepustu, urządzeń melioracji wodnych, obiektów małej architektury) w strefie ochrony całorocznej i w strefie ochrony okresowej w okresie lęgowym – obowiązuje konieczność uzyskania zgody RDOŚ;
- Rozbiórka ogrodzenia, naprawa ogrodzenia, zabezpieczenie upraw (repelentem, osłonkami, wełną itp.), odnowienia i pielęgnacje upraw – nie obowiązuje konieczność uzyskiwania zgody. Obowiązuje zachowanie podczas prac zakazu płoszenia i niepokojenia – prace najlepiej wykonać poza okresem lęgowym. W przypadku braku takiej możliwości należy zachować szczególną ostrożność i poprzez odpowiednią organizację prac zminimalizować ich wpływ na chroniony gatunek lub wystąpić z wnioskiem o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową w zakresie umyślnego płoszenia i niepokojenia (na podstawie art. 56 ust. 2. ustawy o ochronie przyrody);
- Zbiór szyszek z drzew stojących w WDN – czynność nie znajduje się w katalogu zakazów, nie ma konieczności uzyskiwania zgody RDOŚ, konieczne jest natomiast zachowanie szczególnej ostrożności, a w przypadku gatunków, dla których okres ochronny w strefie okresowej rozpoczyna się już w styczniu (np. bielik, sokół wędrowny, puchacz) ograniczyć do minimum czas przebywania wykonawców prac w strefie i wjeżdżanie do niej pojazdami silnikowymi;
- Prace zrębowe w strefach okresowych poza terminem obowiązywania ochrony – nie ma obowiązku uzyskiwania zgody RDOŚ. Obowiązuje nakaz obligatoryjnego informowania właściwej RDOŚ o planowanych pracach związanych z cięciami rębnymi w strefach ochrony okresowej poza okresem lęgowym. Do w/w cięć rębnych zaliczyć należy również przygodne cięcia rębne. Informując RDOŚ o przygodnych cięciach rębnych należy podać również informację, czy mają one charakter powierzchniowy czy rozproszony.
- Wszystkie prace wykonywane w granicach strefy ochrony ostoi powinny zostać odnotowane w kronice POP.

- Wyniki monitoringu zasiedlenia stref przekazywane są corocznie RDOŚ w Poznaniu za pośrednictwem RDLP w Poznaniu.
- W przypadku zmiany adresów wydzieleń, które zostały objęte strefą (np. nowy PUL) nie ma obowiązku występowania o aktualizowanie decyzji o ustanowieniu strefy. Zmiany w adresach należy odnotować w kronice POP, a specyfikację zmian dołączyć do decyzji. Występując o wydanie zezwolenia na czynności podlegające ograniczeniom w strefie, w której zmiany miały miejsce, należy załączyć wykaz zmian i mapę ze zaktualizowanymi wydzieleniami znajdującymi się w strefie.
- Nadleśnictwa planujące realizację zabiegów agrolotniczych zobowiązane są do wystąpienia do odpowiedniej RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Szczegółowych informacji dotyczących miejsc gniazdowania ptaków drapieżnych objętych ochroną strefową udzielić może nadleśniczy Nadleśnictwa Sieraków, osoby przez niego upoważnione oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Tabela 39 Zestawienie lokalizacji znanych stanowisk cennych gatunków ptaków na terenie N-ctwa Sieraków

Lp.	Nazwa	Lokalizacja		Zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział	
1.	Bąk *Botaurus stellaris*	Bucharzewo Sierakowskie	268h	Brak. Stanowisko na stawie rybnym.
		Sieraków	149d, 182a	Brak.
2.	Bielik *Haliaeetus albicilla*	Bucharzewo Sierakowskie	Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony Leś. Kukułka: 4 strefy ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
		Sieraków	Leś. Ławica: 5 stref ochrony Leś. Stary Młyn: 2 strefy ochrony Leś Prusim: 2 strefy ochrony	
3.	Bocian czarny *Ciconia nigra*	Sieraków	Leś. Tuchola: 1 strefa ochrony Leś. Ławica: 1 strefa ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
4.	Czyż *Spinus spinus*	Bucharzewo Sierakowskie	187f, 191a	Zabieg CP (191a) wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca III)
5.	Dudek *Upupa epops*	Bucharzewo Sierakowskie	341i	Zabieg TP (341i) wykonać poza okresem lęgowym dudka (od początku IX do końca III).
6.	Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*	Bucharzewo Sierakowskie	125f, 149h, 187f, 189g, 249i, 253c, 255i, 285f, 307c, 332o, 334k, 341b, 341f	Zabieg TP (125f, 285f) wykonać poza okresem lęgowym (od VIII do IV). Rb. IA, IB, ODN (125f, 253c, 285f, 307c) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV).
		Sieraków	42l, 54h, 82b, 91f, 94a, 99x, 100b, 101r, 106m, 109x, 139h, 150j, 153i, 158c, 166c, 171g, 176i, 177j, 205a, 209g	Zabiegi CW, CP (54h, 153i, 158c, 209g) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV).

Lp.	Nazwa	Lokalizacja		Zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział	
				TP (99x, 139h, 171g) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV). Rb. IIA (106m) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV).
7.	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	Bucharzewo Sierakowskie	331i	Brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych.
		Sieraków	23g, 25g, 55c, 56f, 74a, 77b, 77g, 79d, 82a, 82b, 84b, 84f, 88j, 89f, 89l, 91c, 91j, 91l, 91t, 94l, 95a, 98k, 98l, 100a, 101b, 101g, 101p, 102f, 105f, 139g, 140d, 144b, 146c, 150h, 150j, 151l, 152g, 154c, 171c, 172d, 174j, 174p, 178f, 179a, 179c, 187a, 187d, 188a, 188a, 189b, 192l, 192b, 201b, 203c, 203h, 203i, 204d, 204h, 209d	CP (91l, 98l, 144b, 146c, 150h, 209d) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III) TP, TW (55c, 139g, 146c, 154c, 178f, 201b, 203h) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). PIEL (140d, 150j) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). IIIB, AGROT, ODN-ZŁOŻ (150h) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). IIIAU, ODN-ZŁOŻ (98l, 209d) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III).
8.	Dzięcioł zielony *Picus viridis*	Bucharzewo Sierakowskie	217b, 223c, 341b, f	Zabieg TP (217b) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III). Zabieg CW (341f) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III). Rb. Ib, ODN (223c) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III).
9.	Gągoł *Bucephala clangula*	Bucharzewo Sierakowskie	163d, 254a, 268g	Zalecenie pozostawiania drzew dziuplastych podczas trzebieży i rębni złożonych wykonywanych w wydzieleniach przy brzegach zbiorników. Wyłączenie z cięć rębnych lasów wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów, w pasie o szerokości od jednej do dwóch wysokości drzewostanu. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.
		Sieraków	58d (Jez. Moczydło), 174s, 182a (Rez. Bukowy Ostrów)	
10.	Gąsiorek *Lanius collurio*	Sieraków	133b, 173b, 178g	TW, CP (133b) – zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początkuk VII do końca IV)
11.	Jarzębatka *Sylvia nisoria*	Sieraków	133b, 206a	Zabieg TP (206a) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca IV). Zabieg CP (133b) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca IV).
12.	Kania czarna *Milvus migrans*	Bucharzewo Sierakowskie	Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony Leś. Kukułka: 3 strefy ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja		Zagrożenia, zalecenia ochronne
		Obręb	Oddział	
		Sieraków	Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony Leś Prusim: 2 strefy ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska
13.	Kania ruda *Milvus milvus*	Bucharzewo Sierakowskie	Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony Leś. Kukułka: 2 strefy ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
		Sieraków	Leś. Tuchola: 2 strefy ochrony Leś. Ławica: 2 strefy ochrony Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony Leś Prusim: 3 strefy ochrony	
14.	Krogulec *Accipiter nisus*	Bucharzewo Sierakowskie	189i	Brak. Na stanowiskach gatunku nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.
15.	Lerka *Lullula arborea*	Bucharzewo Sierakowskie	171f	Zabieg CW wykonać poza okresem lęgowym ptaków (od początku IX do końca III).
16.	Muchołówka mała *Ficedula parva*	Sieraków	25g, 89k, 91c, 166d, 179c, 192a	TP (89k) zabieg wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV)
17.	Perkozek *Tachybaptus ruficollis*	Bucharzewo Sierakowskie	268g	Brak
18.	Puchacz *Bubo bubo*	Bucharzewo Sierakowskie	Leś. Lichwin: 3 strefy ochrony Leś. Kukułka: 1 strefa ochrony	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
19.	Trzmielojad *Pernis apivorus*	Sieraków	35h, 151m	CP (35h) – zabieg wykonać poza okresem lęgowym TP (151m) - zabieg wykonać poza okresem lęgowym
20.	Samotnik *Tringa ochropus*	Bucharzewo Sierakowskie	283a	Brak
21.	Sówecczka *Glaucidium passerinum*	Bucharzewo Sierakowskie	232d	Zabiegi IB, TP wykonać poza sezonem lęgowym (od początku IX do końca III)
22.	Włochatka *Aegolius funereus*	Bucharzewo Sierakowskie	45f, 104b, 133c	Zabieg CP (133c) wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca II). Rb. IA, IB, ODN (45f, 104b)) - zabieg wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca II).
23.	Żuraw *Grus grus*	Bucharzewo Sierakowskie	178h, 183f, 186f, 189h, 194f, 254b, 254g, 295i, 336a	Brak. Na stanowiskach żurawia nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.
		Sieraków	55d, 64b, 94f, 99a, 100d, 101l, 124f, 151a, 154d, 157i, 163b, 179d, 202j, 204h, 335b	W oddz. 163b planowana jest rębnia IIB, zabieg należy wykonać poza okresem lęgowym żurawia (od początku VIII do końca III)

25.2.5. Ssaki

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa stwierdzono występowanie 53 gatunków ssaków. Obecna jest tu silna populacja cennych gatunków związanych z licznymi jeziorami tego terenu –

bobra i wydry. Obydwa gatunki podlegają ochronie częściowej i wpisane zostały do Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Z lasami bukowymi obrębu Sieraków związana jest popielica, której pierwszych obserwacji z tego terenu dokonano w 1994 r w rezerwacie Buki nad Jeziorem Lutomskim. W 1997 r. zespół naukowców Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przystąpił do programu reintrodukcji gatunku w innych lasach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego (Terlecka 2012). Na początku odłowiono 3 pary popielic z rezerwatu i namnożono je w niewoli. W 1998 r wypuszczono młode osobniki oraz ich rodziców w lasach nad Jeziorem Śremskim. Namnażanie i wypuszczanie popielic kontynuowano w 1999 r. W 2000 r. popielice reintrodukowano w okolicach miejscowości Kłosowice. Program reintrodukcji zakończył się – popielice zadomowiły się w kilku miejscach Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, zaczęły się rozmnażać na wolności, ich populacja z roku na rok jest coraz większa.

W 2015 r. na potrzeby części planu dotyczącej zadań ochronnych obszarów Natura 2000, ekspert z zakresu chiropterologii mgr inż. Marcin Pakuła przeprowadził inwentaryzację nietoperzy na gruntach nadleśnictwa w granicach obszaru Ostoja Międzychodzko-Sierakowska, w wyniku której stwierdzono występowanie jedenastu gatunków. Szczególną uwagę należy zwrócić na gatunki z załącznika II dyrektywy siedliskowej – nocka dużego i mopka. Nocek na kryjówki wykorzystuje głównie obiekty antropogeniczne (latem strychy, skrzynki, zima tunele, piwnice), a jego największa kolonia znajduje się w ośrodku zdrowia w miejscowości Sieraków. Grunty zarządzane przez nadleśnictwo stanowią żerowiska gatunku. Mopek jest gatunkiem związanym głównie z lasami bukowymi. Jako kryjówki letnie wykorzystuje przede wszystkim dziuple i szczeliny drzew, niekiedy również szczeliny w budynkach i skrzynki lęgowe. Zimą spotykany jest w chłodnych podziemnych kryjówkach oraz dziuplach. Częste na badanym obszarze drzewostany bukowe stanowią bardzo cenne potencjalne siedliska mopka.

W latach 2024-2025 na potrzeby części planu dotyczącej zadań ochronnych obszarów Natura 2000, ekspert z zakresu chiropterologii mgr inż. Marcin Pakuła przeprowadził inwentaryzację nocka dużego *Myotis myotis* na obszarach leśnych w obrębie Ostoi Międzychodzko-Sierakowskiej. Potwierdzono żerowanie nocka dużego na gruntach leśnych Nadleśnictwa Sieraków.

Rozległy kompleks leśny Puszczy Noteckiej stwarza dogodne warunki bytowania dla wilka. Gatunek ten regularnie obserwowany jest w części puszczańskiej nadleśnictwa. Liczebność grupy rodzinnej zajmującej terytorium, w którego skład wchodzi obszar Natura 2000 Jezioro Kubek (tereny Nadleśnictw Sieraków i Wronki) oceniono w latach 2011-2012 na 4-6 osobników (Pierużek-Nowak, Mysłajek 2012). Aktualnie liczbę osobników wilka, które zachodzą na obszar Natura 2000 Jezioro Kubek szacuje się na 5-7 (Bartoszewicz 2024). W całej Puszczy Noteckiej

występują co najmniej 3 rodziny wilków (Bartoszewicz 2020), a gatunek ten obecnie jest w fazie rekolonizacji omawianego terenu.

Od kilku lat, coraz częściej na terenie Puszczy Noteckiej obserwuje się rysia *Lynx lynx*, który jest wsiedlany do lasów Pomorza Zachodniego przez Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze.

Tabela 40 Zestawienie gatunków ssaków występujących w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków

Lp.	Nazwa gatunkowa		Kategoria ochronności	Kategoria zagrożenia	Załącznik II Dyr. Siedliskowej (Kod natura 2000)
	polska	łacińska			
1.	Mysz polna	*Apodemus agrarius*	-		
2.	Mysz leśna	*Apodemus flavicollis*	-		
3.	Mysz zaroślowa	*Apodemus sylvaticus*	OC		
4.	Karczownik ziemnowodny	*Arvicola amphibius*	OC		
5.	Mopek	*Barbastella barbastellus*	OS	NT	1308
6.	Wilk	*Canis lupus*	OS	NT	1352
7.	Sarna	*Capreolus capreolus*	Ł		
8.	Bóbr europejski	*Castor fiber*	OC		1337
9.	Jeleń	*Cervus elaphus*	Ł		
10.	Nornica ruda	*Clethrionymus glareolus*	-		
11.	Zębiełek karliczek	*Crocidura suaveolens*	OC		
12.	Daniel	*Dama dama*	Ł		
13.	Mroczek późny	*Eptesicus serotinus*	OS		
14.	Jeż zachodni	*Erinaceus europaeus*	OC		
15.	Jeż wschodni	*Erinaceus roumanicus*	OC		
16.	Popielica	*Glis glis*	OC	NT	
17.	Zając	*Lepus capenisis*	Ł		
18.	Wydra	*Lutra lutra*	OC		1355
19.	Ryś	*Lynx lynx*	OS	NT	
20.	Kuna domowa	*Martes foina*	Ł		
21.	Kuna leśna	*Martes martes*	Ł		
22.	Borsuk	*Meles meles*	Ł		
23.	Badylarka	*Micromys minutus*	OC		
24.	Nornik bury	*Microtus agrestis*	-		
25.	Nornik zwyczajny	*Microtus arvalis*	-		
26.	Nornik północny	*Microtus oeconomus*	-		
27.	Nornik darniowy	*Microtus subterraneus*	-		
28.	Mysz domowa	*Mus musculus*	-		
29.	Gronostaj	*Mustela erminea*	OC		

Lp.	Nazwa gatunkowa		Kategoria ochronności	Kategoria zagrożenia	Załącznik II Dyr. Siedliskowej (Kod natura 2000)
	polska	łacińska			
30.	Łasica	*Mustela nivalis*	OC		
31.	Tchórz zwyczajny	*Mustela putorius*	Ł		
32.	Nocek rudy	*Myotis daubentoni*	OS		
33.	Nocek duży	*Myotis myotis*	OS		1324
34.	Nocek wąsatek/Brandta	*Myotis mystacinus/brandtii*	OS		
35.	Nocek Natterera	*Myotis nattereri*	OS		
36.	Rzęsorek rzeczek	*Neomys fodiens*	OC		
37.	Norka amerykańska	*Neovison vison*	Ł		
38.	Borowiec wielki	*Nyctalus noctula*	OS		
39.	Jenot	*Nyctereutes procyonoides*	O		
40.	Piżmak	*Ondatra zibethicus*	O		
41.	Królik	*Oryctolagus cunuculus*	Ł		
42.	Karlik większy	*Pipistrellus nathusii*	OS		
43.	Karlik malutki	*Pipistrellus pipistrellus*	OS		
44.	Karlik drobny	*Pipistrellus pygmaeus*	OS		
45.	Gacek sp/brunatny	*Plecotus sp/auritus*	OS		
46.	Szop pracz	*Procyon lotor*	O		
47.	Szczur wędrowny	*Rattus norvegicus*	-		
48.	Wiewiórka	*Sciurus vulgaris*	OC		
49.	Ryjówka aksamitna	*Sorex araneus*	OC		
50.	Ryjówka malutka	*Sorex minutus*	OC		
51.	Dzik	*Sus scrofa*	Ł		
52.	Kret	*Talpa europaea*	OC		
53.	Lis	*Vulpes vulpes*	Ł		

Legenda:
Kategorie ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa, Inne oznaczenia: Ł – gatunek łowny, O – gatunek obcy
Kategorie zagrożenia wg Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2022): NT – gatunki niższego ryzyka, DD – gatunki o słabo rozpoznanym statusie.

Dane na temat lokalizacji stanowisk cennych ssaków (bobra i wydry) zawarte są w wynikach powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków Natura 2000 z lat 2006 – 2007, obserwacji poczynionych podczas taksacji, a także inwentaryzacji przeprowadzanej przez pracowników nadleśnictwa. W 2024 r. nadleśnictwo wykazało obecność 614 osobników bobra.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sieraków znajduje się 11 obwodów łowieckich.

Porównanie stanów zwierzyny w inwentaryzacji na dzień 10.03.2016 r., ze stanami inwentaryzacji na dzień 10.03.2025 r. wskazuje, że liczebność jeleni spadła w tym okresie o 1%, danieli o 16%, natomiast liczebność saren spadła o 5% a dzików o 82%.

Tabela 41 Porównanie wyników inwentaryzacji zwierzyny w obwodach łowieckich nadzorowanych przez nadleśnictwo z 2016 i 2025 r.

Nr obwodu łowieckiego	Jeleń		Daniel		Sarna		Dzik	
	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025
138	63	47	0	0	42	32	38	6
139	145	150	40	24	210	220	90	13
141	44	70	15	20	295	320	52	6
142	166	110	50	45	250	220	87	18
143	68	105	20	10	319	270	120	10
Razem	486	482	125	99	1116	1062	387	53
%	spadek o 1 %		spadek o 16 %		spadek o 5 %		spadek o 86%	

Tabela 42 Wyniki inwentaryzacji zwierzyny drobnej w dzierżawionych obwodach łowieckich w 2025 r.

Nr obwodu	Lis	Borsuk	Kuna leśna	Kuna domowa	Norka amerykańska	Tchórz zwyczajny	Zając szarak	Dziki królik	Bażant	Kuropatwa
138	38	20	12	10	12	2	50	6	0	0
139	60	25	20	10	30	15	200	0	20	10
141	40	15	10	10	10	10	800	10	250	100
142	45	30	20	20	20	10	320	0	30	30
143	48	35	20	35	15	15	620	60	80	30
Razem	231	125	82	85	87	52	1990	76	380	170

26. Powierzchnie wyłączone z użytkowania

Nadleśnictwo wyznaczyło powierzchnie wyłączone z użytkowania sklasyfikowane jako ekosystemy reprezentatywne na powierzchni 1091,59 ha (647 adresów leśnych). W pododdziałach zaliczonych do tej kategorii nie powinno prowadzić się zabiegów gospodarczych (brak wskazówek gospodarczych), z wyjątkiem wykonywania niezbędnych działań podnoszących walory przyrodnicze i służących zachowaniu ekosystemów lub ze względu bezpieczeństwa (np. usuwanie gatunków obcych, działania poprawiające retencję wody).

W Nadleśnictwie Sieraków wyznaczono sieć obszarów cennych przyrodniczo (OCP). Drzewostany cenne przyrodniczo podzielono na dwie kategorie OCP-1 – całkowicie wyłączone z użytkowania, OCP-2 – drzewostany podlegające ograniczeniom w gospodarce leśnej, ale nie wyłączone z użytkowania.

Do kategorii OCP-1 zaliczano następujące typy obszarów:

- Siedliska bagienne;
- Siedliska zalewowe;
- Priorytetowe siedliska przyrodnicze;
- Użytki ekologiczne;
- Powierzchnie wyznaczone w SILP do objęcia szczególną ochroną;
- Rezerwaty przyrody i planowane rezerwaty przyrody;
- Zalewiska
- Całoroczne strefy ochrony ptaków;
- Drzewostany zachowawcze;
- Obszary leśne nieobjęte gospodarowaniem;
- Drzewostany położone na wyspach;
- Enklawy o pow. do 4 ha;
- Obiekty Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- Bagna;
- Drzewostany i siedliska unikatowe w skali nadleśnictwa;
- Starolasy.

Do kategorii OCP-2 zaliczano następujące obszary:

- Drzewostany na siedlisku Bs;
- Wyłączone drzewostany nasienne;

- Drzewostany położone wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych i źródlisk;
- Siedliska wilgotne;
- Siedliska bagienne;
- Remizy;
- Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków objęte ochroną okresową;
- Zabytki archeologiczne;
- Otuliny parków narodowych i rezerwatów przyrody;
- Siedliska przyrodnicze;
- Otuliny wokół bagien;
- Obiekty Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- Drzewostany i siedliska unikatowe w skali nadleśnictwa;
- Powierzchnie badawcze.

Łącznie w Nadleśnictwie Sieraków do kategorii OCP-1 zaliczono drzewostany i fragmenty drzewostanów, o łącznej powierzchni 1095,95 ha.

Powierzchnie ekosystemów reprezentatywnych oraz OCP mogą się nakładać, zatem powierzchnia drzewostanów wyłączonych nie jest równa prostej sumie powierzchni OCP i ekosystemów reprezentatywnych.

27. Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Notecka”

Leśne kompleksy promocyjne powołuje się w celu promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ochrony zasobów przyrody. Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, dla których działalność określa jednolity program gospodarczo-ochronny, opracowywany przez właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Leśne kompleksy promocyjne (LKP) godzą cele gospodarcze z celami aktywnej ochrony ekosystemów, propagują przyjazne środowisku technologie oraz promują badania naukowe. To nowatorskie rozwiązanie spotkało się z uznaniem leśników i badaczy w całej Europie. Mają one przede wszystkim być miejscem promocji wielofunkcyjnej gospodarki leśnej jako elementu zrównoważonego rozwoju. Tworzone są dla promocji proekologicznej polityki leśnej Państwa.

Dla LKP opracowano Jednolity Program Gospodarczo-Ochronny Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka, opracowany i zaktualizowany w 2021 r. oraz powołano Radę

Naukowo-Społeczną, która jest organem doradczym i opiniotwórczym dla gospodarujących tam leśników.

Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Notecka” został powołany w drodze Zarządzenia nr 62 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. w sprawie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „PUSZCZA NOTECKA” (ZO-731-1-22/04).

ZARZĄDZENIE NR 62/2004 W SPRAWIE USTANOWIENIA LEŚNEGO KOMPLEKSU PROMOCYJNEGO „PUSZCZA NOTECKA”

Zarządzenie nr 62 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. w sprawie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „PUSZCZA NOTECKA”. (ZO-731-1-22/04). Na podstawie art. 13 b ust.1 oraz art. 33 ust.1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. 2000, Dz. U. Nr 56, poz. 679 ze zm.), zarządza się co następuje:

§ 1.

Ustanawia się Leśny Kompleks Promocyjny (LKP) „PUSZCZA NOTECKA” położony na terenie Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w: Pile, Poznaniu i Szczecinie obejmujący następujące obszary:

RDLP w Pile:

Nadleśnictwo Potrzebowice – powierzchnia 19 181 ha, w tym: obręb leśny Drawsko (pow. 7 381 ha), obręb leśny Potrzebowice (pow. 11 800 ha),

Nadleśnictwo Wronki – pow. 18 971 ha w tym: obręb leśny Bucharzewo (pow. 9 144 ha), obręb leśny Wronki (pow. 9 827 ha),

Nadleśnictwo Krucz – pow. 18 033 ha, w tym obr. leśny Krucz (pow. 12 436 ha), obr. leśny Lubasz (pow. 5597 ha)

RDLP w Poznaniu:

Nadleśnictwo Sieraków – pow. 14 135 ha, w tym: obr. leśny Bucharzewo (pow. 8 891 ha), obręb leśny Sieraków (pow. 5 244 ha),

Nadleśnictwo Oborniki – pow. 20 907 ha, w tym: obr. leśny Parkowo (pow. 3 703 ha), obr. leśny Oborniki (pow. 6 031 ha), obr. leśny Obrzycko (pow. 6 024 ha), obr. leśny Kiszewo (pow. 5 149 ha)

RDLP w Szczecinie:

Nadleśnictwo Karwin – pow. 25 163 ha w tym: obr. leśny Lipki Wielkie (pow. 8 305 ha) obr. leśny Rąpin (pow. 8 501 ha), obr. leśny Karwin (pow. 8 357 ha)

Nadleśnictwo Międzychód – pow. 20 883 ha, w tym obr. leśny Krobielewko (pow. 13 209 ha), obr. leśny Międzychód (pow. 7 674 ha)

§ 2.

Celem działania LKP „PUSZCZA NOTECKA" jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa.

LKP „PUSZCZA NOTECKA" jest obszarem funkcjonalnym o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym.

§ 3.

Zobowiązuje się dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, Poznaniu i Szczecinie do:

opracowania jednolitego programu gospodarczo-ochronnego LKP „PUSZCZA NOTECKA"

przekazania programu, o którym mowa w punkcie 1, wójtom gmin objętych granicami LKP „PUSZCZA NOTECKA" do wiadomości, oraz nadleśniczym Nadleśnictw: Potrzebowice, Wronki, Krucz, Sieraków, Oborniki, Karwin i Międzychód - nadzorowania realizacji tego programu.

§ 4.

Program, o którym mowa w § 3 powinien zawierać m.in. następujące zagadnienia:

- ocenę rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych i zagrożeń;

- ocenę dotychczasowych kierunków i metod zagospodarowania lasu pod kątem realizacji funkcji lasu: ekologicznych, produkcyjnych i społecznych oraz wskazanie ewentualnych zmian i korekt w tym zakresie;

- określenie kierunków działań w celu udostępniania lasu m.in. dla potrzeb edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych;

§ 5.

Założenia i kierunki działań, określone w jednolitym programie gospodarczo-ochronnym LKP „PUSZCZA NOTECKA" należy uwzględniać w planie urządzenia lasu Nadleśnictw: Potrzebowice, Wronki, Krucz, Sieraków, Oborniki, Karwin i Międzychód.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Generalny Lasów
Państwowych

dr inż. Janusz Dawidziuk

W 2015 r. dokonano zmian terytorialnych związanych ze zmianą granic Nadleśnictw Karwin, Międzychód i Skwierzyna.

ZARZĄDZENIE Nr 25 DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH
z dnia 13 marca 2015 r.
w sprawie zmian terytorialnych Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Puszcza Notecka"
OE.7160.9.1.2015

Na podstawie art. 33 ust. 1 oraz art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Z 2014 r., Dz. U. z 2014 r. poz. 1153), zarządza się, co następuje:

§ 1

W związku z ze zmianą od 1 stycznia 2015 r. granic nadleśnictw Międzychód i Karwin wchodzących w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Puszcza Notecka" ustala się, że LKP „Puszcza Notecka” obejmuje:

RDLP w Pile:

* Nadleśnictwo Potrzebowice o powierzchnia 19 053 ha - obręb leśny Potrzebowice o powierzchni 19 053 ha,

* Nadleśnictwo Wronki o powierzchni 19 022 ha - obręb leśny Wronki o powierzchni 19 022 ha,

* Nadleśnictwo Krucz o powierzchni 18 041 ha - obręb leśny Krucz o powierzchni 18 041 ha;

RDLP w Poznaniu:

* Nadleśnictwo Sieraków o powierzchni 14 153 ha - obręb leśny Bucharzewo Sierakowskie o powierzchni 8 892 ha, obręb leśny Sieraków o powierzchni 5 261 ha,

* Nadleśnictwo Oborniki o powierzchni 20 882 ha - obręb leśny Oborniki o powierzchni 9 729 ha, obręb leśny Obrzycko o powierzchni 6 024 ha, obręb leśny Kiszewo o powierzchni 5 129 ha;

RDLP w Szczecinie:

* Nadleśnictwo Karwin o powierzchni 23 486 ha - obręb leśny Karwin o powierzchni 23 486 ha,

* Nadleśnictwo Międzychód o powierzchni 17 216 ha - obręb leśny Międzychód o powierzchni 17 216 ha,

* Nadleśnictwo Skwierzyna o powierzchni 5 376 ha - leśnictwo Murzynowo o powierzchni 1 708 ha, leśnictwo Chrobotek o powierzchni 1 814 ha, leśnictwo Zawarcie o powierzchni 1 854 ha.

Łączna powierzchnia LKP "Puszcza Notecka" wynosi 137 229 ha.

§ 2

1. Celem działania LKP "Puszcza Notecka" jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa.

2. LKP "Puszcza Notecka" jest obszarem funkcjonalnym o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym.

§ 3

Zobowiązuje się Dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, Poznaniu i Szczecinie do:

1) opracowania jednolitego programu gospodarczo-ochronnego LKP "Puszcza Notecka";

2) przekazania programu, o którym mowa w punkcie 1:

- DGLP i wójtom gmin objętych granicami LKP "Puszcza Notecka" - do wiadomości,

- nadleśniczym nadleśnictw Potrzebowice, Wronki, Krucz, Sieraków, Oborniki, Karwin, Międzychód i Skwierzyna - do realizacji;

3) nadzorowania realizacji tego programu.

§ 4

Program, o którym mowa w § 3, powinien zawierać m.in. następujące zagadnienia:

1) ocenę rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych i zagrożeń;

2) ocenę dotychczasowych kierunków i metod zagospodarowania lasu pod kątem realizacji funkcji lasu: ekologicznych, produkcyjnych i społecznych oraz wskazanie ewentualnych zmian i korekt w tym zakresie;

3) określenie kierunków działań w celu udostępniania lasu, m.in. na potrzeby edukacyjne, turystyczne i rekreacyjne.

§ 5

Założenia i kierunki działań, określone w jednolitym programie gospodarczo-ochronnym LKP "Puszcza Notecka", należy uwzględniać w planie urządzenia lasu nadleśnictw Potrzebowice, Wronki, Krucz, Sieraków, Oborniki, Karwin, Międzychód i Skwierzyna.

§ 6

Traci moc Zarządzenie nr 62 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. w sprawie Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Puszcza Notecka".

§ 7

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR GENERALNY

LASÓW PAŃSTWOWYCH

mgr inż. Adam Wasiak

Całkowita powierzchnia Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka wg najnowszego Zarządzenia nr 4 z dnia 18 stycznia 2018 r Dyrektora Generalnego LP wynosi **137 229** ha. Natomiast wg danych V rewizji Planów Urządzenia Lasu powierzchnia wynosi **137 236** ha.

LKP ,,Puszcza Notecka" obejmuje obszar leżący w widłach Warty i Noteci, zamknięty od wschodu doliną rzeki Wełna. Najbardziej charakterystyczną cechą tego terenu jest obecność śródlądowych wydm porośniętych borami sosnowymi. O walorach przyrodniczych ,,Puszczy Noteckiej" świadczą utworzone tutaj formy ochrony przyrody – 19 rezerwatów przyrody: Czaplenice, Łąbędziniec, Lubiatowskie Uroczyska, Czaplisko (Nadleśnictwo Karwin), Kolno Międzychodzkie (Nadleśnictwo Międzychód), Czaple Wyspy, Cegliniec, Mszar nad jeziorem Mnich, Buki nad jeziorem Lutomskim, Bukowy Ostrów (Nadleśnictwo Sieraków), Wilcze Błoto (Nadleśnictwo Krucz), Świetlista Dąbrowa, Dołęga, Promenada, Słonawy, Wełna (Nadleśnictwo Oborniki) oraz Bagno Chlebowo (Nadleśnictwo Krucz) oraz dwa nowe rezerwaty, utworzone w 2024 r.: Bobrownia (Nadleśnictwo Sieraków) i Bobrowy Zakątek (Nadleśnictwo Wronki).

Celem działania LKP "Puszcza Notecka" jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa.

Ogólne cele powołania leśnych kompleksów promocyjnych, to:

- Wszechstronne rozpoznanie stanu biocenoz leśnych oraz kierunków zachodzących w nich zmian;
- Trwałe zachowanie i odtwarzanie naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej prowadzonej na podstawach ekologicznych;
- Integrowanie celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody;
- Promowanie wielofunkcyjnej i zróżnicowanej gospodarki leśnej;
- Prowadzenie prac badawczych i doświadczalnych dla potrzeb gospodarki leśnej;
- Doskonalenie form współpracy ze społeczeństwem w zakresie zarządzania lasami;
- Doskonalenie funkcjonowania Służby Leśnej i edukacja społeczeństwa.

28. Zagrożenia abiotyczne

28.1. Zagrożenia powodowane przez czynniki atmosferyczne

Zagrożenia abiotyczne spowodowane czynnikami atmosferycznymi wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Do podstawowych zagrożeń zaliczyć należy: występowanie anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów i silnych wiatrów), okresowe obniżenia poziomu zalegania wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy, późne wiosenne i wczesne jesienne przymrozki itp. Zmniejszają one w znaczący sposób biologiczną odporność ekosystemów na działanie szkodliwych czynników biotycznych.

Wśród czynników atmosferycznych mogących najsilniej oddziaływać na lasy Nadleśnictwa Sieraków wymienić należy silne wiatry i huragany, choć w ostatnim dziesięcioleciu zjawiska te nie spowodowały szkód wykraczających poza wartości przeciętne. W rozpatrywanym dziesięcioleciu do największych uszkodzeń w wyniku gwałtownych zjawisk atmosferycznych doszło w 2022 r. Rozmiar szkód od wiatru w minionym dziesięcioleciu:

- 2017 r. – 0,20 ha;
- 2020 r. – 0,03 ha;
- 2021 r. – 0,08 ha;
- 2022 r. – 29,58 ha;
- 2024 r. – 0,48 ha.

Pewnym zagrożeniem dla upraw są dość częste, późne przymrozki wiosenne (druga połowa kwietnia, maj) oraz jesienne przymrozki wczesne występujące w końcu września i na początku października. W bezodpływowych obniżeniach terenu występują niewielkie zmrozowiska, szczególnie niebezpieczne dla nowozakładanych upraw leśnych.

Szkody od przymrozków późnych (wiosennych) w uprawach i młodnikach zarejestrowano w latach:

- 2019 r. – 4,80 ha;
- 2020 r. – 8,40 ha;
- 2024 r. – 164,54 ha;
- 2025 r. – 74,73 ha.

Niedobór wody spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych oraz występującymi okresami suszy to kolejne czynniki powodujące osłabienie naturalnej odporności drzewostanów. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata grzybów i zwierząt.

Gwałtowne opady deszczu, śniegu i (wyjątkowo) gradu stanowią również realne zagrożenie dla kondycji drzewostanów. Szczególnie niebezpieczna jest tu okiść śniegowa powodująca obłamywanie gałęzi, a nawet łamanie drzew.

28.2. Zagrożenia spowodowane zmianami stosunków wodnych

Niedobór wody spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych oraz występującymi okresami suszy to kolejne czynniki powodujące osłabienie naturalnej odporności drzewostanów. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata grzybów i zwierząt. Na większości terenów nadleśnictwa mamy do czynienia z przemywnym i opadowo-przemywnym typem gospodarki wodnej, w którym drzewostany korzystają głównie z wód opadowych, co przy obserwowanych w ostatnich latach okresach suszy może wpływać na obniżenie kondycji zdrowotnej drzewostanów. Drzewostanami najdotkliwiej dotkniętymi niedoborem wody są drzewostany na obszarach położonych w dolinach cieków. Najbardziej widocznymi objawami zakłóceń hydrologicznych z terenu nadleśnictwa jest zanik roślinności otwartych torfowisk, na drodze szybkiej sukcesji zastępowanej przez zbiorowiska leśne, a także zamieranie i zahamowanie wzrostu drzewostanów jesionowych i olchowych.

Tabela 43 Zaewidencjonowane uszkodzenia w wyniku suszy w uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych Nadleśnictwa Sieraków w okresie 01.01.2016 – 31.12.2025 r.

Rok	Uprawy i młodniki do 20 lat (ha)	Drzewostany starsze (ha)	Ogółem (ha)
2016	0,00	184,72	184,72
2017	0,00	25,91	25,91
2018	219,12	3,59	222,71
2019	0,65	48,63	49,28
2020	22,00	45,26	67,26
2021	98,73	17,43	116,16
2022	12,05	6,99	19,04
2023	3,52	132,84	136,36
2024	1,40	125,27	126,67
2025	3,13	3,98	7,11

W ostatnich latach w niektórych drzewostanach obserwuje się podtopienia wywołane działalnością bobrów (np. odddz. 7n, 8n, 85c, 128i obr. Sieraków). Większość tego typu powierzchni zaliczono do ekosystemów reprezentatywnych. Naturalna retencja wywołana przez bobry ma pozytywne skutki dla całości ekosystemów nadleśnictwa, o ile zalania nie dotyczą dużych, gospodarczo istotnych powierzchni.

Zdj. 11 Zalany drzewostan olszowy w oddz. 8n (fot. P. Walczewski)

Zdj. 12 Tama bobrowa w oddz. 8n (fot. P. Walczewski)

28.3. Zagrożenia wynikające z właściwości gleby

W zalesieniach na gruntach porolnych czynnikiem zmniejszającym odporność biologiczną środowiska leśnego na oddziaływanie czynników biotycznych są właściwości bonitacyjne gleby. Gleby porolne charakteryzują się brakiem odpowiedniej struktury fizykochemicznej i właściwych dla gleb leśnych specyficznych układów mikrobiologicznych.

Na terenie nadleśnictwa zinwentaryzowano 1 527,63 ha (711 pododdziałów) drzewostanów rosnących na glebach o cechach porolnych, co stanowi 11,03% powierzchni leśnej.

29. Zagrożenia biotyczne

Zagrożenia biotyczne związane są z działalnością organizmów żywych. Organizmy te stanowią zazwyczaj naturalny element ekosystemu leśnego i w niezakłóconych warunkach na ogół nie stwarzają ryzyka wielkopowierzchniowych zmian w ekosystemach leśnych. W przypadku naruszenia równowagi ekosystemu, zwłaszcza, gdy nakładają się na to czynniki o innym charakterze, np. abiotyczne, mogą jednak objawiać się w postaci dynamicznych przekształceń. W gospodarce leśnej ich negatywne oddziaływanie związane jest z wpływem na drzewostan. Promowanie przez długi czas jednowiekowych i jednogatunkowych drzewostanów,

uzasadnione gospodarczo, negatywnie odbija się jednak na odporności drzewostanów na działanie czynników chorobotwórczych. Podobnie jak w przypadku czynników abiotycznych, wpływ czynników biotycznych nie jest zagrożeniem dla ekosystemu leśnego, a co więcej – czasem może być on wręcz odpowiedzią ekosystemu na dawne zniekształcenia i drogą jego powrotu do warunków naturalnych, choć przejściowo może to przypominać klęskę (np. rozpad drzewostanów). Sytuacje tego rodzaju, w przeciwieństwie do lasów naturalnych, są jednak niepożądane w lasach gospodarczych, dlatego też zjawiska te uznaje się za zagrożenia.

29.1. Zagrożenia wynikające ze struktury i składu gatunkowego drzewostanów

Nadmierna dominacja w składzie gatunkowym drzewostanów i upraw leśnych gatunków iglastych (sosna) oraz niezgodność składu gatunkowego z siedliskiem (obecność drzewostanów gatunków iglastych na siedliskach lasowych) powodują m.in. podatność środowiska leśnego na ujemny wpływ innych czynników biotycznych. Odnosi się to też do monotypizacji, tj. ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów.

Szczegółowe omówienie borowacenia i monotypizacji zawarte zostało w rozdziale *16. Drzewostany*.

29.2. Zagrożenia powodowane przez owady

Jednogatunkowe i jednowiekowe drzewostany sosnowe występujące na większości powierzchni Nadleśnictwa Sieraków są przyczyną zagrożenia ze strony szkodników owadzich. Najważniejsze podczas gospodarowania jest niedopuszczenie do rozwoju gradacji. Wybuch gradacji następuje przeważnie w wypadku fizjologicznego osłabienia roślin, gdy zostaje osłabiona ich naturalna odporność. Częstym czynnikiem osłabiającym drzewostany są długotrwałe okresy suszy, które w ciągu lata oprócz dużego zagrożenia pożarowego wpływają na obniżenie fizjologicznej odporności drzew, oraz co za tym idzie zwiększoną podatność drzewostanów na szkodniki. Do innych czynników osłabiających drzewostany należą również spóźnione przymrozki wiosenne, występowanie huraganowych wiatrów.

Na słabszych siedliskach, w ramach uodparniania drzewostanów na owady, nadleśnictwo wprowadza kępy biocenotyczne z gatunkami liściastymi, które w przyszłości mają stać się atrakcyjnymi miejscami dla bytowania ptaków.

W minionym okresie gospodarczym nadleśnictwo prowadziło zwalczanie chemiczne szkodników pierwotnych sosny: strzygoni choinówki, brudnicy mniszki i barczatki sosnówki.

Tabela 44 Zabiegi agrolotnicze wykonane w ubiegłym okresie gospodarczym

Rok	Gatunek szkodnika	Powierzchnia zabiegu (ha)	Zastosowany środek ochrony roślin	Dawka środka	Skuteczność	Uwagi
2017	strzygonia choinówka	234,00	MOSPILAN 20 SP	0,3 kg/ha	częściowo skuteczny	zabieg doświadczalny IBL
2018	brudnica mniszka, strzygonia choinówka, barczatka sosnówka	3 800,00	DIMILIN 480 SC	0,1 l/ha	skuteczny	-
2022	barczatka sosnówka	3 000,00	DIMILIN 480 SC	0,1 l/ha	częściowo skuteczny	-

Kwalifikacja do wykonania ww. zabiegów poprzedzona była każdorazowo wyznaczeniem punktów obserwacyjnych i przeprowadzeniem szeregu czynności nadzwyczajnych (wylęgarki, wiosenne poszukiwania w ściole, opaski lepowe, ścinka drzew na płachty, wykładanie tacek na ekskrementy, obserwacje lotu, szacowanie defoliacji) w celu doprecyzowania zasięgu zagrożenia i granic pól zabiegowych.

Stałe miejsca wywieszania pułapek feromonowych do odłowu samców brudnicy mniszki określa aktualna decyzja nadleśniczego oraz naniesiono je na mapę ochrony lasu (LMN). Aktualnie obserwacje prowadzi się w 45 pułapkach feromonowych typu IBL-1.

Weryfikacje partii kontrolnych (PK) jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny przeprowadzono dwukrotnie, zgodnie z obowiązującymi IOL oraz w porozumieniu z Zespołem Ochrony Lasu (ZOL) w Łopuchówku i RDLP w Poznaniu:

- W 2019 r. liczbę partii kontrolnych zmniejszono ze 170 szt. do 157 szt.;
- W 2024 r. liczbę partii kontrolnych zmniejszono ze 157 szt. do 127 szt.

Szkodniki pierwotne gatunków liściastych nie powodują w Nadleśnictwie Sieraków istotnych szkód. Ostatni raz monitoring foliofagów dębu (zimówek ogołotniak i inne) z wykorzystaniem opasek lepowych prowadzono zimą 2016 r. w trzech lokalizacjach w leśnictwie Ławica (64n, 89f, 97j). Nie stwierdza się istotnej defoliacji koron.

Na terenie Nadleśnictwa Sieraków na powierzchni 3480 ha występują historycznie udokumentowane uporczywe pędraczyska, wszystkie znajdują się w obrębie Sieraków. Do uporczywych pędraczysk zaliczono oddziały: 4, 5, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 85, 86, 87, 88, 89, 96, 97, 99, 112, 113, 114, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,

191, 194, 195, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 217.

W związku z wyznaczeniem obszarów uporczywych pędraczysk na terenie obrębu leśnego Sieraków, przeprowadza się corocznie obserwacje nasilenia rójki chrabąszczy, inwentaryzację uszkodzeń w uprawach leśnych, a zasadniczą kontrolę występowania szkodników korzeni wykonuje się przed sadzeniem zarówno w odnowieniach jak i w poprawkach.

Nowelizacja IOL od 2024 r. wprowadziła nową czynność prognostyczną w zakresie zagrożenia od szkodników korzeni, a mianowicie *nadzwyczajną, wielkopowierzchniową inwentaryzację szkodników korzeni*. Lokalizację punktów monitoringu uzgodniono w 2024 r.

Ze względu na brak dopuszczonych do stosowania insektycydów doglebowych, skuteczną metodą ograniczania szkód od pędraków w uprawach leśnych są zabiegi chemiczne na imagines chrabąszczy w okresie rójki, mające na celu rozrzedzenie populacji poprzez ograniczenie liczby jaj składanych przez samice do gleby. Nadleśnictwo Sieraków wykonywało zabiegi z wykorzystaniem środka ochrony roślin MOSPILAN 20 SP w dawce 0,4 kg/ha w latach 2017, 2018 i 2022, zarówno techniką lotniczą, jak i naziemną. W tym celu w 2017 r. zakupiono opryskiwacz do drzew wysokich. Zaletą zabiegów naziemnych są mniejsze ograniczenia proceduralne, wadą – pracochłonność i znaczne zużycie wody (200 l/ha). Poważnymi ograniczeniem dla techniki lotniczej w warunkach obrębu leśnego Sieraków są wielkość i kształt pól zabiegowych, powiązane z wymaganym przepisami i etykietą środka buforem od wód (aktualnie 300 m). Pozytywne efekty wykonanych zabiegów dają się odczuć w malejącej w ostatnich latach powierzchni szkód od pędraków rejestrowanych w uprawach leśnych. Zestawienie wykonanych zabiegów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 45 Zabiegi ratownicze zwalczające chrabąszcze

Rok	Gatunek szkodnika	Technika zabiegu	Powierzchnia zabiegu (ha)	Zastosowany środek ochrony roślin	Dawka środka	Skuteczność
2017	chrabąszcz majowy	naziemny	25,00	MOSPILAN 20 SP	0,4 kg/ha	skuteczny
2018	chrabąszcz majowy	lotniczy	1 317,30	MOSPILAN 20 SP	0,4 kg/ha	skuteczny
2018	chrabąszcz majowy	naziemny	120,00	MOSPILAN 20 SP	0,4 kg/ha	skuteczny
2022	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec	lotniczy	296,90	MOSPILAN 20 SP	0,4 kg/ha	skuteczny
2022	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec	naziemny	225,00	MOSPILAN 20 SP	0,4 kg/ha	skuteczny

Istotną rolę w ograniczaniu rozmiaru szkód w odnowieniach ma dostosowanie terminu sadzenia do stadium rozwojowego pędraka występującego w glebie. Największe szkody wyrządza pędrak 3-letni. Nadleśnictwo Sieraków stosowało się do zaleceń otrzymywanych w ww. zakresie od ZOL w Łopuchówku wraz z wynikami zasadniczej kontroli występowania szkodników korzeni.

Spośród metod mechanicznych Nadleśnictwo Sieraków zastosowało w 2017 r. orkę i ręczny zbiór pędraków przed sadzeniem na łącznej powierzchni 15,20 ha.

Rok 2018 (poza progradacją foliofagów sosny i rójką głównego szczepu chrabąszcza majowego) był rokiem wystąpienia smolika znaczonego w uprawach sosnowych, zarówno na terenie obrębu leśnego Bucharzewo Sierakowskie jak i Sieraków. Czynnikiem obniżającym bariery ochronne drzewek była mokra wiosna, w konsekwencji osutka sosny, a następnie letnia susza, nie pomijając wpływu szkód od zwierzyny. Smolik znaczony wystąpił na łącznej powierzchni 184,08 ha upraw sosnowych. Na powierzchni 172,10 ha wykonano zabiegi ochronne polegające na ręcznym wyrywaniu zasiedlonych drzewek i ich zakopywaniu w dołach o głębokości minimum 1 m. Ponadto mechanicznej utylizacji (rozdrobnieniu) poddano 15,23 ha upraw.

W kolejnym roku (2019) smolik znaczony wystąpił na powierzchni 12,84 ha. W kwietniu tego roku Instytut Badawczy Leśnictwa przeprowadził na terenie leśnictw Lichwin, Ławica i Tuchola doświadczalny zabieg chemiczny z wykorzystaniem insektycydu SHERPA 100 EC w stężeniu 1,25%. Zabieg uznano za skuteczny.

Ze względu na stosowane przelegiwanie zrębów szkody od szeliniaka sosnowca w Nadleśnictwie Sieraków w latach 2016 – 2025 nie występowały.

Postępujące niekorzystne zmiany warunków hydrometeorologicznych spowodowały uruchomienie się szeregu grup gatunków szkodników kambio- i ksylofagicznych, w tym fizjologicznych, które w poprzednich latach miały mniejsze bądź znikome znaczenie gospodarcze.

W Nadleśnictwie Sieraków w latach 2016 – 2025 dało się zauważyć nasilenie procesu zasiedlania drzew oraz zamierania drzew i drzewostanów przez następujące gatunki szkodników wtórnych:

- Kornik drukarz, kornik zrosłozębny i rytownik pospolity – na świerku;
- Kornik modrzewiowiec, ściga modrzewiowa – na modrzewiu;
- Kornik ostrozębny, żerdzianka sosnówka, rytownik dwuzębny – na sośnie;
- Opiętki, wyrynniki i rozwiertki – na dębie.

W ochronie drzewostanów przed szkodami wyrządzanymi przez owady kambio- i ksylofagiczne największe znaczenie na szeroko pojęta higiena lasu, tj. bieżące wyszukiwanie, znakowanie i usuwanie drzew zasiedlonych oraz terminowy wywóz zasiedlonego surowca z lasu. Wymaga to skoordynowanych działań i współpracy pomiędzy komórkami nadleśnictwa. Zaleca się utylizację pozostałości poeksploatacyjnych (gałęzie, czuby, kora) poprzez ich zrębkowanie lub najlepiej spalenie. Palenie pozostałości drzewnych na terenie Nadleśnictwa Sieraków powoduje duże trudności organizacyjne ze względu na zaliczenie całego obszaru nadleśnictwa do I (najwyższej) kategorii zagrożenia pożarowego. Ilość spalonych pozostałości w rozpatrywanym dziesięcioleciu przedstawiono na poniższym wykresie

Spośród innych metod stosowano zabezpieczanie surowca siatką STORANET nasączoną insektycydem alfa-cypermetryną oraz folią.

Zabezpieczanie surowca siatką STORANET:

- 2019 r. – 58,60 m^3;
- 2020 r. – 9,64 m^3;
- 2021 r. – 94,85 m^3;
- 2022 r. – 28,76 m^3.

29.3. Zagrożenia powodowane przez patogeny grzybowe i jemiołę

Potencjalne zagrożenie ze strony pasożytniczych grzybów występuje szczególnie w drzewostanach rosnących w pierwszym pokoleniu na gruntach porolnych – obecność huby korzeniowej i opieniek. Zagrożenie to może uwidaczniać się w drzewostanach młodszych klas wieku. Ogólna powierzchnia drzewostanów porolnych – 1 453,09 ha. Ze względu na dość niską reprezentację odnowień na gruntach porolnych, patogeny korzeniowe, tj. huba i opieńka, miały w Nadleśnictwie Sieraków marginalne znaczenie gospodarcze i nie prowadzono w rozpatrywanym okresie żadnych zabiegów ochronnych w tym kierunku. Ryzomorfy i owocniki były sporadycznie spotykane podczas przeglądu upraw sosnowych pod kątem obecności smolika znaczonego w latach 2018 – 2019. Grzyby te występowały towarzysząco jako jeden z czynników doprowadzających do zamierania drzewek.

Ekstremalnie suche lato 2015 r. miało wpływ na niekorzystne procesy zachodzące w drzewostanach sosnowych, a szczególnie w tych rosnących dotychczas na żyźniejszych i bogatszych siedliskach (obręb leśny Sieraków). Już pod koniec kwietnia 2016 r. w leśnictwie Prusim zaobserwowano pierwsze ogniska wydzielania się posuszu sosnowego, spowodowanego osłabieniem drzew przez suszę i patogena grzybowego *Sphaeropsis sapinea*,

wywołującego zespół objawów chorobowych określanych mianem zamierania wierzchołków pędów sosny. Zjawisko występowało na początku w rozproszeniu i grupowo, jednakże w 2021 r. doprowadziło do cięć o charakterze rębni sanitarnej w leśnictwie Stary Młyn (5,68 ha).

Grzyby nie stwarzają istotnego zagrożenia dla prowadzenia gospodarki leśnej na omawianym terenie.

Szeroka gama środków zapobiegawczych: mikoryzowanie sadzonek, specjalistyczne przygotowanie gleby, właściwy dobór składu gatunkowego odnowień i zalesień oraz odpowiednie zabiegi pielęgnacyjne pozwalają na ograniczenie do minimum potencjalnego zagrożenia.

Niekorzystne zmiany w bilansie wodnym i ekstrema temperaturowe w okresach letnich spowodowały nasilenie się jeszcze jednego zjawiska niosącego zagrożenie dla kondycji drzew i drzewostanów, a mianowicie ich opanowanie przez jemiołę. O ile do występowania tego półpasożyta na gatunkach liściastych (brzoza, topola, akacja) zdążyliśmy przywyknąć, to ostatnie lata dały nadzwyczajne warunki do wzrostu i rozwoju podgatunku *Viscum album* ssp. *austriacum* opanowującego osłabione już drzewostany sosnowe. Inwentaryzację drzewostanów sosnowych opanowanych przez jemiołę prowadzi się od 2019 r., rok później w inwentaryzacji zaczęto ujmować także jemioły na gatunkach liściastych. Ocenę wykonuje się w okresie późnojesiennym. W 2020 r. w oddziale 37-b leśnictwa Tuchola z powodu opanowania drzewostanu sosnowego przez jemiołę doszło do wykonania rębni sanitarnej. W pozostałych lokalizacjach jemiołę ograniczano w trzebieżach planowych i przygodnych.

29.4. Zagrożenia powodowane przez zwierzynę

Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką w 11 obwodach łowieckich. Nadleśniczy zatwierdza coroczne łowieckie plany hodowlane sporządzane przez poszczególne koła łowieckie.

Obszary Nadleśnictwa Sieraków stanowią miejsce przebywania populacji zwierząt łownych – jelenia, daniela, dzika i sarny. Efektem tego są wyrządzane szkody – głównie zgryzanie upraw, spałowanie młodników oraz redukcja liściastych gatunków głównych i domieszkowych w zakładanych uprawach.

Wyrządzane w lesie szkody przez zwierzęta łowne polegają głównie na niszczeniu liści, pędów, pączków oraz kory drzew i krzewów leśnych. Uszkodzenia roślin następują wskutek: zgryzania pędów, spałowania, ogryzania, czemchania (obijania), zjadania nasion, siewek, pączków lub liści, wydeptywania upraw. Z wymienionych największe gospodarcze znaczenie mają zgryzanie oraz spałowanie.

W wyniku inwentaryzacji drzewostanów przeprowadzonej przez nadleśnictwo uzyskano następujące powierzchnie uszkodzeń od zwierzyny:

Tabela 46 Powierzchnia uszkodzeń od zwierzyny w uprawach i młodnikach N-ctwa Sieraków w latach 2016-2023

Rok	Stadium rozwojowe drzewostanu	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki (ha)		
		21-40%	>40%	Suma
2016	Uprawa	34,66	11,19	45,85
	Młodnik	45,25	20,62	65,87
	Drzewostan	8,98	5,31	14,29
	Suma	88,89	37,12	126,01
2017	Uprawa	40,62	12,16	52,78
	Młodnik	51,35	22,88	74,23
	Drzewostan	20,73	3,32	24,05
	Suma	112,70	38,36	151,06
2018	Uprawa	38,40	11,59	49,99
	Młodnik	56,37	29,28	85,65
	Drzewostan	20,65	6,58	27,23
	Suma	115,42	47,45	162,87
2019	Uprawa	27,04	5,98	33,02
	Młodnik	36,49	22,72	59,21
	Drzewostan	9,98	6,09	16,07
	Suma	73,51	34,79	108,30
2020	Uprawa	26,25	6,40	32,65
	Młodnik	15,51	7,11	22,62
	Drzewostan	7,18	6,41	13,59
	Suma	48,94	19,92	68,86
2021	Uprawa	35,39	11,87	47,26
	Młodnik	13,88	6,94	20,82
	Drzewostan	7,63	6,42	14,05
	Suma	56,90	25,23	82,13
2022	Uprawa	45,88	12,53	58,41
	Młodnik	19,44	6,54	25,98
	Drzewostan	14,18	7,19	21,37
	Suma	79,50	26,26	105,76
2023	Uprawa	39,01	10,35	49,36
	Młodnik	22,93	6,14	29,07
	Drzewostan	24,81	9,21	34,02
	Suma	86,75	25,70	112,45

Nowelizacja „Instrukcji ochrony lasu” (IOL) w 2024 r. wprowadziła zmienione progi i przedziały rejestracji szkód wyrządzanych przez ssaki oraz wykluczyła z bieżącej oceny uwzględnianie niezregenerowanych szkód z lat poprzednich. Rozmiar szkód zinwentaryzowanych przez nadleśnictwo w latach 2024 – 2025 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 47 Rozmiar szkód powodowanych przez ssaki w Nadleśnictwie Sieraków w latach 2024 – 2025

Rok	Stadium rozwojowe drzewostanu	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki (ha)			
		11-30%	31-60%	>60%	Suma
2024	Uprawa	34,86	7,65	0,62	43,13
	Młodnik	13,69	2,58	0,15	16,42
	Drzewostan	2,48	0,15	0,00	2,63
	Suma	51,03	10,38	0,77	62,18
2025	Uprawa	31,31	9,71	4,14	45,16
	Młodnik	24,24	8,61	1,86	34,71
	Drzewostan	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	55,55	18,32	6,00	79,87

W 2025 r., poza standardową oceną rozmiaru szkód powodowanych przez ssaki, wykonywaną wg IOL, wykonano monitoring szkód wyrządzonych przez łosie, jelenie, daniele i sarny w drzewostanach, na podstawie Zarządzenia nr 5 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 stycznia 2025 r. w sprawie wdrożenia pilotażowego programu monitoringu szkód wyrządzonych przez łosie, jelenie, daniele i sarny w drzewostanach, jako instrumentu wykorzystywanego do gospodarowania populacjami tych gatunków (tzw. "metoda bawarska"). W tym celu wyznaczono na mocy decyzji nr 7/2025 Nadleśniczego Nadleśnictwa Sieraków z dnia 1 kwietnia 2025 r. 183 powierzchnie monitoringowe w wieku 2 – 14 lat. Na powierzchniach tych, zgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie DGLP z 01.04.2025 r., Zn. spr.: ZŁ.074.5.2025, odstępuje się od wszelkich metod zabezpieczania drzewek przed szkodami.

Główną metodą bezpośrednią ochrony lasu przed zwierzyną stosowaną przez Nadleśnictwo Sieraków w latach 2016 – 2025 było i jest grodzenie upraw siatką. Stan inwentarzowy ogrodzeń upraw leśnych na dzień 01.01.2016 r. wynosił 416,17 ha i 285 232 m. Stan ten na dzień 31.12.2025 r. wyniesie 275,39 ha i 208 295 m. Co do zasady, grodzeniu podlegały głównie cenne gatunki liściaste: dąb, buk, lipa, jawor, jarząb brekinia. W obrębie leśnym Sieraków buk nie wymaga 100% ochrony w formie ogrodzeń. W 2021 r. odstąpiono całkowicie i ostatecznie od grodzenia domieszek brzozy w obrębie leśnym Bucharzewo Sierakowskie.

Inne stosowane metody bezpośrednie ochrony odnowień przed zwierzyną to zabezpieczanie drzewek repelentami, osłonkami z tworzywa sztucznego, pakułami z wełny owczej, indywidualne osłony z siatki. Drzewa zgryzowe wykładano do 2022 r.

Stosowane metody zabezpieczania upraw i młodników przed zwierzyną w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48 Metody ochrony lasu przed zwierzyną stosowane w Nadleśnictwie Sieraków w okresie 01.01.2016 – 31.12.2025 r.

Rok	Grodzenie upraw siatką (ha)	Pozostałe metody mechaniczne (ha)	Zabezpieczanie chemiczne repelentami (ha)	Wykładanie drzew zgryzowych (ha)
2016	26,63	12,26	5,80	982,00
2017	47,50	6,92	18,05	570,00
2018	65,01	17,75	16,30	550,00
2019	49,12	11,60	9,60	420,00
2020	34,93	1,52	5,38	140,00
2021	28,81	8,05	15,92	150,00
2022	23,24	0,00	37,97	90,00
2023	28,04	0,00	10,13	0,00
2024	25,25	0,10	23,59	0,00
2025	23,02	0,15	41,36	0,00
Suma	351,55	58,35	184,10	2 902,00

Poziom wyrządzanych szkód nie przekracza na ogół wskaźników tzw. szkód gospodarczo znośnych. W celu zmniejszenia rozmiaru wyrządzanych szkód należy dążyć do utrzymywania optymalnego stanu zwierząt łownych poprzez pełne wykonywanie planów odstrzału. Pozostałe sposoby jak grodzenia upraw, prawidłowe zagospodarowanie poletek łowieckich, stosowanie mechanicznych, akustycznych i chemicznych środków odstraszających, palikowanie drzewek, zimowe wykładanie drzew ogryzowych oraz dokarmianie zwierzyny, wpływają na ograniczanie rozmiaru wyrządzanych szkód.

30. Zagrożenia antropogeniczne

30.1. Zanieczyszczenie powietrza

Nadleśnictwo Sieraków leży w regionie o średnim zainwestowaniu przemysłowym. Emisja zanieczyszczeń związana jest głównie z mieszkalnictwem i rolnictwem. Głównym źródłem zanieczyszczeń atmosferycznych są gospodarstwa domowe i działalność gospodarcza bazująca na węglu, szczególnie w okresie grzewczym. Jest to tzw. emisja niska związana z budownictwem jednorodzinnym.

Jednym z większych zakładów, który może powodować zanieczyszczenie powietrza jest Huta Szkła „Warta" w Sierakowie. Silne uszkodzenia drzewostanów spowodowane imisją przemysłową obserwowano w poprzednich dziesięcioleciach w leśnictwie Tuchola (III stopień uszkodzeń wyznaczono na powierzchni ok. 240 ha). Jednak obecnie huta przeszła na nowszą technologię produkcji szkła (zastąpiono paliwo stałe - gazem). Aktualnie nie ma na terenie nadleśnictwa zakładów przemysłowych wpisanych do wojewódzkiej listy zakładów szczególnie uciążliwych. Przekroczenie dopuszczalnych norm skażeń środowiska może występować, ale tylko sporadycznie i mieć lokalny charakter. Najistotniejszym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa jest transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są węglowodory. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu tranzytowego pojazdów ciężkich. Największa emisja spowodowana komunikacją ma miejsce na drogach wojewódzkich nr: 133, 150, 182, 186, 198.

Aktualne dane na temat stanu zanieczyszczeń powietrza zawarte są w Rocznej ocenie jakości powietrza w Województwie Wielkopolskim za rok 2024 (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska 2025). Strefę wielkopolską (do której zalicza się teren Nadleśnictwa Sieraków) oceniano pod kątem dwutlenku siarki, tlenków azotu, oraz ozonu z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin i zaliczono do klasy A – w 2024 r. w strefie nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu wyżej wymienionych substancji. Stwierdzono natomiast przekroczenie wartości normatywnej ozonu wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

30.2. Zanieczyszczenie wód i gleb

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia pochodzące z następujących źródeł:

- źródła przemysłowe (systemy kanalizacyjne zakładów przemysłowych);

- źródła komunalne: miejskie systemy kanalizacyjne oraz miejsca odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych;
- spływy powierzchniowe zawierające związki biogenne z nawozów chemicznych i środków ochrony roślin;
- niekontrolowane zrzuty ścieków do strumieni, stawów i rzek.

Znaczący negatywny wpływ na ekosystemy jezior ma zarybianie obcym gatunkiem ryby, jakim jest amur. Jest to niezwykle żarłoczna ryba roślinożerna. Dobowe dawki pobieranego pokarmu mieszczą się w zakresie od 3 do 216% masy ciała, w zależności od temperatury, rodzaju pokarmu i wielkości osobniczej. Wielkość dawki pokarmu rośnie wraz z temperaturą wody. Jednocześnie żerując amur niszczy roślinność. Szacuje się, że przyrost 1 kg masy odbywa się kosztem redukcji około 90 kg roślin, z czego tylko połowa jest zjedzona, reszta ulega zniszczeniu. Na przykładzie jezior Mazurskich stwierdzono, że amur jest w stanie w krótkim czasie całkowicie wyeliminować roślinność wodną (M. Brylińska [red] 2000). Zanik roślinności przekłada się na wzrost trofii jezior, większą biodostępność azotu i fosforu w toni wodnej, co przekłada się na zakwity fitoplanktonu, w tym sinic.

Spośród głównych cieków przepływających przez teren nadleśnictwa, stan wód badano w czterech. Poniżej przedstawia się wyniki oceny stanu jednolitych części wód (JCW) w latach 2016-2021 (GIOŚ 2025).

Tabela 49. Stan jakości wód rzecznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (GIOŚ 2025 – mapa interaktywna, dane dla rzek pochodzą z lat 2016-2021)

Lp.	Nazwa jednolitej części wód rzecznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jednolitej części wód powierzchniowych
1.	Kłosowska Struga PLRW600017187569	Zły stan ekologiczny	Stan chemiczny dobry	Zły stan wód
2.	Śremska Struga PLRW600016187549	Zły stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
3.	Jaroszewska Struga PLRW60001618752	Zły stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
4.	Osiecznica PLRW600025187499	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód

W latach 2016-2021 stan jezior oceniano w przypadku trzynastu jezior (GIOŚ 2025).

Tabela 50. Stan jakości wód jeziornych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (GIOŚ 2025 – mapa interaktywna, dane dla jezior pochodzą z lat 2016-2021)

Lp.	Nazwa jednolitej części wód jeziornych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jednolitej części wód powierzchniowych
1.	Jez. Barlin PLLW10295	Słaby stan ekologiczny	Stan chemiczny	Zły stan wód

Lp.	Nazwa jednolitej części wód jeziornych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jednolitej części wód powierzchniowych
			poniżej dobrego	
2.	Jez. Kłosowskie PLLW10294	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
3.	Jez. Lichwińskie PLLW10288	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
4.	Jez. Kubek PLLW10286	Zły stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
5.	Jez. Ławickie PLLW10301	Słaby stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
6.	Jez. Śremskie PLLW10292	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
7.	Jez. Jaroszewskie PLLW10287	Dobry stan ekologiczny	Stan chemiczny dobry	Dobry stan wód
8.	Jez. Lutomskie PLLW10285	Słaby stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
9.	Jez. Wielkie PLLW10276	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
10.	Jez. Chrzypskie PLLW10273	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
11.	Jez. Białokoskie PLLW10274	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
12.	Jez. Kuchenne (k. m. Środka) PLLW10279	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
13.	Jez. Krzymień	Zły stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód

Tereny Nadleśnictwa Sieraków położone są w zasięgu JCWPd (jednolite części wód podziemnych) nr 41 (większość zasięgu terytorialnego), 59 (część południowa) i 34 (fragment w cz. płn.). Stan wód podziemnych przedstawia się następująco (Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy 2023):

- JCWPd 41 – stan dobry;
- JCWPd 59 – stan dobry;
- JCWPd 34 – stan słaby.

Gospodarka wodno-ściekowa w gminach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa jest częściowo uregulowana. Na terenie gminy Sieraków z sieci kanalizacyjnej korzysta 72,5% ogółu ludności, w gminie Kwilcz 60,3% a w gminie Chrzypsko Wielkie 28,2% (źródło GUS, dane za 2023 r.). Stopień skanalizowania gmin jest pochodną dużego rozproszenia zabudowy oraz ukształtowania terenu, które znacząco utrudniają prowadzenie sieci kanalizacyjnej oraz

zwiększają koszty jej budowy. Mimo to w stosunku do roku 2014, odsetek ludności korzystający z sieci kanalizacyjnej wzrósł we wszystkich trzech gminach.

Tabela 51 Porównanie udziału ludności korzystającej z sieci kanalizacji sanitarnej

Jednostka terytorialna	Ludność korzystająca z sieci kanalizacji sanitarnej (%)	
	Dane za 2014	Dane za 2023
Gmina Sieraków	69,5	72,5
Gmina Kwilcz	52,2	60,3
Gmina Chrzypsko Wielkie	22,6	28,2

Aktualnie potencjalne zagrożenia dla stanu jakości wód stanowią:

- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa części terenów wiejskich;
- nieopomiarowany pobór wód podziemnych i powierzchniowych na potrzeby nawodnień upraw rolnych;
- możliwość skażenia terenu oraz wód wgłębnych i powierzchniowych w wyniku kolizji na szlakach drogowych i kolejowych;
- występowanie tzw. dzikich wysypisk śmieci i wylewisk;
- wylewanie gnojowicy na grunty użytkowane rolniczo w sąsiedztwie cieków;
- intensywne stosowanie wspomaganych chemicznie metod agrotechnicznych;
- niekontrolowany rozwój zabudowy rekreacyjnej i turystycznej w sąsiedztwie jezior.

30.3. Zagrożenie pożarowe

Poważnym, stałym zagrożeniem obszarów leśnych są pożary, zwłaszcza w okresie wczesnej wiosny oraz długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim. Powodują one dotkliwe, nieraz nieodwracalne straty w ekosystemach leśnych. Stan zagrożenia pożarowego obszarów leśnych jest przede wszystkim wynikiem wzrastającej ich penetracji przez ludność i nieostrożnego obchodzenia się z ogniem w lesie lub na gruntach sąsiadujących z lasami. Silne podmuchy wiatru w okresach suszy powodują zwarcie napowietrznych linii energetycznych powodujących iskrzenie i doprowadzających do powstania pożaru. Tereny wzdłuż dróg publicznych również stwarzają potencjalne zagrożenie pożarowe.

Lasy Nadleśnictwa Sieraków zaliczone zostały do II kategorii zagrożenia pożarowego. W latach 2016-2025 odnotowano 30 pożarów na łącznej powierzchni 5,97 ha. Za obszary szczególnie zagrożone pożarami uznaje się tereny obrębu Bucharzewo Sierakowskie.

Na terenie nadleśnictwa zlokalizowana jest dostrzegalnia p. poż. (oddz. 158b obr. Bucharzewo Sierakowskie).

Tabela 52 Pożary w ostatnim okresie gospodarczym

Rok	Pożary		Przyczyny powstania pożaru							
	Ilość (szt.)	Pow. (ha)	Zaniedbanie (nieostrożność dorosłych)			Podpalenia	Inne wypadki	Energia elektryczna	Powtórny zapłon	Nieznana
			Obiekty żarzące	Papierosy	Zaniedbanie					
2016	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	1	0,01	-	-	1	-	-	-	-	-
2018	5	1,30	-	-	2	1	-	1	-	1
2019	4	0,71	-	-	1	2	-	1	-	-
2020	6	0,24	-	-	3	-	1	2	-	-
2021	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
2022	4	0,29	-	-	4	-	-	-	-	-
2023	3	2,72	-	1	1	-	-	1	-	-
2024	3	0,46	-	-	2	-	-	1	-	-
2025	4	0,24	-	1	-	1	-	1	-	-
Razem	30	5,97		2	14	4	1	7	-	1

Potencjalny i aktualny stan zagrożenia pożarowego obszarów leśnych został przedstawiony szczegółowo w *Planie ochrony przeciwpożarowej dla Nadleśnictwa Sieraków zamieszczonym w elaboracie*.

30.4. Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka – szkodnictwo leśne

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie człowieka przejawia się głównie szkodnictwem leśnym. Na terenie Nadleśnictwa Sieraków szkodnictwo dotyczy głównie nieuprawnionego wjazdu pojazdami silnikowymi w miejsca, gdzie jest to zabronione. Pozostałe negatywne działania, ale o mniejszym znaczeniu to:

- zaśmiecanie terenów leśnych szczególnie przy obiektach turystycznych;
- kradzieże drewna;
- nieprzestrzeganie zasad prawidłowego zachowania się w lesie;
- niewłaściwie zorganizowana i uprawiana turystyka w lesie i na terenach bezpośrednio do niego przyległych (w czasie której niszczone jest runo leśne); wydeptywanie

roślinności leśnej, płoszenie zwierząt, zaśmiecanie terenu, penetrowanie terenów objętych zakazem wstępu (głównie – uprawy leśne do 4 m wysokości);

- masowy i plądrowniczy sposób zbierania grzybów (również na terenach kilkuletnich upraw leśnych) prowadzący do zanikania niektórych gatunków, niszczenie grzybów nieprzydatnych spożywczo, a także pozyskiwanie owoców runa leśnego za pomocą niedozwolonych narzędzi i sposobów (np. wyczesywanie jagód czernicy z krzewinek specjalnymi grzebieniami, rozgarnianie ścioły w poszukiwaniu młodych grzybów);
- wandalizm przejawiający się w dewastacji oraz kradzieży elementów leśnej infrastruktury turystycznej, siatki grodzeniowej;
- przenoszenie z lasu do przydomowych ogrodów i oczek wodnych prawnie chronionych gatunków roślin;
- rabunkowe i nielegalne (wykonywane bez stosownego zezwolenia) pozyskiwanie chronionych gatunków mchów i porostów do celów dekoracyjnych (florystyka, dekoracje wystaw sklepowych i in.);
- kradzieże choinek, nielegalne pozyskiwanie stroiszu – podkrzesywanie świerków z gałęzi bocznych, a nawet ogławianie wierzchołków;
- nieuprawnione korzystanie z otwartego ognia na terenach leśnych;
- naganny proceder wiosennego wypalania łąk;
- kłusownictwo leśne i wodne;
- wnykarstwo.

Potencjalnym zagrożeniem może być również prowadzenie gospodarki leśnej z pominięciem podstaw ekologicznych, bez uwzględnienia potrzeb hodowlanych i ochronnych ekosystemów leśnych (schematyzm, zaniedbania pielęgnacyjne oraz nadmierne użytkowanie lasu). Zagrożenie może stanowić również nieracjonalna gospodarka łowiecka w przypadku niewłaściwego jej planowania i realizacji (nierzetelnie sporządzane plany odstrzału zwierzyny – zarówno pod względem liczebności jak również struktury płciowej i wiekowej, zaniżanie stanów zwierzyny).

Nadleśnictwo realizuje szereg skutecznych działań profilaktycznych związanych z przestrzeganiem zasad prawidłowego zachowania się w lesie oraz zagospodarowaniem rekreacyjnym; prowadzi również intensywnie edukację przyrodniczo-leśną społeczeństwa. Działania te pozwalają na stwierdzenie, że ekosystemom leśnym nie zagraża niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna.

Tabela 53 Analiza szkodnictwa leśnego na terenie Nadleśnictwa Sieraków w latach 2016 – 2025

Rok	Ilość przypadków bezprawnego	Liczba udzielonych pouczeń	Liczba nałożonych mandatów	Ilość wniosków do Sądów	Przypadki niewykryte	Kradzieże drewna przyp./wartość	Masa skradzionego drewna [m^3]	Kradzież lub zniszczenie	Kłusownictwo ilość/wartość

	korzystania z lasu		szt. / kwota	o ukaranie	lub przekazane innym organom			mienia przyp./ wartość	
2016	19	12	7/450	0	0	11/1108,26	22,77	1/1,47	0
2017	16	7	7/650	0	2	9/2412,00	30,90	1/7478,00	0
2018	118	57	56/3200	5	0	7/2904, 93	27,87	0	2/20500,00
2019	144	49	94/7820	1	0	11/1816,77	14,84	0	1/7800,00
2020	137	41	93/8350	3	0	4/3255,33	14,24	2/0	2/15600,00
2021	130	68	62/6750	0	0	3/374,19	1,50	2/880,00	0
2022	226	96	128/12000	1	1	3/8877,72	31,90	1/400,00	0
2023	203	93	108/8250	2	0	10/33744,32	64,20	1/1000,00	0
2024	275	169	104/21600	2	0	3/1133,50	4,26	0	0
2025	148	95	53/7800	0	0	8/3721,10	20,17	2/332,00	0
Razem	1416	687	712/76870	14	3	69/59348,12	232,65	10 / 10091,47	5/43900,00

Zdj. 13 Nielegalne (?) schody prowadzące do jeziora przez oddz. 91r obr. Sieraków (fot. P. Walczewski)

Zdj. 14 Runo leśne w siedlisku przyrodniczym 91E0 wykoszone w celu stworzenia dojścia do jeziora (fot. P. Walczewski)

Zdj. 15 Przykład zastawki ze skradzionymi szandorami w oddz. 45c obr. Sieraków (fot. P. Walczewski)

Zdj. 16 Sprzęt do nielegalnego połowu ryb ukryty w rezerwacie przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” (fot. P. Walczewski)

31. Obszary potencjalnych konfliktów społecznych

Na terenie Nadleśnictwa Sieraków funkcjonuje Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), który jest platformą do komunikowania się z lokalną społecznością. Wynikiem prac ZLW jest m.in. wyznaczenie w Nadleśnictwie Sieraków „Lasów o zwiększonej funkcji społecznej".

Obszarem konfliktowym na terenie nadleśnictwa są lasy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Sieraków o powierzchni około 9,71 ha (fragmenty oddziałów 47 i 48 obr. Sieraków). Lasy te w projekcie pul zostały zaliczone do „Lasów o zwiększonej funkcji społecznej", oraz do lasów ochronnych w kategorii „Lasy w miastach i wokół miast". Urząd Miasta i Gminy Sieraków wnioskował o wyłączenie wyżej wspomnianego kompleksu leśnego z „Lasów o zwiększonej funkcji społecznej" w związku z zamiarem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków i przeznaczenia tego terenu pod rozbudowę huty szkła (źródło: Protokół ze spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy z 03.07.2025 r.). Sprawa została poddana dyskusji przedstawicieli gminy wraz z przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP w Poznaniu. Stanowisko przedstawicieli Lasów Państwowych jest jednoznaczne w kierunku zachowania lasu na tym obszarze.

32. Kształtowanie strefy ekotonowej i zadrzewieniowej

Ekoton to pas przejściowy pomiędzy dwoma naturalnymi biocenozami, który odznacza się większym bogactwem flory i fauny niż sąsiadujące ze sobą ekosystemy. Na brzegu lasu o niewykształconych strefach ekotonowych dochodzi do szeregu niekorzystnych procesów. Silne nasłonecznienie, wysuszający wpływ wiatru, migracja obcych gatunków prowadzi do degeneracji zbiorowisk leśnych. Dobrze wykształcone strefy ekotonowe mogą zapobiegać rozprzestrzenianiu się pożarów w lasach. Chronią przed wnikaniem do wnętrza kompleksów leśnych różnego rodzaju imisji (pyłów, gazów, aerozoli). Zmniejszają niekorzystny wpływ sąsiedztwa terenów otwartych na zoocenozy leśne. Strefy ekotonowe z różnymi gatunkami „pożytecznych" zwierząt podnoszą naturalną odporność drzewostanu na ataki „szkodników" lasu. Strefa ekotonowa podnosi stabilność ekosystemu leśnego i przyczynia się do utrzymania wysokiej produkcyjności drzewostanów i sprawności siedlisk.

Strefy ekotonowe należy zakładać jednocześnie z drzewostanem, na którego obrzeżu mają występować. Idealnie wykształcone zewnętrzne leśne ekotony powinny składać się z trzech stref (Brzeziecki 2008):

- Strefa drzewiasta – najbardziej wewnętrzna część strefy ekotonowej. W obrębie tej strefy następuje stopniowe rozluźnienie zwarcia drzewostanu w kierunku na zewnątrz drzewostanu. W strefie tej powinny znajdować się drzewa gatunków osiągających duże rozmiary końcowe. Dzięki luźniejszej więźbie powinny one mieć możliwość umocnienia w warstwie korzeni i wykształcenia silnych i odpornych pni. W dolnej warstwie drzewostanu powinny się znaleźć drzewa reprezentujące gatunki osiągające mniejsze rozmiary końcowe, a także, w kierunku na zewnątrz, gatunki krzewiaste. Docelowa szerokość strefy drzewiastej powinna wynieść około 15 m.
- Strefa drzewiasto-krzewiasta – graniczy od zewnątrz ze strefą krzewiastą, osiągając szerokość około 5 m. Tworzą ją drzewa osiągające mniejsze rozmiary końcowe oraz krzewy. Zwarcie jest luźniejsze, drzewa rozmieszczone są nieregularnie. Warstwę podszytową tworzą różne gatunki krzewów. Drzewa osiągające duże rozmiary końcowe w tej strefie nie powinny się już znajdować.
- Strefa krzewiasta – najbardziej zewnętrzna część strefy ekotonowej. Stanowi ją pas krzewów o szerokości od 3-5 m. W kierunku na zewnątrz powinny się znaleźć krzewy osiągające mniejsze rozmiary w określonych warunkach.

Do powstania stref ekotonowych wykształconych zgodnie z powyższym schematem powinno się dążyć przede wszystkim w przypadku większych kompleksów leśnych, szczególnie tam, gdzie dominują gatunki iglaste, a to ze względu na bezpieczeństwo drzewostanów, względy biocenotyczne i estetykę krajobrazu.

W przypadku już istniejących zewnętrznych stref ekotonowych należy dążyć do ich utrzymania. W przypadku drzewostanów złożonych z gatunków liściastych, występujących na obrzeżu lub wewnątrz większych kompleksów złożonych z gatunków iglastych, na szerokości do jednej wysokości drzewostanu należy zrezygnować z odnawiania przy pomocy zrębów zupełnych i stosować zasady przyjęte przy zagospodarowaniu lasu trwałego (cięciami jednostkowymi lub grupowymi, jak w rębni przerębowej).

Konieczność tworzenia stref ekotonowych wokół zbiorników wodnych i wzdłuż cieków wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 poz. 672). Szczegółowe zasady tworzenia stref buforowych, ekotonowych i krajobrazowych określa Instrukcja Urządzania Lasu cz. I.

Nadleśnictwo w ramach zadrzewień realizuje zagospodarowanie leśniczówek i osad leśnych unikając introdukcji gatunków obcych (*Robinia pseudoacacia, Quercus rubra*, kultywary z rodzaju *Populus*). Inne, atrakcyjne gatunki egzotyczne wprowadzane są na niewielką skalę, wyłącznie w bezpośrednim sąsiedztwie osad leśnych i osiedli.

Koncepcja wprowadzania zadrzewień śródpolnych wychodzi naprzeciw postanowieniom międzynarodowej konwencji o trwałym i zrównoważonym rozwoju obszarów wiejskich i ochronie zasobów przyrody (Rekomendacja Nr 94/6 Rady Europy).

33. Kształtowanie stosunków wodnych

Ekosystemy o charakterze naturalnym, do których należą ekosystemy wodne oraz bagienne, o ile tylko ich siedliska nie ulegną przekształceniu, powinny pozostać w warunkach braku ingerencji człowieka. Ochrona bierna, polegająca na zabezpieczeniu przed zewnętrznymi wpływami oraz wstrzymaniu się od ingerencji, jest tu właściwą formą ochrony. Wszystkie cieki i zbiorniki wodne, a także ekosystemy o charakterze zdeterminowanym przez wodę (źródliska, torfowiska, olsy, lasy łęgowe, łąki zalewowe, szuwary) to obiekty pełniące ważną, często niedocenianą rolę ekologiczną i przyrodniczą.

Warunkami skutecznej ochrony wód i ekosystemów zdeterminowanych przez wodę jest realizacja ochrony zasobów wodnych – obecność wody w krajobrazie jest niezbędnym warunkiem funkcjonowania ekosystemów źródlisk, cieków i zbiorników wodnych. Osuszenie oznacza ich nieuchronną degradację.

Do metod ochrony zasobów wodnych zalicza się następujące działania:

- Zachowanie wszystkich istniejących, antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę, tj. zastawek, podpiętrzeń, zbiorników małej retencji;
- Realizacja działań zabezpieczających właściwe stosunki wodne mokradeł (budowa drobnych piętrzeń stabilizujących odpływ wody z torfowisk);
- Zachowanie i podwyższanie udziału lasów w krajobrazie;
- Ochronę czystości wód – przedsięwzięcia te wchodzą bardziej w zakres ochrony środowiska niż ochrony przyrody; muszą one być podejmowane w całej zlewni i wymagają współpracy zainteresowanych jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Oprócz antropogenicznych źródeł zanieczyszczeń na czystość wód wpływa charakter całej zlewni. Korzystne są zlewnie o dużej lesistości, dużym udziale użytków zielonych, małej erozji powierzchniowej na polach i braku źródeł zanieczyszczeń. Na jakość wód cieków i zbiorników wodnych wpływa również w sposób istotny struktura krajobrazu bezpośrednio otaczającego te akweny. Pasy użytków zielonych otaczające brzegi, a jeszcze lepiej pasy zakrzewień i zadrzewień, pełnią rolę barier biogeochemicznych, ograniczających bezpośredni spływ zanieczyszczeń. Identyczną rolę ochronną pełni roślinność litoralu jeziornego oraz roślinność nadbrzeżnych ziołorośli nad rzekami. W przypadku cieków w krajobrazie leśnym dopływ biogenów ze zlewni ograniczany jest przez las; mógłby jednak być znacznie zwiększony w przypadku wykonania zrębów sięgających linii brzegowej. Niedopuszczalne jest w tej strefie przyjęcie i realizacja zrębowego sposobu gospodarowania, dopuszcza się natomiast stosowanie rębni częściowych.

Drzewostany w sąsiedztwie wód spełniają, poza wspomnianymi wyżej funkcjami, również ważną rolę retencyjną, dlatego też należy bardzo wnikliwie rozpatrywać ewentualność wystąpienia ubocznych skutków działalności prowadzącej do zmiany stosunków wodnych (odwodnienia), eksploatacji torfu, wykonywania głębokich wykopów oraz stosowania chemicznych środków ochrony lasu.

W 2021 r. Nadleśnictwo Sieraków zakończyło działania w ramach drugiej edycji projektu „Małej retencji nizinnej". W wyniku podjętych działań wykonano 29 obiektów piętrzących wodę:

- 14 progów,
- 13 zastawek,
- 2 przepusty z piętrzeniem.

W 2010 r., w ramach pierwszej odsłony projektu MRN, wybudowano 2 zbiorniki retencyjne, 7 zastawek piętrzących wodę na ciekach oraz 1 próg spiętrzający wodę na jednym z jezior, a także przepust.

Poniżej zestawiono obiekty małej retencji wykonane na gruntach nadleśnictwa w pierwszej i drugiej edycji programu „Małej retencji nizinnej".

Tabela 54 Obiekty małej retencji oddane do użytku w 2022 r.

Lp.	Urządzenie wodne	Gmina	Powiat	Leśnictwo	Oddział pododdział	Nr działki	Obręb ewidencyjny
1.	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Tuchola	8n	151	Izdebno/Jabłonowo
2.	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Tuchola	13d	152	Izdebno/Jabłonowo
3.	Próg	Sieraków	Międzychód	Ławica	55k	218	Góra
4.	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	55g	199	Góra
5.	Przepust z piętrzeniem	Sieraków	Międzychód	Ławica	55c	218	Sieraków
6.	Próg	Sieraków	Międzychód	Ławica	75g	242	Góra
7.	Próg	Sieraków	Międzychód	Ławica	75f	199	Góra
8.	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	86i	363	Grobia
9.	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	85l	370	Grobia
10.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	116a	116/1	Strzyżmin Śródka
11.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	116a	116/1	Strzyżmin Śródka
12.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	116a	116/1	Strzyżmin Śródka
13.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	116a	116/1	Strzyżmin Śródka
14.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	130f	80130/2	Strzyżmin Śródka
15.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	130f	80130/2	Strzyżmin Śródka
16.	Próg	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	130f	80130/2	Strzyżmin Śródka
17.	Zastawka	Pniewy	Szamotuły	Stary Młyn	124 b	80124/1	Nojewo
18.	Próg	Pniewy	Szamotuły	Stary Młyn	123 h	80123/1	Nojewo

Lp.	Urządzenie wodne	Gmina	Powiat	Leśnictwo	Oddział pododdział	Nr działki	Obręb ewidencyjny
19	Próg	Pniewy	Szamotuły	Stary Młyn	123 h	80123/1	Nojewo
20	Próg	Pniewy	Szamotuły	Stary Młyn	123 h	80123/1	Nojewo
21	Próg	Pniewy	Szamotuły	Stary Młyn	124 a	80124/1	Nojewo
22	Przepust z piętrzeniem	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	115 s	115/4	Strzyżmin Śródka
23	Zastawka	Chrzypsko	Międzychód	Stary Młyn	113 c	113/1	Strzyżmin Śródka
24	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	45 b	45/3	Góra
25	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	61 b	207	Góra
26	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	61 n	207	Góra
27	Zastawka	Sieraków	Międzychód	Ławica	63 a	302	Kłosowice
28	Zastawka	Kwilcz	Międzychód	Prusim	203 c	308	Kurnatowice
29	Zastawka	Kwilcz	Międzychód	Prusim	204 g	310	Kurnatowice

Tabela 55 Obiekty małej retencji wykonane w ramach projektu MRN2 w roku 2010

Leśnictwo/Gmina	Typ obiektu	Lokalizacja	Minimalna objetość retencjonowanej wody (m^3)	Wymiary/Wysokość piętrzenia
Prusim/Kwilcz	zastawka	202i	4 800	96 cm
	zastawka	205c	5 200	92 cm
	zastawka	212d	750	97 cm
	zastawka	105l	25	90 cm
Ławica/Sieraków	Próg wodny o stałym piętrzeniu	85n	26 200	54 cm
	przepust	85n	0	0 cm
Tuchola/Sieraków	zastawka	12g	17 900	96 cm
Stary Młyn/Chrzypsko Wielkie	zastawka	118h	220	92 cm
	zastawka	117a	120	97 cm
Gospódka/Sieraków	zbiornik	3k	4 060	3 440 m^2
Czapliniec/Sieraków	zbiornik	226p	1 040	1 095 m^2

W sierpniu 2025 r. Nadleśnictwo Sieraków nawiązało współpracę z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej jako liderem projektu pn. „Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”. W ramach przedsięwzięcia wykonano w poprzek rowów oraz innych linii

okresowego spływu wody przegród ziemnych wzmocnionych workami jutowymi (materiał biodegradowalny), piętrzących wodę. Celem działania jest spowalnianie odpływu wody w zlewni, co wpisuje się w założenia takich dokumentów strategicznych jak m.in. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy, czy Program Przeciwdziałania Niedoborom Wody. Do ww. działań wytypowano 6 płatów siedlisk hydrogenicznych (5 płatów 91E0 oraz 1 płat 91F0), po 3 płaty w leśnictwach Ławica oraz Prusim (obręb leśny Sieraków). Zamiar wykonania ww. prac zgłoszono Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu (RDOŚ) oraz odpowiednim jednostkom Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Działania są zgodnie z założeniami dokumentu pt. „Studium Hydrologiczne dla zlewni Nadleśnictwa Sieraków" opracowanego przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu.

Nadleśnictwo Sieraków przystąpiło także do uczestnictwa w projekcie pn. "Lasy dla mokradeł – ochrona siedlisk hydrogenicznych na obszarach cennych przyrodniczo", planowanego do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) na okres 2025 – 2029. Aktualnie trwa ustalanie zakresu szczegółowego harmonogramu rzeczowego projektu, w porozumieniu z partnerem projektu – Centrum Ochrony Mokradeł (CMOK).

Wszelkie zabiegi gospodarcze w lasach należy wykonywać zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023, poz. 672), szczególnie w zakresie:

- niewykorzystywania do zrywki drewna koryt cieków naturalnych;
- pozostawiania w pasie o szerokości 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych zwalonych pni drzew, podszytu, dużych kamieni;
- niestosowania rębni zupełnych oraz gniazdowych w pasie o szerokości 30 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych (rozporządzenie podaje pas o szerokości 25 m, jednak w Nadleśnictwie Sieraków przyjęto 30 m ze względu na objęcie całego niemal terenu nadleśnictwa obszarem Natura 2000 „Puszcza Notecka", szerokość 30 m wynika także z wytycznych wyznaczania OCP-2);
- projektowania szlaków operacyjnych w odległości minimum 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.

Podczas planowania i realizacji wszystkich cięć rębnych stosuje się strefy buforowe od strony cieków, zbiorników wodnych, bagien i siedlisk bagiennych o szerokości 30 m. Strefy te zmapowano i są one dostępne w ramach usługi WMS dla służb terenowych i wszystkich pracowników biura nadleśnictwa.

34. Formy ochrony – zalecenia ochronne

34.1. Obszary Natura 2000

Przy realizacji gospodarki leśnej należy stosować się do obowiązujących planów ochrony lub planów zadań ochronnych. W przypadku braku wymienionych dokumentów gospodarkę leśną należy prowadzić uwzględniając potrzeby ochronne siedlisk przyrodniczych i gatunków „naturowych" wymienionych w SDF danego obszaru, jako przedmioty ochrony. Ochroną należy również objąć występujące w danym obszarze siedliska przyrodnicze i gatunki „naturowe" niewymienione w SDF zgodnie z zaleceniami POP. Zadania ochronne dla obszarów Natura 2000 zawiera tabela 57 (wzór nr XXIII wg IUL) wiersze: 1-28, oraz tabele w załączniku 1 (wzór nr XXII wg IUL), wiersze: 1-21, 110-130.

34.2. Parki Krajobrazowe

Na terenie nadleśnictwa znajduje się Sierakowski Park Krajobrazowy. Przy realizacji gospodarki leśnej w granicach parku krajobrazowego należy stosować się do zasad gospodarowania przyjętych w rozporządzeniu o jego powołaniu oraz do planu ochrony danego parku (jeżeli taki jest).

34.3. Rezerwaty Przyrody

Na gruntach nadleśnictwa położonych jest sześć rezerwatów przyrody: Buki nad Jeziorem Lutomskim, Cegliniec, Czaple Wyspy, Mszar nad Jeziorem Mnich, Bukowy Ostrów, Bobrownia.

Rezerwaty przyrody są wyłączone z gospodarki leśnej, a działania tam realizowane wynikają wprost z planu ochrony. Zadania ochrone dla rezerwatów przyrody zawiera tabela 57 (wzór nr XXIII wg IUL) wiersze: 34-39.

34.4. Pomniki przyrody

Odpowiedzialność za utrzymanie pomników przyrody spoczywa na władzach gmin, niemniej jednak należy otaczać je nadal wszechstronną opieką oraz popularyzować fakt ich występowania. Podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w pododdziałach, w których zlokalizowane są drzewa i głazy uznane za pomniki, prace należy wykonywać w sposób zabezpieczający chronione obiekty przed zniszczeniem. Wnosi się również o ochronę innych,

okazałych i wiekowych drzew lub ich zgrupowań, jako potencjalnych pomników przyrody. Zadania ochronne dla pomników przyrody zawiera tabela 57 (wzór nr XXIII wg IUL) wiersz: 40.

34.5. Ochrona gatunkowa

W trakcie obowiązywania p.u.l. należy dostosować sposób prowadzenia gospodarki leśnej do wymogów Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023, poz. 672).

Ponadto w stosunku do gatunków chronionych zaleca się:

- Chronić stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin i grzybów podczas zabiegów gospodarczych zgodnie z zaleceniami POP;
- W przypadku rębni na stanowiskach rzadkich i chronionych roślin i grzybów pozostawiać kępy drzewostanu, omijać stanowiska tych gatunków lub zabiegi gospodarcze wykonać w okresie zimowym;
- Przed przystąpieniem do wykonywania zabiegów gospodarczych w danym wydzieleniu należy dokonać oględzin w zakresie występowania chronionych gatunków;
- Wyznaczać i ochraniać drzewa biocenotyczne, w tym: miejscowo spróchniałe i z owocnikami grzybów; dziuplaste; drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm); drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt; drzewa wyraźnie wyróżniające się wiekiem lub rozmiarami w stosunku do innych drzew na tym terenie (zgodnie z zapisami aktualnie obowiązującej instrukcji ochrony lasu);
- W przypadku odnalezienia miejsca rozrodu wilka przekazać informację do RDOŚ i nie wykonywać zabiegów gospodarczych w odległości 500 m od nory w okresie od 01.04 do 31.08;
- Przed przystąpieniem do zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, gdzie zostały stwierdzone stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, należy poinstruować wykonawców robót leśnych w zakresie przeprowadzenia robót w sposób jak najmniej szkodliwy dla stwierdzonych gatunków;
- Informacja o występowaniu stanowisk gatunków chronionych i ich siedliskach powinna być umieszczana i na bieżąco aktualizowana np. w kronice Programu Ochrony Przyrody oraz SILP;

- Prowadzić fachowe szkolenia pracowników terenowych (leśniczowie i podleśniczowie) oraz kadry inżynieryjno-technicznej z zakresu praktycznej znajomości chronionych gatunków występujących na terenie nadleśnictwa.

Szczegółowe zalecenia ochronne dla znanych stanowisk fauny i flory zawierają tabele w załączniku nr 1, wiersze: 33-109, 143-226.

W przypadku prowadzenia prac gospodarczych na obszarach Natura 2000, dla których obowiązuje plan zadań ochronnych i zalecenia wynikające z tego planu są bardziej restrykcyjne niż przytoczone wyżej zapisy należy zawsze stosować się do zapisów planu zadań ochronnych.

35. Ochrona różnorodności biologicznej

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach jest obowiązkiem prawnym wynikającym z obowiązujących ustaw, zarządzeń i instrukcji. Do najważniejszych z nich należą znowelizowane w 2023 roku Zasady hodowli lasu. Precyzują one całokształt zasad postępowania mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej. Biocenozę leśną cechuje wielowarstwowość, wielogatunkowość drzewostanów, obecność nalotu, podszytu i podrostu oraz bogactwo florystyczne runa i warstwy mszystej. Jest ona zróżnicowana przestrzennie, co wynika z różnorodności mikrosiedlisk leśnych. Obok drzewostanów występują także enklawy zbiorowisk nieleśnych rozwijające się w śródleśnych oczkach, bagnach i torfowiskach i na polanach.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach można sformułować następujące zalecenia:

- Dla zachowania różnorodności genetycznej należy postępować zgodnie z Ustawą o Leśnym Materiale Rozmnożeniowym;
- Dla zachowania różnorodności gatunkowej należy w lasach zwracać uwagę zarówno na skład gatunkowy warstw drzewiastych jak i podszytów oraz runa. W tym celu należy dążyć do stosowania zalecanych, a także modyfikowanych lokalnie (stosowna decyzja KZP) składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych typów drzewostanów;
- W celu zachowania różnorodności ekosystemowej należy jak najszerzej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki. Bardzo ważnym elementem zachowania omawianej zmienności jest stopniowa poprawa stosunków wodnych na terenie nadleśnictwa poprzez budowę nowych i konserwację istniejących zastawek;
- Dla zachowania różnorodności krajobrazowej należy unikać zalesiania śródleśnych łąk, bagien i nieużytków.

Podczas prac nad planem urządzenia lasu, nadleśnictwo przekazało wykaz powierzchni wyłączonych z użytkowania. W wydzieleniach tych nie planuje się zabiegów gospodarczych.

Wśród gatunków rzadkich i zagrożonych duża część to organizmy saproksyliczne związane z martwym drewnem. Podczas inwentaryzacji zasobów drzewnych na powierzchniach próbnych dokonano pomiarów drewna martwego, którego zasoby wynoszą 95 667,56 m3 (9,40 m^3 grubizny brutto na 1 ha powierzchni drzewostanów II i starszych klas wieku).

Dla zachowania różnorodności biologicznej ważne jest również odtwarzanie zbiorowisk na siedliskach skrajnie trudnych dla prowadzenia gospodarki leśnej. Są to przeważnie

powierzchnie siedlisk zaliczone do naturalnej sukcesji (ten rodzaj powierzchni leśnej zajmuje areał **79,98 ha – 64 pododdziały**).

36. Ochrona siedlisk przyrodniczych

Podstawowym elementem gospodarki leśnej wpływającym na stan leśnych siedlisk Natura 2000 są przyjęte składy gatunkowe odnowień. Aby nie pogorszyć stanu leśnych siedlisk przyrodniczych, w miejscach ich występowania należy stosować specjalne składy gatunkowe zaprojektowane wg wzoru przedstawionego na Komisji Założeń Planu, opracowania siedliskowego oraz opracowań J. M. Matuszkiewicza (2008).

Tabela 56. Składy gatunkowe odnowień w wydzieleniach z siedliskami Natura 2000 dla poszczególnych typów siedliskowych lasu

Nazwa siedliska (wg metodyki inwentaryzacji PGL LP)	Kod	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw
Kwaśne buczyny (niżowe)	9110	LMw	Bk	Bk 90, So, Dbs, Brz 10	Bk 70, So 20, Dbs, Brz 10
		LMśw	Bk	Bk 90, So, Dbb, Brz 10	Bk 70, So 20, Dbb, Brz 10
		Lśw	Bk	Bk 90, Dbs, Brz 10	Bk 90, Dbs, Brz 10
Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	9130	LMśw	Bk	Bk 90, Dbb, Gb, So, Brz 10	Bk 90, Dbs, Gb, So, Brz 10
		Lśw	Bk	Bk 90, Dbb, Gb, Brz 10	Bk 90, Dbs, Gb, Brz 10
		Lw	Bk	Bk 90, Dbs, Gb, Ol 10	Bk 90, Dbs, Gb, Ol 10
Grąd środkowoeuropejski lub subkontynentalny (typowe)	9170	LMśw	Gb-Db	Dbs, Dbb 60, Gb 30, Bk, Lp, So i in. 10	Dbs, Dbb 50, Gb 20, So 20, Bk, Lp, Kl i in. 10
		LMw	Gb-Db	Dbs 60, Gb 30, Lp, Kl, Ol, So i in. 10	Dbs 50, Gb 20, So 20, Lp, Kl, Ol, i in. 10
		Lśw	Gb-Db	Dbs, Dbb 60, Gb 30, Bk, Lp, Kl i in. 10	Dbs, Dbb 40, Lp 30, Gb 20, Bk, Kl i in. 10
		Lw	Gb-Db	Dbs 60, Gb 30, Lp, Ol, Kl i in. 10	Dbs 40, Lp 30, Gb 20, Ol, Kl i in. 10
Kwaśne dąbrowy (śródlądowe kwaśne dąbrowy)	9190	BMśw	So-Db	Dbb 70, So 20, Brz i in. 10	Dbb 50, So 40, Brz i in. 10
		LMśw	Db	Dbb, Dbs 90, So i in. 10	Dbb, Dbs 60, So 30, Brz I in. 10
		LMw	Db	Dbs 90, So i in. 10	Dbs 60, So 30, Brz i in. 10
Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	91D0-2	Bb	So	So 90, Brzo 10	So 90, Brzo 10
	91D0 (olsy torfowcowe)	LMw	Ol	Ol 90, Brz.om 10 i in.	Ol 90, Brz.om 10 i in.

Nazwa siedliska (wg metodyki inwentaryzacji PGL LP)	Kod	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw
Łęgi olszowo-jesionowe, wierzbowe i topolowe (Łęgi olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe)	91E0	Lw	Ol-Js	Js 50, Ol 40, Wz i in. 10	Ol 60, Js 30, Wz i in. 10
		Ol	Ol	Ol 80, Js 10, Brz i in. 10	Ol 80, Js 10, Brz i in. 10
		OlJ	Js-Ol	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10	Ol 80, Js 10, Brz i in. 10
Łęgi dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0	Lśw	Wz-Db	Db 60, Wz 30, Js, Brz i in. 10	Db 60, Wz 30, Js, Brz i in. 10
		Lw	Js-Wz-Db	Db 50, Wz 20, Js 20, Ol, Kl i in. 10	Db 40, Wz 20, Ol 20, Js 10, Kl i in. 10
		Ł	Db-Wz-Js	Js 30, Wz 30, Db 30, Ol, Kl i in. 10	Db 30, Js 20, Wz 20, Ol 20, Kl i in. 10
		OlJ	Db-Ol-Js	Db 30, Ol 30, Js 20, Wz 10, Lp, Brz i in. 10	Db 30, Ol 30, Js 20, Wz 10, Lp, Brz i in. 10
Bór chrobotkowy	91T0	Bs	So	So 90-95, Brz i inne 5-10	So 90-95, Brz i inne 5-10
		Bśw	So	So 90-95, Brz i inne 5-10	So 90-95, Brz i inne 5-10

W przypadku obserwowania nasilonego zjawiska zamierania jesionu, w miejscach występowania łęgów 91E0 można zwiększać udział olszy czarnej, a w łęgach 91F0 wiązów.

Zaprojektowane w tabeli 56 składy gatunkowe upraw różnią się od docelowych składów drzewostanów – zwiększony udział mają tu gatunki pionierskie takie jak sosna, świerk, olsza czy brzoza. Gatunki te pełnią rolę pielęgnacyjną dla gatunków głównych (np. sosna stanowi podgon dla dębu na siedliskach BMśw i LMśw). Składy gatunkowe będą się zmieniać, poczynając od uprawy (zwykle kilka tysięcy drzew na 1 ha), do drzewostanów docelowych (zwykle kilkaset drzew na ha) wskutek wykonywanych czyszczeń, trzebieży oraz naturalnego wydzielania się drzew.

Poza stosowaniem specjalnych składów odnowień w stosunku do siedlisk przyrodniczych zaleca się następujące postępowanie:

- podczas wykonywania trzebieży i czyszczeń w miejscu występowania siedlisk 9110, 9170, 9190, 9130 oraz 91F0 stosować regulację składu gatunkowego – usuwać występujące w nadmiernej ilości So, Św, Brz, Ol oraz gatunki obce geograficznie. Promować gatunki właściwe siedlisku – Db (9170, 9190, 91F0), Gb i Lp (9170), Bk (9110, 9130), Wz i Js (91F0);
- w przypadku cięć rębnych wykonywanych w sąsiedztwie siedliska 3150, 7110, 7140 pozostawiać od strony zbiorników i torfowisk pasy drzewostanu szerokości minimum 30 m;
- nie wykonywać zalesień gruntów na gruntach z siedliskiem 2330, 6510, 7110, 7140;
- podczas rębni zupełnych, pozostawiane kępy drzewostanu lokalizować w miejscach występowania drobnopowierzchniowych stanowisk siedlisk przyrodniczych;
- podczas cięć zupełnych wykonywanych w płatach leśnych siedlisk przyrodniczych w miarę możliwości wykorzystywać drugie piętra i podrosty gatunków właściwych dla siedlisk;
- nie prowadzić prac gospodarczych w pododdziałach z siedliskiem przyrodniczym 91D0;
- prowadzić ekstensywne użytkowanie kośne łąk 6510 (zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego);
- postępować zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023, poz. 672) – ochronie siedlisk służą m. in. zapisy odnośnie pozostawiania martwych drzew, niestosowania rębni zupełnych oraz gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.

37. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody

Część przedmiotów ochrony obszarów naturowych z terenu Nadleśnictwa Sieraków wymaga podjęcia aktywnych działań zapewniających utrzymanie właściwego stanu ochrony. W poniższej tabeli zamieszczono zalecane zabiegi ochronne dla siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony i występujących na gruntach nadleśnictwa położonych w granicach obszarów naturowych. W przypadku obszarów, dla których zostały sporządzone Plany Zadań Ochronnych (Puszcza Notecka i Jezioro Kubek) przejęto zapisy PZO odnoszące się do Nadleśnictwa Sieraków. Dla obszarów „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska" i „Jezioro Mnich" w ramach planu urządzenia lasu opracowano działania ochronne zgodnie z zakresem PZO, których szczegółową dokumentację zamieszczono w osobnym tomie, a w poniższej tabeli przedstawiono tylko działania przewidziane do wykonania przez nadleśnictwo.

Tabela 57. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody (XXIII w IUL)

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
Puszcza Notecka PLB300015 (zapisy PZO Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r)					
1.	Tereny administrowane przez PGL Lasy Państwowe w obszarze Natura 2000	Zapewnienie miejsc gniazdowania rybołowa i puchacza.	Wyznaczenie miejsc odpowiednich do zlokalizowania sztucznych platform gniazdowych oraz zamontowanie co najmniej 13 platform, w tym ośmiu dla rybołowa i pięciu dla puchacza w pierwszych dwóch latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Utrzymywanie platform we właściwym stanie technicznym w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		W 2014 r. na zlecenie i koszt RDOŚ w Poznaniu na terenie Nadleśnictwa Sieraków wyznaczono i zamontowano 6 platform: 3 dla rybołowa (04-308c, 07-101b, 09-157l) i 3 dla puchacza (02-149g, 08-179a, 09-152j). W 2018 r. zmieniono lokalizację jednej z platform dla rybołowa z 09-157l na 09-106j (leśnictwo Prusim). Zgodnie z pismem RDOŚ w Poznaniu znak: WPN-II.6330.18.2025.NSz dnia

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
					29.08.2025 r. należy utrzymać we właściwym stanie technicznym 3 platformy dla rybołowa i 3 platformy dla puchacza zamontowane w 2014 r. oraz oceniać stan techniczny ww. platform i kontrolować ich zasiedlenie
2.	Tereny administrowane przez PGL Lasy Państwowe w obszarze Natura 2000		Pozostawienie na powierzchniach użytkowanych rębniami zupełnymi co najmniej 5% powierzchni drzewostanów w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozkładu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawienie grup, kęp lub pojedynczych drzew z wyłączeniem przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwa ludzi. Wskazane łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu. Łączna powierzchnia kęp założonych w latach 2016 – 2025 wynosi 139,59 ha, przy łącznej powierzchni manipulacyjnej rębni 2496,47 ha, co daje 5,59%.
3.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie oddz. 174-187, 202-217, 232-248, 249i, l, m, n, 250h, i, 251a, b, 252b, c, g, h, i, f, 253a,d, g, f, 254g, h, i, j, k, l, 255-256, 257a, b,c, f, g, 275b, 276a, b, c, d, g,		Ograniczenie ruchu pojazdów terenowych, tj. samochodów, quadów, motocykli. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
	i, 277-291, 299d, f, g, i, 300a,b,c,d,g,h, i, 301-316, 320c, d, f, g, h i, j, k 321a, b, c, d, f, g, h, i, 322a,b,c,d, 323a, c, f, g, h 324-327, 328c,d, 334a, b 335a, b, c, d, f, g 336, 337a,b, c, 341j				
4.	Tereny administrowane przez PGL Lasy Państwowe w obszarze Natura 2000		Wyłączenie z cięć rębnych lasów wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów, w pasie o szerokości od jednej do dwóch wysokości drzewostanu. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
5.	Strefy ochrony okresowej puchacza i rybołowa położone w obszarze Natura 2000.		Wyłączenie z cięć rębnych lasów położonych w obrębie stref okresowych puchacza i rybołowa. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Aktualnie na gruntach Nadleśnictwa Sieraków brak strefy ochrony rybołowa
6.	Tereny administrowane przez PGL Lasy Państwowe w obszarze Natura 2000		Pozostawianie wykrotów i drzew z dziuplami w lasach wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów w pasie o szerokości około 100 m, z wyjątkiem sytuacji klęskowych oraz zagrażających bezpieczeństwu ludzi. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
7.	Tereny administrowane przez PGL Lasy Państwowe w obszarze Natura 2000		Stosowanie jako czynnika siedliskotwórczego zrębów zupełnych o powierzchni do 6 ha (rębnia Ia) z pozostawieniem fragmentu starodrzewu. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Sumaryczna powierzchnia manipulacyjna wykonana rębni Ia w okresie 01.01.2016 – 31.12.2025 wynosi 745,71 ha, kępy – 72,98 ha (9,79%)
8.	Miejsca lokalizacji platform.		Ocena stanu technicznego platform lęgowych oraz kontrola zasiedlenia. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
Jezioro Kubek PLH300006 (zapisy PZO Zarządzenie nr 9/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 grudnia 2013 r)					
9.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 149g, j, 178a, g, h, n, 206i, j	Płaty siedliska przyrodniczego 91E0.	Zwiększanie udziału martwego drewna – pozostawianie całości martwego drewna wydzielającego się naturalnie. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Aktualnie wszystkie pododdziały znajdują się w Rezerwacie Przyrody „Bobrownia”.
10.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 241a.	Płaty siedlisk przyrodniczych 2330 i 4030 zlokalizowane w wydzieleniach opisane w planach urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sieraków oraz dla Nadleśnictwa Wronki jako linie energetyczne	Wycinanie nalotów i podrostów; tam, gdzie to możliwe, wyrywanie z korzeniami. Usuniecie ściętej biomasy poza płaty siedliska. W drugim i szóstym roku obowiązywania planu.		Wykonano w 2018 i w 2022 r. (powtórzenie) na powierzchni 0,97 ha. Zgodnie z ustaleniami wizji terenowej wykonanej przez pracowników nadleśnictwa i RDOŚ w dniu 24.09.2025 r. siedliska przyrodnicze 2330 i 4030 wykształcają się pod liniami energetycznymi w oddz. 179, 180, 210, 211, 240, 275, 276.

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
11.	Płaty siedlisk przyrodniczych 2330 i 4030 w dowolnych wydzieleniach ze wskazaniami w planie urządzenia lasu Rb I i/lub Rb II.	Płaty siedlisk przyrodniczych 2330 i 4030 w dowolnych wydzieleniach ze wskazaniami w planie urządzenia lasu Rb I i/lub Rb II. Osiągnięcie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych minimalnej powierzchni bezdrzewnej 1000 m^2 dla każdego z wymienionych siedlisk przyrodniczych.	Stwarzanie miejsc do rozwoju siedliska. Pozostawienie bezdrzewnych pasów, o minimalnej szerokości 3 m i minimalnej długości 50 m, wzdłuż północnej granicy wydzieleń posiadających w planie urządzenia lasu wskazanie gospodarcze Rb I lub Rb II. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Zamierzone wskaźniki osiągnięto w 2019 r.: 101a – 0,03 ha (2019), 126c – 0,03 ha (2019), 150c – 0,01 ha (2015), 150i – 0,04 ha (2015), 151d – 0,03 ha (2019), 151h – 0,03 ha (2019), 152b – 0,03 ha (2019), 177f – 0,03 ha (2015), 180f – 0,03 ha (2018), 237b – 0,02 ha (2018), 240b – 0,03 ha (2019) Ogółem – 0,31 ha Zaewidencjonowano w SILP czynność P.BEZDRZ. lub materiał POW.BEZDRZEW Zgodnie z ustaleniami wizji terenowej wykonanej przez pracowników nadleśnictwa i RDOŚ w dniu 24.09.2025 r. siedliska przyrodnicze 2330 i 4030 wykształcają się pod liniami energetycznymi w oddz. 179,

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
					180, 210, 211, 240, 275, 276.
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 (działania ochronne zaprojektowane w ramach pul.)					
12.	Obręb Sieraków oddz. 57f, 58a, 58c, 75g, 75j, 75m, 75o, 75t, 76f, 85i, 85n, 86b, 86d, 86h, 86i, 86o, 86r	Ochrona zlewni siedlisk 3150	W otoczeniu jezior zachować strefę buforową o szerokości co najmniej 30 m i nie wykonywać w niej zrębów zupełnych.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
13.	Obręb Sieraków oddz. oddz. 58d jez. Moczydło 75n jez. Głęboczek 1, oddz. 85j jez. Głęboczek 2	Regulacja składu ichtiofauny w siedliskach 3150	Zakaz zarybiania jezior amurem. W przypadku jeziora Moczydło (58d) wskazane jest zarybianie rybami drapieżnymi.		Zapisy zawarto w aneksach do umów podpisanych z dzierżawcami zbiorników wodnych.
14.	Obręb Sieraków oddz. 49d, 99m, 171d	Ochrona zachowawcza siedliska 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych z zastrzeżeniem możliwości zapewnienia zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymania jego trwałości oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
15.	Obręb Sieraków oddz. 88b	Regulacja składu gatunkowego w płatach siedliska 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	Regulacja składu gatunkowego na drodze trzebieży – promowanie buka, usuwanie sosny, brzozy, świerka robinii akacjowej i modrzewia.		

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
16.	Obręb Sieraków oddz. 88h, i, 90c, 91f, 93i, 94h, i, 101r, s, 104f, 105h, i, 106b, d, i, 188i, 192a, b, m, 196g, 197b, c, 203g	Ochrona zachowawcza siedliska 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych z zastrzeżeniem możliwości zapewnienia zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymania jego trwałości oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
17.	Wszystkie płaty siedliska 9130 w ostoi.	Stosowanie składów odnowień zgodnych z siedliskiem 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	Podczas odnowień należy stosować następujące składy orientacyjne upraw: Lśw - Bk 90, Dbs, Gb, Brz 10 Lw - Bk 90, Dbs, Gb, Ol 10		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
18.	Wszystkie płaty siedliska 9130 w ostoi z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo (sąsiedztwa szlaków turystycznych, dróg, miejsc przebywania turystów).	Zwiększanie zasobów martwego drewna w siedlisku 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)	Pozostawianie naturalnie wydzielającego się martwego drewna z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
19.	Obręb Sieraków oddz. 57g	Regulacja składu gatunkowego siedliska 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	Regulacja składu gatunkowego na drodze trzebieży – promowanie dębów, usuwanie buka, czeremchy późnej i robinii akacjowej		

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
20.	Obręb Sieraków oddz. 57g, 59d	Zwiększanie zasobów martwego drewna w siedlisku 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	Pozostawianie naturalnie wydzielającego się martwego drewna z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
21.	Wszystkie płaty siedliska 9190 w ostoi	Stosowanie składów odnowień zgodnych z siedliskiem 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)	Podczas odnowień należy stosować następujące składy orientacyjne składy upraw: BMśw – Dbb 50, So 40, Brz i in. 10 LMśw – Dbb, Dbs 60, So 30, Brz i in. 10 LMw - Dbs 60, So 30, Brz i in. 10		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
22.	Obręb Sieraków oddz. 42o, r, s, t, 90d, 98f, 101t, 205d, 213j, 217k	Ochrona zachowawcza siedliska 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych z zastrzeżeniem możliwości zapewnienia zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymania jego trwałości oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
23.	Wszystkie płaty siedliska 91F0 w ostoi.	Stosowanie składów odnowień zgodnych z siedliskiem 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	Podczas odnowień należy stosować następujące składy orientacyjne składy upraw: Lśw - Db 60, Wz 30, Js, Brz i in. 10 Lw - Db 40, Wz 20, Ol 20, Js 10, Kl i in. 10		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
24.	Wszystkie płaty siedliska 91F0 w ostoi z wyjątkiem miejsc, w	Zwiększanie zasobów martwego drewna w siedlisku 91F0 łęgowe lasy	Pozostawianie naturalnie wydzielającego się martwego drewna z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
	których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo (sąsiedztwa szlaków turystycznych, dróg, miejsc przebywania turystów).	dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	niebezpieczeństwo.		
25.	Obręb Sieraków oddz.: 42o, 42r, 42s, 42t, 101t	Ograniczenie presji turystycznej w płatach siedliska	Kontrole Straży Leśnej w płatach siedliska narażonych na wydeptywanie, zaśmiecanie i wznoszenie nielegalnych budowli i urządzeń (schody, utwardzone ścieżki, pomosty).		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
26.	Obręb Sieraków: 156j, 200a	Zachowanie siedlisk kumaka nizinnego	Podczas rębni pozostawiać pas drzewostanu o szerokości ok. 30 m wokół stanowisk kumaka		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu
Jezioro Mnich PLH300029 (działania ochronne zaprojektowane w ramach pul.)					
27.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 283f, 284d, 308a, 309a, 325b, 325c, 326a, 326f, 335d, 335g, 336c, 336b, 341h	Ochrona zachowawcza zlewni siedlisk: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 7210 torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumi, Schoenetum nigricantis*), 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak,	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.		Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
		turzycowisk i mechowisk oraz siedlisk mchu haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*.			
28.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 335b, 336a obręb Bucharzewo Sierakowskie	Usunięcie drzew i krzewów z siedliska 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Usunięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,21 ha (łączna powierzcnia zabiegu dla siedlisk 7140, 7230 i gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru) i wyniesienie ich poza teren siedliska. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Zadanie ochronne zaplanowane w planie ochrony Rezerwatu Przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich”. Wykonano w 2019 i w 2022 r. (powtórzenie) na powierzchni 1,21 ha.
Siedliska przyrodnicze nie będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000					
29.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 7d, 294d, f, 317k, l, m, 334j, Obręb Sieraków oddz. 4a, 7a, 8a, 9a, 43j, r, 96k, 217f	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na niezmniejszającym się poziomie.		Koszenie na wysokości 5 – 15 cm nad ziemią w terminie 15 VI – 30 IX, maksymalnie dwa razy w roku, nie rzadziej niż raz na rok, z pozostawieniem 5 – 10% nieskoszonej powierzchni (każdego roku w innym miejscu). Usuwanie biomasy nie później niż 2 tygodnie po pokosie.	Zapisy zawarto w aneksach do umów podpisanych z dzierżawcami.

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
30.	Obręb Sieraków oddz. 116h, 180c	9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) Poprawienie niewłaściwej struktury gatunkowej.		Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości So, Brz, Ak i Md, promowanie Bk.	
31.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 231i, 321d Obręb Sieraków oddz. 24h, 27h, 33k, 64h, 76d, 78c, 130f, 139g, 140c, 143j, 147d, 151c, 153g, 156b, 170a, 173h, 200f, g, 201c, d, 202f	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). Poprawienie niewłaściwej struktury gatunkowej.		Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości So, Brz, Md, Św, niekiedy Ak, Dbc i Dg, promowanie Db, Gb, Lp i innych gatunków liściastych grądów.	
32.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 303k	9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) Poprawienie niewłaściwej struktury gatunkowej.		Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości Brz, Dg promowanie Db.	
33.	Obręb Bucharzewo Sierakowskie oddz. 169a	91T0 – sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) Zabezpieczenia płatów siedliska przed nadmierną		Po wykonanym zabiegu trzebieży usunąć z miejsc występowania borów chrobotkowych całą wyciętą biomasę (łącznie z gałęziami).	Wykonano w latach 2016 (6h), 2017 (15d, 16c, 22d), 2018 (9b, 24g), 2020 (36a) i 2023 (169a).

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
		eutrofizacją.			
Rezerwaty Przyrody					
34.	Obr. Sieraków: 82a, b, ~a, 83a, b, c, d, f, g, ~a, 84a, b, c, d, f, fx, g, h, ~a, ~b	Rezerwat przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim”	Przygotowanie w roku nasiennym buka miejsc pod odnowienie samosiewem na powierzchni zredukowanej 0,60 ha, polegające na przygotowaniu gleby (mineralizacja powierzchni gleby lub wykonanie bruzd) w oddziale 83d. Przy braku odnowień naturalnych projektuje się wprowadzenie podsadzeń	-	W następstwie realizacji wytycznych zawartych w piśmie RDLP w Poznaniu z 05.10.2020 r., Zn. spr.: ZO.7212.31.2020, w dniu 20 sierpnia 2021 r. odbyła się wizja terenowa z udziałem przedstawicieli RDOŚ w Poznaniu w rezerwacie przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” (leśnictwo Ławica, oddz. 83-d) w celu weryfikacji zasadności działania ochronnego zapisanego w planie ochrony dla rezerwatu, polegającego na przygotowaniu gleby pod obsiew naturalny buka, względnie podsadzeniu. Podczas wizji w oddziale 83-d stwierdzono występowanie zwartego drzewostanu bukowego, który w znacznym stopniu ogranicza dostęp światła do niższych partii lasu. Mając powyższe na uwadze zalecono rezygnację z podejmowania dalszych prac nad wprowadzeniem podsadzeń oraz obserwowanie dalszego rozwoju drzewostanu w oddziale 83-d. (pismo z 30.08.2021 r., znak: WPN-

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
					III.6202.11.2020.MS.2
35.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 308c, cx	Rezerwat przyrody „Cegliniec”	Usunięcie wszystkich osobników następujących ekspansywnych gatunków obcych: czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*, robinii akacjowej *Robinia pseudacacia*, a w razie jego pojawu także dębu czerwonego *Quercus rubra*. Po wykonaniu zabiegu – coroczne kontrole, a w razie potrzeby jego powtórzenie Czytelne i wyraźne oznakowanie granic, ustawienie tablic urzędowych, kontrole Straży Leśnej, zamontowanie rogatek Ścięcie dużych okazów olszy, w celu zatarasowania nielegalnej ścieżki wędkarskiej przez korony powalonych drzew	-	-
36.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 311a, b	Rezerwat przyrody „Czaple Wyspy”	-	-	Brak planu ochrony
37.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b, 336a, b	Rezerwat przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich”	Usuwanie drzew i krzewów z torfowisk; usunięcie biomasy poza teren rezerwatu. Działanie realizowane w okresie obowiązywania planu ochrony.	-	Powierzchnia zabiegu 1,21 ha
38.	Obr. Sieraków: 174h, i, j, k, o, p, r, s, ~g, ~l, 175k, l, 176i, ~k, 178d, 179a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, n, ~a,	Rezerwat przyrody „Bukowy Ostrów”	Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.	-	-

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
	~b, ~c, ~f, ~g, 182a, b				
39.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 148b, g, h, i, j, ~b, ~d, 149d, f, g, h, i, j, ~b, ~f, ~g, 150i, j, k, ~d, ~h, 177l, 178a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j, 205c, d, 206b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, ~a, ~b, ~c, ~d, 207a, b, ~a, ~b, 237c, ~f	Rezerwat przyrody „Bobrownia”	-	-	Brak planu ochrony
Pomniki przyrody					
40.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 2c, f, 61h, 85c, 90b, 148f, 159h, 179b, 189c, 190a, 195a, 247f, 248b, 250d, 254b, 331j, 331i Obr. Sieraków: 39a, 60g, 88c, 91f, 105l, 109x, 109x, 109x, 109x, 109x, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 109w, 181b, 181b, 181b, 181b,	Zachowanie pomników przyrody na gruntach leśnych	Chronić pomniki przyrody podczas zabiegów gospodarczych	-	-

Lp.	Lokalizacja[1)] zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów [2)] o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji		Uwagi (stan realizacji, dalsze zalecenia itp.)
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
	212k, 212k				

PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

Nadleśnictwo Sieraków prowadziło w ostatnim dziesięcioleciu edukację przyrodniczą w oparciu o Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Sieraków na lata 2016-2025 opracowanym na podstawie Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych. Dnia 8 grudnia 2023 r. zostało wprowadzone Zarządzenie nr 111 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych. Zostało ono zmienione Zarządzeniem nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 lutego 2024.

Zajęcia edukacyjne w Nadleśnictwie Sieraków dla przedszkoli, młodzieży szkolnej, studentów i dorosłych prowadzone były w oparciu o istniejące obiekty edukacyjne:

- Izba edukacji leśnej „Leszczynowa kraina”,
- Zielona klasa „Leśna przygoda”,
- Ścieżka dydaktyczna „Marianówka”.

W ciągu ostatnich 10 lat Nadleśnictwo Sieraków aktywnie uczestniczyło w działaniach edukacyjnych organizowanych przez Leśny Kompleks Promocyjny Puszcza Notecka. Wśród podejmowanych inicjatyw znalazły się m.in. Konkurs Przyrodniczo-Sportowy, rajd rowerowy „Na Szagę przez Puszczę” oraz „Święto Podgrzybka”.

Od 2023 roku Nadleśnictwo Sieraków, wraz z pozostałymi nadleśnictwami w ramach LKP Puszcza Notecka, angażuje się również w działania edukacyjne podczas Nocy Muzeów. Dzięki tym aktywnościom, Nadleśnictwo wpisało swoje inicjatywy na stałe do corocznego kalendarza imprez edukacyjnych, promując przyrodę i walory Puszczy Noteckiej wśród szerokiego grona odbiorców.

Nadleśnictwo Sieraków posiada aktywny profil na platformie społecznościowej Facebook. Profil jest prowadzony przez leśniczego p. T. Makowiaka.

W 2019 roku dzięki dofinansowaniu ze środków WFOŚiGW w Poznaniu została wydana przez Nadleśnictwo Sieraków mapa turystyczno-edukacyjna. Stanowi ona nie tylko doskonały przewodnik dla każdego zainteresowanego walorami lasów nadleśnictwa. Mapa promuje walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz zachęca do poznawania lasu poprzez aktywne spędzanie czasu.

W 2022 roku na ścieżce dydaktycznej „Marianówka”, rozpoczynającej się w miejscowości Marianowo, przy imponującym pomniku przyrody – 249-letnim dębie szypułkowym o imieniu „Józef”, którego pień mierzy ponad 930 cm w obwodzie, wymieniono tablice informacyjno-

edukacyjne. Dzięki nim odwiedzający mogą nie tylko poszerzyć swoją wiedzę o przyrodzie, ale także urozmaicić sobie wędrówkę tą ciekawą trasą.

W latach 2023–2024, dzięki dofinansowaniu z Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych, utworzono ścieżkę geocachingową „Stuletnik". To trasa, która w atrakcyjny i nowoczesny sposób przybliża odwiedzającym bogactwo historyczne oraz przyrodnicze Puszczy Noteckiej.

Ścieżka łączy w sobie elementy edukacji i przygody – uczestnicy, korzystając z zasad geocachingu, wyruszają na poszukiwanie ukrytych skrytek, które prowadzą ich przez najciekawsze zakątki puszczy na terenie Nadleśnictwa Sieraków . Każda z nich odkrywa fragment historii regionu lub opowiada o jego przyrodzie, pozwalając lepiej zrozumieć unikatowy charakter tego miejsca. „Stuletnik" to trasa, która łączy edukację, zabawę i kontakt z naturą.

W 2024 roku dzięki dofinansowaniu ze środków WFOŚiGW w Poznaniu w zielonej klasie „Leśna przygoda" powstały starannie odwzorowane modele gniazd chronionych ptaków znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Sieraków.

Na terenie Nadleśnictwa Sieraków znajdują się cztery miejsca biwakowe, wszystkie położone nad jeziorami.

Dwa z nich znajdują się w obrębie Bucharzewo Sierakowskie:

- w leśnictwie Lichwin, oddział – 240 h - nad jeziorem Kubek;
- w leśnictwie Czapliniec, oddział – 291 h - nad jeziorem Barlin;

Kolejne dwa leżą w obrębie Sieraków:

- w leśnictwie Tuchola, oddział – 33 c - nad jeziorem Godziszewskim;
- w leśnictwie Ławica, oddział – 98 g - nad jeziorem Ławickim.

Na obszarze nadleśnictwa wyznaczono specjalne miejsca przeznaczone pod obozowiska. To tereny położone w atrakcyjnych zakątkach lasów, sprzyjające wypoczynkowi w bliskości natury.

Lokalizacje miejsc pod obozowiska:

- Leśnictwo Lichwin – oddziały – 179 c, 179 f, 179 g, 179 h, 208 a;
- Leśnictwo Lichwin – oddział – 277 f;
- Leśnictwo Ławica – oddział – 98 g;
- Leśnictwo Prusim – oddziały – 212 h, 212 i.

UWAGI KOŃCOWE

Program ochrony przyrody opracował taksator specjalista inż. Paweł Walczewski.

Mapę sytuacyjno-przeglądową opracowała Technolog Oddziału mgr inż. Karina Ostrowska-Gruszczewska.

Program wydrukowano w dwóch egzemplarzach z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa Sieraków i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. Wersję elektroniczną przekazano do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Kierownik pracowni

mgr inż. Łukasz Magda

Taksator specjalista

inż. Paweł Walczewski

Z-ca Dyrektora Oddziału

mgr inż. Piotr Kubala

LITERATURA I MATERIAŁY POMOCNICZE

1. Adamek H., Czachorowski S. 2004: Chruściki (Trichoptera) Sierakowskiego Parku Krajobrazowego – wyniki wstępnych badań. Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski 2004, 10 (12).
2. Brylińska M. 2000: Ryby słodkowodne Polski. PWN, Warszawa.
3. Brzeziecki B. 2008: Zagospodarowanie brzegu lasu. Portal „Rębnie e-Poradnik".
4. BULIGL O. POZNAŃ 2021: Jednolity program gospodarczo-ochronny Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka, Poznań.
5. BULiGL O/Poznań - Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Sieraków na okres 1.01.2006 r.-31.12.2015 r.
6. COEKO Maciej Duda. 2023: Monitoring stanu ochrony ptaków w obszarze Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 w granicach województwa wielkopolskiego, Jastrowie.
7. Ekspertyzy Przyrodnicze Magdalena Bartoszewicz. 2020: Monitoring stanu ochrony wilka *Canis lupus* w obszarze Natura 2000 Jezioro Kubek PLH300006, Słońsk.
8. Ekspertyzy Przyrodnicze Magdalena Bartoszewicz. 2024: Monitoring stanu ochrony wilka *Canis lupus* w obszarze Natura 2000 Jezioro Kubek PLH300006, Słońsk.
9. Farat R. (red.) 2004: Atlas Klimatu Województwa Wielkopolskiego. Wydawnictwo IMGW, Poznań.
10. Głowaciński Z. 2002: Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, PAN – Instytut Ochrony Przyrody, Kraków.
11. Głowaciński Z. 2022: Czerwona lista kręgowców Polski – wersja uaktualniona (okres 1 i 2 dekady XXI w.). Chrońmy Przyrodę Ojczystą 78/2/2022.
12. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska 2025: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych.
13. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska 2025: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024.
14. Główny Urząd Statystyczny 2025: Rocznik Statystyczny Leśnictwa.
15. GRADIENT Tomasz Joniak. 2024: Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 3140 i 3150 w obszarze Natura 2000 Jezioro Mnich PLH300029 w ramach umowy nr WOP.262.12.2024.MPR z 26.07.2024 r., Poznań.
16. Herbich J. (red.) 2004. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków NATURA 2000 - poradnik metodyczny – Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
17. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie – Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Departament Leśnictwa, Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa 1996.
18. Jackowiak B., Celka Z., Chmiel J., Latowski K., Żukowski W. 2007: Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland). Biodiversity: Research and Conversation" Vol. 8-8/2007.
19. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H. & Pilot M., 2005: Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie dla Ministerstwa Środowiska. Białowieża: Zakład Badania Ssaków PAN.
20. Kapuściński R. 1999: Program ochrony przyrody w nadleśnictwie – DGLP, Zeszyt 111 – Wydawnictwo Świat, Warszawa.
21. Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczęśniak E., Ziarnek K. 2016: Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Kraków 2016.
22. Kusiak W., Dymek-Kusiak A. 2002. Puszcza Notecka monografia przyrodniczo-gospodarcza. Poznań.

23. Maciorowski G., Mizera T., Ilków M., Statuch T., Kujawa D. 2000. Awifauna Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. W: Winiecki A. (red.). Ptaki parków krajobrazowych Wielkopolski. Wielkopol. Prace Ornitol. 9.
24. Matuszkiewicz J. M. 2002: Zespoły leśne Polski. Wyd. Naukowe PWN Warszawa.
25. Matuszkiewicz J. M. 2007: Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów w typach siedliskowych lasów i zespołach leśnych. Warszawa (mskr).
26. Matuszkiewicz J. M. 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa.
27. Matuszkiewicz W. 2001: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
28. Podział hydrograficzny Polski – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa 1980.
29. Pracownia Analiz Środowiskowych i Przyrodniczych Tomasz Radniecki. 2018: Plan ochrony – dokumentacja (niepublikowane), Poznań.
30. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. [red.] 2021: Regionalna geografia fizyczna Polski, Poznań.
31. Standardowe Formularze Danych dla obszarów Natura 2000 – strona internetowa http://natura2000.eea.europa.eu/#.
32. Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu 2010: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Poznań, uchwała Samorządu Województwa Wielkopolskiego.
33. Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020: Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.
34. Woś A 1999: Klimat Polski. Wyd. Naukowe PWN. Warszawa.
35. Zieliński P., Stanisławski W. 2006: Występowanie i ochrona gniewosza plamistego *Coronella austriaca* na terenach leśnych. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo Leśnej R. 8. Zeszyt 1 (11) / 2006.
36. Zielony R., Kliczkowska A. 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 (Tabela XXII wg Instrukcji Urządzania Lasu)

Nadleśnictwo: Sieraków Obręb Leśny: **Bucharzewo Sierakowskie**

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Jezioro Kubek PLH300006 – siedliska przyrodnicze według SDF					
1.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – 91E0 Ocena ogólna SDF - B	149g, j, 178a, g, h, n, 206i, j, Powierzchnia: 14,44 ha	Zachowanie właściwej łęgom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze znajdują się w rezerwacie przyrody „Bobrownia”.
2.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) – 3260 Ocena ogólna SDF - B	149g, j Powierzchnia: 0,16 ha	Zachowanie naturalnych cieków wodnych	Zręby zupełne wykonywane w zlewni bezpośredniej.	Płat siedliska oraz jego zlewnia bezpośrednia znajdują się w rezerwacie przyrody „Bobrownia”
Jezioro Kubek PLH300006 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF					
3.	Wilk *Canis lupus* - 1352 Ocena ogólna SDF - B	Gatunek ten regularnie obserwowany jest w części puszczańskiej nadleśnictwa	Stworzenie warunków do ekspansji na dotychczas niezasiedlone tereny leśne kraju i zapewnienie ciągłości między subpopulacjami tych drapieżników.	Fragmentacja siedlisk oraz płoszenie podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Zgłaszanie stref ochronnych w przypadku zlokalizowania miejsca rozrodu.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Jezioro Mnich PLH300029 – siedliska przyrodnicze według SDF					
4.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150 Ocena ogólna SDF - C	335b Powierzchnia: 0,50	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni zbiorników.	Spływy powierzchniowe i zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych w zlewni bezpośredniej.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.
5.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – 7230 Ocena ogólna SDF - B	336a, 335b Powierzchnia: 0,90 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni mechowisk.	Spływy powierzchniowe spowodowane cięciami w drzewostanach, niosące zanieczyszczenia w postaci związków humusowych z otaczającej zlewni borowo-leśnej.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej. Usunięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,21 ha (łączna powierzcnia zabiegu dla siedlisk 7140, 7230 i gatunków roślin stanowiących przedmioty ochrony obszaru) i wyniesienie ich poza teren siedliska. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. (patrz tabela 57).
6.	Torfowiska nakredowe *(Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*) – 7210 Ocena ogólna SDF - B	335b, 336a Powierzchnia: 2,34 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni torfowiska.	Spływy powierzchniowe spowodowane cięciami w drzewostanach, niosące zanieczyszczenia z otaczającej zlewni.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.
7.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) – 7140 Ocena ogólna SDF - B	335b, 336a Powierzchnia: 0,60 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni torfowiska.	Spływy powierzchniowe spowodowane cięciami w drzewostanach, niosące zanieczyszczenia z otaczającej zlewni.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					Usunięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,21 ha (łączna powierzcnia zabiegu dla siedlisk 7140, 7230 i gatunków roślin stanowiących przedmioty ochrony obszaru) i wyniesienie ich poza teren siedliska. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. (patrz tabela 57).
Jezioro Mnich PLH300029 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF					
8.	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis vernicosus* - 1393 Ocena ogólna SDF – C Lipiennik Loesela *Liparis loeseli* - 1903 Ocena ogólna SDF - C	335b, 336a	Zachowanie siedlisk – torfowisk niskich i przejściowych.	Wypieranie zbiorowisk nieleśnych przez roślinność drzewiastą.	Usunięcie drzew i krzewów na powierzchni 1,21 ha (łączna powierzcnia zabiegu dla siedlisk 7140, 7230 i gatunków roślin stanowiących przedmioty ochrony obszaru) i wyniesienie ich poza teren siedliska. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. (patrz tabela 57).
9.	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis vernicosus* - 1393 Ocena ogólna SDF - C	336a	Zachowanie siedlisk – torfowisk niskich i przejściowych.	Spływy powierzchniowe spowodowane cięciami w drzewostanach.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.
10.	Lipiennik Loesela *Liparis loeseli* - 1903 Ocena ogólna SDF - C	335b	Zachowanie siedlisk – torfowisk niskich i przejściowych.	Spływy powierzchniowe spowodowane cięciami w drzewostanach.	Podczas planowania i wykonywania zabiegów gospodarczych zachowanie strefy buforowej o szerokości minimum 30 m, wyłączonej z zabiegów, na stokach opadających do rynny jeziornej.
Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 – gatunki ptaków oraz ich ostoje wg SDF					
11.	Bąk *Botaurus stellaris* – A021	268h	Zachowanie siedlisk – zbiorników z pasami	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak	Brak. Stanowisko na stawie rybnym.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	Ocena ogólna SDF - C		szuwarów.	bezpośrednich zagrożeń.	
12.	Bielik *Haliaeetus albicilla* - A075 Ocena ogólna SDF – B	Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony Leś. Kukułka: 4 strefy ochrony	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
13.	Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* – A236 Ocena ogólna SDF - C	125f, 149h, 187f, 189g, 249i, 253c, 255i, 285f, 307c, 332o, 334k, 341b, 341f	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starszych drzewostanów iglastych i mieszanych.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabieg TP (125f, 285f) wykonać poza okresem lęgowym (od VIII do IV). Rb. IA, IB, ODN (125f, 253c, 285f, 307c) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV).
14.	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* – A238 Ocena ogólna SDF - C	331i	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starszych drzewostanów liściastych.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Brak zaplanowanych zabiegów gospodarczych.
15.	Gągoł *Bucephala clangula* – A067 Ocena ogólna SDF - C	163d, 254a, 268g	Zachowanie zbiorników wodnych ze starymi, dziuplastymi drzewami przy brzegach.	Zmniejszenie ilości drzew dziuplastych na brzegach zbiorników.	Zalecenie pozostawiania drzew dziuplastych podczas trzebieży i rębni złożonych wykonywanych w wydzieleniach przy brzegach zbiorników. Wyłączenie z cięć rębnych lasów wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów, w pasie o szerokości od jednej do dwóch wysokości drzewostanu. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.
16.	Kania czarna *Milvus migrans* –	Leś. Lichwin: 2 strefy	Zachowanie siedlisk lęgowych i (drzewostany starszych klas	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	A073 Ocena ogólna SDF – B	ochrony Leś. Kukułka: 3 strefy ochrony	wieku) i żerowisk.	Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	stanowiska.
17.	Kania ruda *Milvus milvus* – A074 Ocena ogólna SDF – B	Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony Leś. Kukułka: 2 strefy ochrony	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
18.	Lerka *Lullula arborea* – A246 Ocena ogólna SDF - B	171f	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni upraw i zrębów.	Zabieg CW wykonać poza okresem lęgowym ptaków (od początku IX do końca III).
19.	Puchacz *Bubo bubo* – A215 Ocena ogólna SDF – B	Leś. Lichwin: 3 strefy ochrony Leś. Kukułka: 1 strefa ochrony	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska.
20.	Włochatka *Aegolius funereus* – A223 Ocena ogólna SDF - C	45f, 104b, 133c	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie ilości drzew dziuplastych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabieg CP (133c) wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca II). Rb. IA, IB, ODN (45f, 104b)) - zabieg wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca II).
21.	Żuraw *Grus grus* - A127 Ocena ogólna SDF – C	178h, 183f, 186f, 189h, 194f, 254b, 254g, 295i, 336a	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Brak. Na stanowiskach żurawia nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Siedliska przyrodnicze niestanowiące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 i położone poza tymi obszarami					
22.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi *Spergulo vernalis-Corynephoretum* – 2330	63i Pow.: 0,20 ha	Zapobiegnie sukcesji naturalnej i zarastaniu siedliska.	Zalesienia.	Nie zalesiać gruntów z płatami siedliska 2330.
23.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150	294j, 334i Pow.:1,34 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni zbiorników.	Spływy powierzchniowe i zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych na brzegach.	Wyłączenie z cięć rębnych lasów wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów, w pasie o szerokości od jednej do dwóch wysokości drzewostanu. Zakaz zarybiania jezior amurem.
24.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - 6510	7d, 294d, 294f, 317k, 317l, 317m, 334j Pow.: 21,94 ha	Zapobiegnie sukcesji naturalnej i zarastaniu siedliska.	Zalesienia. Zmiana sposobu użytkowania łąk.	Koszenie na wysokości 5 – 15 cm nad ziemią w terminie 15 VI – 30 IX, maksymalnie dwa razy w roku, nie rzadziej niż raz na rok, z pozostawieniem 5 – 10% nieskoszonej powierzchni (każdego roku w innym miejscu).
25.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)* – 7110	189k, 219c Pow.: 2,82 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych.	Zalesienia. Zmiany stosunków wodnych.	Zachowanie strefy buforowej o szerokości min. 25 wokół torfowisk.
26.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*) – 7140	3j, 183f, 184c, 194d Pow.: 2,56	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych.	Zalesienia. Zmiany stosunków wodnych.	Zachowanie strefy buforowej o szerokości min. 25 wokół torfowisk.
27.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) – 9170	225g, 231i, 272i, 272l, 278b, 301f, 302b, 311b, 320h, 321d, 334k Pow.: 17,40 ha	Zachowanie właściwej grądom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	231i, 321d: Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości So, Brz, Md, Św, niekiedy Ak, Dbc i Dg, promowanie Db, Gb, Lp i innych gatunków liściastych grądów.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
28.	Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 9190	320j, 303k, 300d, 301a, 273i, 300h, 249i Pow.:8,35 ha	Zachowanie właściwej dąbrowom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	303k: Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości Brz, Dg promowanie Db.
29.	Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)* – 91D0	189h, 194d, 195d, 219c Pow.: 3,38 ha	Zachowanie właściwej borom bagiennym struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna. Zachowanie właściwych stosunków wodnych.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Zachowanie strefy buforowej o szerokości min. 25 wokół torfowisk. W płatach siedliska nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.
30.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)* – 91E0	258d, 223m, 268d, 254l, 327b, 226o, 257c, 223h, 222j, 310c, 310c, 283f, 337c, 257g Pow.: 8,30 ha	Zachowanie właściwej łęgom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Brak dodatkowych zaleceń ochronnych, w płatach siedliska nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.
31.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 91F0	341b Pow.: 1,25 ha	Zachowanie właściwej łęgom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Brak dodatkowych zaleceń ochronnych, w płacie siedliska nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.
32.	Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) – 91T0	6i, 9b, 15g, 22d, 24i, 36a, 169a Pow.: 9,22 ha	Zachowanie właściwej borom chrobotkowym struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Zabiezpieczenie płatów	Eutrofizacja siedliska.	169a: Po wykonanym zabiegu trzebieży usunąć z miejsc występowania borów chrobotkowych całą wyciętą biomasę (łącznie z gałęziami).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			siedliska przed eutrofizacją.		
Stanowiska zwierząt chronionych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000					
33.	Bóbr *Castor fiber* OC	Gatunek częsty w cz. pd. obrębu, spotykany przy ciekach i wszystkich jeziorach.	Nie stwierdzono zagrożeń dla gatunku.	Zabiegi projektowane w PUL nie stanowią zagrożenia dla silnej populacji bobra w ostoi.	Brak
34.	Czyż *Spinus spinus* OS	187f, 191a	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych	Zabieg CP (191a) wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca III)
35.	Dudek *Upupa epops* OS, LC	341i	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie żerowisk.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie ilości drzew dziuplastych.	Zabieg TP (341i) wykonać poza okresem lęgowym dudka (od początku IX do końca III).
36.	Dzięcioł zielony *Picus viridis* OS	217b, 223c, 341b, f	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starych lasów liściastych, głównie łęgów.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabieg TP (217b) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III). Zabieg CW (341f) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III). Rb. Ib, ODN (223c) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III).
37.	Krogulec *Accipiter nisus* OS	189i	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Brak. Na stanowiskach gatunku nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.
38.	Kumak nizinny *Bombina bombina*	194b (bagno w południowej części pododdziału), 283a	Zachowanie zbiorników stanowiących miejsca rozrodu	Gatunek siedlisk nieleśnych (różnego rodzaju zbiorniki). Pośrednie zagrożenie	Brak. Wszystkie stanowiska poza: 194b i 283a znajdują się poza gruntami PGL LP

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	OS, VU	(Uroczysko Wilcze Doły) Stawy w sąsiedztwie: 159i, 182c, 213a, 253g, 274f, 280b, 291c, 310b, 318j, 330a, 333i, 337c	płazów.	mogą stanowić rębnie zupełne wykonane na brzegach zbiorników.	
39.	Modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* OS	36l	Zachowanie siedlisk – terenów otwartych, upraw, śródleśnych łąk	Gatunek siedlisk nieleśnych – może przejściowo występować na terenie upraw leśnych.	Brak
40.	Perkozek *Tachybaptus ruficollis* OS	268g	Zachowanie siedlisk – odpowiednich zbiorników.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
41.	Samotnik *Tringa ochropus* OS	283a	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – zadrzewionych bagien, olsów.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Brak
42.	Sóweczka *Glaucidium passerinum* OS, DD	232d	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabiegi IB, TP wykonać poza sezonem lęgowym (od początku IX do końca III)
43.	Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* OS, NT	Stawy w sąsiedztwie: 182c, 212i, 280b	Zachowanie zbiorników stanowiących miejsca rozrodu.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
44.	Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* OS	294f (Łąki nad Wartą)	Zachowanie siedlisk - większych strumieni, rzek i kanałów, w których rozwijają się larwy.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
45.	Zalotka większa *Leucorrhinia*	194f, 336a	Zachowanie siedlisk –	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	pectoralis OS		drobnych zbiorników na torfowiskach, jezior dystroficznych.	bezpośrednich zagrożeń.	
46.	Wydra *Lutra lutra* OC	Gatunek spotykany przy ciekach i wszystkich jeziorach.	Nie stwierdzono zagrożeń dla gatunku.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń	Brak
Stanowiska roślin i grzybów chronionych i zagrożonych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000					
47.	Bagno zwyczajne *Ledum palustre* VU, OC	189h, 189k, 219c	Zachowanie siedlisk – wilgotnych i bagiennych borów, torfowisk.	Możliwość zniszczenia stanowisk roślin podczas zabiegów gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
48.	Bielistka siwa *Leucobryum glaucum* OC	Częsta w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
49.	Błotniszek wełnisty *Helodium blandowii* OS	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
50.	Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* OC	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
51.	Brodaczka rodzaj *Usnea sp.* OS	11i	Zachowanie drzew zasiedlonych	Bezpośrednie niszczenie porostów podczas cięć i zrywki	CP, TW – podczas trzebieży nie usuwać drzew zasiedlonych przez brodaczki
52.	Brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk - borów sosnowych i mieszanych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
53.	Bukwica zwyczajna *Stachys*	159c,	Zachowanie siedlisk –	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza	Brak – na stanowiskach gatunku nie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	officinalis VU	311b (Rez. Czapliniec)	prześwietlonych lasów liściastych.	stanowisko. Na stanowisku poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	zaplanowano wskazówek gospodarczych
54.	Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula* OC	Częsty w całym nadleśnictwie. Udokumentowane stanowiska: 6i, 9b, 15g, 16d, 22d, 24i, 36a, 63i, 168a, 169a	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
55.	Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina* OC	Częsty w całym nadleśnictwie Udokumentowane stanowiska: 6i, 9b, 15g, 16d, 22d, 24i, 36a, 63i, 168a, 169a	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
56.	Drabik drzewkowaty *Climacium dendroides* OC	149g, 206j, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – młak, torfowisk, olsów, podmokłych łąk.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
57.	Drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium* OS	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
58.	Gajnik lśniący *Hylocomium splendens* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych i mieszanych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
59.	Grzybienie białe *Nymphaea alba* OC	300k, 335b (Rez. Mszar nad	Zachowanie siedlisk – eutroficznych zbiorników	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		Jeziorem Mnich)	wodnych.	Na stanowisku poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	
60.	Gwiazdnica bagienna *Stellaria uliginosa* VU	142m, 149g, 184b, 223h, 227d, 249j	Zachowanie siedlisk – wilgotnych i mokrych łąk, moczarów, torfowisk niskich, olsów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	TP (249j) – wskazane wykonanie zabiegu zimą
61.	Gwiazdosz potrójny *Geastrum triplex* E	245c	Zachowanie siedlisk – lasów na wydmach	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć i zrywki.	IA, ODN-ZRB – należy wyznaczyć biogrupę w miejscu występowania gatunku
62.	Kłoć wiechowata *Cladium mariscus* OS(3), $LC^{Wlkp.}$, NT	335b 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – płytkich wód stojących.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
63.	Kocanki piaskowe *Helichrysum arenaria* OC	332r	Zachowanie siedlisk – muraw ciepłolubnych, obrzeży drzewostanów, luk śródleśnych	Zalesianie siedlisk, bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP – zabieg wykonywany w młodnikach nie stanowi zagrożenia dla stanowisk gatunku.
64.	Kostrzewa piaskowa *Festuca psammophila* $VU^{Wlkp.}$, NT	63i	Zachowanie siedlisk – muraw ciepłolubnych.	Zalesianie siedlisk.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
65.	Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* OC	303gx, 303hx, 303ix, 303k	Zachowanie siedlisk – żyznych lasów liściastych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP (303gx) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą TP (303k) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą IB, ODN-ZRB (303hx) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					wykonać zimą IVD, ODN-ZŁOŻ (303ix) – omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą
66.	Krzywoszczeć torfowa *Campylopus pyriformis* OC	219c	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
67.	Kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* OC, LC $^{Wlkp.}$, EN	335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
68.	Lilia złotogłów *Lilium martagon* LC$^{Wlkp.}$, OS	311b (Rez. Czaple Wyspy)	Zachowanie siedlisk – widnych lasów i zarośli.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
69.	Lipiennik Loesela *Liparis loeseli* OS(1)(2)(3), EN $^{Wlkp.}$, VU	335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
70.	Listera jajowata *Listera ovata* LC $^{Wlkp.}$, OC	303k	Zachowanie siedlisk.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	TP (303k) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki, lub zabieg wykonać zimą
71.	Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi* OS, LC $^{Wlkp.}$, NT	62g, 63a	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów sosnowych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	TW (62g, 63a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki CW (63a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki
72.	Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia* OC, VU$^{Wlkp.}$	189k, 219c	Zachowanie siedlisk – torfowisk wysokich.	Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
73.	Mokradłoszka zaostrzona	Częsta w całym	Zachowanie siedlisk – terenów	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	Calliergonella cuspidata OC	nadleśnictwie na siedliskach Ol i OLJ	mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	
74.	Mszar krokiewkowaty *Paludella squarrosa* OS (3)	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
75.	Nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata* VU$^{Wlkp.}$	3j, 189h, 189k, 194d	Zachowanie siedlisk – torfowisk, borów bagiennych, kwaśnych olsów.	W nadleśnictwie gatunek występuje na siedliskach nieleśnych – brak zagrożeń	Brak
76.	Ożanka czosnkowa *Teucrium scordium* LC $^{Wlkp.}$, NT	283a	Zachowanie siedlisk łąkowych.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
77.	Pajęcznica liliowata *Anthericum liliago* OS(1), EN $^{Wlkp.}$, VU	63i, 85b, 87c, 159c	Zachowanie siedlisk – muraw i prześwietlonych drzewostanów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP (85b) omijać stanowiska roślin podczas cięć lub zabieg wykonać zimą
78.	Piórkowiec kutnerowaty *Trichocolea tomentella* OC	149g, 178h, 206j (Rez. Bobrownia)	Zachowanie siedlisk – olsów porzeczkowych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
79.	Płonnik cienki *Polytrichum strictum* OC	189h, k, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – borów torfowisk wysokich, przejściowych i borów bagiennych	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
80.	Płucnica islandzka *Cetraria islandica* OC	34m	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych, drzewostanów sosnowych na siedliskach Bs i Bśw.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	IA, ODN-ZRB (34m) – należy wyznaczyć biogrupę obejmującą stanowisko gatunku

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
81.	Pływacz drobny *Utricularia minor* OS, VU [Wlkp.], NT	183f, 184c, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – drobnych zbiorników na torfowiskach	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
82.	Pływacz zachodni *Utricularia australis* OS, VU [Wlkp.], NT	335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – wód stojących lub wolno płynących.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
83.	Pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* OC, LC [Wlkp.], NT	14d, 26b, 58d, 59g, 85a, 155f, 190d, 255f, 256j, 256k, 260k	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	IA, IB, ODN-ZRB (14d, 26b, 85a, 190d) - pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska. IIIAU, ODN-ZŁOŻ (260k) – wyznaczyć biogrupę w miejscu występowania gatunku CP, CW (58d, 59g, 155f, 255f, 256j) – omijać stanowiska gatunku podczas cięć ODN-ZRB (256k) – omijać stanowiska gatunku podczas przygotowania gleby pod sadzenie
84.	Próchniczek błotny *Aulacomnium palustre* OC	3j, 183f, 184b, 189h, 189k, 219c, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mich)	Zachowanie siedlisk - torfowisk i borów bagiennych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
85.	Rokietnik pospolity *Pleurozium Schreberi* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
86.	Rosiczka okrągłolistna *Drosera*	3j, 166k, 183f, 184c, 189h ,k,	Zachowanie siedlisk –	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza	Brak – na stanowiskach gatunku nie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	rotundifolia OS, LC $^{Wlkp.}$, NT	194d, 195d, 219c, 335b, 336a, b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	torfowisk z odpowiednim poziomem uwodnienia.	stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	zaplanowano wskazówek gospodarczych
87.	Rzęsiak pospolity *Ptilidium ciliare* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
88.	Torfowiec błotny *Sphagnum palustre* OC	183f, 184c, 194d, 227d 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
89.	Torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum* OC	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
90.	Torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum* OC	3j, 194d, 227d, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
91.	Torfowiec kończysty *Sphagnum fallax* OC	3j, 183f, 184b, 184c, 189h, 194d, 195d, 219c, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
92.	Torfowiec magellański *Sphagnum*	189h, 219c,	Zachowanie siedlisk –	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza	Brak – na stanowiskach gatunku nie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	magellanicum OC	335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	zaplanowano wskazówek gospodarczych
93.	Torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum* OC	3j, 183f, 142m 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
94.	Torfowiec obły *Sphagnum teres* OC	3j, 183f, 184c, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
95.	Torfowiec okazały *Sphagnum riparium* OC	194d	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
96.	Torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium* OC	110g, 189h, 189k	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
97.	Torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum* OC	194d	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
98.	Torfowiec tępolistny *Sphagnum obtusum*	3j, 183f, 184c	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	OC		uwodnienia.		
99.	Torfowiec wąskolistny *Sphagnum angustifolium* OC	184c	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas zrywki. Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
100.	Trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta* VU$^{Wlkp.}$, NT	3j, 194d	Zachowanie siedlisk – wilgotnych łąk i torfowisk.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
101.	Tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum* OC	178h, 206j (Rez. Bobrownia)	Zachowanie siedlisk – źródlisk, olsów jesionowych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
102.	Turzyca bagienna *Carex limosa* VU$^{Wlkp.}$, V	336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk - torfowisk mszarnych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
103.	Turzyca piaskowa *Carex arenaria* OC	155f	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych i wrzosowisk.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP – omijać stanowiska gatunku podczas cięć
104.	Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum* VU $^{Wlkp.}$	189k 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)	Zachowanie siedlisk – oligo i mezotroficznych torfowisk i borów bagiennych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki. Na stanowisku poza rezerwatem nie zaplanowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
105.	Widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* OC, VU $^{Wlkp.}$, VU	54c, 101b, 104b, 106d, 137c, 210h, 217c, 218d, 239a, 240j, 241j, 242h, 259c, 259c, 267a, 272o, 274c, 275b, 276c, 293d, 297a, 297g, 298f, 325f, 326d, 328d, 334a, 334d	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP (274c, 293d, 297g, 328d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć CW (326d, 334a, 334d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć TP (54c, 104b, 137c, 210h, 217c, 242h, 297a) - omijać stanowiska roślin podczas

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					cięć i zrywki IB, ODN-ZRB (54c, 104b, 137c, 217c, 241j, 259c, 272o, 297a) – pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska IIIA (293d, 325f, 326d) – pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowiska ODN-ZRB (101b, 106d, 218d, 267a) – omijać stanowiska roślin podczas przygotowania gleby
106.	Widłak goździsty *Lycopodium clavatum* OC, $LC^{Wlkp.}$, NT	85g, 300c, 303r, 303r, 335d, 336c, 328a, 328d	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CW (85g) - omijać stanowiska roślin podczas cięć CP (303r, 328d) - omijać stanowiska roślin podczas cięć TP (328a) - omijać stanowiska roślin podczas cięć i zrywki IB (300c), ODN – pozostawić kępę drzewostanu wokół stanowisk gatunku
107.	Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* OC, $VU^{Wlkp.}$, NT	303cx	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów i brzezin bagiennych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
108.	Widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* OC	Pospolity w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
109.	Widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium* OC	Pospolity w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	brak

Kategoria ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa

Kategorie zagrożenia roślin:
Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in. 2007): EN ^{wlkp} – gatunek zagrożony, VU ^{wlkp} – gatunek narażony, LC ^{wlkp} – gatunek najmniejszej troski, DD ^{wlkp} – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in 2016): VU – gatunek narażony, NT – gatunek bliski zagrożenia; DD – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Kategorie zagrożenia zwierząt:
Czerwona lista ptaków (Wilk i in. 2020): VU – gatunki narażone
Czerwona Lista Kręgowców Polski (Głowaciński, 2022):VU – gatunki narażone, NT - gatunki bliski zagrożenia
Kategorie zagrożenia grzybów:
Czerwona lista roślin i grzybów Polski: V – narażone, E – wymierające krytycznie zagrożone

Nadleśnictwo: Sieraków Obręb Leśny: **Sieraków**

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 – siedliska przyrodnicze według SDF					
110.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) – 9110 Ocena ogólna SDF - C	49d, 99m, 171d Powierzchnia: 4,64 ha	Zachowanie właściwej buczynom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Wszystkie płaty kwaśnych buczyn w ostoi są wyłączone z użytkowania.
111.	Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 9190 Ocena ogólna SDF - B	57g, 59d Powierzchnia: 1,60 ha	Zachowanie właściwej dąbrowom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Zwiększanie zasobów martwego drewna w siedlisku.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	W oddz. 57g regulacja składu gatunkowego na drodze trzebieży – promowanie dębów, usuwanie sosny, buka i robinii akacjowej. Pozostawianie naturalnie wydzielającego się martwego drewna.
112.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - 91F0 Ocena ogólna SDF - C	42o, r, s, t, 76b, 83a, 83f, 90d, 98f, 101t, 205d, 213j, 217k Powierzchnia: 16,92 ha	Zachowanie właściwej łęgom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Zwiększanie zasobów martwego drewna w siedlisku.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych. Zamieranie jesionu.	Podczas odnowień należy stosować następujące orientacyjne składy upraw: Lśw - Db 60, Wz 30, Js, Brz i in. 10 Lw - Db 40, Wz 20, Ol 20, Js 10, Kl i in. 10 W oddz. 42o, r, s, t, 90d, 98f, 101t, 205d, 213j, 217k nie wykonywać zabiegów gospodarczych w płatach siedliska (z wyjątkiem usuwania drzew zagrażających bezpieczeństwu i mieniu). We wszystkich płatach siedliska 91F0 w ostoi (z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo) pozostawiać naturalnie wydzielające się

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					martwe drewno.
113.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150 Ocena ogólna SDF - C	58d, 75n, 85j Powierzchnia: 20,36	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni zbiorników.	Spływy powierzchniowe i zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych na brzegach.	W czasie cięć rębnych zaleca się stosowanie stref buforowych min. 30 m od strony cieków i zbiorników. Zakaz zarybiania jezior amurem.
114.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) – 9130 Ocena ogólna SDF - B	53f, 62g, 78b, 82b, 83b, 83d, 83g, 84b, 84d, 84fx, 88b, 88h, 88i, 89c, 89h, 89i, 89k, 90c, 91d, 91f, 93i, 94h, 94i, 94k, 94l, 94m, 100h, 100j, 101r, 101s, 104a, 104f, 105h, 105i, 105l, 106a, 106b, 106d, 106g, 106i, 165a, 165c, 165d, 165f, 166a, 166b, 166c, 166d, 170b, 171a, 171b, 171c, 171h, 171i, 172a, 172b, 172c, 172f, 188a, 188g, 188i, 192a, 192b, 192m, 196g, 197a, 197b, 197c, 197d, 199j, 201g, 203f, 203g, 203h, 212c, 212k, 215h Powierzchnia: 230,94	Zachowanie właściwej buczynom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna. Stosowanie składów odnowień zgodnych z siedliskiem 9130 żyzne buczyny.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	W oddz. 88b regulacja składu gatunkowego na drodze trzebieży – promowanie buka, usuwanie sosny, brzozy, świerka robinii akacjowej i modrzewia. W oddz. 88h, i, 90c, 91f, 93i, 94h, i, 101r, s, 104f, 105h, i, 106b, d, i, 188i, 192a, b, m, 196g, 197b, c, 203g nie wykonywać zabiegów gospodarczych w płatach siedliska. Wszystkie płaty siedliska: podczas odnowień należy stosować następujące składy orientacyjne składy upraw: Lśw - Bk 90, Dbs, Gb, Brz 10 Lw - Bk 90, Dbs, Gb, Ol 10. We wszystkich płatach siedliska 9130 w ostoi (z wyjątkiem miejsc, w których martwe drewno może stwarzać niebezpieczeństwo) pozostawiać naturalnie wydzielające się martwe drewno.
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF					
115.	Bóbr europejski *Castor fiber* -	Około 20 rodzin we wszystkich jeziorach i	Aktualnie nie stwierdzono	Zabiegi projektowane w PUL nie stanowią zagrożenia dla silnej populacji	brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	1337 Ocena ogólna SDF - B	ciekach.	zagrożeń dla gatunku.	bobra w ostoi.	
116.	Nocek duży *Myotis myotis* - 1324 Ocena ogólna SDF - C	Potwierdzono obecność osobników żerujących.	Utrzymanie odpowiedniej powierzchni lasów stanowiących żerowiska. Zachowanie schronień zimowych.	Zabiegi projektowane w PUL nie stanowią zagrożenia populacji nocka w ostoi.	Brak
117.	Kumak nizinny *Bombina bombina* OS, VU	156j, 200a	Zachowanie zbiorników stanowiących miejsca rozrodu płazów.	Gatunek siedlisk nieleśnych (różnego rodzaju zbiorniki). Pośrednie zagrożenie mogą stanowić rębnie zupełne wykonane na brzegach zbiorników.	200a – stanowisko kumaka znajduje się w niewielkim zbiorniku wodnym graniczącym z gruntami ALP 156j – stanowisko znajduje się na niewielkim śródleśnym zbiorniku wodnym
Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 – gatunki ptaków oraz ich ostoje wg SDF					
118.	Bąk *Botaurus stellaris* – A021 Ocena ogólna SDF - C	149d, 182a	Zachowanie siedlisk – zbiorników z pasami szuwarów.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	brak
119.	Bielik *Haliaeetus albicilla* – A075 Ocena ogólna SDF - B	Leś. Ławica: 5 stref ochrony Leś. Stary Młyn: 2 strefy ochrony Leś Prusim: 2 strefy ochrony	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowisko bielika.
120.	Bocian czarny *Ciconia nigra* – A030 Ocena ogólna SDF – C	Leś. Tuchola: 1 strefa ochrony Leś. Ławica: 1 strefa ochrony	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska bociana.
121.	Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* – A236	42l, 54h, 82b, 91f, 94a, 99x, 100b, 101r, 106m,	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Zabiegi CW, CP (54h, 153i, 158c, 209g) wykonać poza okresem lęgowym (od

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	Ocena ogólna SDF - C	109x, 139h, 150j, 153i, 158c, 166c, 171g, 176i, 177j, 205a, 209g	gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starszych drzewostanów iglastych i mieszanych.	Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	początku VIII do końca IV). TP (99x, 139h, 171g) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV). Rb. IIA (106m) - zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV).
122.	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* – A238 Ocena ogólna SDF - C	23g, 25g, 55c, 56f, 74a, 77b, 77g, 79d, 82a, 82b, 84b, 84f, 88j, 89f, 89l, 91c, 91j, 91l, 91t, 94l, 95a, 98k, 98l, 100a, 101b, 101g, 101p, 102f, 105f, 139g, 140d, 144b, 146c, 150h, 150j, 151l, 152g, 154c, 171c, 172d, 174j, 174p, 178f, 179a, 179c, 187a, 187d, 188a, 188a, 189b, 192l, 192b, 201b, 203c, 203h, 203i, 204d, 204h, 209d	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starszych drzewostanów liściastych.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	CP (91l, 98l, 144b, 146c, 150h, 209d) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III) TP, TW (55c, 139g, 146c, 154c, 178f, 201b, 203h) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). PIEL (140d, 150j) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). IIIB, AGROT, ODN-ZŁOŻ (150h) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III). IIIAU, ODN-ZŁOŻ (98l, 209d) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca III).
123.	Gągoł *Bucephala clangula* – A067 Ocena ogólna SDF - C	58d (Jez. Moczydło), 174s, 182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie zbiorników wodnych ze starymi, dziuplastymi drzewami przy brzegach.	Ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowiska gatunku (174s, 182a). Dla jezior nie planuje się żadnych zabiegów gospodarczych.	Brak
124.	Gąsiorek *Lanius collurio* - A338 Ocena ogólna SDF - C	133b, 173b, 178g	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	TW, CP (133b) – zabiegi wykonać poza okresem lęgowym (od początkuk VII do końca IV)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			siedlisk.		
125.	Jarzębatka *Sylvia nisoria* – A307 Ocena ogólna SDF - C	133b, 206a	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Zabieg TP (206a) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca IV). Zabieg CP (133b) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VII do końca IV).
126.	Kania czarna *Milvus migrans* – A073 Ocena ogólna SDF - B	Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony Leś Prusim: 2 strefy ochrony	Zachowanie siedlisk lęgowych (drzewostany starszych klas wieku) i żerowisk.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska
127.	Kania ruda *Milvus milvus* – A074 Ocena ogólna SDF - B	Leś. Tuchola: 2 strefy ochrony Leś. Ławica: 2 strefy ochrony Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony Leś Prusim: 3 strefy ochrony	Zachowanie siedlisk lęgowych i (drzewostany starszych klas wieku) i żerowisk.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Wyznaczone strefy ochrony zabezpieczają stanowiska
128.	Muchołówka mała *Ficedula parva* – A320 Ocena ogólna SDF - C	25g, 89k, 91c, 166d, 179c, 192a	Zachowanie siedlisk lęgowych (drzewostany liściaste starszych klas wieku)	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	TP (89k) zabieg wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca IV)
129.	Trzmielojad *Pernis apivorus* – A072 Ocena ogólna SDF - C	35h, 151m	Zachowanie siedlisk lęgowych (drzewostany starszych klas wieku)	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi	CP (35h) – zabieg wykonać poza okresem lęgowym TP (151m) - zabieg wykonać poza okresem lęgowym
130.	Żuraw *Grus grus* – A127 Ocena ogólna SDF - C	55d, 64b, 94f, 99a, 100d, 101l, 124f, 151a, 154d,	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		157i, 163b, 179d, 202j, 204h, 335b	gniazdowania. Zachowanie siedlisk stanowiących żerowiska.		W oddz. 163b planowana jest rębnia IIB, zabieg należy wykonać poza okresem lęgowym żurawia (od początku VIII do końca III)
Siedliska przyrodnicze niestanowiące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 i położone poza tymi obszarami					
131.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria* spp.)– 3140	179d, 182a Pow.: 11,08 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni zbiorników.	Spływy powierzchniowe i zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych na brzegach.	Oba płaty siedliska znajdują się w Rezerwacie Przyrody „Bukowy Ostrów”
132.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* – 3150	12f, 28f, 33d, 124f, 174s Pow.:25,80 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w zlewni zbiorników.	Spływy powierzchniowe i zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych na brzegach.	Wyłączenie z cięć rębnych lasów wzdłuż rzek oraz wokół jezior i stawów, w pasie o szerokości od jednej do dwóch wysokości drzewostanu. Zakaz zarybiania jezior amurem.
133.	Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – 6430	43o, 46o, 161k Pow.: 0,99 ha	Zachowanie naturalnej roślinności wzdłuż brzegów rzek.	Zalesienia, wycinka drzewostanów wzdłuż cieków naturalnych.	Brak. W płatach siedliska nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.
134.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – 6510	4a, 7a, 8a, 9a, 43j, 43r, 96k, 217f, Pow.: 7,61 ha	Zapobiegnie sukcesji naturalnej i zarastaniu siedliska.	Zalesienia. Zmiana sposobu użytkowania łąk.	Koszenie na wysokości 5 – 15 cm nad ziemią w terminie 15 VI – 30 IX, maksymalnie dwa razy w roku, nie rzadziej niż raz na rok, z pozostawieniem 5 – 10% nieskoszonej powierzchni (każdego roku w innym miejscu).
135.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) – 7140	69i Pow.: 0,15 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych.	Zalesienia. Zmiany stosunków wodnych.	Zachowanie strefy buforowej o szerokości min. 25 wokół torfowisk.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
136.	Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* – 7220	217k Pow.: 0,10 ha	Utrzymanie właściwych stosunków wodnych. Zachowanie drzewostanu wzdłuż płatu siedliska.	Zmiany stosunków wodnych, wycinka drzewostanów.	Brak. W drzewostanie otaczającym płat siedliska nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.
137.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) – 9110	148g, 115l, 179g Pow.: 9,70 ha	Zachowanie właściwej buczynom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Brak dodatkowych zaleceń ochronnych.
138.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) – 9130	116h, 174r, 176i, 179i, 179a, 179c, 180c, 180d, 190c, 191a, 194b Pow.: 44,61 ha	Zachowanie właściwej buczynom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	116h, 180c: Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości So, Brz, Ak i Md, promowanie Bk.
139.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) – 9170	4h, 7b, 8b, 9b, 11g, 22c, 22f, 22l, 23a, 23c, 23g, 24h, 24j, 25d, 25g, 25j, 25k, 26i, 27h, 27j, 29a, 33k, 45g, 55m, 59k, 62o, 62p, 64h, 64n, 74c, 74j, 76d, 77d, 77g, 78c, 80h, 84a, 84b, 84f, 84g, 88a, 89f, 89m, 89o, 90b, 91h, 91l, 91n, 91p, 93k, 95a, 95b, 95d, 96i, 97f, 97g, 97j, 98b, 99j, 99p, 99w, 99y, 100a, 100b, 100f, 101a, 101b, 101w, 102g, 105a, 105f, 105m, 109w, 109x, 109y, 109z, 116c,	Zachowanie właściwej grądom struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	24h, 27h, 33k, 64h, 76d, 78c, 130f, 139g, 140c, 143j, 147d, 151c, 153g, 156b, 170a, 173h, 200f, g, 201c, d, 202f: Regulacja niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów podczas trzebieży – ograniczenie ilości So, Brz, Md, Św, niekiedy Ak, Dbc i Dg, promowanie Db, Gb, Lp i innych gatunków liściastych grądów.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		116f, 118b, 119c, 122a, 124l, 125h, 125j, 130f, 130g, 133l, 134b, 134h, 139g, 139h, 140c, 140d, 140h, 142h, 143j, 146c, 147d, 150b, 150c, 150f, 150h, 150i, 150j, 151c, 152c, 152d, 152g, 152l, 153c, 153d, 153f, 153g, 154c, 155c, 156b, 160i, 167a, 170a, 173h, 174p, 178d, 179f, 182d, 186a, 187a, 187d, 188a, 189b, 191g, 192c, 193z, 195b, 195d, 196c, 196i, 196k, 199k, 200f, 200g, 200k, 201a, 201b, 201c, 201d, 201i, 202f, 202y, 203i, 204b, 204d, 204i, 204j, 205a, 208d, 210d, 212m, 213m, 213n, 215r, 215s, 216d, 217d, 217t, Pow.: 367,33 ha			
140.	Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)* – 91D0	69i, 70h Pow.: 1,11 ha	Zachowanie właściwej olsom torfowcowym struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna. Zachowanie właściwych stosunków wodnych.	Zniekształcenie składów gatunkowych przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	Zachowanie strefy buforowej o szerokości min. 25 wokół torfowisk.
141.	Łęgi wierzbowe, topolowe,	23f, 27g, 199c, 64b, 198b,	Zachowanie właściwej łęgom	Zniekształcenie składów gatunkowych	Brak dodatkowych zaleceń ochronnych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)* – 91E0	122k, 135a, 16r, 101g, 101h, 86d, 121f, 130h, 63m, 34b, 121c, 127c, 6a, 6b, 101a, 101f, 108b, 97i, 98i, 12l, 28p, 64c, 17m, 63l, 113g, 130d, 7k, 45c, 126k, 85l, 126c, 167d, 50c, 118h, 126o, 105c, 138d, 16j, 63k, 205c, 205f, 38n, 42p, 100g, 129b, 192f, 216c, 99c, 86h, 86i, 192i, 142n, 33l, 33n, 80l, 89d, 36d, 42d, 11f, 116d, 64a, 94c, 64d, 16p, 20d, 63a, 28h, 133d, 117f, 128k, 94d, 60g, 60h, 65a, 105k, 6f, 32c, 61p, 94b, 172d, 105d, 89b, 215g, 217g, 217h, 4g, 49c, 79d, 79f, 98k, 99a, 99l, 117a, 91t, 126m, 126r, 98j, 124b, 192k, 193o, 41g, 104g, 109d, 27j, 101ax, 13j, 29m, 151a, 94a, 122d, 192l, 109g, 109h, 109m, 109n, 109p, 90f, 95c, 116f, 10b, 188j, 91c, 80g, 100d, 83a, 13c, 192h, 100i, 11d, 26i, 84a, 84a, 84h, 82a, 101b, 59k, 83c Pow.: 204,55	struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	gospodarczych. Większość powierzchni łęgów 91E0 jest pozostawiona bez wskazówki gospodarczej – 185,69 ha.
142.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-	29x, 39a, 39b, 86n, 109c,	Zachowanie właściwej łęgom	Zniekształcenie składów gatunkowych	Brak dodatkowych zaleceń ochronnych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 91F0	109a, 109b, 109f, 109o, 109p, 109r, 110d, 110a, 135d, 137h, 142p, 209m, Pow.: 19,56 ha	struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Utrzymanie odpowiednich ilości martwego drewna.	przez niewłaściwe składy odnowień, uproszenie struktury wiekowej, usuwanie drzew martwych.	
Stanowiska zwierząt chronionych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000					
143.	Błotniak łąkowy *Circus pygardus* OS	182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – terenów otwartych z trzcinowiskami, zaroślami wierzbowymi.	Ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko gatunku	Brak
144.	Bóbr *Castor fiber* OC	Gatunek częsty, spotykany przy ciekach i wszystkich jeziorach.	Aktualnie nie stwierdzono zagrożeń dla gatunku.	Zabiegi projektowane w PUL nie stanowią zagrożenia dla silnej populacji bobra w ostoi.	brak
145.	Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* OS	91t	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starych drzewostanów liściastych	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
146.	Dzięcioł zielony *Picus viridis* OS	82b, 84a, f, 100f, 203h, 210h	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania. Zachowanie siedlisk – starych lasów liściastych, głównie łęgów.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabieg TP (203h) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VI do końca III).
147.	Jastrząb *Accipiter gentilis* OS	110f	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Zabiegi CP, TP (110f) wykonać poza okresem lęgowym (od początku IX do końca II)
148.	Krogulec *Accipiter nisus* OS	84f, 198a	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	Zabieg IIA (198a) wykonać poza okresem lęgowym (od początku VIII do końca III)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
149.	Kumak nizinny *Bombina bombina* OS, DD	5g (łąka z niewielkim stawkiem), 179d (Rez. Bukowy Ostrów), 193i (zarastające bagno)	Zachowanie zbiorników stanowiących miejsca rozrodu płazów.	Gatunek siedlisk nieleśnych (różnego rodzaju zbiorniki). Pośrednie zagrożenie mogą stanowić rębnie zupełne wykonane na brzegach zbiorników.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
150.	Siniak *Columba oenas* OS	82b, 83g, 84b, 91f, 94h, 100i, 106b, 166c, 172a, 176i, 179c, 188a, 196d, 201g	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. Zmniejszenie powierzchni starodrzewi.	Zabieg CP (201g) wykonać poza sezonem lęgowym (od początku IX do końca III). IIA (172a) - zabiegi wykonać poza sezonem lęgowym (od początku IX do końca III). Podczas cięć należy oszczędzać drzewa dziuplaste. IIIB, ODN (196d) - zabiegi wykonać poza sezonem lęgowym (od początku IX do końca III). Podczas cięć należy oszczędzać drzewa dziuplaste.
151.	Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* OS, NT	179d (rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie zbiorników stanowiących miejsca rozrodu.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko.	Brak
152.	Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* OS	8a (Łąki nad Wartą)	Większe strumienie, rzeki i kanały, w których rozwijają się larwy.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
153.	Wilga *Oriolus oriolus* OS	31j	Zapewnienie spokoju w sezonie lęgowym w miejscach gniazdowania.	Możliwość płoszenia ptaków podczas wykonywania zabiegów gospodarczych.	TP – zabieg wykonać poza okresem lęgowym ptaków (od początku IX do końca III)
154.	Wodnik *Rallus aquaticus* OS	182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Utrzymanie sieci zbiorników wodnych zapewniających bazę żerową.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko.	Brak
155.	Wydra *Lutra lutra*	Grunty w sąsiedztwie: 6a	Utrzymanie sieci zbiorników	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	OC	(jez. Krzymień), 158a i 159b (kompleks stawów Mościejewo)	wodnych zapewniających bazę żerową	bezpośrednich zagrożeń.	
156.	Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* OS	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – drobnych zbiorników na torfowiskach, jezior dystroficznych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko.	Brak
Stanowiska roślin chronionych i zagrożonych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000					
157.	Bagno zwyczajne *Ledum palustre* VU, OC	69i	Zachowanie siedlisk – wilgotnych i bagiennych borów, torfowisk.	Możliwość zniszczenia stanowisk roślin podczas zabiegów gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
158.	Bielistka siwa *Leucobryum glaucum* OC	Częsta w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
159.	Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* OC	64a, 69i, 70h, 179b (Rez. Bukowy Ostrów), 203c	Zachowanie siedlisk – terenów mokradłowych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
160.	Brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk - borów sosnowych i mieszanych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
161.	Borowik szatański *Boleus satanas* OS	200k	Zachowanie siedlisk, lasów liściastych i mieszanych	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
162.	Centuria pospolita *Centaurium erythraea* OC	34i	Zachowanie siedlisk – łąk i widnych polan.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
163.	Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	OC				
164.	Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
165.	Cis pospolity *Taxus baccata* OC	91h, 180i	Zachowanie siedlisk – wilgotnych i cienistych lasów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	AGROT, ODN-ZŁOŻ (180i) – omijać stanowiska gatunku podczas przygotowania gleby
166.	Drabik drzewkowaty *Climacium dendroides* OC	8o, 50h, 179b (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – młak, torfowisk, olsów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
167.	Fiołek przedziwny *Viola mirabilis* LC	83b, 83d, 84b Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim	Zachowanie siedlisk – lasów liściastych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowiska.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
168.	Gajnik lśniący *Hylocomium splendens* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych i mieszanych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
169.	Gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides* OC	217k	Zachowanie siedlisk – lasów liściastych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
170.	Grzybienie białe *Nymphaea alba* OC	28f, 33d, 75n, 85j, 124f, 179d, 182a	Zachowanie siedlisk – eutroficznych zbiorników wodnych.	Gatunek siedlisk nieleśnych – brak bezpośrednich zagrożeń.	Brak
171.	Gwiazdnica bagienna *Stellaria uliginosa* VU	179b (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – wilgotnych i mokrych łąk, moczarów, torfowisk niskich, olsów.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
172.	Gwiazdosz rudawy *Geastrum rufescens* E	26a	Zachowanie siedlisk – lasów liściastych, iglastych i mieszanych	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć i zrywki.	CP, PIEL – omijać stanowiska gatunku podczas zabiegów
173.	Gwiazdosz wzniesiony *Geastrum fornicatum* E, OS	37g	Zachowanie siedlisk – bogatych w związki azotowe zarośla lilaka, głogów, bzu czarnego i robinii	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
174.	Jarząb brekinia *Sorbus torminalis* OS(3), LC$^{Wlkp.}$, NT	100f, 148c	Zachowanie siedlisk – żyznych lasów liściastych	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
175.	Jarząb szwedzki *Sorbus intermedia* OS(3), EN	33c, 34a, 54i, 71c	Zachowanie siedlisk – żyznych lasów liściastych i mieszanych	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	TP (34a) - omijać stanowiska gatunku podczas zabiegów
176.	Jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum* VU $^{Wlkp.}$, NT	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – podtorfionych zbiorników wodnych	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
177.	Kłoć wiechowata *Cladium mariscus* OS, LC$^{Wlkp.}$, NT	179d, 182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – płytkich wód stojących.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
178.	Kosmatka gajowa *Luzula luzuloides* VU $^{Wlkp.}$	205a	Zachowanie siedlisk – suchych lasów liściastych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
179.	Kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia* EN $^{Wlkp.}$	84h (rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)	Zachowanie siedlisk – mokradeł, źródlisk, torfowisk, olsów.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
180.	Kozłek dwupienny *Valeriana dioica* LC $^{Wlkp.}$	49c	Zachowanie siedlisk – mokradeł, źródlisk, torfowisk, olsów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
181.	Lilia złotogłów *Lilium martagon* LC $^{Wlkp.}$, OS	64n	Zachowanie siedlisk – widnych lasów i zarośli.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	CP – omijać stanowiska roślin podczas zabiegów
182.	Listera jajowata *Listera ovata* LC $^{Wlkp.}$, OC	105g	Zachowanie siedlisk - ciepłolubnych zbiorowisk	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas	Brak – na stanowiskach gatunku nie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			leśnych, wilgotnych zarośli i lasów.	cięć i zrywki.	zaplanowano wskazówek gospodarczych
183.	Mądziak psi *Mutinus caninus* V	88c	Zachowanie siedlisk – cienistych lasów liściastych.	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć.	CW, CP, POPR – omijać stanowiska gatunku podczas zabiegów
184.	Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia* OC, VU$^{Wlkp.}$	69i	Zachowanie siedlisk – torfowisk przejściowych i wysokich, borów bagiennych	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
185.	Mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata* OC	Częsta w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – łąk, torfowisk, olsów.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
186.	Nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa* OC	174p, 179a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – lasów liściastych i mieszanych	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
187.	Nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata* VU$^{Wlkp.}$	179b (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk, borów bagiennych, kwaśnych olsów.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
188.	Płonnik pospolity *Polytrichum commune* OC	69i 175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko Na stanowisku położonym poza rezerwatem nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.	Brak
189.	Pływacz drobny *Utricularia minor* VU$^{Wlkp.}$, OS, NT	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – drobnych zbiorników na torfowiskach	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
190.	Pływacz zachodni *Utricularia australis* VU$^{Wlkp.}$, OS, NT	182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – wód stojących lub wolno płynących.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
191.	Pływacz żółtobiały *Utricularia ochroleuca*	182a (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – rowów potorfowych, torfianek	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	$CR^{Wlkp.}$, OS, EN			stanowisko	
192.	Próchniczek błotny *Aulacomnium palustre* OC	175l	Zachowanie siedlisk - torfowisk i borów bagiennych.	Zmiany stosunków wodnych w wyniku cięć rębnych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
193.	Przetacznik górski *Veronica montana* $VU^{Wlkp.}$	88i	Zachowanie siedlisk – żyznych buczyn.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
194.	Przytulia leśna *Galium sylvaticum* $LC^{Wlkp.}$	97g	Zachowanie siedlisk – grądów, żyznych buczyn i łęgów jesionowych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	IIA, CP - nie prowadzić cięć i odnowień na stanowisku roślin.
195.	Ramienica delikatna *Chara virgata* (*delicatula*) V	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – zbiorników o twardych i niezbyt żyznych wodach.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
196.	Ramienica kolczasta *Chara aculeolata* OC, E	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – zbiorników o twardych i niezbyt żyznych wodach.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
197.	Ramienica krucha *Chara globularis* (*fragilis*) V	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – zbiorników o twardych i niezbyt żyznych wodach.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
198.	Ramienica omszona *Chara tomentosa* OC, R	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – zbiorników wodnych (mezo-eutroficznych oraz słabo i umiarkowanie eutroficznych jezior)	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
199.	Rdestnica stępiona *Potamogeton obtusifolius* $VU^{Wlkp.}$, NT	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – stojących i wolno płynących wód.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
200.	Rdestnica trawiasta *Potamogeton gramineus* $VU^{Wlkp.}$, VU	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – stojących i wolno płynących wód.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
201.	Rdestnica wydłużona *Potamogeton praelongus* CR Wlkp., EN	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – stojących i wolno płynących wód.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
202.	Rokietnik pospolity *Pleurozium Schreberi* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
203.	Rzęsiak pospolity *Ptilidium ciliare* OC	Częsty w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak
204.	Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* OS, LC Wlkp., NT	69i, 70h	Zachowanie siedlisk – torfowisk z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
205.	Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia* LC Wlkp.	105d	Zachowanie siedlisk – olsów jesionowych i źródliskowych	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
206.	Smardz jadalny *Morchella esculenta* OC	215r	Zachowanie siedlisk – lasów liściastych, mieszanych i łęgowych z udziałem jesiona,	Bezpośrednie niszczenie grzybni podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
207.	Soplówka bukowa *Hericium coralloides* OC, V	83b (Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)	Zachowanie siedlisk – lasów bukowych z dużą ilością martwego drewna	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
208.	Szczaw gajowy *Rumex sanguineus* VU Wlkp.	10b, 16j, k, 19a, 86i, 100g, 105f, 124b, 126r	Zachowanie siedlisk – łęgów jesionowych oraz wilgotnych lasów liściastych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
209.	Topola czarna *Populus nigra* LC Wlkp.	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – lasów łęgowych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
210.	Torfowiec błotny *Sphagnum palustre* OC	69i 175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko Na stanowisku poza rezerwatem nie zaplanowano zabiegów gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
211.	Torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum* OC	8o, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowisku poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
212.	Torfowiec kończysty *Sphagnum fallax* OC	8o, 69i, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko. Na stanowiskach poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
213.	Torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum* OC	69i, 175l, 179b, k (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko Na stanowisku poza rezerwatem nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
214.	Torfowiec obły *Sphagnum teres* OC	175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
215.	Torfowiec okazały *Sphagnum riparium* OC	175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
216.	Torfowiec spiczastolistny	175l (Rez. Bukowy	Zachowanie siedlisk – torfowisk	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	Sphagnum cuspidatum OC	Ostrów)	i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	stanowisko	
217.	Torfowiec środkowy *Sphagnum centrale* OC	175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
218.	Torfowiec tępolistny *Sphagnum obtusum* OC	175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – torfowisk i borów bagiennych z odpowiednim poziomem uwodnienia.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
219.	Trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta* VU $^{Wlkp.}$, NT	179d (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – wilgotnych łąk i torfowisk.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
220.	Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum* VU$^{Wlkp.}$	69i 175l (Rez. Bukowy Ostrów)	Zachowanie siedlisk – oligo i mezotroficznych torfowisk i borów bagiennych.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko Na stanowisku poza rezerwatem nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
221.	Widłak goździsty *Lycopodium clavatum* OC, LC$^{Wlkp.}$, NT	61o	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	IIIB, AGROT, ODN-ZŁOŻ (61o) - omijać stanowiska roślin podczas cięć, zrywki i przygotowania gleby
222.	Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* OC, VU$^{Wlkp.}$, NT	59d	Zachowanie siedlisk – prześwietlonych borów i brzezin bagiennych.	Bezpośrednie niszczenie roślin podczas cięć i zrywki.	Brak – na stanowiskach gatunku nie zaplanowano wskazówek gospodarczych
223.	Widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* OC	Pospolity w całym nadleśnictwie	Zachowanie siedlisk – borów sosnowych.	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	Brak
224.	Widłoząb miotlasty *Dicranum*	Pospolity w całym	Zachowanie siedlisk – borów	Brak zagrożeń – rozproszone zabiegi	Brak

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	scoparium OC	nadleśnictwie	sosnowych.	gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla całej populacji.	
225.	Żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera* EN $^{Wlkp.}$	83b (Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)	Zachowanie siedlisk – żyznych buczyn.	Brak – ochrona rezerwatowa zabezpiecza stanowisko	Brak
226.	Źródliskowiec zmienny *Palustriella commutata* OC	217k	Zachowanie siedlisk – źródlisk nawapiennych i strumieni płynących przez podłoże zasobne w wapń	Brak zagrożeń – pododdział wyłączony z użytkowania	Brak

Kategoria ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa
Kategorie zagrożenia roślin:
Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in. 2007): EN ^{wlkp} – gatunek zagrożony, VU ^{wlkp} – gatunek narażony, LC ^{wlkp} – gatunek najmniejszej troski, DD ^{wlkp} – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in 2016): VU – gatunek narażony, NT – gatunek bliski zagrożenia; DD – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Kategorie zagrożenia zwierząt:
Czerwona lista ptaków (Wilk i in. 2020): VU – gatunki narażone
Czerwona Lista Kręgowców Polski (Głowaciński, 2022):VU – gatunki narażone, NT - gatunki bliski zagrożenia
Czerwona Lista Zwierząt Polski (Głowaciński, 2002): EN – gatunki silnie zagrożone, LC – gatunek najmniejszej troski
Kategorie zagrożenia grzybów:
Czerwona lista roślin i grzybów Polski: V – narażone, E – wymierające krytycznie zagrożone

Nadleśnictwo Sieraków łącznie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
Jezioro Kubek PLH300006 – siedliska przyrodnicze według SDF		
1.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – 91E0 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 149g, j, 178a, g, h, n, 206i, j,
Jezioro Kubek PLH300006 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF		
2.	Wilk *Canis lupus* Ocena ogólna SDF - B	Gatunek ten regularnie obserwowany jest w części puszczańskiej nadleśnictwa
Jezioro Mnich PLH300029 – siedliska przyrodnicze według SDF		
3.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b
4.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – 7230 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a, 335b
5.	Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*) – 7210 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b, 336a
6.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) – 7140 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b, 336a
Jezioro Mnich PLH300029 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF		
7.	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis vernicosus* Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
8.	Lipiennik Loesela *Liparis loeseli* Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b
Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 – gatunki ptaków oraz ich ostoje wg SDF		
9.	Bąk *Botaurus stellaris* - A021 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 268h Obr. Sieraków: 149d, 182a
10.	Bielik *Haliaeetus albicilla* - A075 Ocena ogólna SDF – B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: Leś. Lichwin: 2 strefy ochrony, Leś. Kukułka: 4 strefy ochrony Obr. Sieraków: Leś. Ławica 5 stref ochrony, Leś. Stary Młyn 2 strefy ochrony, Leś Prusim 2 strefy ochrony
11.	Bocian czarny *Ciconia nigra* – A030 Ocena ogólna SDF – C	Obr. Sieraków: Leś. Tuchola: 1 strefa ochrony, Leś. Ławica: 1 strefa ochrony
12.	Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* – A236 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 125f, 149h, 187f, 189g, 249i, 253c, 255i, 285f, 307c, 332o, 334k, 341b, 341f Obr. Sieraków: 42l, 54h, 82b, 91f, 94a, 99x, 100b, 101r, 106m, 109x, 139h, 150j, 153i, 158c, 166c, 171g, 176i, 177j, 205a, 209g
13.	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* – A238 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 331i Obr. Sieraków: 23g, 25g, 55c, 56f, 74a, 77b, 77g, 79d, 82a, 82b, 84b, 84f, 88j, 89f, 89l, 91c, 91j, 91l, 91t, 94l, 95a, 98k, 98l, 100a, 101b, 101g, 101p, 102f, 105f, 139g, 140d, 144b, 146c, 150h, 150j, 151l, 152g, 154c, 171c, 172d, 174j, 174p, 178f, 179a, 179c, 187a, 187d, 188a, 188a, 189b, 192l, 192b, 201b, 203c, 203h, 203i, 204d, 204h, 209d
14.	Gągoł *Bucephala clangula* – A067 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 163d, 254a, 268g Obr. Sieraków: 58d, 174s, 182a (Rez. Bukowy Ostrów)
15.	Gąsiorek *Lanius collurio* - A338 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 133b, 173b, 178g
16.	Jarzębatka *Sylvia nisoria* – A307 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 133b, j, 206a
17.	Kania czarna *Milvus migrans* – A073	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: Leś. Lichwin 2 strefy ochrony, Leś. Kukułka 3 strefy ochrony

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
	Ocena ogólna SDF – B	Obr. Sieraków: Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony, Leś Prusim: 2 strefy ochrony
18.	Kania ruda *Milvus milvus* – A074 Ocena ogólna SDF – B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: Leś. Lichwin 2 strefy ochrony, Leś. Kukułka 2 strefy ochrony Obr. Sieraków: Leś. Tuchola: 2 strefy ochrony, Leś. Ławica: 2 strefy ochrony, Leś. Stary Młyn: 1 strefa ochrony, Leś Prusim: 3 strefy ochrony
19.	Lerka *Lullula arborea* – A246 Ocena ogólna SDF – B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 171f
20.	Muchołówka mała *Ficedula parva* – A320 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 25g, 89k, 91c, 166d, 179c, 192a
21.	Trzmielojad *Pernis apivorus* – A072 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 35h, 151m
22.	Puchacz *Bubo bubo* – A215 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: Leś. Lichwin 3 strefy ochrony, Leś. Kukułka 1 strefa ochrony
23.	Włochatka *Aegolius funereus* – A223 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 45c, 104b, 133c
24.	Żuraw *Grus grus* – A127 Ocena ogólna SDF – C	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 178h, 183f, 186f, 189h, 194f, 254b, 254g, 295i, 336a Obr. Sieraków: 55d, 64b, 94f, 99a, 100d, 101l, 124f, 151a, 154d, 157i, 163a, 179d, 202j, 204h, 335b
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 – siedliska przyrodnicze według SDF		
25.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 58d, 75o, 85j
26.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) - 9110 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 49d, 99m, 171d
27.	Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 9190 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Sieraków: 57g, 59d

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
28.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - 91F0 Ocena ogólna SDF - C	Obr. Sieraków: 42o, r, s, t, 76b, 83a, 83f, 90d, 98f, 101t, 205d, 213j, 217k
29.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) - 9130 Ocena ogólna SDF - B	Obr. Sieraków: 53f, 62g, 78b, 82b, 83b, 83d, 83g, 84b, 84d, 84fx, 88b, 88h, 88i, 89c, 89h, 89i, 89k, 90c, 91d, 91f, 93i, 94h, 94i, 94k, 94l, 94m, 100h, 100j, 101r, 101s, 104a, 104f, 105h, 105i, 105l, 106a, 106b, 106d, 106g, 106i, 165a, 165c, 165d, 165f, 166a, 166b, 166c, 166d, 170b, 171a, 171b, 171c, 171h, 171i, 172a, 172b, 172c, 172f, 188a, 188g, 188i, 192a, 192b, 192m, 196g, 197a, 197b, 197c, 197d, 199j, 201g, 203f, 203g, 203h, 212c, 212k, 215h
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF		
30.	Bóbr europejski *Castor fiber* - 1337 Ocena ogólna SDF – B	Obr. Sieraków: potwierdzono obecność
31.	Nocek duży *Myotis myotis* - 1324 Ocena ogólna SDF – C	Obr. Sieraków: potwierdzono obecność (tylko osobniki żerujące)
32.	Kumak nizinny *Bombina bombina* OS, VU	Obr. Sieraków: 156j, 200a
Siedliska przyrodnicze niestanowiące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 i położone poza tymi obszarami		
33.	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi *Spergulo vernalis-Corynephoretum* – 2330	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 63i
34.	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria* spp.)– 3140	Obr. Sieraków: 179d, 182a
35.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* – 3150	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 294j, 334i Obr. Sieraków: 12f, 28f, 33d, 124f, 174s
36.	Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – 6430	Obr. Sieraków: 43o, 46o, 161k
37.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - 6510	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 7d, 294d, 294f, 317k, 317l, 317m, 334j Obr. Sieraków: 4a, 7a, 8a, 9a, 43j, 43r, 96k, 217f
38.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)* – 7110	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189k, 219c

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
39.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*) – 7140	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 183f, 184c, 194d Obr. Sieraków: 69i
40.	Źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* – 7220	Obr. Sieraków: 217k
41.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) – 9110	Obr. Sieraków: 148g, 115l, 179g
42.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) – 9130	Obr. Sieraków: 116h, 174r, 176i, 179i, 179a, 179c, 180c, 180d, 190c, 191a, 194b
43.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) – 9170	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 225g, 231i, 272i, 272l, 278b, 301f, 302b, 311b, 320h, 321d, 334k Obr. Sieraków: 4h, 7b, 8b, 9b, 11g, 22c, 22f, 22l, 23a, 23c, 23g, 24h, 24j, 25d, 25g, 25j, 25k, 26i, 27h, 27j, 29a, 33k, 45g, 55m, 59k, 62o, 62p, 64h, 64n, 74c, 74j, 76d, 77d, 77g, 78c, 80h, 84a, 84b, 84f, 84g, 88a, 89f, 89m, 89o, 90b, 91h, 91l, 91n, 91p, 93k, 95a, 95b, 95d, 96i, 97f, 97g, 97j, 98b, 99j, 99p, 99w, 99y, 100a, 100b, 100f, 101a, 101b, 101w, 102g, 105a, 105f, 105m, 109w, 109x, 109y, 109z, 116c, 116f, 118b, 119c, 122a, 124l, 125h, 125j, 130f, 130g, 133l, 134b, 134h, 139g, 139h, 140c, 140d, 140h, 142h, 143j, 146c, 147d, 150b, 150c, 150f, 150h, 150i, 150j, 151c, 152c, 152d, 152g, 152l, 153c, 153d, 153f, 153g, 154c, 155c, 156b, 160i, 167a, 170a, 173h, 174p, 178d, 179f, 182d, 186a, 187a, 187d, 188a, 189b, 191g, 192c, 193z, 195b, 195d, 196c, 196i, 196k, 199k, 200f, 200g, 200k, 201a, 201b, 201c, 201d, 201i, 202f, 202y, 203i, 204b, 204d, 204i, 204j, 205a, 208d, 210d, 212m, 213m, 213n, 215r, 215s, 216d, 217d, 217t,
44.	Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 9190	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 320j, 303k, 300d, 301a, 273i, 300h, 249i
45.	Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)* – 91D0	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189h, 194d, 195d, 219c Obr. Sieraków: 69i, 70h
46.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)* – 91E0	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 258d, 223m, 268d, 254l, 327b, 226o, 257c, 223h, 222j, 310c, 310c, 283f, 337c, 257g Obr. Sieraków: 23f, 27g, 199c, 64b, 198b, 122k, 135a, 16r, 101g, 101h, 86d, 121f, 130h, 63m, 34b, 121c, 127c, 6a, 6b, 101a, 101f, 108b, 97i, 98i, 12l, 28p, 64c, 17m, 63l, 113g, 130d, 7k, 45c, 126k, 85l, 126c, 167d, 50c, 118h, 126o, 105c, 138d, 16j, 63k, 205c, 205f, 38n, 42p, 100g, 129b, 192f, 216c, 99c, 86h, 86i, 192i, 142n, 33l, 33n, 80l, 89d, 36d, 42d, 11f, 116d, 64a, 94c, 64d, 16p, 20d, 63a, 28h, 133d, 117f, 128k, 94d, 60g, 60h, 65a, 105k, 6f, 32c, 61p, 94b, 172d, 105d, 89b, 215g, 217g, 217h, 4g, 49c, 79d, 79f, 98k, 99a, 99l, 117a, 91t, 126m, 126r, 98j, 124b, 192k, 193o, 41g,

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
		104g, 109d, 27j, 101ax, 13j, 29m, 151a, 94a, 122d, 192l, 109g, 109h, 109m, 109n, 109p, 90f, 95c, 116f, 10b, 188j, 91c, 80g, 100d, 83a, 13c, 192h, 100i, 11d, 26i, 84a, 84a, 84h, 82a, 101b, 59k, 83c
47.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 91F0	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 341b Obr. Sieraków: 29x, 39a, 39b, 86n, 109c, 109a, 109b, 109f, 109o, 109p, 109r, 110d, 110a, 135d, 137h, 142p, 209m,
48.	Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) – 91T0	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 6i, 9b, 15g, 22d, 24i, 36a, 169a
Stanowiska zwierząt chronionych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000		
49.	Błotniak łąkowy *Circus pygardus* OS	Obr. Sieraków: 182a (Rez. Bukowy Ostrów)
50.	Bóbr *Castor fiber* OC	Gatunek częsty, spotykany przy ciekach i wszystkich jeziorach.
51.	Czyż *Spinus spinus* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 187f, 191a
52.	Dudek *Upupa epops* OS, LC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 341i
53.	Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* OS	Obr. Sieraków: 91r
54.	Dzięcioł zielony *Picus viridis* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 217b, 223c, 341b, f Obr. Sieraków: 82b, 84a, f, 100f, 203h, 210h
55.	Jastrząb *Accipiter gentilis* OS	Obr. Sieraków: 110f
56.	Krogulec *Accipiter nisus* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189i Obr. Sieraków: 84f, 198a
57.	Kumak nizinny *Bombina bombina* OS, DD	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 194b (bagno w południowej części pododdziału), 283a (Uroczysko Wilcze Doły)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
		Stawy w sąsiedztwie: 159i, 182c, 213a, 253g, 274f, 280b, 291c, 310b, 318j, 330a, 333i, 337c Obr. Sieraków: 5g (łąka z niewielkim stawkiem), 179d (Rez. Bukowy Ostrów), 193i (zarastające bagno)
58.	Modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 36l
59.	Perkozek *Tachybaptus ruficollis* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 268g
60.	Samotnik *Tringa ochropus* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 283a
61.	Siniak *Columba oenas* OS	Obr. Sieraków: 82b, 82b, 83g, 84b, 91f, 94h, 100i, 106b, 166c, 172a, 176i, 179c, 188a, 188a, 196d, 201g
62.	Sóweczka *Glaucidium passerinum* OS, DD	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 232d
63.	Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* OS, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: Stawy w sąsiedztwie: 182c, 212i, 280b Obr. Sieraków: 179d (rez. Bukowy Ostrów)
64.	Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 294f (Łąki nad Wartą) Obr. Sieraków: 8a (Łąki nad Wartą)
65.	Wodnik *Rallus aquaticus* OS	Obr. Sieraków: 182a (Rez. Bukowy Ostrów)
66.	Wydra *Lutra lutra* OC	Obr. Sieraków: Grunty w sąsiedztwie: 6a (jez. Krzymień), 158a i 159b (kompleks stawów Mościejewo)
67.	Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 194f (Zbiornik zarastający pałką), 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
Stanowiska roślin chronionych i zagrożonych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000		
68.	Bagno zwyczajne *Ledum palustre* $VU^{Wlkp.}$, OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189h, 189k, 219c Obr. Sieraków: 69i
69.	Bielistka siwa *Leucobryum glaucum* OC	Częsta w całym nadleśnictwie
70.	Błotniszek wełnisty *Helodium blandowii* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
71.	Bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 64a, 69i, 70h, 179b (Rez. Bukowy Ostrów), 203c
72.	Borowik szatański *Boleus satanas* OS	Obr. Sieraków: 200k
73.	Brodaczka rodzaj *Usnea sp.* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 11i
74.	Brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum* OC	Częsty w całym nadleśnictwie
75.	Bukwica zwyczajna *Stachys officinalis* VU	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 159c, 311b (Rez. Czapliniec)
76.	Centuria pospolita *Centaurium erythraea* OC	Obr. Sieraków: 34i
77.	Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula* OC	Częsty w całym nadleśnictwie
78.	Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina* OC	Częsty w całym nadleśnictwie
79.	Cis pospolity *Taxus baccata* OC	Obr. Sieraków: 91h, 180i
80.	Drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 149g, 206j, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
	OC	Obr. Sieraków: 8o, 50h, 179b (Rez. Bukowy Ostrów)
81.	Drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium* OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
82.	Fiołek przedziwny *Viola mirabilis* LC$^{Wlkp.}$	Obr. Sieraków: 83b, 83d, 84b (Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)
83.	Gajnik lśniący *Hylocomium splendens* OC	Częsty w całym nadleśnictwie
84.	Gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides* OC	Obr. Sieraków: 217k
85.	Grzybienie białe *Nymphaea alba* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 300k, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 28f, 33d, 75n, 85j, 124f, 179d, 182a
86.	Gwiazdnica bagienna *Stellaria uliginosa* VU	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 142m, 149g, 184b, 223h, 227d, 249j Obr. Sieraków: 179b (Rez. Bukowy Ostrów)
87.	Gwiazdosz rudawy *Geastrum rufescens* E	Obr. Sieraków: 26a
88.	Gwiazdosz wzniesiony *Geastrum fornicatum* E, OS (1)	Obr. Sieraków: 37g
89.	Gwiazdosz potrójny *Geastrum triplex* E	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 245c
90.	Jarząb brekinia *Sorbus torminalis* OS(3), LC$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Sieraków: 100f, 148c
91.	Jarząb szwedzki *Sorbus intermedia* OS(3), EN	Obr. Sieraków: 33c, 34a, 54i, 71c
92.	Jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum* VU $^{Wlkp.}$, NT	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
93.	Kłoć wiechowata *Cladium mariscus* OS, LC$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 179d, 182a (Rez. Bukowy Ostrów)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
94.	Kocanki piaskowe *Helichrysum arenaria* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 332r
95.	Kosmatka gajowa *Luzula luzuloides* VU Wlkp.	Obr. Sieraków: 205a
96.	Kostrzewa piaskowa *Festuca psammophila* VU Wlkp., NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 63i
97.	Kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia* EN Wlkp.	Obr. Sieraków: 84h (rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)
98.	Kozłek dwupienny *Valeriana dioica* LC Wlkp.	Obr. Sieraków: 49c
99.	Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 303gx, 303hx, 303ix, 303k
100.	Krzywoszczeć torfowa *Campylopus pyriformis* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 219c
101.	Kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* OC, LC Wlkp., EN	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
102.	Lilia złotogłów *Lilium martagon* LC Wlkp., OS	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 311b (Rez. Czaple Wyspy) Obr. Sieraków: 64n
103.	Listera jajowata *Listera ovata* LC Wlkp., OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 303k Obr. Sieraków: 105g
104.	Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi* OS, LC Wlkp., NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 62g, 63a
105.	Mądziak psi *Mutinus caninus* V	Obr. Sieraków: oddz. 88c
106.	Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia* OC, VU Wlkp.	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189k, 219c Obr. Sieraków: 69i

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
107.	Mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata* OC	Częsta w całym nadleśnictwie
108.	Mszar krokiewkowaty *Paludella squarrosa* OS(3)	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
109.	Nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa* OC	Obr. Sieraków: 174p, 179a (Rez. Bukowy Ostrów)
110.	Nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata* VU$^{Wlkp.}$	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 189h, 189k, 194d Obr. Sieraków: 179b (Rez. Bukowy Ostrów)
111.	Ożanka czosnkowa *Teucrium scordium* LC $^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 283a
112.	Pajęcznica liliowata *Anthericum liliago* OS(1), EN $^{Wlkp.}$, VU	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 63hi, 85b, 87c, 159c
113.	Piórkowiec kutnerowaty *Trichocolea tomentella* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 149g, 178h, 206j (Rez. Bobrownia)
114.	Płonnik cienki *Polytrichum strictum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189h, k, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
115.	Płonnik pospolity *Polytrichum commune* OC	Obr. Sieraków: 69i, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
116.	Płucnica islandzka *Cetraria islandica* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 34m
117.	Pływacz drobny *Utricularia minor* OS, VU $^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 183f, 184c, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
118.	Pływacz zachodni *Utricularia australis* OS, VU $^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 182a (Rez. Bukowy Ostrów)
119.	Pływacz żółtobiały *Utricularia ochroleuca* CR$^{Wlkp.}$, OS, EN	Obr. Sieraków: 182a (Rez. Bukowy Ostrów)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
120.	Pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* OC, LC$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 14d, 26b, 58d, 59g, 85a, 155f, 190d, 255f, 256j, 256k, 260k
121.	Próchniczek błotny *Aulacomnium palustre* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3i, 183f, 184b, 189h, 189k, 219c, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mich) Obr. Sieraków: 175l
122.	Przetacznik górski *Veronica montana* VU$^{Wlkp.}$	Obr. Sieraków: 88i
123.	Przytulia leśna *Galium sylvaticum* LC$^{Wlkp.}$	Obr. Sieraków: 97g
124.	Ramienica delikatna *Chara virgata* (*delicatula*) V	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
125.	Ramienica kolczasta *Chara aculeolata* OC, E	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
126.	Ramienica krucha *Chara globularis* (*fragilis*) V	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
127.	Ramienica omszona *Chara tomentosa* OC, R	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
128.	Rdestnica stępiona *Potamogeton obtusifolius* VU$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
129.	Rdestnica trawiasta *Potamogeton gramineus* VU$^{Wlkp.}$, VU	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
130.	Rdestnica wydłużona *Potamogeton praelongus* CR$^{Wlkp.}$, EN	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
131.	Rokietnik pospolity *Pleurozium Schreberi* OC	Częsty w całym nadleśnictwie
132.	Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* OS, LC $^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 166k, 183f, 184c, 189h, k, 194d, 195d, 219c, 335b, 336a, b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 69i, 70h
133.	Rzęsiak pospolity *Ptilidium ciliare*	Częsty w całym nadleśnictwie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
	OC	
134.	Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia* LC Wlkp.	Obr. Sieraków: 105d
135.	Smardz jadalny *Morchella esculenta* OC	Obr. Sieraków: 215r
136.	Soplówka bukowa *Hericium coralloides* OC, V	Obr. Sieraków: 83b (Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)
137.	Szczaw gajowy *Rumex sanguineus* VU Wlkp.	Obr. Sieraków: 10b, 16j, k, 19a, 86i, 100g, 105f, 124b, 126r
138.	Topola czarna *Populus nigra* LC Wlkp.	Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
139.	Torfowiec błotny *Sphagnum palustre* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 183f, 184c, 194d, 227d, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 69i, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
140.	Torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
141.	Torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 194d, 227d, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 8o, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
142.	Torfowiec kończysty *Sphagnum fallax* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 183f, 184b, 184c, 189h, 194d, 195d, 219c, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 8o, 69i, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
143.	Torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189h, 219c, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
144.	Torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 183f, 142m, 335b (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 69i, 175l, 179b, k (Rez. Bukowy Ostrów)
145.	Torfowiec obły *Sphagnum teres*	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 183f, 184c, 335b, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
	OC	Obr. Sieraków: 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
146.	Torfowiec okazały *Sphagnum riparium* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 194d Obr. Sieraków: 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
147.	Torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 110g, 189h, 189k
148.	Torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 194d
149.	Torfowiec spiczastolistny *Sphagnum cuspidatum* OC	Obr. Sieraków: 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
150.	Torfowiec środkowy *Sphagnum centrale* OC	Obr. Sieraków: 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
151.	Torfowiec tępolistny *Sphagnum obtusum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 183f, 184c Obr. Sieraków: 175l (Rez. Bukowy Ostrów)
152.	Torfowiec wąskolistny *Sphagnum angustifolium* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 184c
153.	Trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta* $VU^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 3j, 194d Obr. Sieraków: 179d (Rez. Bukowy Ostrów)
154.	Tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 178h, 206j (Rez. Bobrownia)
155.	Turzyca bagienna *Carex limosa* $VU^{Wlkp.}$, V	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich)
156.	Turzyca piaskowa *Carex arenaria* OC	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 155f
157.	Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum* $VU^{Wlkp.}$	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 189k, 336a (Rez. Mszar nad Jeziorem Mnich) Obr. Sieraków: 69i, 175l (Rez. Bukowy Ostrów)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znamy)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)
1	2	3
158.	Widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* OC, VU $^{Wlkp.}$, VU	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 54c, 101b, 104b, 106d, 137c, 210h, 217c, 218d, 239a, 240j, 241j, 242h, 259c, 259c, 267a, 272o, 274c, 275b, 276c, 293d, 297a, 297g, 298f, 325f, 326d, 328d, 334a, 334d
159.	Widłak goździsty *Lycopodium clavatum* OC, LC$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 85g, 300c, 303r, 303r, 335d, 336c, 328a, 328d Obr. Sieraków: 61o
160.	Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* OC, VU$^{Wlkp.}$, NT	Obr. Bucharzewo Sierakowskie: 303cx Obr. Sieraków: 59d
161.	Widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* OC	Pospolity w całym nadleśnictwie
162.	Widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium* OC	Pospolity w całym nadleśnictwie
163.	Żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera* EN $^{Wlkp.}$	Obr. Sieraków: 83b (Rez. Buki nad Jeziorem Lutomskim)
164.	Źródliskowiec zmienny *Palustriella commutata* OC	Obr. Sieraków: 217k

Kategoria ochronności: OS – ochrona gatunkowa ścisła, OC – ochrona gatunkowa częściowa
Kategorie zagrożenia roślin:
Czerwona lista roślin naczyniowych Wielkopolski (Jackowiak i in. 2007): EN wlkp – gatunek zagrożony, VU wlkp – gatunek narażony, LC wlkp – gatunek najmniejszej troski, DD wlkp – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in 2016): VU – gatunek narażony, NT – gatunek bliski zagrożenia; DD – gatunek o nieokreślonym stopniu zagrożenia
Kategorie zagrożenia zwierząt:
Czerwona lista ptaków (Wilk i in. 2020): VU – gatunki narażone
Czerwona Lista Kręgowców Polski (Głowaciński, 2022):VU – gatunki narażone, NT - gatunki bliski zagrożenia
Czerwona Lista Zwierząt Polski (Głowaciński, 2002): EN – gatunki silnie zagrożone, LC – gatunek najmniejszej troski
Kategorie zagrożenia grzybów:
Czerwona lista roślin i grzybów Polski: V – narażone, E – wymierające krytycznie zagrożone

Załącznik nr 2 Spis tabel

Tabela 1 Średnie miesięczne temperatury i wysokości opadów w stacji meteorologicznej Gorzyń w latach 2013-2022 (IMGW) 15
Tabela 2 Struktura użytkowania gruntów 21
Tabela 3 Użytki rolne i lasy w nadleśnictwie i innych jednostkach 22
Tabela 4 Liczba i wielkość kompleksów leśnych i parcel (wzór 2) 23
Tabela 5 Powierzchnia leśna według poszczególnych kategorii ochronności 25
Tabela 6 Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów (wzór nr 1a) 28
Tabela 7. Zestawienie powierzchni oraz udziału procentowego podtypów gleb Nadleśnictwa Sieraków 37
Tabela 8 Jednostki roślinności potencjalnej Nadleśnictwa Sieraków (powierzchnię podano wg operatu z 2015 r.) 50
Tabela 9 Leśne siedliska przyrodnicze Nadleśnictwa Sieraków wg stanu na 1.01.2026 r. 52
Tabela 10 Nieleśne siedliska przyrodnicze N-ctwa Sieraków wg stanu na 1.01.2026 r. 53
Tabela 11 Zmiany w bazie siedlisk przyrodniczych Nadleśnictwa 54
Tabela 12 Struktura wiekowa drzewostanów na leśnych siedliskach przyrodniczych 56
Tabela 13 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wzór nr 13) 57
Tabela 14 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] drzewostanów według grup wiekowych i struktury (wzór nr 14) 58
Tabela 15 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wzór nr 15) 59
Tabela 16 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (wzór nr 20) 60
Tabela 17 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m^3] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wzór nr 21) 64
Tabela 18 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie (wzór nr 22) 67
Tabela 19 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – neofityzacja (wzór nr 24)* 68
Tabela 20 Wykaz parków wiejskich i zespołów dworsko – parkowych (wzór nr 16) 73
Tabela 21 Zabytkowe obiekty z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa 75
Tabela 22 Wykaz zabytków i innych obiektów kultury materialnej znajdujących się na gruntach nadleśnictwa zgodnie z bazą danych NID 77
Tabela 23 Obiekty dziedzictwa kulturowego nieujęte w bazie NID znajdujące się na gruntach nadleśnictwa 82
Tabela 24 Powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo i położonych w granicach powierzchniowych form ochrony przyrody 87
Tabela 25 Zestawienie zmian liczebności gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze (zestawienie sporządził p. P. Mizera, Nadleśnictwo Sieraków)* 99
Tabela 26 Wykaz pomników przyrody (wzór nr 5A) 106
Tabela 27 Lista chronionych i zagrożonych gatunków roślin i porostów występujących w nadleśnictwie. 113
Tabela 28 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków glonów, grzybów, porostów i mszaków (wzór nr 10) 116
Tabela 29 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych (wzór nr 10) 119
Tabela 30 Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków bezkręgowców występujących na terenie N-ctwa Sieraków 124
Tabela 31 Wykaz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków bezkręgowców (wzór nr 10) .. 125

Tabela 32 Zestawienie stanowisk cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków 126
Tabela 33. Zestawienie gatunków płazów występujących na terenie nadleśnictwa 127
Tabela 34 Zestawienie stanowisk traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków (pogrubioną czcionką zaznaczono stanowiska na gruntach PGL LP) 128
Tabela 35. Zestawienie gatunków gadów występujących na terenie nadleśnictwa 129
Tabela 36. Zestawienie gatunków ptaków występujących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa 130
Tabela 37. Strefy ochrony wokół gniazd chronionych gatunków ptaków 137
Tabela 38. Charakterystyka stref ochrony wyznaczonych na terenie nadleśnictwa..... 139
Tabela 39 Zestawienie lokalizacji znanych stanowisk cennych gatunków ptaków na terenie N-ctwa Sieraków 141
Tabela 40 Zestawienie gatunków ssaków występujących w zasięgu terytorialnym N-ctwa Sieraków 145
Tabela 41 Porównanie wyników inwentaryzacji zwierzyny w obwodach łowieckich nadzorowanych przez nadleśnictwo z 2016 i 2025 r. 147
Tabela 42 Wyniki inwentaryzacji zwierzyny drobnej w dzierżawionych obwodach łowieckich w 2025 r. 147
Tabela 43 Zaewidencjonowane uszkodzenia w wyniku suszy w uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych Nadleśnictwa Sieraków w okresie 01.01.2016 – 31.12.2025 r. 157
Tabela 44 Zabiegi agrolotnicze wykonane w ubiegłym okresie gospodarczym 160
Tabela 45 Zabiegi ratownicze zwalczające chrabąszcze 161
Tabela 46 Powierzchnia uszkodzeń od zwierzyny w uprawach i młodnikach N-ctwa Sieraków w latach 2016-2023 165
Tabela 47 Rozmiar szkód powodowanych przez ssaki w Nadleśnictwie Sieraków w latach 2024 – 2025 166
Tabela 48 Metody ochrony lasu przed zwierzyną stosowane w Nadleśnictwie Sieraków w okresie 01.01.2016 – 31.12.2025 r. 167
Tabela 49. Stan jakości wód rzecznych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (GIOŚ 2025 – mapa interaktywna, dane dla rzek pochodzą z lat 2016-2021)..... 169
Tabela 50. Stan jakości wód jeziornych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (GIOŚ 2025 – mapa interaktywna, dane dla jezior pochodzą z lat 2016-2021) 169
Tabela 51 Porównanie udziału ludności korzystającej z sieci kanalizacji sanitarnej 171
Tabela 52 Pożary w ostatnim okresie gospodarczym..... 172
Tabela 53 Analiza szkodnictwa leśnego na terenie Nadleśnictwa Sieraków w latach 2016 – 2025 173
Tabela 54 Obiekty małej retencji oddane do użytku w 2022 r. 180
Tabela 55 Obiekty małej retencji wykonane w ramach projektu MRN2 w roku 2010..... 181
Tabela 56. Składy gatunkowe odnowień w wydzieleniach z siedliskami Natura 2000 dla poszczególnych typów siedliskowych lasu 188
Tabela 57. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody (XXIII w IUL) 191

Załącznik nr 3 Wykaz pododdziałów wyłączonych z użytkowania

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-1-01-3 -j -00	EKO-R
09-25-1-01-3 -k -00	EKO-R
09-25-1-01-45 -g -00	EKO-R
09-25-1-01-7 -g -00	EKO-R
09-25-1-01-82 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-148 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -d -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-149 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-150 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-150 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-150 -k -00	EKO-R
09-25-1-02-177 -l -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -a -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -d -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -k -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -l -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -m -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -n -00	EKO-R
09-25-1-02-178 -o -00	EKO-R
09-25-1-02-183 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-205 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-205 -d -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -d -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -f -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-1-02-206 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -k -00	EKO-R
09-25-1-02-206 -l -00	EKO-R
09-25-1-02-207 -a -00	EKO-R
09-25-1-02-207 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-237 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-238 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-240 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-243 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-243 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-243 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-269 -a -00	EKO-R
09-25-1-02-269 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-272 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-272 -k -00	EKO-R
09-25-1-02-272 -l -00	EKO-R
09-25-1-02-273 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-273 -m -00	EKO-R
09-25-1-02-273 -t -00	EKO-R
09-25-1-02-278 -g -00	EKO-R
09-25-1-02-278 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-292 -b -00	EKO-R
09-25-1-02-295 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-298 -f -00	EKO-R
09-25-1-02-301 -c -00	EKO-R
09-25-1-02-301 -j -00	EKO-R
09-25-1-02-317 -h -00	EKO-R
09-25-1-02-317 -i -00	EKO-R
09-25-1-02-319 -j -00	EKO-R
09-25-1-04-108 -d -00	EKO-R
09-25-1-04-110 -g -00	EKO-R
09-25-1-04-112 -i -00	EKO-R
09-25-1-04-130 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-131 -d -00	EKO-R
09-25-1-04-131 -f -00	EKO-R
09-25-1-04-136 -f -00	EKO-R
09-25-1-04-136 -j -00	EKO-R
09-25-1-04-159 -g -00	EKO-R
09-25-1-04-163 -d -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-1-04-184 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-184 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-189 -g -00	EKO-R
09-25-1-04-189 -h -00	EKO-R
09-25-1-04-189 -j -00	EKO-R
09-25-1-04-189 -k -00	EKO-R
09-25-1-04-219 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-247 -f -00	EKO-R
09-25-1-04-254 -h -00	EKO-R
09-25-1-04-254 -l -00	EKO-R
09-25-1-04-281 -h -00	EKO-R
09-25-1-04-283 -a -00	EKO-R
09-25-1-04-286 -h -00	EKO-R
09-25-1-04-304 -f -00	EKO-R
09-25-1-04-304 -g -00	EKO-R
09-25-1-04-305 -a -00	EKO-R
09-25-1-04-305 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-306 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-307 -d -00	EKO-R
09-25-1-04-308 -a -00	EKO-R
09-25-1-04-308 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-308 -cx -00	EKO-R
09-25-1-04-311 -a -00	EKO-R
09-25-1-04-311 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-323 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-323 -d -00	EKO-R
09-25-1-04-327 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-334 -h -00	EKO-R
09-25-1-04-334 -i -00	EKO-R
09-25-1-04-334 -l -00	EKO-R
09-25-1-04-335 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-335 -f -00	EKO-R
09-25-1-04-336 -a -00	EKO-R
09-25-1-04-336 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-337 -o -00	EKO-R
09-25-1-04-341 -b -00	EKO-R
09-25-1-04-341 -c -00	EKO-R
09-25-1-04-341 -d -00	EKO-R
09-25-1-05-142 -i -00	EKO-R
09-25-1-05-142 -m -00	EKO-R
09-25-1-05-142 -s -00	EKO-R
09-25-1-05-165 -a -00	EKO-R
09-25-1-05-166 -k -00	EKO-R
09-25-1-05-194 -d -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-1-05-194 -f -00	EKO-R
09-25-1-05-194 -g -00	EKO-R
09-25-1-05-195 -d -00	EKO-R
09-25-1-05-223 -h -00	EKO-R
09-25-1-05-226 -f -00	EKO-R
09-25-1-05-226 -o -00	EKO-R
09-25-1-05-226 -p -00	EKO-R
09-25-1-05-227 -d -00	EKO-R
09-25-1-05-227 -f -00	EKO-R
09-25-1-05-231 -c -00	EKO-R
09-25-1-05-257 -c -00	EKO-R
09-25-1-05-258 -d -00	EKO-R
09-25-1-05-329 -k -00	EKO-R
09-25-1-05-330 -m -00	EKO-R
09-25-2-06-10 -a -00	EKO-R
09-25-2-06-10 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-11 -a -00	EKO-R
09-25-2-06-11 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-11 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-11 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-11 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-12 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-12 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-13 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-13 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-16 -j -00	EKO-R
09-25-2-06-16 -k -00	EKO-R
09-25-2-06-16 -p -00	EKO-R
09-25-2-06-17 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-19 -a -00	EKO-R
09-25-2-06-19 -i -00	EKO-R
09-25-2-06-2 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-20 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-20 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-22 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-22 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-22 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-23 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-24 -j -00	EKO-R
09-25-2-06-28 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-28 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-28 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-28 -h -00	EKO-R
09-25-2-06-29 -m -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-06-29 -y -00	EKO-R
09-25-2-06-3 -c -00	EKO-R
09-25-2-06-3 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-33 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-33 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-33 -n -00	EKO-R
09-25-2-06-34 -i -00	EKO-R
09-25-2-06-36 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-36 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-36 -h -00	EKO-R
09-25-2-06-38 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-38 -i -00	EKO-R
09-25-2-06-38 -n -00	EKO-R
09-25-2-06-39 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-4 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-4 -j -00	EKO-R
09-25-2-06-42 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-42 -h -00	EKO-R
09-25-2-06-42 -k -00	EKO-R
09-25-2-06-42 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-42 -p -00	EKO-R
09-25-2-06-46 -a -00	EKO-R
09-25-2-06-46 -d -00	EKO-R
09-25-2-06-46 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-6 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -a -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -f -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -h -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -i -00	EKO-R
09-25-2-06-65 -j -00	EKO-R
09-25-2-06-7 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-7 -n -00	EKO-R
09-25-2-06-8 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-8 -n -00	EKO-R
09-25-2-06-8 -o -00	EKO-R
09-25-2-06-80 -g -00	EKO-R
09-25-2-06-80 -h -00	EKO-R
09-25-2-06-80 -k -00	EKO-R
09-25-2-06-80 -l -00	EKO-R
09-25-2-06-9 -b -00	EKO-R
09-25-2-06-9 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -c -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-07-100 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-100 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -ax -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -dx -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -k -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -l -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -m -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -n -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -o -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -p -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -r -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -s -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -t -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -x -00	EKO-R
09-25-2-07-101 -y -00	EKO-R
09-25-2-07-102 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-103 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-43 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-43 -p -00	EKO-R
09-25-2-07-44 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-45 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-45 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-45 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-45 -n -00	EKO-R
09-25-2-07-49 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-49 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-50 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-50 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-53 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-55 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-55 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-56 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-56 -b -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-07-56 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-59 -k -00	EKO-R
09-25-2-07-60 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-60 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-60 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-61 -p -00	EKO-R
09-25-2-07-62 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-62 -o -00	EKO-R
09-25-2-07-62 -p -00	EKO-R
09-25-2-07-63 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-63 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-64 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-64 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-64 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-64 -m -00	EKO-R
09-25-2-07-69 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-69 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-69 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-70 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-72 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-72 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-74 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-74 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-75 -r -00	EKO-R
09-25-2-07-75 -t -00	EKO-R
09-25-2-07-77 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-77 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-77 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-77 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-79 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-79 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-82 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-82 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-83 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-83 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-83 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-83 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-83 -f -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-07-83 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -a -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -fx -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-84 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-85 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-85 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-85 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-85 -l -00	EKO-R
09-25-2-07-85 -r -00	EKO-R
09-25-2-07-86 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-86 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-87 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-88 -h -00	EKO-R
09-25-2-07-88 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-88 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-88 -k -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -d -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -i -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -l -00	EKO-R
09-25-2-07-89 -o -00	EKO-R
09-25-2-07-96 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-98 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-98 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-98 -k -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -b -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -c -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -f -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -g -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -j -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -l -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -m -00	EKO-R
09-25-2-07-99 -w -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -bx -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-08-109 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -cx -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -dx -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -j -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -l -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -m -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -n -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -o -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -p -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -r -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -s -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -t -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -w -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -x -00	EKO-R
09-25-2-08-109 -z -00	EKO-R
09-25-2-08-110 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-112 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-113 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-113 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-113 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-113 -j -00	EKO-R
09-25-2-08-113 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-115 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-115 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-116 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-116 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-117 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-117 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-117 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-118 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-118 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-118 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-118 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-120 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-122 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-122 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-124 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-124 -f -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-08-124 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -m -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -o -00	EKO-R
09-25-2-08-126 -r -00	EKO-R
09-25-2-08-128 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-128 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-128 -m -00	EKO-R
09-25-2-08-129 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-129 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-130 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-133 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-134 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-135 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-136 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-136 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-136 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-137 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-137 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-137 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-137 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-138 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-139 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-140 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-141 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-142 -l -00	EKO-R
09-25-2-08-142 -o -00	EKO-R
09-25-2-08-142 -s -00	EKO-R
09-25-2-08-143 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-143 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-146 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-146 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-147 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-148 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-148 -b -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-08-174 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -j -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -o -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -p -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -r -00	EKO-R
09-25-2-08-174 -s -00	EKO-R
09-25-2-08-175 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-175 -l -00	EKO-R
09-25-2-08-176 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-177 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-177 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-177 -m -00	EKO-R
09-25-2-08-178 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-178 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -c -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -f -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -j -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-179 -n -00	EKO-R
09-25-2-08-181 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-182 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-182 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-185 -d -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -a -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -b -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -g -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -h -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -j -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -k -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -l -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -m -00	EKO-R
09-25-2-08-192 -o -00	EKO-R
09-25-2-08-193 -i -00	EKO-R
09-25-2-08-193 -n -00	EKO-R
09-25-2-08-193 -o -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-09-104 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-104 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-104 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-104 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -l -00	EKO-R
09-25-2-09-105 -m -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-106 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-150 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-151 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-151 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-151 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-151 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-152 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-153 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-156 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-156 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-157 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-157 -l -00	EKO-R
09-25-2-09-162 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-162 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-162 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-162 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-163 -h -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-09-163 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-166 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-166 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-166 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-166 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-171 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-172 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-172 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-172 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-172 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-186 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-186 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-186 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-187 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-187 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-188 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-188 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-188 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-188 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-188 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-196 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-197 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-197 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-199 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-200 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-201 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -m -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -r -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -s -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -t -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -w -00	EKO-R
09-25-2-09-202 -z -00	EKO-R
09-25-2-09-203 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-203 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-203 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-204 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-204 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-204 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-205 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-205 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-205 -f -00	EKO-R

Adres leśny	Wyłączenie
09-25-2-09-206 -m -00	EKO-R
09-25-2-09-211 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-212 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-212 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-213 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-213 -n -00	EKO-R
09-25-2-09-215 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-215 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-215 -p -00	EKO-R
09-25-2-09-216 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-216 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-217 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-217 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-217 -t -00	EKO-R
09-25-2-09-217 -w -00	EKO-R
09-25-2-09-90 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-90 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-90 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-90 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-90 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -k -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -o -00	EKO-R
09-25-2-09-91 -t -00	EKO-R
09-25-2-09-92 -a -00	EKO-R
09-25-2-09-92 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-93 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -c -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -d -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -f -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -g -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -h -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -i -00	EKO-R
09-25-2-09-94 -j -00	EKO-R
09-25-2-09-95 -b -00	EKO-R
09-25-2-09-95 -c -00	EKO-R

OPINIE

UZGODNIENIE ZAKRESU PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

Poznań, 18.12.2025 r.

WPN-I.611.4.2025.MO

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 28 ust. 11b, w związku z art. 28 ust. 11a i ust. 11 pkt 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) oraz art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691)

uzgadniam

projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sieraków na lata 2026-2035 w zakresie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 i Jezioro Mnich PLH300029.

Uzasadnienie

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych pismem z 12.11.2025 r. (data wpływu 17.11.2025 r.), znak ZS.6004.1.2025. przedłożył Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sieraków, na lata 2026-2035, uwzględniający zakres planu zadań ochronnych, o którym mowa w z art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zadania ochronne zaplanowane w planie urządzenia lasu (dalej p.u.l.) dotyczą dwóch obszarów Natura 2000 tj. specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 i Jezioro Mnich PLH300029.

Zakres zadań ochronnych w p.u.l. uzgodniono postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z 21.08.2023 r., znak WPN-I.611.1.2023.MO, na wniosek Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Poznaniu z 11.07.2023 r., znak ZO.7210.9.2023.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 ustanowiony został rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 610). Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum), 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion), 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) oraz zwierzęta: kumak nizinny Bombina bombina, bóbr europejski Castor fiber, nocek duży Myotis myotis, traszka grzebieniasta Triturus cristatus. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska zajmuje powierzchnię 7591,08 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa znajduje się ok. 2457 ha. Obszar objęty zadaniami ochronnymi w p.u.l. opisano poprzez wyszczególnienie wszystkich wydzieleń leśnych, które znajdują się w obrębie obszaru Natura 2000 na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Sieraków, a także poprzez wykaz współrzędnych punktów załamania granic terenu objętego planem (układ PUWG 1992). Ponadto w p.u.l. zamieszczono mapę obszaru Natura 2000 na tle wydzieleń leśnych Nadleśnictwa. Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) i § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99), ustalono przedmioty ochrony objęte zakresem zadań ochronnych. Ponieważ wszystkie z siedlisk stanowiących przedmioty ochrony, a także bóbr, nocek (tylko osobniki żerujące) i kumak nizinny, występują na gruntach zarządzanych przez

ul. Tadeusza Kościuszki 57, 61-891 Poznań, tel. 61 639 64 00, faks 61 639 64 47,
sekretariat.poznan@poznan.rdos.gov.pl, poznan.rdos.gov.pl

nadleśnictwo, zostały one objęte zakresem zadań ochronnych. W planie określono stan ochrony przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. W oparciu o zidentyfikowane zagrożenia oraz stwierdzony podczas prac nad projektem p.u.l. stan ochrony przedmiotów ochrony określono dla nich cele działań ochronnych i działania ochronne. Działania ochronne to zarówno działania ochronny czynnej, ochrona zachowawcza, jaki i monitoringu ich stanu ochrony, zgodny z metodyką opracowaną dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ponadto przeanalizowano dokumenty planistyczne, w tym studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów objętym p.u.l. i w związku z brakiem w tych dokumentach ustaleń, które mogłyby stanowić zagrożenia dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, w projekcie p.u.l. nie zawarto wskazań do tych dokumentów.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Jezioro Mnich PLH300029 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 595). Przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Chara spp., 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), 7210 Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercetea roboripetraeae) oraz dwa gatunki roślin: lipiennik Loesela Liparis loeselii i sierpowiec błyszczący Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus. Obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię 46 ha, z czego tereny zarządzane przez Nadleśnictwo Sieraków to ok. 12 ha. Obszar objęty zadaniami ochronnymi w p.u.l. opisano poprzez wyszczególnienie wszystkich wydzieleń leśnych, które znajdują się w obrębie obszaru Natura 2000 na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Sieraków, a także poprzez wykaz współrzędnych punktów załamania granic terenu objętego planem (układ PUWG 1992). Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) i § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99), ustalono przedmioty ochrony objęte zakresem zadań ochronnych. Na gruntach Nadleśnictwa w ostoi stwierdzono występowanie siedlisk 3150, 7140, 7210, 7230, a także haczykowca błyszczącego Drepanocladus vernicosus., które zostały objęte zakresem zadań ochronnych. W projekcie planu określono stan ochrony przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. W oparciu o zidentyfikowane zagrożenia oraz stwierdzony podczas prac nad projektem p.u.l. stan ochrony przedmiotów ochrony określono dla nich cele działań ochronnych i działania ochronne. Działania ochronne to zarówno działania ochronny czynnej, ochrona zachowawcza, jaki i monitoring ich stanu ochrony, zgodny z metodyką opracowaną dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ponadto przeanalizowano aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieraków. Dla terenów na objętych obszarem Natura 2000 Jezioro Mnich PLH300029 nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Analiza ww. dokumentu nie wykazała konieczności formułowania wskazań do dokumentów planistycznych.

Zakres planów zadań ochronnych w p.u.l. jest zgodny z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), a metodyka zastosowana przy jego

sporządzaniu uwzględnia treść rozporządzenia Ministra Środowiska 17 lutego 2010 r. w sprawie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Biorąc powyższe pod uwagę postanowiono jak w osnowie.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie przysługuje zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wniesione za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego postanowienia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Marcin Nowak
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymuje:
1. RDLP w Poznaniu
2. Aa.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

Poznań, 18.12.2025 r.

WPN-I.410.9.2025.MO

Odpowiadając na wniosek Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Poznaniu z 12.11.2025 r. (data wpływu 17.11.2025 r.), znak ZS.6004.1.2023, na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), opiniuję projekt planu urządzenia lasu, dalej p.u.l., dla Nadleśnictwa Sieraków na lata 2026-2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sieraków obejmuje następujące formy ochrony przyrody: cztery specjalne obszary ochrony siedlisk tj. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032, Jezioro Kubek PLH300006, Jezioro Mnich PLH300029 i Sieraków PLH300013, a także obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 oraz rezerwaty przyrody: „Bukowy Ostrów", „Buki nad jeziorem Lutomskim", „Czaple Wyspy", „Cegliniec", „Mszar nad Jeziorem Mnich", „Bobrownia" i Sierakowski Park Krajobrazowy.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032 ustanowiony został rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 610). Obszar zajmuje powierzchnię 7591,08 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa znajduje się ok. 2457 ha, co stanowi ok. 32% powierzchni ostoi. Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum), 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion), 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) oraz zwierzęta: kumak nizinny Bombina bombina, bóbr europejski Castor fiber, nocek duży Myotis myotis, traszka grzebieniasta Triturus cristatus. Wszystkie z wymienionych siedlisk występują na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo, a w przypadku gatunków zwierząt potwierdzono obecność bobra, nocka (tylko osobniki żerujące) i kumaka nizinnego. Dla części obszaru Natura 2000 znajdującej się poza gruntami nadleśnictwa, plan zadań ochronnych (dalej pzo) jest w przygotowaniu, natomiast dla części znajdującej w zarządzie Nadleśnictwa Sieraków opiniowany p.u.l. zawiera zakres pzo, podlegający odrębnemu uzgodnieniu na podstawie art. 28 ust. 11a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.). W prognozie dokonano oceny wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na stwierdzone przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Siedlisko 3150 na gruntach administrowanych przez nadleśnictwo to trzy jeziora: Jezioro Moczydło, Jezioro Głęboczek 1 oraz Jezioro Głęboczek 2. W wymienionych wydzieleniach nie planuje się wykonywania zabiegów gospodarczych, a na gruntach otaczających jeziora zaplanowano wykonanie cięć pielęgnacyjnych i rębni złożonych z odnowieniami, projektując działki rębni złożonych z uwzględnieniem ok. 30-metrowej strefy buforowej wokół jezior, gdzie nie będą prowadzone cięcia. Uznano, że zaplanowane zabiegi nie powinny wpłynąć znacząco negatywnie na stan ochrony siedliska 3150. Na omawianym terenie występują 3 płaty siedliska 9110 zajmujące pododdziały, w których na najbliższe dziesięciolecie nie zaplanowano zabiegów gospodarczych. Z kolei w części płatów siedliska 9130 planuje się wykonać czyszczenia wczesne i późne, a w części trzebieże z regulacją składów gatunkowych, a na około 5,41% areału siedliska zaplanowano wykonanie rębni złożonych z odnowieniem lasu. Rozłożone w czasie cięcia i wykorzystanie naturalnego odnowienia eliminują niebezpieczeństwo znacząco negatywnego oddziaływania rębni. Największa część siedliska – ok. 70% areału znajduje się w pododdziałach, dla których nie zaplanowano w p.u.l. wskazówek gospodarczych. Siedlisko 9190 na gruntach nadleśnictwa występuje w dwóch wydzieleniach, w których zaprojektowano wykonanie trzebieży będącymi jednocześnie zabiegami ochronnymi,

ul. Tadeusza Kościuszki 57, 61-891 Poznań, tel. 61 639 64 00, faks 61 639 64 47,
sekretariat.poznan@poznan.rdos.gov.pl, poznan.rdos.gov.pl

mającymi na celu regulację składu gatunkowego (promowanie dębów, usuwanie sosny, buka i robinii akacjowej). Realizacja zapisów planu powinna pozytywnie wpłynąć na stan siedliska 9190 w ostoi. Większość płatów siedliska 91F0 w obszarze pozostawiono bez wskazań gospodarczych, jedynie w jednym wydzieleniu planuje się wykonanie cięć pielęgnacyjnych. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa w granicach ostoi żyje ok. 20 rodzin bobra. Grunty Nadleśnictwa najczęściej są miejscem ich żerowania, dodatkowo nieliczne zbiorniki czy cieki zarządzane przez Nadleśnictwo są także miejscem ich stałego przebywania. Zabiegi projektowane w planie nie spowodują uszczuplenia bazy żerowej bobrów oraz nie wpłyną niekorzystnie na stan cieków i zbiorników stanowiących miejsca stałego przebywania tego gatunku - zabezpieczeniem tego są zapisy programu ochrony przyrody zalecające pozostawianie podczas cięć rębnych od strony cieków i zbiorników pasów drzewostanów, o szerokości min. 30 m. W Sierakowie znajduje się ostoja rozrodcza nocka, a drzewostany rosnące na gruntach nadleśnictwa położonych w ostoi stanowią żerowiska gatunku, co potwierdzają inwentaryzacje wykonane w 2015 r. i 2024-2025 r. Ten element siedlisk nocka został przeanalizowany w część dotyczącej obszaru Natura 2000 Sieraków PLH300013. Wynika z niej, że zapisy planu nie będą negatywnie oddziaływać na populację nocka dużego także w obszarze „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska". Kumak nizinny występuje w miejscach, które zostały zakwalifikowane w planie do bagien, gruntów pod wodami oraz stawów rybnych i rowów. Plan urządzenia lasu nie przewiduje wykonywania w wymienionych miejscach zadań gospodarczych, nie będzie więc negatywnie oddziaływał na miejsca bytowania kumaka.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Jezioro Kubek PLH300006 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2047). Zajmuje powierzchnię 1796,3 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa znajduje się ok. 766 ha, co stanowi ok. 42% powierzchni obszaru. Przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis), 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis, 4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion), 9190 Kwaśne dąbrowy(Quercion robori-petraeae), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe), 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum) oraz wilk Canis lupus. Dla obszaru zarządzeniem nr 9/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 7034) ustanowiono pzo. Na terenach Nadleśnictwa położonych w ostoi znajdują się 2 z wymienionych siedlisk tj.: 91E0 i 3260. W prognozie przeanalizowano wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych na występujące na terenie Nadleśnictwa przedmioty ochrony. Wszystkie płaty siedliska 91E0 w ostoi, a także strumień, w którym stwierdzono siedlisko 3260 i jego zlewnia bezpośrednia, w całości znajdują się w obrębie rezerwatu przyrody "Bobrownia", w którym nie planuje się zabiegów gospodarczych. W związku z tym realizacja zapisów planu nie będzie negatywnie oddziaływać na stan i powierzchnię przedmiotów ochrony obszaru Jezioro Kubek PLH300006. Odnośnie do wilka to liczebność grupy rodzinnej zajmującej terytorium, w którego skład wchodzi obszar Natura 2000 Jezioro Kubek (tereny Nadleśnictw Sieraków i Wronki) oceniono w latach 2011-2012 na 4-6 osobników (Pierużek-Nowak, Mysłajek 2012). Aktualnie liczbę osobników wilka, które zachodzą na obszar Natura 2000 Jezioro Kubek szacuje się na 5-7 (Bartoszewicz 2024). W całej Puszczy Noteckiej występują co najmniej 3 rodziny wilków (Bartoszewicz 2020), a gatunek ten obecnie jest w fazie rekolonizacji omawianego terenu. Jedynym zaleceniem dotyczącym wilka zawartym w pzo dla ostoi jest monitoring populacji gatunku. Za istniejące zagrożenia dokument uznaje fragmentację siedlisk spowodowaną budową i modernizacją dróg leśnych, płoszenie wilków przez motocykle i quady oraz w wyniku intensywnej penetracji lasów przez ludzi, płoszenie wilków podczas wykonywania czyszczeń w młodnikach wykorzystywanych jako miejsca wychowu młodych. Plan urządzenia lasu nie projektuje zadań z zakresu budowy dróg, nie określa też

stopnia penetracji przez ludzi. W programie ochrony przyrody zapisano zalecenie wyznaczenia strefy ochronnej w przypadku odnalezienia miejsca rozrodu wilka i niewykonywanie zabiegów gospodarczych w okresie obowiązywania strefy. Realizacja planu nie powinna wpłynąć znacząco negatywnie na stan ochrony wilka w ostoi.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Jezioro Mnich PLH300029 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 595). Zajmuje powierzchnię 46 ha, z czego tereny zarządzane przez Nadleśnictwo Sieraków to ok. 12 ha, co stanowi 26% powierzchni obszaru. Przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Chara spp., 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), 7210 Torfowiska nakredowe (Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercetea robori-petraeae) oraz dwa gatunki roślin: lipiennik Loesela Liparis loeselii i sierpowiec błyszczący Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus. Dla części obszaru Natura 2000 znajdującej się poza gruntami Nadleśnictwa Sieraków Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zarządzeniem z dnia 30 marca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2017 r., poz. 3145) ustanowił pzo, a dla części znajdującej w zarządzie Nadleśnictwa Sieraków opiniowany p.u.l. zawiera zakres pzo, podlegający odrębnemu uzgodnieniu na podstawie art. 28 ust. 11a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.). Na gruntach Nadleśnictwa w ostoi stwierdzono występowanie siedlisk 3150, 7140, 7210, 7230, a także haczykowca błyszczącego Drepanocladus vernicosus. Siedliska te znajdują się w pododdziałach nieleśnych, dla których nie zaplanowano w p.u.l. zabiegów gospodarczych. Ponieważ plan urządzenia lasu opracowany został z uwzględnieniem zakresu planu zadań ochronnych dla omawianej ostoi, dla siedlisk i gatunków stanowiących przedmioty ochrony zaplanowano działania ochronne, które powinny poprawić stan przedmiotów ochrony analizowanego obszaru Natura 2000.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Sieraków PLH300013 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1077). Dla ostoi ustanowiono pzo zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 30 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 4375). Obszar zajmuje powierzchnię 1,05 ha i obejmuje budynek byłego ośrodka zdrowia w Sierakowie, na strychu którego znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego. Obszar ten znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa, ale poza gruntami będącymi w jego zarządzie, jednakże lasy nadleśnictwa mogą stanowić żerowiska nocka. Ponieważ jego żerowiska to najczęściej lasy liściaste, ale także mieszane i iglaste oraz tereny otwarte, należy przyjąć, że wszystkie grunty Nadleśnictwa w promieniu ok. 15 km od zinwentaryzowanych stanowisk nocka stanowią potencjalne miejsca jego żerowania. Głównym zabiegiem wykonywanym w lasach mogącym stwarzać zagrożenie dla żerowisk nietoperzy jest chemiczne zwalczanie owadów, co nie wchodzi w zakres planu urządzenia lasu. Powierzchnia leśna na omawianym obszarze w skutek planowanych zabiegów (rębni złożonych i zupełnych, cięć pielęgnacyjnych i odnowień) nie zmieni się, nastąpią jedynie przesunięcia w powierzchni poszczególnych klas wieku drzewostanów. W związku z tym realizacja p.u.l. nie powinna wywrzeć znaczącego wpływu na żerowiska nocka dużego na tym terenie.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 zajmuje powierzchnię ok. 178 tys. ha, z czego teren Nadleśnictwa Sieraków to ok. 14 tys. ha, co stanowi ok. 7,8% powierzchni obszaru. Przedmiotami ochrony tego obszaru, zgodnie z Standardowym Formularzem Danych są następujące gatunki ptaków: gągoł Bucephala clangula, lelek Caprimulgus europaeus, bocian czarny Ciconia nigra, dzięcioł czarny Dryocopus martius, bielik Haliaeetus albicilla, lerka Lullula arborea, nurogęś Mergus merganser, kania ruda Milvus milvus, zimorodek Alcedo atthis, włochatka zwyczajna Aegolius funereus, gęś

białoczelna Anser albifrons, gęś zbożowa Anser fabalis, podgorzałka Aythya nyroca, bąk Botaurus stellaris, puchacz Bubo bubo, łabędź krzykliwy Cygnus cygnus, łabędź niemy Cygnus olor, dzięcioł średni Dendrocopos medius, muchołówka mała Ficedula parva, żuraw Grus grus, gąsiorek Lanius collurio, kania czarna Milvus migrans, rybołów Pandion haliaetus, trzmielojad zwyczajny Pernis apivorus i jarzębatka Sylvia nisoria. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się stanowiska piętnastu gatunków ptaków uznanych za przedmioty ochrony ostoi. Dla ostoi Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Z 2014 r., poz. 1793) ustanowiono plan zadań ochronnych. W prognozie przeanalizowano przewidywany wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Puszcza Notecka PLB300015. Obecność bąka stwierdzono na trzech stanowiskach – jeziorze, bagnie i stawach rybnych, w których nie planowano zabiegów gospodarczych. Na omawianym terenie znajdują się dwa gniazda bociana czarnego, wokół których wyznaczono strefy ochronne, zabezpieczające stanowiska gatunku. W strefach ochrony całorocznej nie planowano zabiegów gospodarczych, a ewentualne zabiegi wykonywane w strefach okresowych zostaną przeprowadzone poza terminem obowiązywania ochrony. Stanowiska gągoła stwierdzono w obrębie niewielkich śródleśnych zbiorników administrowanych przez Nadleśnictwo, w zasięgu których nie planuje się wykonywania zabiegów gospodarczych. Gągoł gnieździ się najczęściej w dziuplach w starszych drzewach rosnących wokół zbiorników wodnych, więc potencjalne siedliska gatunku zabezpieczają odpowiednie zapisy zawarte w programu ochronie przyrody, w którym zalecono pozostawianie drzew dziuplastych podczas trzebieży i rębni wykonywanych w wydzieleniach przy brzegach zbiorników oraz pozostawianie stref buforowych szerokości minimum 30 m od brzegów zbiorników. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa obserwowano dwa osobniki trzmielojada, ponieważ jednak nie są znane dokładne lokalizacje gniazd, w prognozie przeanalizowano wpływ na ich potencjalne siedliska. Są to starsze drzewostany, przede wszystkim liściaste i mieszane, ważna jest także obecność terenów otwartych lub polan leśnych. Jak wynika z przeprowadzonych w dokumencie analiz powierzchnia drzewostanów starszych klas wieku na koniec okresu obowiązywania planu, po uwzględnieniu zabiegów w nim zaplanowanych, zwiększy się o 2000 ha. Realizacja p.u.l. nie spowoduje zatem zmniejszenia areału potencjalnych siedlisk bytowania trzmielojada. Wokół wszystkich gniazd kani czarnej i rudej na terenach Nadleśnictwa wyznaczono strefy ochronne. Kanie zakładają gniazda najczęściej niedaleko skraju drzewostanu, a gatunek drzewa nie ma tu większego znaczenia, natomiast ważny jest jego wiek – kanie wybierają drzewa starszych klas wieku. Analiza zmian struktury wiekowej drzewostanów wykazała brak negatywnego wpływu planu na drzewostany stanowiące potencjalne miejsca lęgowe obu gatunków kani. Na gruntach Nadleśnictwa położonych w granicach obszaru „Puszcza Notecka" stwierdzono 15 gniazd bielika, wokół których wyznaczono strefy ochronne. Żerowiska bielika stanowią tereny otwarte z różnego rodzaju zbiornikami, na których zdobywa pokarm. Tego rodzaju grunty występują głównie poza terenami nadleśnictwa Sieraków, ale mogą występować też na gruntach Lasów Państwowych. Plan urządzenia lasu nie zawiera wskazówek gospodarczych dla tego rodzaju powierzchni, więc jego realizacja nie powinna oddziaływać negatywnie na potencjalne żerowiska bielika. Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 24 stanowisk żurawia, głównie na terenach nieleśnych – bagnach lub gruntach przeznaczonych do sukcesji. Na większości stanowisk żurawia nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych, jedynie w jednym pododdziale zaplanowano rębnię IIB, z zaleceniem wykonania zabiegu poza sezonem lęgowym żurawia (od początku VIII do końca III). Na omawianym terenie wyznaczono 4 strefy ochronne wokół gniazd puchacza. W strefach ochrony całorocznej nie planowano zabiegów gospodarczych, natomiast ewentualne zabiegi w strefach okresowych zostaną wykonane poza terminem obowiązywania ochrony. Inwentaryzacja ptaków z roku 2023 nie wykazała stanowisk włochatki na gruntach nadleśnictwa. Gatunek ten preferuje rozległe bory sosnowe i świerkowe, a do rozrodu wymaga starodrzewi z drzewami dziuplastymi. Analiza przeprowadzona w prognozie wykazała brak negatywnego wpływu planu na strukturę wiekowa drzewostanów w ostoi. W obszarze występuje silna populacja lelka i lerki, których

liczebność szacuje się odpowiednio na ok. 1100-1700 (lelek) i 3800-4900 par (lerka). Lelek i lerka na terenie Puszczy Noteckiej odbywają lęgi na zrębach i uprawach w wieku do 10 lat, które z uwagi na prowadzoną gospodarkę leśną występują w ciągłej reprezentacji. Realizacja zapisów planu urządzenia lasu tworzonego zgodnie z pzo powinna wpłynąć pozytywnie na stan ochrony lelka i lerki w ostoi. W pododdziałach, gdzie występują dzięcioły czarne zaplanowano trzebieże późne, rębnie zupełne Ib, Ia i rębnie złożoną IIa. Aby nie płoszyć ptaków podczas lęgów w programie ochrony przyrody zalecono wykonać ww. zabiegi wykonać poza okresem lęgowym dzięcioła, tj. od początku VIII do końca IV. Liczebność dzięcioła średniego w obszarze Natura 2000 szacuje się na 300 par, a na terenie nadleśnictwa stwierdzano 43 stanowiska dzięcioła – wszystkie o statusie par prawdopodobnie lęgowych. Można przyjąć, że wydzielenia ze starymi drzewostanami liściastymi, w których obserwowane były dzięcioły są jego miejscami lęgowymi. W części z nich planuje się wykonanie trzebieży późnych, rębni IIb, rębni IIIa, rębni IVd i czyszczeń, co mogłoby prowadzić do płoszenia ptaków i niszczenia lęgów. Dlatego w programie ochrony przyrody zalecono wykonywanie ich poza okresem lęgowym dzięcioła, tj. od VII do IV. Najważniejszym czynnikiem wpływającym na stan ochrony gatunku jest zapewnienie potencjalnych miejsc bytowania, czyli starszych drzewostanów dębowych (powyżej 100 lat). Jak wynika z tabeli 25 prognozy, drzewostany takie zajmują na początku analizowanego okresu powierzchnię ok. 227 ha. Na koniec okresu, uwzględniając zaprojektowane w planie zabiegi gospodarcze, areał starszych dąbrów wzrośnie do ok. 312 ha. Pozytywnym trendem jest też silny wzrost powierzchni drzewostanów najstarszych (powyżej 140 lat). Realizacja zapisów p.u.l. nie powinna negatywnie oddziaływać na populację oraz potencjalne siedliska bytowania dzięcioła średniego. Na terenie nadleśnictwa stwierdzono trzy stanowiska jarzębatki, o statusie prawdopodobnie lęgowy. We wspomnianych wydzieleniach zaplanowano wykonanie trzebieży późnej i czyszczeń, co mogłoby doprowadzić do zniszczenia lęgów. W związku z tym w programie ochrony przyrody zalecono, aby wykonać zabieg ten poza sezonem lęgowym jarzębatki, od VII do IV, co powinno zabezpieczyć jej stanowisko. Muchołówki małe na terenach nadleśnictwa obserwowano w sześciu pododdziałach obrębu Sieraków. Wyniki inwentaryzacji nie podają lokalizacji gniazd jednak obecność w wymienionych wydzieleniach starych drzewostanów bukowych wskazuje na duże prawdopodobieństwo lęgów w tych miejscach. W jednym z oddziałów zaplanowano wykonanie trzebieży późnej, z zaleceniem wykonania zabiegu poza sezonem lęgowym muchołówki tj. od sierpnia do końca kwietnia oraz oszczędzaniem drzew dziuplastych. Obecność gąsiorka stwierdzono w trzech poddziałach obrębu Sieraków, które graniczą z terenami otwartymi. W oddziałach tych zaprojektowano wykonanie czyszczeń i trzebieży, poza okresem lęgowym gąsiorka.

Uwzględniając powyższe uznano, że przy zastosowaniu się do zaleceń minimalizujących zamieszczonych w programie ochrony przyrody, realizacja zapisów planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na przedmioty ochrony i szczegółowe cele ochrony analizowanych obszarów Natura 2000, ich integralność lub powiązanie z innymi obszarami.

Rezerwat przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim" funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 6061). Rezerwat posiada otulinę oraz plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Woj. Wlkp. Nr 225/06 z dnia 21 grudnia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 215, poz. 5428). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest utrzymanie ekosystemów lasów liściastych z ich bogactwem siedlisk i różnorodnością biotyczną. Dla pododdziałów wchodzących w skład rezerwatu nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych. Realizacja p.u.l. nie będzie oddziaływała negatywnie na cel ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Mszar nad jeziorem Mnich" funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 grudnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich" (Dz.

Urz. Woj. Wielk. z 2018 r. poz. 139). Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 23 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2019 r. poz. 5121). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie siedlisk oraz roślinności torfowiska przejściowego, kłociowisk i mechowisk wykształconych na obrzeżach jeziora o charakterze humusowego zbiornika ramienicowego wraz z reliktową florą roślin zarodnikowych. W p.u.l. nie zaplanowano wskazówek gospodarczych dla pododdziałów, które znajdują się w granicach rezerwatu, ani w jego bezpośrednim otoczeniu (zlewni rynny jeziornej) w związku z tym nie przewiduje się możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania planu na cele ochrony rezerwatu przyrody.

Rezerwat przyrody „Cegliniec", funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cegliniec" (Dz. Urz. Woj. Wielk. r. poz. 4796). Rezerwat posiada plan ochrony uchwalony rozporządzeniem Nr 10/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 40, poz. 817, z dnia 26 marca 2008r.). W p.u.l. nie przewidziano wykonywania żadnych zabiegów gospodarczych w pododdziałach wchodzących w skład rezerwatu oraz w jego otulinie w związku z tym, realizacja planu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Bukowy Ostrów", funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bukowy Ostrów" (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2018 r. poz. 138). Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r. poz. 3231). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikatowego kompleksu roślinności wodnej, bagiennej i leśnej w krajobrazie pagórków kemowych i zbiorników wodnych, ochrona rzadkich gatunków flory i fauny, a także zachodzących na tym obszarze procesów dynamiki, szczególnie fluktuacji i sukcesji. W wydzieleniach wchodzących w skład rezerwatu nie zaplanowano wykonywania zabiegów gospodarczych, w związku z tym realizacja p.u.l. nie będzie oddziaływała negatywnie na cel ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Czaple Wyspy", funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Nr 3/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 64, poz. 1361). W wydzieleniach wchodzących w skład rezerwatu nie zaplanowano wykonywania zabiegów gospodarczych, w związku z tym realizacja p.u.l. nie będzie oddziaływała negatywnie na cel ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Bobrownia", funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 31 grudnia 2024 r. w (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2025 r., poz. 328). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie kompleksu ekosystemów źródliskowych oraz siedlisk rzadkich gatunków zwierząt. W wydzieleniach wchodzących w skład rezerwatu nie zaplanowano wykonywania zabiegów gospodarczych, w związku z tym realizacja p.u.l. nie będzie oddziaływała negatywnie na cel ochrony rezerwatu.

Sierakowski Park Krajobrazowy funkcjonuje w oparciu o uchwałę Nr XIII/258/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2019 r., poz. 10166). Obejmuje obszar o powierzchni ok. 30 tys. ha, z czego grunty objęte przedmiotowym projektem p.u.l. to ok 9 tys. ha. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy: ochrona i zachowanie wyraźnie wykształconego krajobrazu polodowcowego, zachowanie naturalnych ekosystemów wodnych, zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, zachowanie trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych wraz ze spontanicznymi procesami ich dynamiki, zachowanie torfowisk i innych środowisk wilgotnych oraz bagiennych, zachowanie terenów muraw łąkowych i zaroślowych oraz utrzymanie walorów kulturowych. W § 4 ww. uchwały wymieniono szereg zakazów obowiązujących na terenie parku, wśród nich nie wymieniono prowadzenia gospodarki leśnej. W prognozie dokonano analizy wpływu

zabiegów zaplanowanych w planie na szczegółowe cele ochrony obszaru i oceniono, że realizacja zapisów p.u.l. nie będzie miała negatywnego wpływu na cele ochrony ww. parku krajobrazowego.

Na terenie zarządzanym przez nadleśnictwo znajduje się 40 pomników przyrody, które zostały wylistowane w tab. 26 programu ochrony przyrody. W projekcie p.u.l. nie przewiduje usuwania lub ingerencji w pomniki przyrody. W programie ochrony przyrody w rozdziale „Plan działań" opisano działania, jakie należy prowadzić w celu utrzymania i ochrony tych elementów środowiska przyrodniczego. Taki sposób ujęcia pomników przyrody w planie powinien zabezpieczyć przed nieumyślnym wycięciem drzewa podczas wykonywania czynności gospodarczych w lesie.

W Nadleśnictwie Sieraków stwierdzono występowanie wielu gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. W programie ochrony przyrody podano potwierdzone stanowiska roślin i zwierząt, a w przypadku ptaków, w tabeli dołączonej do p.o.p. podano także konkretne znane stanowiska z dokładnością do pododdziału i wskazano dla nich zalecenia minimalizujące ewentualny negatywny wpływ realizacji zapisów p.u.l., w tym terminy i sposoby prowadzenia prac. Rozproszenie najbardziej niekorzystnych zabiegów (rębni) na terenie całego Nadleśnictwa oraz planowanie pojedynczych działek zrębowych na stosunkowo niewielkich powierzchniach, zmniejsza ryzyko negatywnego oddziaływania planu. Po przeanalizowaniu zabiegów zaplanowanych w p.u.l. i podanych sposobów ograniczenia ich niekorzystnego oddziaływania stwierdzono, że wykonanie niektórych prac może niekiedy wpływać niekorzystnie na pojedyncze osobniki, lecz nie powinno w sposób istotny negatywnie oddziaływać na całe populacje chronionych gatunków w dłuższej perspektywie czasowej.

Prognoza zawiera propozycję metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu. Proponuje się monitorowanie następujących wskaźników: struktury powierzchniowej lasów według gatunków panujących i rzeczywistego udziału w składach gatunkowych oraz wieku dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych obszarów Natura 2000; zgodności składów gatunkowych upraw uzyskanych na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w planie orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych; powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w okresie realizacji planu i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień oraz miąższości drewna martwego w ekosystemach leśnych nadleśnictwa. Zaproponowano, aby monitoring przeprowadzić jednokrotnie podczas rewizji p.u.l. Ponadto zaproponowano dokonanie kompleksowej oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Marcin Nowak
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:
1. RDLP w Poznaniu
2.aa.
3.

KRONIKA